

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2019

การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดอรรถ-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

วิไลวรรณ จันทน์น้ำใส
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>



Part of the [Curriculum and Instruction Commons](#)

Recommended Citation

จันทน์น้ำใส, วิไลวรรณ, "การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดอรรถ-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน" (2019). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 9817.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/9817>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF THAI READING REMEDIAL PROGRAM BASED ON ORTON-GILLINGHAM
APPROACH FOR LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS WITH READING DIFFICULTIES



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

Department of Curriculum and Instruction

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตาม แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน
โดย	น.ส.วิไลวรรณ จันทรน้ำใส
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิรัตน์ ชูชนะโชติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุธะมาน)

วิไลวรรณ จันทรน้ำใส : การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน. (DEVELOPMENT OF THAI READING
REMEDIAL PROGRAM BASED ON ORTON-GILLINGHAM APPROACH FOR LOWER SECONDARY
SCHOOL STUDENTS WITH READING DIFFICULTIES) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ
คงเฝ้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมและประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน
ภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน กลุ่มเป้าหมายในการ
วิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ที่มีปัญหาทางการอ่าน จำนวน 22 คน ใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา
10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมจำนวน 5 แผน และแบบทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อน
และหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest-Posttest Design) สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Paired Samples t-test คะแนนพัฒนาการเพิ่มสัมพัทธ์ของกลุ่มตัวอย่างรายบุคคล และวิเคราะห์
ข้อมูลเชิงคุณภาพของกลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1. โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีหลักการ 8 ประการ ได้แก่ การวินิจฉัยข้อบกพร่องทางการอ่าน
รายบุคคล การกำหนดวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและกำหนด การประเมินผลที่สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก การจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เน้นการใช้พหุสัมผัส และ
ใช้การสอนแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์ เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ความสนใจของนักเรียน ให้ข้อมูล
ป้อนกลับ (feedback) อย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนอย่างเพียงพอ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและการเสริมแรง
บวก โปรแกรมนี้มีเนื้อหาจำนวน 8 เรื่อง ตามปัญหาทางการอ่านของนักเรียน และแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 5 แผน 2.
หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 นักเรียนมีพัฒนาการทางการอ่านเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 60.16 และมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของ
คะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 72.72

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5983880827 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORD: Thai remedial reading program, Reading abilities, Reading difficulties, Orton-Gillingham approach

Wilaiwan Channamsai : DEVELOPMENT OF THAI READING REMEDIAL PROGRAM BASED ON ORTON-GILLINGHAM APPROACH FOR LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS WITH READING DIFFICULTIES. Advisor: Asst. Prof. Wipawan wongsuwan Kongpao

The objective of this research was to develop the program and assess the quality of Thai remedial reading program based on Orton-Gillingham approach for lower secondary school students with reading difficulties. The target group was 22 lower secondary school students with reading problems in a medium sized secondary school that under Secondary Educational Service Area Office 30. The experimental duration was 2 hours per week for 10 weeks. The research instruments were 5 activity plans and Thai reading pretest and posttest. This study used One group Pretest-Posttest Design. Data were collected then, analyzed using statistics, including Paired Samples t-test, Relative Gain Score. Qualitative data analysis was also conducted.

The results of this research could be summarized as follows: 1. Thai remedial reading program based on Orton-Gillingham approach for lower secondary school students with reading difficulties consisted of 8 principle, namely diagnosis of individual reading problems, Defining suitable objectives for the student's ability, consistent assessments with the objectives, ordering content from easy to difficult scale, flexible and diverse activity organization with multisensory approach, instruction with spelling or phonics, use of a variety of media that is suitable for content and student's interest, providing consistent feedback, enough practice as well as building a good learning atmosphere and positive reinforcement. The developed program consisted of 8 topics based on students' reading problems and 5 activity plans. 2. After participating in the developed program, the target group's reading ability was higher than before with a statistical significance level of .05. On the average, students' reading development has increased about 60.16 percent and 72.72 percent of students got qualifying score which is 75 percent of total score.

Field of Study: Curriculum and Instruction

Student's Signature

Academic Year: 2019

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยความเมตตากรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คณบดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านเป็นผู้ให้ความรู้ และชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อ การทำวิจัย นอกจากนี้ท่านยังคอยให้กำลังใจ ดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัย ด้วยความเมตตาปรานีและหวังดีเสมอมา หลายครั้งที่อาจารย์ต้อง สละเวลาส่วนตัว เพื่อตรวจและแก้ไขงานให้ผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิรัตน์ ชูชนะโชติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุะมาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้งานวิจัย นี้สมบูรณ์ที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัย และตรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ ทั้งที่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และเขต 3 ศึกษาในเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิของกระทรวงศึกษาธิการ

ขอขอบคุณท่านผู้บริหาร คณะครูโรงเรียนหนองบัวระเหววิทยาการ ที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้วิจัยสามารถ จัดสรรเวลาเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองบัวระเหววิทยาการ ที่เป็น “ครู” ให้แก่ผู้วิจัย และ ขอขอบคุณในความตั้งใจ และความร่วมมือที่มีให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี จนทำให้การวิจัยนี้สำเร็จ

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่คอยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ตลอดจนให้ความ ช่วยเหลือในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผู้วิจัยรู้สึกโชคดีเป็นอย่างมากที่ได้พบกับกัลยาณมิตร ณ ที่แห่งนี้

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลัง กำลังสำคัญในชีวิตของผู้วิจัย นั่นก็คือ ครอบครัว ถึงแม้วันนี้ คุณพ่อจะไม่ได้อยู่รอ ดูความสำเร็จของผู้วิจัยแล้ว แต่ทุก ๆ คำสอน ทุก ๆ กำลังใจ ยังตราตรึงอยู่ในใจไม่เคยเสื่อมคลาย วันนี้ผู้วิจัยยังมีคุณ แม่ พี่ใหญ่ พี่สาว น้องชาย และน้องรัก ที่คอยสนับสนุน ให้คำแนะนำ คำปลอบใจ กำลังใจ และยื่นเคียงข้างผู้วิจัยมา โดยตลอด จนทำให้ผู้วิจัยเดินทางมาถึงจุดนี้

หากผู้วิจัยไม่ได้รับความรัก ความเมตตา จากทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยคงไม่สามารถประสบความสำเร็จได้เพียง ลำพัง การเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของทุกคนเป็นของขวัญที่แสนล้ำค่าในชีวิตของผู้วิจัย

วิไลวรรณ จันทน์น้ำใส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่จะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
1. ความสามารถในการอ่าน.....	13
1.1 ความหมายของการอ่านออก.....	13
1.2 ปัญหาทางการอ่าน	14
1.3 สาเหตุของปัญหาการอ่านไม่ออก	16
1.4 หลักการและแนวทางการพัฒนาการอ่าน	18
1.5 วิธีการหรือแนวทางการสอนให้อ่านออก	23

1.6 การวัดและประเมินผลการอ่านออก	30
2. การสอนซ่อมเสริม	35
2.1 ความหมายของการสอนซ่อมเสริม	35
2.2 ประเภทของการสอนซ่อมเสริม	36
2.3 จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม	38
2.4 หลักการสอนซ่อมเสริม	38
2.5 วิธีสอนซ่อมเสริม	42
2.6 ขั้นตอนการสอนซ่อมเสริม	43
2.7 องค์ประกอบของการสอนซ่อมเสริม	44
2.8 แนวทางการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม	45
3. แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม (Orton–Gillingham Approach)	47
3.1 ความเป็นมาและลักษณะของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม	47
3.2 หลักการของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม	47
3.3 องค์ประกอบและวิธีการสอนตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม	48
3.4 แนวคิดพื้นฐานของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม	51
4. โปรแกรมการสอน	53
4.1 ความหมายของโปรแกรมการสอน	53
4.2 ส่วนประกอบของโปรแกรมการสอน	54
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ และวิธีการสอนอ่าน	55
5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมพัฒนาการอ่าน	58
5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา (R1)	63

1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	63
1.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน ภาษาไทย	65
1.3 ศึกษาข้อมูลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิ	66
ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (D1)	75
2.1 สร้างโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน	76
2.2 การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
2.3. การทดลองเครื่องมือเบื้องต้น (Try out)	106
ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน- กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (R2).....	107
3.1 การเตรียมการก่อนนำโปรแกรมไปใช้.....	107
3.2 การทดลองใช้โปรแกรม.....	108
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	115
ระยะที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิง แฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (D2).....	116
ขั้นที่ 1 การสรุปข้อมูล	116
ขั้นที่ 2 จัดทำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านฉบับสมบูรณ์	117
ขั้นที่ 3 ศึกษาคุณภาพของโปรแกรมฉบับปรับปรุง.....	121
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน.....	123
ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิล ลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน	131

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	146
สรุปผลการวิจัย.....	147
อภิปรายผล.....	152
ข้อเสนอแนะ.....	165
บรรณานุกรม.....	168
ภาคผนวก.....	174
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย	175
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	177
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	234
ประวัติผู้เขียน.....	240



สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ตารางสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนอ่านภาษาไทย	67
ตารางที่ 2	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน	82
ตารางที่ 3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	85
ตารางที่ 4	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	85
ตารางที่ 5	แผนการจัดกิจกรรมและเวลาเรียน (ก่อนปรับปรุง).....	87
ตารางที่ 6	การปรับปรุงจากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ	92
ตารางที่ 7	แผนการจัดกิจกรรมและจำนวนชั่วโมง (ปรับปรุงแก้ไข).....	95
ตารางที่ 8	โครงสร้างแบบทดสอบการอ่านภาษาไทย.....	98
ตารางที่ 9	การปรับปรุงแบบประเมินเอกสารโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	104
ตารางที่ 10	สรุปประเด็นสำคัญเพื่อการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรม.....	106
ตารางที่ 11	ผลคะแนนการทดสอบก่อนเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยของกลุ่มเป้าหมาย (คะแนนเต็ม 50 คะแนน).....	108
ตารางที่ 12	ผลการจำแนกกลุ่มเป้าหมายตามความสามารถทางการอ่าน (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)	110
ตารางที่ 13	ผลการจัดกลุ่มเป้าหมายตามสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบ	110
ตารางที่ 14	กิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน.....	112
ตารางที่ 15	แสดงแบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest-Posttest Design.....	114
ตารางที่ 16	การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมแต่ละระยะ.....	118
ตารางที่ 17	แนวทางการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย.....	125
ตารางที่ 18	โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรม.....	128
ตารางที่ 19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมในกลุ่มเป้าหมาย	132

ตารางที่ 20 ผลคะแนนพัฒนาการรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์	133
ตารางที่ 21 ข้อมูลสรุปพฤติกรรมกรรมการอ่าน	138



สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	61
แผนภาพที่ 2 สังเคราะห์แนวคิดการสอนซ่อมเสริม แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และแนวทางการสอน อ่าน.....	77
แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบ และสาระสำคัญของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิด ออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (ต่อ).....	78
แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน	81



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษาของทุกภาษา เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งนี้ การอ่านยังช่วยทำให้เกิดความสามารถในการสื่อสารที่ดี เข้าใจตัวเอง เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้นักเรียนได้เปิดโลกของตัวเองให้กว้างขึ้น ช่วยสร้างความคิด บุคลิก และอุปนิสัยของคน ซึ่งในประเทศไทยนั้น เด็กไทยจะอ่านหนังสือออกก่อนอายุ 10 ขวบ (วรากรณ์ สามโกเศศ, 2552)

ข้อมูลสถิติค่าเฉลี่ยการอ่านเด็กไทยในปี พ.ศ. 2559 ระบุว่า เด็กไทยที่อ่านหนังสือไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 11 (ไทยรัฐออนไลน์, 2559) ซึ่งค่าตัวเลขดังกล่าวจัดอยู่ในขั้นที่วิกฤติสำหรับการศึกษาไทย ถึงแม้ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ แต่จากข้อมูลสถิติการอ่านหนังสือไม่ออกของเด็กไทยข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยยังไม่ปลดการอ่านหนังสือไม่ออก

เมื่อมีเด็กไทยบางส่วนยังอ่านหนังสือไม่ออก ย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศ เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เด็กบางคนอ่านหนังสือไม่ออก ก็ส่งผลให้เกิดปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่น ๆ ต่ำลงด้วย ดังนั้น การจะพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้เป็นอันดับแรก เนื่องจากมีผลการวิเคราะห์ว่า ผู้เรียนที่อ่อนในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีปัญหาอยู่ที่การอ่านโจทย์ไม่เข้าใจ ดังนั้นการอ่านออกเขียนได้เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

นอกจากปัญหาการอ่านไม่ออก จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแล้ว ยังส่งผลต่อผู้เรียนทางด้านจิตใจอีกด้วย กล่าวคือ ผู้เรียนที่อ่านหนังสือไม่ออก บ่อยครั้งที่จะถูกเพื่อนในชั้นเรียน ล้อเลียนหรือหัวเราะ เมื่อเห็นว่าอ่านหนังสือไม่ออก หรืออ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง ส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกอาย เสียความมั่นใจ หมดความรู้สึภาคภูมิใจในตนเอง และหมดกำลังใจและความสุขในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือออกโรงเรียนกลางคัน ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ล้วนส่งผลเสียต่อสังคม และประเทศชาติ

ผลการศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการอ่านไม่ออกของเด็ก ระบุว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว อาจเกิดจากเด็กนักเรียนที่ขาดความสนใจเรียน เนื่องจากสื่อและสิ่งแวดล้อมที่

เปลี่ยนแปลงไป ครูผู้สอนไม่ได้เรียนจบมาทางด้านการสอนภาษาไทย ทำให้ขาดหลักการหรือกลวิธีการสอนอ่าน ขาดความเอาใจใส่ โรงเรียนไม่มีระบบช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาเฉพาะ สื่อการเรียนการสอนภาษาไทย ที่มีลักษณะยึดยึดความรู้ที่มากเกิดความจำเป็น ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก หรือจะอยู่ที่ผู้ปกครอง ที่ไม่ได้ใช้เวลาที่บ้านพัฒนาการอ่านหรือเขียน ไม่จัดหาหนังสือ หรือส่งเสริมการอ่านของเด็ก (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2558)

นอกจากนี้ ศิวกันท์ ประทุมสูติ (2557) ได้กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ว่ามีสาเหตุมาจากการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยผิดวิธี ภาษาไทย หรือสอนไม่ครบทักษะ ผิดฝนไม่มากพอ ปริมาณนักเรียนต่อห้องมากเกินไป การจัดนักเรียนแบบ "คละคุณภาพ" รวมถึงการกำหนดเวลาเรียน เนื้อหาการเรียนระดับชั้นมากเกินไป และการจัดครูผู้สอนที่ไม่มีทักษะการสอนภาษาไทยที่ถูกต้อง สาเหตุดังกล่าว ต่างส่งผลทำให้นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้

สาเหตุของปัญหาการอ่านไม่ออกข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย ทั้งจากตัวเด็ก ผู้ปกครอง ครู และสถานศึกษา ดังนั้นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเช่นเดียวกัน

การแก้ไขปัญหาทางการอ่าน นอกจากจะพิจารณาที่สาเหตุของปัญหาแล้ว สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง นั่นก็คือ ระดับของการอ่าน เนื่องจาก ปัญหาในระดับการอ่านที่แตกต่างกัน ก็จะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ได้แบ่งระดับของการอ่านออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ 1. การอ่านระดับการรับรู้และเข้าใจ ความหมายของคำ ประโยค และสำนวน 2. การอ่านในระดับจับใจความสำคัญ 3. การอ่านในระดับการตีความ และ 4. การอ่านในระดับการวิเคราะห์วิจารณ์

จากการแบ่งระดับการอ่านดังกล่าว การอ่านที่เป็นขั้นพื้นฐานสำคัญคือ การอ่านระดับการรับรู้และเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และสำนวน หรือขั้นการอ่านออก ซึ่งโดยทั่วไปเด็กจะเริ่มฝึกการอ่านหนังสือตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น และจะเริ่มอ่านคล่องขึ้นในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นเด็กจะต้องสามารถอ่านหนังสือออกได้เป็นอันดับแรก แล้วจึงจะต่อยอดไปสู่การอ่านในระดับต่าง ๆ ที่สูงขึ้น ในทางตรงข้าม หากเด็กอ่านไม่ออก เด็กก็จะไม่สามารถต่อยอดไปสู่การอ่านในระดับที่สูงขึ้นไปได้

ทั้งนี้ เมื่อมีการแบ่งระดับการอ่าน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จึงได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระการอ่าน สรุปได้ว่า เมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจะต้องสามารถอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจ ความหมายของคำและข้อความที่อ่าน สกกดคำและเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

เมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนจะต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำ ความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้

เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจะต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญ และรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล

จากคุณภาพของผู้เรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสามารถทางการอ่านขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นที่ต้องกระทำได้ ได้แก่ สกกดคำ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ หรือบท ร้อยแก้วได้ถูกต้องคล่องแคล่ว อ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ เข้าใจความหมายของคำและ ข้อความที่อ่าน จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาทางการอ่าน ของนักเรียน ผลปรากฏว่า ยังมีนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับช่วงชั้นต่าง ๆ ที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งปัญหาทางการอ่านส่วนใหญ่จะพบในระดับชั้นประถมศึกษา ปัญหา ที่พบได้แก่ ปัญหาการไม่ออก หรืออ่านไม่ได้ ปัญหาการอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ผิด ปัญหาการอ่านออกเสียง ร ล ไม่ชัด ปัญหาการอ่านผิดวรรคตอน แบ่งวรรคตอนไม่ถูกต้อง ปัญหา การอ่านคำควบกล้ำ ปัญหาการอ่านไม่คล่อง ปัญหาการจับใจความไม่ได้ ปัญหาการอ่านคู่ตัว ปัญหา การอ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ อ่านข้ามคำ อ่านย้อนคำ และปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน เช่น การวางท่าทางขณะอ่านไม่ถูก การใช้นิ้วชี้ตามที่ทำอ่าน การโคลงศีรษะไปมาขณะอ่าน (เพ็ญแข สุภิกิตต์, 2526; สรสิริ วรรณ, 2539)

ปัญหาการอ่านที่พบข้างต้น นอกจากจะพบในระดับชั้นประถมศึกษาแล้ว ยังพบปัญหา ทางการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาด้วย กล่าวคือ ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาทางการอ่านของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำนวน 19 โรงเรียน พบว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีปัญหาทางการอ่านเช่นเดียวกัน ปัญหาที่พบ ได้แก่ การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน เช่น อ่านคำว่า เอื้อง เป็น เยื้อง คำ เป็น ค้า การอ่านคำที่ประกอบด้วยรูปสระหลายรูป การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา การอ่านคำที่มี รร (ร หัน) การอ่านคำที่มีอักษรนำ การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และการอ่านคำสมาสไม่ถูกต้อง ซึ่งมีสาเหตุมาจากจำรูปคำไม่ได้ จำมาตราตัวสะกดไม่ได้ จำเสียงและรูปสระไม่ได้ และจำการผันวรรณยุกต์ไม่ได้ ซึ่งปัญหาการอ่านไม่ออกนี้ รวมไปถึงการอ่านออกเสียงสระพยัญชนะ ผันวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง และการอ่านออกเสียงคำไม่ถูกต้อง ได้แก่ การอ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูปไม่ได้ การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา การอ่านคำที่มีอักษรนำ การอ่านคำที่มี รร (ร หัน) การอ่านคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ และการอ่านคำสมาส

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านในประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนอ่านไม่ออก ซึ่งส่วนใหญ่ระบุเหตุผลว่า ไม่ค่อยได้ฝึกฝนการอ่าน จำรูปพยัญชนะ สระ ไม่ได้ ไม่ค่อยรู้คำศัพท์ และผันวรรณยุกต์ไม่ได้

ข้อมูลจากการสำรวจและสัมภาษณ์ข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังประสบปัญหาทางการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัญหาทางการอ่านดังกล่าว น่าจะพบเฉพาะในระดับประถมศึกษา และควรได้รับการแก้ไขปัญหาก่อนที่นักเรียนจะได้เข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา แต่ในความเป็นจริง นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังประสบกับปัญหาทางการอ่าน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน

นอกจากนี้ นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน มักถูกละเลยความใส่ใจจากการเรียนการสอนทั้งจากที่บ้านและในชั้นเรียน ซึ่งการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ ไม่เอื้อให้นักเรียนเหล่านี้ได้ฝึกฝนการอ่านจนสามารถเรียนทันเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนเดียวกัน กล่าวคือ นักเรียนเหล่านี้ยังต้องเรียนในห้องเรียนปกติ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมือนกันและใช้เวลาเท่ากันโดยไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่าน เกิดความเบื่อหน่ายหมดแรงจูงใจและไม่มีความสุขในการเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว พบว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่าน เนื่องจากมีการวินิจฉัยข้อบกพร่องหรือปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคลก่อนที่จะมีการจัดการสอนซ่อมเสริม ทำให้ครูสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างตรงจุด อีกทั้งการจัดการจัดกิจกรรมมีความยืดหยุ่น หลากหลาย

มีการเลือกใช้สื่อหรืออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหา และมีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนมากยิ่งขึ้น และแยกจากชั้นเรียนปกติ ทำให้ครูได้มีโอกาสดูแล ช่วยเหลือ และติดตามนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น (Harris, 1961; วิภา ตัณฑุลพงษ์, 2553; สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2537)

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริมการอ่าน ผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยของหทัยรัตน์ คงวัฒนะ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านภาษาไทยต่ำ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยดังกล่าว สามารถทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการอ่านภาษาไทยของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น โดยงานวิจัยดังกล่าวใช้แนวคิดการสอนของเฟอร์นาลด์ อเดลแมน และเทเลอร์ ซึ่งลักษณะการจัดกิจกรรมเหมาะสำหรับเด็กเล็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าแนวคิดใหม่ที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยได้พบแนวคิดการสอนซ่อมเสริมการอ่านที่น่าสนใจ ได้แก่ แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม (Orton-Gillingham approach) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากแนวการสอนแจกลูกสะกดคำ หรือโฟนิกส์ (Phonics) และแนวคิดพหุสัมผัส (Multi-sensory Approach)

แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม เป็นแนวคิดที่แรกเริ่มพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้สอนซ่อมเสริมการอ่านให้แก่เด็ก ที่มีความบกพร่องทางการอ่าน และดิสเล็กเซีย (dyslexia) แต่ต่อมาแนวคิดนี้ก็ได้นำไปใช้ในการสอนซ่อมเสริมการอ่านสำหรับผู้ที่มีปัญหาทางการอ่านกับคนทุกวัย ไม่ว่าจะเป็นเด็ก วัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ (Hughes, 2014) แนวคิดนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ (Chappell, 2018) ได้แก่ การตระหนักรู้ในหน่วยเสียง (Phonemic Awareness) ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร (Alphabetic code/Phonics) ความคล่องแคล่ว (Fluency) คำศัพท์ (Vocabulary) และความเข้าใจ (Comprehension)

องค์ประกอบของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการอ่านอย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอน โดยมีขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การสอนให้ตระหนักในการรับรู้หน่วยเสียง สอนความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร สอนการอ่านคำ และสะกดคำ ฝึกฝนการอ่านคำ ประโยค จนคล่อง และสอนให้เข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน โดยจะใช้แนวการสอนโฟนิกส์ช่วยในการรับรู้หน่วยเสียง สอนความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร สอนอ่านคำ สะกดคำ และจะใช้พหุสัมผัสในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากแนวคิดนี้จะเชื่อว่าการใช้กระตุ้นประสาทสัมผัสไม่ว่าจะเป็นประสาทสัมผัสทางการมองเห็น การได้ยิน การสัมผัส การเคลื่อนไหว จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ซึ่ง

หากนำมาใช้ในการสอนอ่าน จะทำให้นักเรียนจดจำตัวอักษรได้ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร จนสามารถอ่านและสะกดคำได้

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนออร์ตัน-กิลลิงแฮม และพิจารณา ลักษณะของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้วิจัย ผู้วิจัยเห็นว่า การใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมากกว่าแนวคิดเฟอร์นาลด์ อเดลแมน และเทเลอร์ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สาเหตุที่ทำให้เด็กวัยนี้ยังอ่านหนังสือไม่ออก สาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากการจำหน่วยเสียงไม่ได้ จำความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสัญลักษณ์ไม่ได้ ซึ่งแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมให้ความสำคัญกับส่วนนี้ อีกทั้งแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ยังเน้นการจัดกิจกรรมที่ใช้ประสาทสัมผัสหลาย ๆ ทางพร้อมกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุข และเกิดการเรียนรู้ที่คงทน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสามารถนำมาใช้เพื่อจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม เพื่อแก้ปัญหาทางการอ่านได้ นอกจากจะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนแล้ว ยังทำให้นักเรียนมีกำลังใจ และมีความสุขกับการร่วมทำกิจกรรมอีกด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาทางการอ่าน ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านตีความ การอ่านวิเคราะห์ แต่ยังไม่พบบางงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมเพื่อแก้ไข ปัญหาการอ่านไม่ออก ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาโปรแกรม ซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มี ปัญหาทางการอ่าน เพื่อนำโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น มาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยเหลือนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน เพื่อให้ นักเรียนกลุ่มดังกล่าว ได้ฝึกฝน และพัฒนา ความสามารถทางการอ่านให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งมีความสุขกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสอนซ่อมเสริมที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน

คำถามการวิจัย

1. โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมมีลักษณะอย่างไร
2. โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมที่พัฒนาขึ้น ทำให้ความสามารถทางการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสูงขึ้นได้หรือไม่

3. โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมที่พัฒนาขึ้น ทำให้คะแนนการทดสอบความสามารถทางการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มหรือไม่
4. ความสามารถทางการอ่านของนักเรียนโดยภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร
5. ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในช่วงหลังจากการนำโปรแกรมไปทดลองใช้ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
2. เพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ดังนี้
 - 2.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการทดสอบความสามารถทางการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม
 - 2.2 เปรียบเทียบคะแนนทดสอบการอ่านของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม
 - 2.3 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการอ่านของนักเรียนโดยภาพรวมก่อน ระหว่าง และหลังเข้าร่วมโปรแกรม
 - 2.4 ศึกษาผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษา ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม มีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ หทัยรัตน์ คงวัฒนะ (2539) ที่ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านภาษาไทยต่ำ โดยผู้วิจัยได้เน้นการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทุกคนในโปรแกรมมีคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยหลังเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ และสูงกว่าเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ประการต่อมา ผู้วิจัยศึกษาผลการวิจัยของ Kutrumbros (1993) พบว่า ผลการสอนเรื่อง หน่วยเสียงแก่นักเรียนโดยใช้โปรแกรมการอ่านของลินดามูด ออร์ตัน-กิลลิงแฮม (Lindamood, Orton-Gillingham) ซึ่งวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมดังกล่าวในด้านทักษะการอ่าน และการสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ของกลุ่มเป้าหมาย 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งใช้การสอนซ่อมเสริมปกติ และกลุ่มทดลองสอน ซึ่งใช้โปรแกรมลินดามูด ออร์ตัน-กิลลิงแฮม เป็นเวลา 3 เดือน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านและการสะกดคำของ นักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อีกทั้ง Sweeney (2009) ศึกษาวิจัยผลของการใช้โปรแกรม ออร์ตัน-กิลลิงแฮมที่มีผลต่อการอ่านของนักเรียนที่มีการอ่านอยู่ในระดับต่ำ โดยทดลองในนักเรียน เกรด 3 ที่เรียนในหลักสูตรปกติ ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมดังกล่าว สามารถพัฒนาความ คล่องแคล่วและทักษะการถอดรหัส (decoding) ของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษได้

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม พบว่า ได้มีการนำแนวคิดการแจกลูก สะกดคำ หรือโฟนิกส์ (Phonics) และแนวคิดพหุสัมผัส (Multi-Sensory Approach) มาเป็นระบบ ช่วยในการสอน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยของ สุปรมา ลีลามณี (2553) ที่ได้ศึกษาความสามารถใน การอ่านคำ และแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการ อ่าน จากการสอนโดยผสมผสานวิธี โฟนิกส์ (Phonics) กับวิธีพหุสัมผัส (Multi-Sensory Approach) ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอนโดยผสมผสานวิธีแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์กับวิธี พหุสัมผัสเพิ่มสูงขึ้น และอยู่ในระดับดีมาก อีกทั้ง สุนทรี อารังโสธธิสกุล (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนารูปแบบการสอนอ่านตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานและแนวคิดพหุสัมผัสสำหรับ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านระดับประถมศึกษา ซึ่งการจัดให้นักเรียนได้ใช้ความรู้สึก ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านประสาทสัมผัส จะช่วยให้นักเรียนรับและแสดงข้อมูล หรือเรียนรู้ เกี่ยวกับระบบเสียง คำ ความหมาย ประโยคหรือไวยากรณ์ ของภาษาผ่านการมองเห็น การได้ยิน การ พูดย การอ่านและการเขียน ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงของความทรงจำทำให้การระลึกเรื่องต่าง ๆ ดีขึ้น

นอกจากผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริม และแนวคิดการสอน อ่านออร์ตัน-กิลลิงแฮมแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเกณฑ์การวัดประเมินผลความสามารถในการอ่าน ในระดับประถมศึกษา (สถาบันภาษาไทย, 2561) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความสามารถในการอ่านของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อเทียบกับเกณฑ์ระดับประถมศึกษาแล้ว น่าจะอยู่ในระดับ ดีมาก

หรืออยู่ในเกณฑ์ระดับคะแนนร้อยละ 75-100 ซึ่งเมื่อนักเรียนมีความสามารถในการอ่าน ระดับดีมาก นักเรียนจะสามารถเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นไปด้วย

ข้อมูลทีกล่าวนำข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า หากพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตาม แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม (Orton-Gillingham Approach) ที่มีการนำแนวคิดการแจกลูกสะกดคำ และพหุสัมพันธ์มาเป็นระบบช่วยในการสอน อีกทั้งยังเป็นแนวคิดที่มีการวินิจฉัยปัญหาของนักเรียน แล้วนำข้อมูลมากำหนดทิศทางการสอน ยึดหลักการสอนที่มีโครงสร้าง ลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ และให้ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ (Dyslexia Association of Singapore, 2015) น่าจะช่วยแก้ไขปัญหาทางการอ่าน และช่วยพัฒนา ความสามารถในการอ่านของนักเรียนให้อยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีความสุข และเกิด แรงจูงใจในการเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย 2 ข้อ ได้แก่

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจะมีความสามารถทางการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจะมีความสามารถทางการอ่านภาษาไทยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562
2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.1) ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
 - 2.2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางการอ่านภาษาไทย

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาในการวิจัยทั้งหมด 10 สัปดาห์ (20 ชั่วโมง) โดยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากประชากรด้วยแบบทดสอบการอ่านภาษาไทย (Pre test) เพื่อวัดความสามารถทางการอ่านและวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียน นักเรียนที่คะแนนผลการทดสอบการอ่านต่ำกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ตามเกณฑ์การประเมินการอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน

จะได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการสอนซ่อมเสริม 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน ได้แก่ วันอังคาร จำนวน 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงให้กลุ่มเป้าหมายทดสอบการอ่านภาษาไทยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม (Post test)

4. เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ได้แก่ เรื่องหน่วยเสียง ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงกับสัญลักษณ์ สระ การผันวรรณยุกต์ การอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ การอ่านคำที่ออกเสียงอะกิงเสียง การอ่านคำที่มีอักษรนำ การอ่านคำที่มี รร การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม หมายถึง แนวคิดที่ใช้แก้ไขปัญหาทางการอ่านของเด็ก ซึ่งเน้นการใช้พหุสัมผัส (Multi-sensory) คือ การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสมากกว่า 2 อย่างขึ้นไปรวมกันในการเรียนรู้ ได้แก่ การมองเห็น การฟัง การเคลื่อนไหวทั้งภายในภายนอกร่างกาย และการสัมผัส เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ จดจำข้อมูล และเรียนรู้สิ่งใหม่ หรือความรู้ใหม่ และการแจกลูกสะกดคำ (Phonics) ทั้งนี้การสอนตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมยึดหลักการเข้าใจธรรมชาติของภาษา สอนอย่างมีลำดับขั้นตอน มีการวินิจฉัยปัญหาและการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา รวมถึงการสร้าง ความมั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม หมายถึง แผนการดำเนินการในการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติผู้เข้าร่วม เนื้อหาสาระ เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม วิธีดำเนินการ และการประเมินผลโปรแกรม เพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านภาษาไทยมีความสามารถในการอ่านที่ดีขึ้น การดำเนินการตามโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น เริ่มต้นจากการวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วจึงดำเนินการจัดกิจกรรมบนพื้นฐานของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม โดยผู้สอนได้จัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก จัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เน้นการใช้พหุสัมผัส และการแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์ เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน รวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การอ่านได้ดียิ่งขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาด้านการอ่านของผู้เรียนได้

ความสามารถในการอ่านภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการรับรู้หน่วยเสียงในภาษา เชื่อมโยงเสียงและตัวอักษรได้ โดยสามารถผสมเสียงของตัวอักษรหรือสะกดตัว ประสมคำ ได้อย่าง

ถูกต้อง และอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบการอ่าน โดยผู้เรียนต้องสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง อ่านคำที่ประกอบด้วยรูปสระหลายรูปได้ กล่าวคือ สระ 1 เสียงประกอบด้วยสระหลายรูป เช่น สระเอื้อะ สระเอื้อะ ฯลฯ อ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา อ่านคำที่มี รร (ร หัน) อ่านคำที่มีอักษรนำ อ่านคำสมาส และอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ได้ถูกต้อง สามารถอ่านประโยคได้ต่อเนื่องกัน จังหวะในการอ่านเหมาะสม มีความมั่นใจในการอ่าน ออกเสียงได้ชัดเจน และใช้น้ำเสียงได้อย่างเหมาะสม

นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาการอ่าน เสียงวรรณยุกต์เพี้ยน การอ่านคำที่ประกอบด้วยรูปสระหลายรูป การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา การอ่านคำที่มี รร (ร หัน) การอ่านคำที่มีอักษรนำ การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และการอ่านคำสมาสไม่ถูกต้อง โดยมีคะแนนจากแบบทดสอบทางการอ่านต่ำกว่า ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ครูได้แนวทางการสอน และวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิด ออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนำไปใช้แก้ไขปัญหาทางการอ่านนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการอ่านจากการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อรวบรวมแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งได้แบ่งเป็น 5 หัวข้อ ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่าน

- 1.1 ความหมายของการอ่านออก
- 1.2 ปัญหาทางการอ่าน
- 1.3 สาเหตุของปัญหาอ่านไม่ออก
- 1.4 หลักและแนวทางการพัฒนาการอ่าน
- 1.5 วิธีการหรือแนวทางการสอนให้อ่านออก
- 1.6 การวัดและประเมินผลการสอนอ่าน

2. การสอนซ่อมเสริม

- 2.1 ความหมายของการสอนซ่อมเสริม
- 2.2 ประเภทของการสอนซ่อมเสริม
- 2.3 จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม
- 2.4 หลักการสอนซ่อมเสริม
- 2.5 วิธีสอนซ่อมเสริม
- 2.6 ขั้นตอนการสอนซ่อมเสริม
- 2.7 องค์ประกอบของการสอนซ่อมเสริม
- 2.8 แนวทางการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

3. แนวคิดการสอนอ่านออร์ตัน-กิลลิงแฮม (The Orton-Gillingham Approach)

- 3.1 ความเป็นมาและลักษณะของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
- 3.2 หลักการของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
- 3.3 องค์ประกอบและวิธีการสอนตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
- 3.4 แนวคิดพื้นฐานของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม

4. โปรแกรมการสอน

- 4.1 ความหมายของโปรแกรม
- 4.2 องค์ประกอบของโปรแกรม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ และวิธีการสอนอ่าน
- 5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมพัฒนาการอ่าน
- 5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน

รายละเอียดแต่ละหัวข้อ มีดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่านออก

เปลื้อง ณ นคร (2538) ได้ให้ความหมายการอ่านออกว่า เป็นการอ่านที่เมื่อเห็นตัวหนังสือก็สามารถอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจได้ ซึ่งต้องสะกดตัวได้อย่างคล่องแคล่ว และรู้ความหมายของคำที่อ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) ได้ให้ความหมายการอ่านออกไว้ว่า คือ การอ่านตามการผสมสระและพยัญชนะได้ เข้าใจเฉพาะเรื่องง่าย ๆ เท่านั้น

บันลือ พลกษะวัน (2543) ได้ให้ความหมายการอ่านออกไว้ว่า เป็นการอ่านที่ใช้การผสมเสียงของตัวอักษรหรือสะกดตัวผสมคำ เพื่อให้อ่านหนังสือได้ถูกต้อง แดกฉาน ขยายประสบการณ์ในการอ่านคำโดยตรง

สุพรรณี วราทร (2545) ได้ให้ความหมายของการอ่านออกไว้ว่า คือการมีความสามารถรับรู้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่สื่อความหมาย อ่านออกเสียงได้ เข้าใจความหมายที่ปรากฏตามตัวอักษร

กระทรวงศึกษาธิการ (2558) ได้ให้ความหมายของการอ่านออกไว้ว่า คือ ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมายของถ้อยคำ ประโยค ข้อความสั้น ๆ เรื่องราวในสื่อต่าง ๆ หรือในหนังสือได้ตามระดับขั้นของผู้เรียน

จากความหมายของการอ่านออกข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การอ่านออก หมายถึง ความสามารถในการรับรู้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ สามารถผสมเสียงของตัวอักษรหรือสะกดตัวผสมคำ ได้อย่างถูกต้อง และเข้าใจความหมายที่ปรากฏตามตัวอักษร

1.2 ปัญหาทางการอ่าน

กรณีการ พวงเกษม (2535) กล่าวถึงปัญหาทางการอ่านไว้ว่า การอ่านนั้น แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ ปัญหาที่พบบ่อยคือการอ่านออกเสียง ซึ่งปัญหาการอ่านออกเสียง มีดังนี้

1) อ่านไม่ออก เกิดจากการจำหลักเกณฑ์ในการสะกดคำต่าง ๆ ไม่ได้ จึงทำให้อ่านไม่ได้ (รัชณี ศรีไพวรรณ อ้างถึงใน กรณีการ พวงเกษม, 2535) เช่น

- 1.1) อ่านคำที่ใช้อักษรต่ำและอักษรสูงที่มีวรรณยุกต์ เช่น ฝ้า ฟ้า ฯลฯ
- 1.2) คำที่ประสมกับสระประสม เช่น เปลือก เปลี่ยน เป็นต้น
- 1.3) คำที่ใช้ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

2) อ่านคำผิด มีลักษณะดังนี้

- 2.1) อ่านคำที่มีอักษรนำผิด เช่น ผลิต (ผะ-หลิด) อ่านว่า ผลิต ปราปรา (ปะ-รา-ปะ-รา) อ่านว่า ปราปรา ฯลฯ
- 2.2) คำพ้องรูป เช่น เผลา - เผลา (เพ-ลา) อ่านเป็น เผลา แหน - แหน (แหน) อ่านออกเสียง น สะกดทั้งสองคำ ฯลฯ
- 2.3) อ่านคำหรือข้อความที่มีเครื่องหมายประกอบผิด เช่น คำที่มีเครื่องหมายไวยากรณ์น้อย (๓) โปรดเกล้า ฯ อ่านว่า โปรดเกล้า ไวยากรณ์น้อย การอ่านที่ถูกต้อง คือ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
- 2.4) อ่านแยกคำหรืออ่านแบ่งวรรคตอนผิด แยกคำผิด เช่น โฉนด (ฉะ-โฉนด) อ่านผิด เป็น ฉะ-นด ฯลฯ แยกพยางค์ผิด เช่น เพลงเขมรอกโคร่ง (ขะ - เหมน - อก - โคร่ง) อ่านผิดเป็น เพลง เขม - รอก - โคร่ง ฯลฯ

3) อ่านออกเสียงผิด การอ่านออกเสียงผิด มีหลายลักษณะ เช่น

- 3.1) อ่านตัวต่อตัว อ่านออกเสียงพยัญชนะตัวหนึ่งเป็นพยัญชนะอีกตัวหนึ่ง เช่น เราไปเที่ยวภูเขา อ่านเป็น เราไปเที่ยวภูเขา ฯลฯ
- 3.2) ออกเสียงคำที่ใช้ ร เป็น ล
- 3.3) อ่านออกเสียงคำควบกล้ำผิด เช่น ปรับปรุง อ่านเป็น ปับปุง
- 3.4) ออกเสียงคำผิดตามลักษณะของภาษาถิ่น เช่นเดียวกับภาษาพูด

3.5) ออกเสียงคำที่มาจากภาษาต่างประเทศผิด เช่น อ่านคำ คอมพิวเตอร์ ตามรูปคำที่สะกด คือ คอม- พิว-เตอ ที่ถูกต้องอ่านว่า คอม - พิว - เตอ

3.6) ใช้น้ำเสียงไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

3.7) อ่านลากเสียง ยานคาง

4) อ่านช้า ทั้งอ่านในใจและอ่านออกเสียง ใช้เวลาในการอ่านข้อความแต่ละบรรทัด นานเกินไป ในระดับประถมศึกษา นักเรียนควรสามารถอ่านได้ประมาณ 120–150 คำ ต่อนาที

5) จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ ทำให้การอ่านไม่มีความหมายและไม่มี ประโยชน์

6) อ่านทำนองเสนาะไม่ได้ ทำให้ไม่ได้รับความไพเราะของบทร้อยกรอง

7) อ่านทั้งคำบางคำ

8) ไม่เห็นประโยชน์ของการอ่าน ทำให้มีความรู้ไม่กว้างขวางและไม่พัฒนาทักษะใน การอ่าน

ส่วนการอ่านในใจ ปัญหาที่พบบ่อยได้แก่ อ่านซ้ำมาก อ่านข้าม อ่านเก็บความไม่ ครบ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ เวลาอ่านทำปากขมุขมิบ และต้องใช้นิ้วชี้คำที่อ่าน

เพ็ญแข สุภิกิตย์ (2526) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านที่พบในนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา สรุปได้ ดังนี้

1) ปัญหาการอ่านออกเสียง ได้แก่ การอ่านออกเสียง ร ล การออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ผิด การอ่านคำควบ ว ไม่ถูกต้อง

2) ปัญหาการอ่านไม่คล่อง ได้แก่ การอ่านซ้ำตะกุกตะกัก ไม่คล่อง ใช้วิธีสะกดคำ

3) ปัญหาพฤติกรรมการอ่าน ได้แก่ การใช้นิ้วชี้ตามทีอ่าน การวางท่าทางขณะ อ่านไม่ถูก การวางหนังสือห่างจากตาไม่ถูกต้อง การทำปากขมุขมิบ การโคลงศีรษะไปมาขณะอ่าน

4) ปัญหาการอ่านไม่ออก

5) ปัญหาการจับใจความสำคัญ

6) ปัญหาการอ่านผิด ได้แก่ การอ่านเพิ่ม เติมหรือแทรกคำเข้าไป การอ่านสลับที่ การอ่านหลงบรรทัด การอ่านตกหล่น การอ่านตุ๋น

บันลือ พฤษะวัน (2522) ได้กล่าวถึงปัญหาทางการอ่าน มีดังนี้

1) ปัญหาการอ่านไม่ได้ เนื่องจากจำรูปคำไม่ได้ สะกดไม่ถูก หรือไม่เข้าใจ ความหมายของคำนั้น ๆ

- 2) การอ่านซ้ำคำ เพราะเกิดความไม่มั่นใจที่จะออกเสียง และใช้วิธีซ้ำคำเพื่อระลึก
- 3) การอ่านข้ามคำ เป็นลักษณะการอ่านไม่ได้ หรือกวาดสายตาไม่ทัน
- 4) การอ่านตุ๋น คือ การอ่านผิดตัว อาจเนื่องมาจากการสังเกตรูปคำไม่แม่นยำ
- 5) การอ่านเพิ่มคำ หมายถึง การสอดแทรกคำที่ไม่ปรากฏในที่อ่านนั้น ๆ
- 6) ปัญหาเรื่องการออกเสียง เช่น ออกเสียง ช เป็น จ ช เป็น ซ เสียงสระไม่ชัดเจน เช่น เอื้อ เป็น เอีย และเสียงวรรณยุกต์แปรปร่งออกไป

7) ปัญหาในการสะกดตัวผิด ทำให้อ่านผิด

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่า ปัญหาทางการอ่านที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความล้มเหลวในการอ่าน คือ ปัญหาอ่านไม่ออก หรืออ่านไม่ได้ เช่น อ่านคำที่ใช้อักษรต่ำและอักษรสูงที่มีวรรณยุกต์ไม่ได้ อ่านคำที่ประสมกับสระประสมไม่ได้ อ่านคำที่ใช้ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราผิด อ่านคำที่มีอักษรนำผิด อ่านคำพ้องรูปผิด เป็นต้น

1.3 สาเหตุของปัญหาการอ่านไม่ออก

ศิวกันท์ ประทุมสุติ (2557) ได้กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ว่ามีสาเหตุมาจากการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยผิดวิธภาษาไทย กล่าวคือ ไม่ได้สอนแบบ "แจกลูก-สะกดคำ-ผันเสียง" แต่สอนด้วยวิธีให้เด็ก "จำเป็นคำ" หรืออาจสอนไม่ครบทักษะ หรือฝึกฝนไม่เพียงพอ
- 2) จำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป
- 3) การจัดนักเรียนแบบ "คละคุณภาพ" อยู่ในห้องเดียวกันก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนไม่สัมฤทธิ์ผล เพราะว่ามีนักเรียนที่เรียนช้าหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้จะถูกทิ้ง ถ้าจัดจำแนกกลุ่มให้ผู้เรียนช้า หรือผู้มีความบกพร่องการเรียนรู้ให้เรียนในกลุ่มที่มีทักษะความพร้อมสอดคล้องกัน หรือความสามารถใกล้เคียงกัน พวกเขาก็จะเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและไม่ตกเป็นผู้ถูกทิ้งให้เป็นปัญหา
- 4) การกำหนดเวลาเรียนและเนื้อหาการเรียนระดับชั้นมากเกินไป และไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างเพียงพอกับการฝึกฝนทักษะ
- 5) การจัดครูผู้สอนที่ไม่มีทักษะการสอนภาษาไทยที่ถูกต้อง

Tansley (1969) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้การอ่านไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสามารถสรุปได้ 6 ประการ ดังนี้

1) ขาดความรู้ในกระบวนการพัฒนาทักษะการอ่าน
 2) ขาดความตระหนักในปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนว่าไม่ได้เกิดจากความแตกต่างทางด้านความสามารถทางสติปัญญาเท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยอื่น เช่น บุคลิกภาพ ฐานะทางสังคม และวัฒนธรรม ซึ่งปัจจัยทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อความล้มเหลวทางการอ่านมากกว่าปัจจัยด้านสติปัญญา

3) ขาดความตระหนักว่าการอ่านเป็นกลไกที่มีพื้นฐานเกี่ยวกับระบบประสาทและการอ่านจะไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าไม่มีการพัฒนาระบบประสาทให้ถึงจุดที่มีความเหมาะสม ซึ่งครูสามารถสังเกตอาการหรือพฤติกรรมของเด็กที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมทางระบบประสาท เช่น ความบกพร่องทางการพูด ความบกพร่องทางการรับรู้ ฯลฯ

4) การขาดความตระหนักว่าผู้ปกครองและครูมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อความพร้อมในการเรียนรู้และการพัฒนาทางด้านอารมณ์ของเด็ก ซึ่งจะส่งผลต่อการอ่านของเด็ก

5) การขาดการกระตุ้น และการให้กำลังใจแก่เด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งส่งผลให้เด็กหมดความสนใจ หมดแรงจูงใจในการอ่าน ดังนั้นครูควรหมั่นให้กำลังใจแก่เด็กเหล่านี้ เพื่อให้พวกเขามีกำลังใจ และมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

6) การสอนอ่านที่ไม่เหมาะสม เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้เด็กอ่านไม่ได้ ซึ่งการสอนอ่านที่ไม่เหมาะสมนั้น เกิดจากขาดความรู้ ความชำนาญในการสอน ดังนั้นครูที่จะเป็นผู้สอนการอ่าน ควรได้รับการอบรมทางด้านจิตวิทยา และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาก่อน

สถาบันภาษาไทย (2559, อ้างถึงใน สร้อยสน สกลรักษ์ และคณะ, 2559) ได้ศึกษาสาเหตุของปัญหาจากโรงเรียนและพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย พบว่า สาเหตุที่ส่งผลทำให้นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ได้แก่

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาเหตุจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงนโยบายที่บ่อยเกินไป การให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษารายงานข้อมูลต่าง ๆ จำนวนมาก และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่ไม่เพียงพอ

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สาเหตุที่เกิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ คณะผู้บริหารภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาความสามารถการอ่านการเขียนอย่างจริงจัง ขาดการนิเทศ ติดตามช่วยเหลือโรงเรียน และอยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหารุนแรง

3) โรงเรียน

สาเหตุที่เกิดจากโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการไม่อยู่โรงเรียน หรือโรงเรียนไม่มีผู้อำนวยการ การโรงเรียน หรือผู้อำนวยการขาดการนิเทศ ติดตามช่วยเหลือครู และไม่ให้ความสำคัญในการอ่านการเขียน ฯลฯ และครูผู้สอนบรรจุใหม่ ขาดประสบการณ์ จบไม่ตรงวุฒิ ขาดสื่อ นวัตกรรม วิธีสอน และวัดประเมินผล ขาดการเอาใจใส่นักเรียน ภาระงานอื่น ๆ มีมาก

4) นักเรียน

สาเหตุที่เกิดจากนักเรียน ได้แก่ ขาดเรียนบ่อย ครอบครัวยากจน ครอบครัวหย่าร้าง อาศัยอยู่กับญาติ อยู่ในครอบครัวแรงงานย้ายถิ่น นักเรียนมีปัญหาสุขภาพ หรือมีแนวโน้มบกพร่องทางการเรียนรู้ และ นักเรียนใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

5) ผู้ปกครอง

สาเหตุที่เกิดจากผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลนักเรียน เนื่องจากต้องประกอบอาชีพฐานะยากจน หรือไม่ให้ความสำคัญในการเรียน

จากสาเหตุของปัญหาการอ่านไม่ออกข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สาเหตุของปัญหาการอ่านไม่ออก มีสาเหตุมาจาก 3 ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่ สาเหตุจากตัวผู้เรียน ซึ่งอาจเป็นความบกพร่องทางสติปัญญา ร่างกาย หรือทางอารมณ์ สาเหตุจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งเกิดจากปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอน และการบริหารจัดการของโรงเรียน และสาเหตุทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลต่อความสามารถทางการอ่านของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ผู้สอนควรตระหนักถึงสาเหตุของปัญหาการอ่าน เพื่อจะได้หาแนวทางการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

1.4 หลักการและแนวทางการพัฒนาการอ่าน

Burns, Roe, and Ross (1982) ได้กล่าวถึง หลักการสอนอ่าน (Fourteen principles of teaching reading) ไว้ 14 ประการ ดังนี้

1) การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องพิจารณา เพื่อให้เกิดการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2) การอ่านเป็นการตีความความหมายของสัญลักษณ์

3) การอ่านเกี่ยวข้องกับการสร้างความหมายของข้อความที่เขียนขึ้น ผู้อ่านจะสร้างความหมายของบทอ่านโดยการใช้ข้อมูลจากตัวอักษร และความรู้ที่มีมาดั้งเดิมซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้อ่าน

4) การสอนการอ่านไม่มีวิธีการที่ถูกต้อง เด็กแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ครูควรเลือกการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการที่หลากหลายของเด็กในชั้นเรียน

5) การเรียนรู้การอ่านเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เด็กจะต้องเรียนรู้ที่จะอ่าน (Learning to read) ในช่วงระยะเวลาที่ยาวนาน และต้องอาศัยการฝึกฝน เพื่อพัฒนาการอ่านให้ดียิ่งขึ้น

6) นักเรียนควรได้รับการสอนทักษะการจดจำคำที่จะช่วยให้สามารถออกเสียงและรู้ความหมายของคำที่ไม่คุ้นเคยได้ เนื่องจากเด็กจะไม่สามารถจดจำคำทุกคำที่พบเห็นได้ ดังนั้น เด็กต้องเรียนรู้เทคนิคการหาคำที่ไม่คุ้นเคย เพื่อให้สามารถอ่านได้ด้วยตนเอง

7) ครูควรวินิจฉัยการอ่านของนักเรียนแต่ละคน และใช้การวินิจฉัยเป็นพื้นฐานในการวางแผนการสอน

8) การอ่านและศิลปะทางภาษาอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟัง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการอ่าน เนื่องจากการฟังจะทำให้เห็นความสัมพันธ์ของเสียง ความหมายและรูปแบบของคำ

9) การอ่านเป็นส่วนสำคัญของการเรียนการสอนในเนื้อหาทั้งหมดภายในหลักสูตรสถานศึกษา

10) เด็กต้องการเห็นความสำคัญของการอ่าน เด็กจึงจะมีแรงจูงใจในการอ่าน

11) ความสนุกสนานในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการสอนอ่าน

12) ความพร้อมในการอ่านควรได้รับการพิจารณาในทุกระดับของการสอน ก่อนที่จะเริ่มสอน ครูจะต้องถามความรู้พื้นฐานที่นักเรียนจำเป็นต้องรู้ก่อนที่เรียนเรื่องนี้ ถ้านักเรียนยังไม่มีพื้นฐานความรู้ ครูจำเป็นต้องสอนก่อน ก่อนที่จะสอนเริ่มกิจกรรมที่วางแผนไว้

13) การอ่านควรสอนในลักษณะที่ช่วยให้เด็กแต่ละคนประสบความสำเร็จ

14) การให้กำลังใจในการกำกับ และติดตามการอ่านของตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญ

นอกจากหลักการสอนอ่านข้างต้น จะช่วยให้เข้าใจการสอนอ่านให้แก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้นแล้ว สิ่งหนึ่งที่ผู้สอนควรตระหนักอยู่เสมอเกี่ยวกับการสอนอ่าน นั่นก็คือ การเตรียมความพร้อมก่อนการเริ่มสอนการอ่าน ซึ่งถือเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การสอนอ่านนั้นประสบความสำเร็จ

Tansley (1969) ได้กล่าวถึงความพร้อมก่อนการสอนอ่าน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการพิจารณาความพร้อมก่อนการเริ่มการสอนอ่าน มี 3 ประการ ได้แก่

1) ความพร้อมทางด้านภาษา (Readiness in language development) ซึ่งมีคำถามที่จะช่วยประเมินผู้เรียน เช่น ผู้เรียนมีความสนใจที่จะฟังเรื่องราวหรือไม่ ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับความคิดสำคัญของเรื่องได้หรือไม่ ผู้เรียนสามารถพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ฟัง ได้เห็น ได้ยิน ได้หรือไม่ ผู้เรียนสามารถใช้ประโยคในการสื่อสารได้ดีหรือไม่ ฯลฯ

2) ความพร้อมทางด้านร่างกายและประสาทสัมผัส (Readiness in physical and sensory development) ซึ่งมีคำถามที่จะช่วยประเมินผู้เรียน เช่น สายตาของผู้เรียนปกติหรือไม่ ผู้เรียนสามารถได้ยินเสียงในระดับความดังปกติหรือไม่ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น และมีสุขภาพที่ดีหรือไม่ ผู้เรียนสามารถใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ดีหรือไม่ ผู้เรียนรู้จักสีพื้นฐานหรือไม่ ผู้เรียนสามารถต่อจิ๊กซอว์ ง่าย ๆ ได้หรือไม่ ฯลฯ

3) ความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคม (Readiness in emotional and social development) ซึ่งมีคำถามที่จะช่วยประเมินผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสามารถเล่นกับเพื่อนได้ดีหรือไม่ ผู้เรียนแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่นหรือไม่ ผู้เรียนอารมณ์เสียได้ง่ายหรือไม่ ผู้เรียนมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่หรือไม่ ฯลฯ

ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร (2560) ได้กล่าวถึงแนวทางการช่วยเหลือสำหรับเด็กที่มีปัญหาการอ่าน ไว้ดังนี้

1) รู้จักลำดับขั้นพัฒนาการทางการอ่าน

ลำดับขั้นที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าทางการอ่าน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่มีอยู่ของเด็ก การรู้ลำดับขั้นพัฒนาการนี้จะช่วยให้สามารถเลือกสื่อการอ่านให้เหมาะสมกับเด็ก

2) เข้าใจองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อความสำเร็จในการสอนอ่าน

องค์ประกอบที่จะทำให้การสอนอ่านนั้นมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การสอนเรื่องหน่วยเสียงและเสียงของตัวอักษร การสอนถอดความหมายคำ รวมถึงการสอนคำศัพท์คุ้นตา การพัฒนาทางภาษา การพัฒนาคำศัพท์ การสอนกลวิธีการอ่านเข้าใจความด้วยวิธีขีดแจ้ง การสร้างเสริม

ประสบการณ์เขียนที่มีความหมายกับผู้เรียน การพัฒนาการอ่านคล่องโดยการให้บทอ่านที่หลากหลาย และการสร้างโอกาสให้เด็กได้รับการชี้แนะระหว่างอ่านและการให้เด็กอ่านโดยอิสระ

3) สังเกตสัญญาณเบื้องต้นที่แสดงถึงปัญหาทางการอ่าน (ฮอลล์, 2009 อ้างถึงใน ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร, 2560)

สัญญาณของปัญหาการอ่านอาจพบได้ตั้งแต่เด็กเริ่มออกเสียง และจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการอ่านของเด็กเมื่อเข้าเรียนปฐมวัย และระดับที่สูงขึ้นไป

4) ประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อให้ความช่วยเหลือ

การประเมินขั้นแรก ครูจะต้องจำแนกระหว่างปัญหาการอ่านคำและความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งเด็กที่มีปัญหาทางการอ่านควรได้รับการประเมินทั้งสองด้าน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละทักษะ หลังจากนั้นทำการทดสอบเพื่อวินิจฉัย (diagnostic tests) ด้วยการทดสอบเรื่องการอ่านคำ การอ่านคล่อง ความรู้เรื่องคำศัพท์ และทักษะการสะกดคำ เพื่อประเมินว่าเด็กบกพร่องหรือมีปัญหาในทักษะการอ่านทักษะใด

5) การสร้างแรงจูงใจในการอ่าน

การสร้างแรงจูงใจในการอ่าน สามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่ การสร้างประสบการณ์ทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ ชีวิตประจำวันและเหตุการณ์ที่แวดล้อมผู้เรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวกที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง การให้โอกาสในการเลือก สนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง การให้ผลป้อนกลับ (feedback) ที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการอ่านการเขียนที่มีความหมาย เชื่อมโยงทักษะการอ่านและการเขียนเข้าด้วยกัน

การสร้างแรงจูงใจในการอ่าน นอกจากจะช่วยให้การอ่านนั้นประสบความสำเร็จแล้ว ยังช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนอีกด้วย

6) การพัฒนาความสามารถทางการอ่านสู่การอ่านได้เองโดยอัตโนมัติ

การอ่านได้โดยอัตโนมัติเป็นความสามารถในการอ่านโดยปราศจากการใช้ทักษะขั้นต่ำมาช่วยอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยอัตโนมัติเป็นผลมาจากการทำซ้ำและการฝึกฝนครูจะต้องพึงระวังไม่ให้สอนเร็วเกินไป และควบคุมความยากของงาน (task) ให้เหมาะสมตามลำดับขั้นความสามารถ

ประภาศรี สีหอำไพ (2524) ได้กล่าวถึงวิธีพัฒนาการอ่าน ไว้ดังนี้

1) ใช้ผลของการทดสอบเป็นเครื่องวัด ควรวางแผนและทดสอบ
ประเมินผลการอ่านไว้ เช่น

1.1) การสะกดคำตามลักษณะการเขียนของสมาส สนธิ ฯลฯ มี
หลักการอ่านตามมาตรฐานและอ่านตามความนิยม ทำได้ถูกต้อง

1.2) ระยะเวลาหยุดจบตามความหรือประโยค ไม่ช้าหรือเร็วเกินไป
หรือเว้นช่วงคำที่ขาดความทำให้ความหมายไม่ชัดเจน

1.3) การใช้เสียงดังชัดเจน คำต่าง ๆ ออกเสียงได้ถูกต้อง

2) สร้างทัศนคติที่ดี ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมีนิสัยรักการอ่าน

3) ลดความตึงเครียดต่าง ๆ

4) ฝึกความสามารถในการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กันทุกด้าน โดยใช้สื่อการ
เรียนที่เหมาะสม

จากหลักการและแนวทางการพัฒนาการอ่านข้างต้น สามารถสรุปได้ 5 ประการ
ดังนี้

1) การสอนอ่านไม่มีวิธีที่ถูกต้องที่สุด แต่ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง
องค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การสอนอ่านนั้นประสบความสำเร็จ เช่น ความรู้เรื่องหน่วยเสียงและ
เสียงของตัวอักษร การสอนถอดความหมายคำ การสอนคำศัพท์คันทา การพัฒนาทางภาษา
การพัฒนาการอ่านคล่องโดยการอ่านบทอ่านที่หลากหลาย เป็นต้น นอกจากนี้ ครูต้องสามารถเลือก
การสอนที่เหมาะสมกับความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนได้อีกด้วย

2) ครูควรวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อจะได้รู้จักลำดับขั้น
การพัฒนา การทางการอ่านของผู้เรียน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปวางแผนการสอน และสามารถ
เลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม

3) การสร้างแรงจูงใจในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการสร้างแรงจูงใจสามารถ
ทำได้หลายวิธี เช่น การให้ผลป้อนกลับ (feedback) ที่เหมาะสม การสอนอ่านที่เป็นไปอย่าง
สนุกสนาน การสอนอ่านที่เน้นให้เด็กเห็นคุณค่าหรือความสำคัญของการอ่าน ฯลฯ

4) การสอนอ่านต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อม
ทางด้านภาษา ความพร้อมทางด้านร่างกายและประสาทสัมผัส และความพร้อมทางด้านอารมณ์และ
สังคม

5) การสอนอ่านต้องเน้นให้ผู้เรียนได้หมั่นฝึกฝนการอ่านเป็นประจำ เพื่อผู้เรียนจะได้พัฒนาตนเองไปสู่การอ่านได้เองโดยอัตโนมัติ

1.5 วิธีการหรือแนวทางการสอนให้อ่านออก

Cain (2010) ได้เสนอแนวทางการสอนอ่านคำไว้ 4 แนวทาง สรุปได้ดังนี้

1) การอ่านคำที่คุ้นตา (Sight word reading)

เมื่อผู้อ่านได้เห็นคำเดิม หรือคำที่มีลักษณะใกล้เคียงกับคำเดิมบ่อยครั้ง จะทำให้ผู้อ่านสามารถจดจำคำศัพท์ได้ และการใช้รูปภาพที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายของคำ ก็จะช่วยให้อ่านจดจำคำได้ดียิ่งขึ้น

2) การถอดรหัสเสียง (Phonological recoding)

การถอดรหัสเสียง เป็นกระบวนการสอนตนเองของผู้อ่าน (self-teaching mechanism) เนื่องจากเมื่อผู้อ่านเจอคำที่ไม่คุ้นเคย ผู้อ่านจะมีความพยายามที่จะอ่านคำนั้นตามตัวอักษรที่ปรากฏและผสมผสานเสียงในแบบของตน ถ้าผู้อ่านประสบความสำเร็จในการถอดรหัสเสียงนี้ ผู้อ่านจะเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและการออกเสียง

3) การอ่านโดยการเปรียบเทียบ (Reading by analogy)

การอ่านโดยใช้แนวทางนี้ ผู้อ่านจะใช้ข้อมูลจากการสะกดคำที่เหมือนกันนำไปเทียบอ่านออกเสียงคำที่ไม่คุ้นเคย

4) การคาดเดาจากบริบท (Prediction from context)

การอ่านคำที่ไม่คุ้นเคย ผู้อ่านสามารถใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ในบริบทการอ่านช่วยในการคาดเดาคำศัพท์หรือความหมายของคำได้

บุญเสริม แก้วพรหม (2558) ได้นำเสนอลำดับขั้นในการสอนให้อ่านออกเขียนได้ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1) สอนให้รู้จักพยัญชนะ มีขั้นตอนดังนี้

1.1) สอนให้รู้จัก “ชื่อ” พยัญชนะ

1.2) สอนให้รู้จัก “รูป” และ “เสียง” พยัญชนะ

1.3) สอนให้เขียนรูป ซึ่งควรเลือกพยัญชนะที่ง่ายในการออกเสียงและเขียน

รูปมาฝึกเขียนก่อน จึงเสนอลำดับพยัญชนะที่ควรสอนก่อน - หลัง เป็นชุดต่าง ๆ ดังนี้

ชุดที่ 1 ก จ ด ต บ ป อ

ชุดที่ 2 ค ง ช ซ ท น

ชุดที่ 3 พ ฟ ม ย ร ล ว ฮ

ชุดที่ 4 ข ฉ ถ ผ ฝ ส ห

ชุดที่ 5 ข ค ฌ ฑ ฐ ศ ษ ฬ

ชุดที่ 6 ณ ญ ฎ ฏ ฐ ฒ ณ

2) สอนให้รู้จักสระ มีขั้นตอนดังนี้

2.1) สอนให้เห็นรูปสระ

2.2) สอนให้รู้จักเสียงสระ

2.3) สอนให้เขียนรูปสระ โดยมีลำดับการสอนสระก่อน-หลัง ดังนี้

ชุดที่ 1 อะ อา อิ อี อื อู อุ

ชุดที่ 2 เอะ เอะ แอะ แอ โอะ โอ เอะ ออ

ชุดที่ 3 อัวะ อัว อำ ไอ โไอ เอา

ชุดที่ 4 เออะ เอะ เอียะ เอีย เอื้อะ เอื้อ

ชุดที่ 5 ฤ ฦ ฦ ฎ ฏ

3) สอนให้สะกดคำ แจกลูกคำในแม่ ก กา

การสะกดคำ คือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกว่าประกอบด้วย พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด ตัวใดบ้าง เช่น ช้าง สะกดคำว่า ชอ-อา-ชา-ชา-งอ- ชาง-ชาง-โท-ช้าง

การแจกลูก คือ การแตกแขนงออกไปเพื่อฝึกประสมคำ ให้เกิดความคล่องในการอ่าน โดยการแจกลูกนั้น จะมี 2 ลักษณะ คือ ส่วนประสมที่คงที่และส่วนที่แปรเปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการฝึก เช่น ถ้าต้องการฝึกประสมคำที่ประสมด้วยสระ อา ก็ให้สระ อา เป็นส่วนคงที่ แล้วให้เปลี่ยนตัวพยัญชนะที่จะมาประสม เช่น กา ขา คา งา จา

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม “เขียนตามคำบอก” และคัดลายมือ ที่ควรนำมาใช้หลังการอ่านเขียนสะกดคำแจกลูกทุกครั้ง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สามารถใช้ฝึกฝนให้เกิดความแม่นยำและความคงทนในการอ่านและการเขียน

4) สอนให้ผันวรรณยุกต์คำในแม่ ก กา

5) สอนให้อ่านเขียนคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา

6) สอนให้ผันวรรณยุกต์คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา

7) สอนให้อ่านเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

- 8) สอนให้อ่านเขียนคำควบกล้ำ
- 9) สอนให้อ่านเขียนคำที่มีอักษรนำ
- 10) สอนให้อ่านเขียนคำที่มีตัวการันต์ ฤ ฦ ฎ และคำที่มีลักษณะพิเศษอื่น ๆ

วรรณ โสมประยูร (2544) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านว่ามีหลากหลายวิธี ซึ่งวิธีที่ครูนิยมนำมาผสมผสาน และใช้กันในปัจจุบัน มีดังนี้

1) วิธีสอนอ่านแบบแจกลูก เป็นวิธีการสอนให้ผู้เรียนรู้จักรูปและเสียงของอักษรทุกตัว เพื่อให้รู้จักการประสมคำ ซึ่งมีทั้งการแจกพยัญชนะ สระ และการผันวรรณยุกต์ การสอนอ่านแบบแจกลูกคำจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนคำใหม่ได้ง่าย อ่านออกเสียงได้ดี แต่บางครั้งทำให้ผู้เรียนไม่สนใจการอ่านเพราะไม่ค่อยเข้าใจความหมายของคำ และทำให้ขาดทักษะการอ่านเร็ว

2) วิธีสอนอ่านแบบสะกดคำ การสะกดคำและการอ่านมีความสัมพันธ์กันในแง่ของการใช้ทักษะทางภาษาค่อนข้างมาก กล่าวคือ เด็กที่สะกดคำเก่ง มักจะเป็นเด็กที่อ่านเก่ง และเด็กที่อ่านไม่เก่ง ก็มักจะเป็นเด็กที่อ่านไม่เก่ง

3) วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยค เป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนสนใจอ่านหนังสือเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคและเรื่องราวที่อ่านได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนอ่านได้เร็ว เพราะสามารถวาดสายตาไปได้ครั้งละ 2-3 คำ

4) วิธีสอนอ่านโดยใช้แผนภาพประกอบ การนี้จะช่วยให้ผู้เรียนอ่านคำหรือประโยคได้เร็วและมีความหมายมากขึ้น และผู้เรียนสามารถนำความคิดที่ได้จากแผนภาพไปใช้ให้เป็นประโยชน์ดีขึ้น แต่ถ้าใช้เป็นประจำ ผู้เรียนอาจเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนที่จะช่วยให้เด็กอ่านออก นั่นก็คือ การสอนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำ ซึ่งมีหลักการสอนดังนี้

1) คำที่มีสระอยู่หน้าพยัญชนะ เช่น เก ใน โต ฯลฯ ให้อ่านออกเสียงพยัญชนะก่อนสระเสมอ ตัวอย่าง

ก - เ	→	เก	สะกดว่า กอ - เอ - เก
น - ใ	→	ใน	สะกดว่า นอ - ไอ - ใน
ต - โ	→	โต	สะกดว่า ตอ - โอ - โต

2) คำที่รูปสระเปลี่ยนรูป หรือสระลดรูป เช่น เค็ม คน เดิน ฯลฯ ต้องออกเสียงสระด้วย แม้รูปสระเปลี่ยนไป หรือไม่เห็นรูปสระ และต้องให้นักเรียนสังเกตรูปการเปลี่ยนรูปสระเมื่อคำนั้นมีตัวสะกด ตัวอย่าง

ค - เ - ะ - ม → เค็ม สะกดว่า คอ - เอะ - โม - เค็ม

ค - โ - ะ - น → คน สะกดว่า คอ - โอะ - นอ - คน

ค - เ - อ - น → เคน สะกดว่า คอ - เออ - นอ - เคน

3) คำที่รูปสระเปลี่ยนรูปหรือสระลดรูป อ่านสะกดคำได้หลายแบบ ดังนี้

แบบที่ 1 กัน สะกดว่า กอ - อะ - นอ → กัน

แบบที่ 2 กัน สะกดว่า กอ - อะ - กะ - กะ - นอ → กัน

แบบที่ 3 กัน สะกดว่า กอ - ไม้หันอากาศ - นอ → กัน

4) คำควบกล้ำ อ่านได้ 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 อ่านเรียงตัวอักษรที่ปรากฏ

ก - ล - อ - ง สะกดว่า กอ - ลอ - ออ - งอ → กลอง

แบบที่ 2 อ่านออกเสียงตัวควบพร้อมกัน

กล - อ - ง สะกดว่า กลอ - ออ - ง → กลอง

5) อักษรนำ ประเภท อ นำ หรือ ห นำ อ่านได้ 3 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 อ่านเรียงตัวอักษรที่ปรากฏ

อ - ย - า - ก สะกดว่า ออ - ยอ - อา - กอ → อยาก

สะกดว่า ออ - ยอ - อา - อยา - อยา - กอ → อยาก

ห - น - า สะกดว่า หอ - นอ - อา → หนา

หมายเหตุ การสอนอ่านอักษรนำแบบนี้ ควรให้นักเรียนทราบว่า คำใดมี “ห” นำ คำนั้นเสียงจะสูง แต่ “อ” ไม่ออกเสียง

แบบที่ 2 อ่านเทียบเสียง

นา - หนา ลา - หลา โม - หมอ

แบบที่ 3 อ่านรู้หลัก

ห นำ นา อ่านว่า หนา

ห นำ ลา อ่านว่า หลา

ห นำ โม อ่านว่า หมอ

6) อักษรนำ ประเภทคำที่มีอักษรสูง หรืออักษรกลาง นำอักษรต่ำเดี่ยว เช่น สนาม
ฉลอง อ่านได้ 3 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 อ่านเรียงตัวอักษรของคำ เช่น

ส - น - ำ - ม สะกดว่า สอ - นอ - ำ - มอ → สนาม

แบบที่ 2 อ่านอักษรนำแล้วจึงสะกด เช่น

สะหนอ - ำ - มอ อ่าน สนาม

ฉะหลอ - ำ - งอ อ่าน ฉลอง

แบบที่ 3 อ่านเทียบเสียง เช่น

นาม - สนาม

ลอง - ฉลอง

ข้อควรคำนึงในการสอนอ่านสะกดคำ

- 1) ต้องสอนทุกครั้งที่นักเรียนเรียนคำใหม่ที่เป็นคำพื้นฐาน
- 2) ควรสอนอ่านจากง่ายไปยาก คือ สอนคำที่เป็นตัวสะกดในมาตราแม่ ก กา คำที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ไม่ตรงมาตรา ตามลำดับ และต่อด้วยคำที่มีลักษณะซับซ้อน เช่น คำที่มีอักษรนำ คำที่ตัวการันต์ เป็นต้น
- 3) ควรเน้นเรื่องการสอนอ่านออกเสียงแบบแจกลูกและแบบสะกดคำ
- 4) อ่านแบบแจกลูกต่างจากอ่านแบบสะกดคำ แต่ต่อเนื่องกันได้ การอ่านแบบแจกลูกเป็นการฝึกให้อ่านคำที่มีส่วนประกอบของคำบางส่วนอย่างเดียวกัน โดยแตกไปบางส่วน เพื่อให้อ่านได้แม่นยำยิ่งขึ้น เช่น กาน คาน จาก ตาน ปาน อาน (สระ ำ และพยัญชนะสะกด น เป็นตัวตั้งแจกไปที่พยัญชนะต้น ต่าง ๆ)

ศิริลักษณ์ ชมพูคำ (2559) ได้คิดค้นวิธีการสอนให้เด็กอ่านออก และเขียนได้ ที่เรียกว่า บันได 6 ขั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ฝึกอ่านทุกวันในช่วงพักกลางวันเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง โดยใช้หนังสือเรียน นิทาน คำ อักษรไทย

ขั้นที่ 2 ฝึกการอ่านควบคู่กับการเขียน โดยใช้อักษรไทย คำ ประโยค นิทาน

ขั้นที่ 3 การฝึกคัดลายมือ นอกจากจะทำให้ลายมือสวยงามแล้ว ยังเป็นการช่วยในการจดจำรูปคำต่าง ๆ ได้มากขึ้น

ขั้นที่ 4 การวาดรูปประกอบคำ ด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเกิดความสุขสนุกสนานในการทำงาน

ขั้นที่ 5 การนำคำมาแต่งเป็นประโยคสื่อสารรูปหรือเหตุการณ์จริง

ขั้นที่ 6 การเขียนคำตามภาพ โดยให้นักเรียนมีอิสระตามความคิดของตนเอง

กระบวนการทั้ง 6 ขั้นนี้ นักเรียนต้องผ่านไปทีละขั้นโดยมีนักเรียนอาสาและครูช่วยกัน และเมื่อครบ 6 ขั้นแล้ว ก็จะเริ่มสอนขั้นที่ 1-6 ใหม่ โดยมีเนื้อหาที่ยากขึ้นทีละน้อย ๆ เมื่อทำเช่นนี้ นักเรียนจะเห็นผลงานของตนเอง และรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง

สร้อยสน สกลรักษ์ และคณะ (2559) ได้กล่าวถึงแนวคิด และวิธีการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย สรุปได้ว่า แนวคิดที่ใช้ในการเรียนการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยนั้น เป็นแนวคิดของตะวันตก ซึ่งแนวคิดที่นักการศึกษาและนักวิชาการด้านการสอนภาษานำมาปรับใช้ มี 3 แนวคิดได้แก่ แนวคิดการสอนตามพื้นฐานประสบการณ์แบบสกีมา แนวคิด Brain-based learning และจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษาตามช่วงวัย

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยที่ปรากฏในหลักสูตรและหนังสือเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 จนถึงปัจจุบัน สิ่งที่ใช้เป็นหลักมาทุกยุค คือ

- 1) การสอนอ่านและเขียนควบคู่กัน
- 2) หลังจากที่นักเรียนจำรูปและเสียงของตัวอักษรได้แล้ว จึงเริ่มการอ่านและเขียนสะกดคำควบคู่กันไป โดยมีแบบฝึกอ่านและเขียนสะกดคำเป็นบท ๆ
- 3) การจัดลำดับเนื้อหาสำหรับการอ่านและการเขียน จะเรียงตามลำดับความยากง่าย โดยเริ่มจากคำที่ประสมสระเดียว แล้วจึงเรียงคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา ไม่ตรงตามมาตรา การผันวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ และคำยืมจากภาษาต่างประเทศ
- 4) การเรียนหลักภาษาหรือไวยากรณ์ควบคู่ไปกับการอ่านและเขียน เพื่อให้เข้าใจโครงสร้างของคำและประโยค

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึง วิธีการสอนอ่านและเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีดังนี้

- 1) การเชื่อมโยงรูปและเสียง เป็นการสอนให้เด็กรู้จักเชื่อมโยงระหว่างรูปและเสียงตัวอักษร นอกจากเด็กจะสามารถอ่านออกเสียงตัวอักษรแต่ละตัวได้แล้ว ยังนำไปสู่การอ่านสะกดคำ และเข้าใจความหมายของคำได้ถูกต้อง
- 2) การสอนแจกลูก สะกดคำ เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักการสะกดพยัญชนะและสระเป็นคำง่าย ๆ ซึ่งการสอนสะกดคำนี้เป็นการสอนสะกดคำเพื่ออ่าน ส่วนการเขียนสะกดคำ ครูจะสอนนักเรียนควบคู่ไปกับการสอนอ่านสะกดคำ

3) การใช้สิ่งชี้แนะ (Clues) การใช้สิ่งชี้แนะจะช่วยให้นักเรียนรู้จักการคาดเดาโดยใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อช่วยในการออกเสียงตัวอักษร จำชื่อตัวอักษร อ่านหรือจำคำได้

4) การย่ำ ซ้ำ ทวน เป็นการช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายและเกิดความคล่องในการอ่าน การที่เด็กจดจำได้เกิดจากการฟังแบบแผนของเสียงซ้ำ ๆ และเห็นภาพเดิมซ้ำ ๆ ก่อให้เกิดการรู้จักแบบแผนของตัวสะกดหรือการสะกด

สถาบันภาษาไทย (2559) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนให้อ่านออก สรุปลงได้ดังนี้

1) สอนโดยวิธีประสมอักษร เป็นการนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ มาประสมกัน แล้วฝึกอ่านแบบแจกลูก การอ่านแบบสะกดคำ เป็นการสอนอ่านที่เน้นการฟังเสียงของพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ที่นำมาประสมคำ

2) สอนโดยการเดาคำจากภาพ หรือ การสอนอ่านจากภาพ กล่าวคือ โดยทั่วไป เด็กจะเริ่มหัดอ่านจากรูปภาพก่อน แล้วจึงนำไปสู่การอ่านจากตัวอักษร รูปภาพเป็นสิ่งชี้แนะให้เด็กอ่านคำนั้นได้

3) สอนอ่านจากรูปร่างของคำ เมื่อเด็กเห็นคำก็จะสามารถจำรูปร่างของคำได้ คำไหนที่มีรูปร่างคล้ายกันก็สามารถเดาหรือเทียบเสียงได้ว่าอ่านอย่างไร การสอนแบบนี้ครูต้องตีกรอบคำที่จะช่วยให้เด็กเห็นรูปร่างของคำได้ชัดเจนขึ้น เช่น

ห	น	ห	ม
	บ		บ

4) สอนด้วยการเดาคำจากบริบท หรือคำที่แวดล้อม เด็กชอบใช้บริบทที่เป็นปริศนา คำทาย หากครูต้องการให้เด็กอ่านคำใดก็สร้างปริศนาคำทาย เมื่อเด็กทายคำได้ถูกต้องก็สามารถอ่านคำนั้นได้ ตัวอย่างปริศนาคำทาย เช่น ฉันทน์เป็นของใช้ มีไว้ในครัว เอาไว้ผัดคั่ว ทั่วทุกบ้านต้องมี (กระทะ)

5) สอนอ่านโดยให้รู้หลักภาษา วิธีนี้เด็กจะรู้หลักของภาษาเพื่อการอ่านการเขียน เช่น อักษร 3 หมู่ การผันวรรณยุกต์ มาตราตัวสะกด การอ่านคำควบกล้ำ การอ่านอักษรนำ เป็นต้น การสอนอ่านด้วยวิธีนี้ จำเป็นต้องอาศัยวิธีสอนที่หลากหลาย จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน เช่น การเล่านิทาน ร้องเพลง เล่นเกม เป็นต้น

6) สอนอ่านตามครู ครูจะใช้วิธีนี้เมื่อเป็นคำยาก คำที่มีตัวสะกดแปลก ๆ หรือครูได้ใช้วิธีอื่นแล้วเด็กยังอ่านไม่ได้

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปวิธีการหรือแนวทางการสอน เพื่อให้เด็กอ่านออก ได้ดังนี้

- 1) สอนให้เด็กรู้จักพยัญชนะ และสระ เพื่อให้เด็กจำรูป และสามารถเชื่อมโยงรูปและเสียงได้
- 2) สอนอ่านแบบสะกดคำ แจกลูกคำ โดยมีแบบฝึกอ่านให้เด็กได้ฝึกฝน และควรมีการจัดกิจกรรม “เขียนตามคำบอก” ที่จะช่วยฝึกฝนให้เกิดความแม่นยำและความคงทน
- 3) การจัดลำดับเนื้อหาสำหรับการอ่าน จะเรียงตามลำดับความยากง่าย โดยเริ่มจากคำ ที่ประสมสระเดียว แล้วจึงเรียงคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา ไม่ตรงตามมาตรา การผันวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ และคำยืมจากภาษาต่างประเทศ
- 4) สอนอ่านเป็นคำ ประโยค ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่
 - 4.1) การอ่านโดยการใช้การประสมคำ
 - 4.2) การอ่านโดยใช้คำคั่นตา
 - 4.3) การอ่านโดยใช้สิ่งชี้แนะ เช่น การใช้รูปภาพสื่อถึงความหมายของคำ
 - 4.4) การอ่านโดยการเปรียบเทียบหรือเทียบเสียงจากคำที่คุ้นเคย
 - 4.5) การอ่านโดยการคาดเดาจากบริบท เช่น การเล่นเกมปริศนาคำทาย ฯลฯ
 - 4.6) การอ่านโดยให้รู้หลักภาษา อาจใช้ เพลง กลอน เกม หรือนิทานมาประกอบการสอนอ่าน เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน และไม่น่าเบื่อ
- 5) การสอนอ่านควรควบคู่ไปกับการเขียน
- 6) การทบทวนการอ่านเป็นประจำ จะช่วยในการจดจำและเกิดความคล่องในการอ่าน

1.6 การวัดและประเมินผลการอ่านออก

การวัดและประเมินการอ่านออก สามารถประเมินได้จากการอ่านออกเสียง ซึ่งนำเสนอได้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ วิธีการวัดประเมินผล เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล และเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1) วิธีการวัดประเมินผลการอ่าน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, อ้างถึงใน วิภา ตันจุลพงษ์, 2553) และสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537) ได้กล่าวถึงการวัดประเมินผล การอ่าน ไว้ว่า สามารถทำได้โดยการใช้เทคนิคในห้องเรียน โดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำ ข้อความ

หรือประโยคจากบทอ่าน ครูสังเกตการพูดออกเสียงและการแสดงออกของนักเรียน หากครูพบข้อบกพร่องของนักเรียน ควรหาทางปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยเร็ว ซึ่งการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว และร้อยกรอง ควรพิจารณา ดังนี้

1.1) อ่านถูกต้อง เช่น การอ่านคำควบกล้ำ ร ล การออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การไม่อ่านข้ามคำ หรือการไม่อ่านเพิ่มหรือสลับคำ การอ่านตามลักษณะบทร้อยกรองแต่ละชนิด

1.2) อ่านคล่อง ได้แก่ การอ่านข้อความได้ต่อเนื่องไม่ตะกุกตะกัก ไม่หยุดชะงัก และไม่อ่านซ้ำ

1.3) จังหวะวรรคตอน ได้แก่ การเน้นคำ การแบ่งวรรคตอน การหยุดเสียงในวรรคตอนใหญ่ แบ่งคำในแต่ละวรรคอ่านได้ถูกต้อง

1.4) น้ำเสียง พิจารณาการใช้น้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเป็นธรรมชาติเหมือนการพูด

ในการประเมินจะต้องกำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้าในกรณีที่แบบประเมินเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ แล้วบันทึกผล

2) เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินการอ่าน มี 2 แบบ ได้แก่ แบบทดสอบ และแบบสังเกต

2.1) แบบทดสอบ

Welson (1972, อ้างถึงใน เพ็ญแข สุภิกิตย์, 2526) ได้แบ่งรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ทดสอบการอ่าน เพื่อวินิจฉัยทักษะการอ่านไว้ 3 รูปแบบ ได้แก่

2.1.1) แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากหน่วยงานส่วนกลาง และมีการนำไปใช้กันอย่างแพร่หลาย

2.1.2) แบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว (Prepared Informal Inventories) เป็นแบบทดสอบที่มีบริษัทหลายแห่งสร้างขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยการอ่านของนักเรียนที่ใช้กันมากในต่างประเทศ

2.1.3) แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher-Made Informal Inventories) เป็นแบบทดสอบที่ใช้การวัดอย่างไม่มีแบบแผน แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองมีข้อดีกว่าแบบทดสอบแบบอื่น คือ ครูสามารถสร้างแบบทดสอบได้ครอบคลุมเนื้อหาที่ตนจะสอน

และเรื่องที่ต้องการวัดได้มากกว่า เพราะครูสามารถเลือกเรื่องที่จะให้เด็กอ่านได้เหมาะสมกับระดับความสามารถในการอ่านของเด็ก

สถาบันภาษาไทย (2561) ได้จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล “ความสามารถในการอ่านและการเขียน” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งเครื่องมือแต่ละระดับชั้น จะมีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 การอ่าน ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การอ่านคำ และ ตอนที่ 2 การอ่านรู้เรื่อง และฉบับที่ 2 การเขียน

ลักษณะของเครื่องมือวัดและประเมินผล ฉบับที่ 1 ตอนที่ 1 การอ่านคำนั้น ในระดับประถมศึกษาตอนต้น จะให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่กำหนด โดย ตัวอย่างเครื่องมือวัดและประเมินผล มีลักษณะดังนี้

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ จำนวน 20 คำ ใช้เวลา 10 นาที

1. เลอะเทอะ	11. ตำบล
2. ผูกพัน	12. สภาพ
3. ขับร้อง	13. โลก
4. ดนตรี	14. โปรด
5. เกี่ยวข้อง	15. กรับ
6. เจ็บไข้	16. คลอง
7. ภูมิใจ	17. ขวาน
8. ญาติ	18. ต้นไทร
9. โอกาส	19. สรุปร
10. สัญญา	20. จรวด

ลักษณะของเครื่องมือวัดและประเมินผล ฉบับที่ 1 ตอนที่ 1 การอ่านคำนั้น ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย จะให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทอ่านที่กำหนด ซึ่งมีความยาว 12-13 บรรทัด โดยตัวอย่างเครื่องมือวัดและประเมินผล มีลักษณะดังนี้

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงจากเรื่องที่กำหนดให้ ใช้เวลา 5 นาที

หมู่บ้านแสนสุขเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 20 กม. จึงไม่มีรถวิ่งขวัักไขว่ หมู่บ้านของเราสะอาดสะอ้าน ไม่มีเศษขยะ หรือสิ่งของวางระเกะระกะริมถนน มีอากาศเย็นสบายเพราะมีลำธารไหลผ่าน (ที่มีประโยชน์หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งอาหาร ที่พักผ่อน

2.2) แบบสังเกต โดยครูเป็นผู้ใช้ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่จะนำไปสู่
การปรับปรุงแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงให้ดีขึ้น (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2537)

ตัวอย่างแบบสังเกตการอ่านออกเสียง

ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ตรงกับปัญหาและสาเหตุในการออก
เสียงของนักเรียน

ปัญหา	สาเหตุ
1. อ่านคำ _____ อ่านทีละคำ _____ อ่านไม่ติดต่อกัน _____ อ่านซ้ำ _____ อ่านลังเล _____ อ่านเร็วเกินไป _____ ช่วงสายตาสั้น _____ ใช้นิ้วชี้ตัวอักษร	_____ ข้อความยาก _____ ต้องใช้เวลาตัดสินใจนาน _____ ไม่มั่นใจ _____ ไม่เชื่อมั่น _____ ตื่นเต้น _____ ขาดการฝึก _____ วุฒิภาวน้อย
2. ใช้เสียง _____ กลัว _____ เบา _____ สูงต่ำไม่สม่ำเสมอ _____ ติดภาษาถิ่น	_____ ขาดการฝึก _____ ไม่แน่ใจเกี่ยวกับคำที่อ่าน _____ ขาดความมั่นใจ _____ ต้องการฝึกฝน
3. จำแนกคำ _____ อ่านคำง่ายผิด _____ อ่านตก _____ อ่านถอยหลัง	_____ ขาดการฝึกฝน _____ เอกสารที่อ่านยาก _____ ขาดความพร้อม
_____ ไม่สนใจคำที่อ่านผิด _____ อ่านเพิ่มคำ _____ อ่านสะกดเป็นรายคำ _____ อ่านคำควบกล้ำผิด	_____ ไม่ต้องการรู้ความหมาย _____ ขาดความระมัดระวัง _____ ขาดการฝึกฝน _____ ขาดการสังเกตและการฝึกฝน
ปัญหา	สาเหตุ

4. ปัญหาอื่น ๆ <input type="checkbox"/> อ่านแบบนกแก้วนกขุนทอง <input type="checkbox"/> จับหนังสือไม่ถูก <input type="checkbox"/> ไม่สนใจผู้ฟัง <input type="checkbox"/> ไม่มีความสนใจ	<input type="checkbox"/> มีปัญหาด้านสายตา <input type="checkbox"/> ไม่ได้รับการฝึกที่ถูกต้อง <input type="checkbox"/> ไม่มั่นใจ หรือข้อความยาก <input type="checkbox"/> ประเภทเรียนซ้ำ หรือมีปัญหาทางด้านพฤติกรรม
รวมชนิดของปัญหา.....ข้อ	รวมสาเหตุของปัญหา.....ข้อ

3) เกณฑ์การประเมินการอ่าน

Burron and Claybaugh (1974, อ้างถึงใน เพ็ญแข สุภิกิตต์, 2526) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ระดับความสามารถการอ่านออกเสียง ไว้ดังนี้

การอ่านออกเสียงร้อยละ 98 อยู่ในระดับ อ่านได้คล่อง (ช่วยตัวเองได้)

การอ่านออกเสียงร้อยละ 95 อยู่ในระดับ อ่านได้พอใช้ (ครูต้องสอน)

การอ่านออกเสียงร้อยละ 90 อยู่ในระดับ คับข้องใจ (ครูต้องช่วยเหลือ)

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2560) ได้จัดทำคู่มือการประเมินความสามารถด้านการอ่านในระดับชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560 เช่นเดียวกับ สถาบันภาษาไทย (2561) ที่ได้จัดทำคู่มือการวัดและประเมินผล “ความสามารถในการอ่านและการเขียน” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินผลดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY
ความสามารถในการอ่านออกเสียง ร้อยละ 75 ขึ้นไป ระดับความสามารถดีมาก

ความสามารถในการอ่านออกเสียง ร้อยละ 50-74 ระดับความสามารถดี
 ความสามารถในการอ่านออกเสียง ร้อยละ 25-49 ระดับความสามารถพอใช้

ความสามารถในการอ่านออกเสียง ต่ำกว่าร้อยละ 25 ระดับความสามารถปรับปรุง

จากข้อมูลแนวทางการวัดและประเมินผล การอ่านข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เครื่องมือที่ใช้สำหรับการประเมินความสามารถในการอ่าน ได้แก่ แบบทดสอบการอ่าน และแบบสังเกต ซึ่งสิ่งที่ต้องการวัดได้แก่ ความถูกต้อง ความคล่อง จังหวะวรรคตอน และการใช้น้ำเสียงใน

การอ่าน โดยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่แตกต่างกันไป ซึ่งควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และความยากของคำหรือบทอ่าน

2. การสอนซ่อมเสริม

2.1 ความหมายของการสอนซ่อมเสริม

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) ไว้ ดังนี้

Harris (1961) ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมไว้ สรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนเพื่อช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหานักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียนปกติ หรือการสอนเป็นกลุ่มย่อย หรือการสอนเป็นรายบุคคล ดังนั้น การสอนซ่อมเสริมจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) ได้ให้ความหมายว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนทั้งเด็กอ่อนและเด็กเก่ง ซึ่งส่วนที่ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนช้ากว่าปกติ เรียกว่า “สอนซ่อม” และส่วนที่เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนเก่งให้สามารถเรียนได้เก่งมากยิ่งขึ้น เรียกว่า “การสอนเสริม” โดยการสอนซ่อมเสริมนั้นต้องมีวิธีการที่แตกต่างไปจากวิธีการสอนปกติที่เคยสอน มีการให้โอกาสผู้เรียนได้มีเวลาเรียนเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเป็นการสอนรายบุคคล หรือกลุ่มเล็ก เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีศักยภาพในการเรียนสูงขึ้นตามความสามารถของตนเอง

ได้ให้ความหมายว่า การสอนซ่อมเสริม คือ การให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้มีเวลาเรียนเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เข้าใจขึ้น จนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ราชบัณฑิตยสถาน (2553) ได้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมว่า หมายถึง กระบวนการแก้ไขความบกพร่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยการวินิจฉัยความสามารถทางการเรียน การวางแผนการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ เพื่อแก้ไขความบกพร่องและเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็น

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการสอนซ่อมเสริมได้ว่าการสอนซ่อมเสริม หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียนปกติ หรือการสอนเป็นกลุ่มย่อย หรือการสอนเป็นรายบุคคล ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งจะมีการวินิจฉัยความสามารถทางการเรียน การวางแผนการจัด

กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีเวลาเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียน จนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

2.2 ประเภทของการสอนซ่อมเสริม

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม (2525) ได้แบ่งประเภทของการสอนซ่อมเสริมออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) การสอนเพื่อแก้ไข (Corrective Instruction)

การสอนเพื่อแก้ไขมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือเด็กให้สามารถเอาชนะข้อบกพร่องหรือยกระดับความสามารถของตนเองจากปานกลางให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น

การสอนซ่อมเสริมในลักษณะนี้ สามารถจัดได้ในชั้นเรียนปกติ โดยผู้สอนอาจเป็นครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาก็ได้ การสอนแบบนี้จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ปัญหาก่อนที่จะใช้เทคนิคของการสอนเพื่อช่วยแก้ไข ในการนี้อาจต้องนำเทคนิคของการสอนเพื่อซ่อมเสริม เช่น การสอนเพื่อสร้างทักษะบางอย่างเป็นพิเศษมาประกอบด้วย

2) การสอนซ่อม (Remedial Instruction)

การสอนซ่อมเป็นการสอนที่แยกจากชั้นเรียนปกติ เป็นการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ หรือช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู

การสอนซ่อมในลักษณะนี้ ส่วนใหญ่จะดำเนินการสอนกับเด็กเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ๆ เช่น กลุ่มที่มีปัญหาการเขียนสะกดคำภาษาไทย กลุ่มที่มีปัญหาการทำโจทย์คณิตศาสตร์

3) การสอนโดยการปรับระดับ (Adapted Instruction)

การสอนโดยการปรับระดับเป็นการสอนที่ใช้สำหรับเด็กที่มีระดับ IQ อยู่ในช่วง 70 – 90 โดยที่ไม่ต้องการทั้งการสอนแก้ไขหรือซ่อมเสริม

การสอนในลักษณะนี้ จะดำเนินไปในชั้นเรียนปกติ ใช้หลักสูตรร่วมกับเด็กปกติ วิธีการสอนดำเนินไปในลักษณะเช่นเดียวกับการสอนซ่อม แต่ความคาดหวังในตัวเด็กแตกต่างกัน เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้จะเรียนได้ช้ากว่าปกติ และมีขีดจำกัดในเรื่องความสามารถของการเรียนรู้ ดังนั้นเนื้อหาและวิธีการที่ใช้สอน จะต้องมีการปรับให้ใกล้เคียงกับความสามารถของเด็ก อย่างไรก็ตาม ถ้าเด็กกลุ่มนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงมาก จะต้องจัดสอนซ่อมให้แก่เด็กกลุ่มนี้ด้วย

4) การสอนเร่ง (Accelerated Instruction)

การสอนเร่งเป็นการสอนที่ส่วนใหญ่จะใช้กับเด็กที่มีสติปัญญาสูง แต่ไม่ได้ใช้สติปัญญาเต็มที่ ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การหลับ หลีกเลียงการทำงานและการให้ความร่วมมือในกลุ่ม ทั้งนี้มาจากสาเหตุที่มีความคิดแปลกใหม่ ไม่เหมือนเพื่อน จึงทำให้เด็กถูกมองข้าม หรือเด็กอัจฉริยะที่มี IQ 170 ขึ้นไป เด็กเหล่านี้จะเรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่นถึง 2 เท่า แต่ความเจริญเติบโตทางร่างกาย และอารมณ์เท่าคนปกติ จึงไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนในกลุ่มได้ ซึ่งถ้าพ่อแม่หรือครูไม่ทราบว่าเด็กของตนมีสติปัญญาสูงมาก และปฏิบัติต่อเด็กเหมือนเด็กคนอื่น ๆ จะทำให้เด็กพัฒนาทางสติปัญญาได้ไม่เต็มที่

กรมสามัญศึกษา (2526, อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557) ได้ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการจำแนกประเภทของการสอนซ่อมเสริมไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียนที่ควรจัดสอนซ่อมเสริม โดยจำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

1) การสอนภายหลังการประเมินผลการเรียน

หลังการประเมินผลการเรียน หากพบว่านักเรียนคนใดยังมีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอ หรือยังไม่มีพฤติกรรมพื้นฐานในการเรียน ควรจัดการซ่อมเสริมเพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเท่าเทียมกับเพื่อนก่อน และสามารถเรียนเรื่องต่อไปได้โดยไม่มีปัญหา

2) การสอนขณะทำการสอน

การสอนขณะทำการสอนเป็นการสอนภายหลังการประเมินผลการเรียน เพราะนักเรียนแม้จะมีพื้นฐานเท่ากัน แต่การเรียนรู้และความเข้าใจในสิ่งที่เรียนใหม่ย่อมแตกต่างกัน ซึ่งครูจะต้องใช้การสังเกตการสอบถาม หรือหาวิธีการอื่น ๆ เพื่อให้ทราบข้อมูลความแตกต่างของนักเรียนเหล่านั้น

3) การสอนเสริมสำหรับเด็กที่ฉลาดและเรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้อื่น

การสอนเสริมสำหรับเด็กที่ฉลาดและเรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้อื่น ครูอาจไม่ต้องลงมือทำการสอนเอง แต่ต้องหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ การสอนซ่อมเสริมแบบตัวต่อตัว ฯลฯ

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริม สามารถจำแนกตามความสามารถของผู้เรียนได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. การสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ หรือเรียนรู้ได้ช้า ซึ่งเป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้แก้ไขข้อบกพร่องและเพิ่มความสามารถ

ของตนเอง 2. การสอนเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีความสามารถสูง หรือเรียนรู้ได้เร็ว เป็นการสอนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาสติปัญญาของตนเองอย่างเต็มที่

2.3 จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, อ้างถึงใน วิภา ตันตุลพงษ์, 2553)ได้ระบุจุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม ดังนี้

- 1) เพื่อให้นักเรียนเรียนทันเพื่อน และมีความพร้อมที่จะเรียนเรื่องอื่นต่อไป
- 2) เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเองจนสามารถเรียนได้ดีขึ้นกว่าเดิม
- 3) เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มความสามารถของตน

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม (2525) ได้สรุปจุดมุ่งหมายสำคัญของการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

- 1) เพื่อช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนที่ประสบปัญหาในการเรียน
- 2) เพื่อช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และการเรียนรู้
- 3) เพื่อช่วยจัดปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน เนื่องจากจากผู้เรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อน แล้วกลายเป็นตัวก่อกวนภายหลัง

- 4) เพื่อช่วยยกระดับคุณภาพทางการศึกษา
- 5) เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและแข่งขันกับตัวเอง
- 6) เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กในด้านสติปัญญาให้มีทักษะมากยิ่งขึ้น

จากจุดมุ่งหมายการสอนซ่อมเสริมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริมมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาและช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทันเพื่อน และมีความพร้อมที่จะเรียนเรื่องใหม่ ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้เรียนโดยตรง และคุณภาพทางการศึกษาในภาพรวมก็จะดียิ่งขึ้น

2.4 หลักการสอนซ่อมเสริม

Harris (1961) ได้กล่าวเกี่ยวกับหลักการสอนซ่อมเสริม ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) ควรเริ่มต้นจากสิ่งที้นักเรียนรู้ (Starting from What the pupil knows)
- 2) การเลือกใช้สื่อที่มีความเหมาะสม (Selecting appropriate material)
- 3) การสร้างแรงจูงใจอย่างระมัดระวัง (Securing motivation)

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม (2525) ได้เสนอแนะหลักการดำเนินการสอนซ่อมเสริม สรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริมจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้เรียน ควรสอนตามลำดับขั้นโดยเริ่มจากจุดอ่านที่พบ มีการเสริมกำลังใจให้แก่ผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ทำให้การเรียนมีความหมายต่อผู้เรียน กระตุ้นให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ได้เรียนรู้ นำสิ่งที่ได้เรียนรู้แล้วไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริง สร้างบรรยากาศในการเรียนที่ไม่เคร่งเครียดจนเกินไป หรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่มากขึ้นไป

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2537) ได้กล่าวถึงหลักการสอนซ่อมเสริมว่า เพื่อให้การสอนซ่อมเสริมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ครูควรสอนซ่อมเสริมโดยเริ่มต้นจากความต้องการ ความเหมาะสม และปัญหาของผู้เรียน ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน มีความหลากหลาย เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติมาก ๆ หมั่นทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว ครูและผู้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และผู้เรียนควรได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2540, อ้างถึงใน วิภา ตันตุลพงษ์, 2553) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมและสื่อซ่อมเสริมภาษาไทย ดังนี้

1) การสอนซ่อมเสริมต้องคู่กับการวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียน เพราะกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเป็นกิจกรรมที่ใช้สำหรับแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนตามทักษะย่อยหรือเฉพาะจุดที่พบหลังจากนักเรียนได้เรียนเนื้อหานั้นมาแล้ว

2) นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ หากครูมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมตามสภาพความพร้อมของนักเรียน การเรียนรู้แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

2.1) การเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Enactive) เป็นการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ

2.2) การเรียนรู้จากการสังเกต (Iconic) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการสังเกตของจริง ของจำลอง หรือรูปภาพ เมื่อนักเรียนได้คุ้นเคยกับของจริง หรือได้ลงมือปฏิบัติแล้ว นักเรียนจะสามารถสร้างภาพเหล่านั้นขึ้นมาในจิตสำนึกได้

2.3) การเรียนรู้โดยใช้สัญลักษณ์ (Symbolic) เมื่อเด็กมีพัฒนาการทางปัญญาถึงระดับการมีเหตุผลเชิงนามธรรม (Formal operation) จะสามารถเรียนรู้โดยใช้สื่อ

สัญลักษณ์ได้ ได้แก่ ตัวอักษร คำพูด คำสั่ง คำอธิบาย และสื่อการอ่านที่มีข้อความทางภาษา แต่ถ้าเด็กอยู่ในวัยก่อนมีเหตุผลเชิงนามธรรม การเรียนรู้เชิงสัญลักษณ์ก็จะเกิดขึ้นได้ยาก หรือไม่เกิดขึ้น

การเรียนรู้ทั้ง 3 ระดับ จะเห็นได้ว่าเป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม ดังนั้นการจัดกิจกรรมความคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียนที่สามารถรับรู้และเข้าใจสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนสอนซ่อมเสริมที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้สื่อจริง

Wilson (1972) ได้กล่าวถึงหลักของการสอนซ่อมเสริม ซึ่งสามารถสรุปได้ 7 หลักการ ดังนี้

1) การสอนซ่อมเสริมต้องรับประกันความสำเร็จทันที (Remedial must guarantee immediate success)

การสอนซ่อมเสริม สามารถเลือกวิธีการมาใช้ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งวิธีการที่นำมาใช้กับเด็กต้องเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและเกิดประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจ ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยกิจกรรมที่ผ่านประสบการณ์เรียนรู้ที่มีการวินิจฉัยถึงจุดแข็งและจุดที่สนใจของผู้เรียน

2) ผู้เรียนควรทราบความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของตนเอง (Remedial success must be illustrated to the child)

การสอนซ่อมเสริมที่ดีไม่ใช่แค่การให้ผู้เรียนได้เริ่มในระดับที่ถูกต้องและเหมาะสมเท่านั้น แต่ผู้เรียนจำเป็นต้องได้ทราบความสำเร็จของตนเอง และสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งครูควรมีสิ่งที่แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียน เช่น แผนภาพ กราฟ คำพูด หรือคำชม

3) การสอนซ่อมเสริมต้องมีการถ่ายโอนไปยังสถานการณ์การอ่านที่เกิดขึ้นจริง (Remediation must provide for transfer to actual reading situations)

กิจกรรมที่ใช้สอนควรมาจากเนื้อหาการอ่านตามบริบท และสรุปในสถานการณ์การอ่านตามบริบท ซึ่งการเรียนรู้ที่ดีที่สุดจะเกิดขึ้นในสถานการณ์การอ่านที่เกิดขึ้นจริง

4) การสอนซ่อมเสริมควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะ (Remediation should result in skill development)

โปรแกรมการสอนซ่อมเสริม ควรที่จะได้รับการออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่อง การสอนไม่ได้ช่วยเพียงให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้เท่านั้น แต่

ยังส่งผลต่อทัศนคติการอ่านของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งครูสามารถสังเกตพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในชั้นเรียนได้

5) การสอนซ่อมเสริมควรมีความยืดหยุ่น (Remediation should be flexible)

เมื่อนำโปรแกรมสอนซ่อมเสริมที่พัฒนาขึ้นจากการวินิจฉัยไปปรับใช้กับผู้เรียน ครูควรเต็มใจและพร้อมที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงตามโอกาส เนื่องจากผลการวินิจฉัยไม่ได้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ จนกว่าการสอนซ่อมเสริมจะเสร็จสิ้น

6) การสอนซ่อมเสริมควรดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Remediation should be conducted in terms of established goals)

เป้าหมายการสอนซ่อมเสริมจะกำหนดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งพัฒนาขึ้นสำหรับบทเรียนแต่ละบท โดยเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้และสะท้อนให้เห็นทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไป

7) การสอนซ่อมเสริมเกี่ยวข้องกับการร่วมมือรวมพลัง (Remediation involves cooperation)

การสอนซ่อมเสริมไม่ใช่ความรับผิดชอบของใครเพียงคนเดียว แต่เป็นความรับผิดชอบที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการอ่าน ครู บุคลากรทางการแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญภายนอกวงการศึกษ พ่อแม่ และบุคลากรภายในโรงเรียน

จากหลักการสอนซ่อมเสริมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริมที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น ครูผู้สอนจะต้องมีการสำรวจข้อบกพร่องของนักเรียน ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน ใช้การเสริมแรง เสริมกำลังใจอย่างเหมาะสม สร้างบรรยากาศทางการเรียนไม่ให้เคร่งเครียดจนเกินไป ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และมีความยืดหยุ่น ทบทวน ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและรายงานความก้าวหน้าให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ ๆ และรู้จักเลือกใช้สื่อและแบบฝึกหัดที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี และมีความสุขในการเรียน

2.5 วิธีสอนซ่อมเสริม

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2537) ได้จำแนกวิธีการสอนซ่อมเสริมออกเป็น 8 วิธี ดังนี้

1) นักเรียนสอนกันเอง

วิธีการสอนนี้ ครูอาจคัดเลือกนักเรียนเก่งช่วยสอนนักเรียนที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ โดยให้ช่วยสอนแบบตัวต่อตัว หรือสอนเป็นกลุ่มย่อย ข้อดีของวิธีนี้ คือ นักเรียนที่อยู่ในวัยเดียวกันจะมีความสนิทสนมกันมากกว่าครู ความเป็นกันเองจะทำให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น กล้าพูด กล้าคุย กล้าซักถาม การถ่ายทอดความรู้จะเป็นไปอย่างธรรมชาติ และยังส่งผลให้นักเรียนที่เป็นผู้ช่วยสอนมีความชำนาญในวิชานั้นมากยิ่งขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเอง การสอนโดยใช้วิธีนี้ นอกจากจะใช้นักเรียนเก่งในระดับชั้นเดียวกันแล้ว อาจจะใช้นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นสูงกว่าก็ได้

2) การสอนแบบตัวต่อตัวระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน

วิธีการสอนนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะครูสามารถติดตาม และรับผิดชอบได้อย่างรอบด้าน ทุกข้อทุกจุดประสงค์ ตลอดจนสามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมที่สุดกับนักเรียนแต่ละคนได้ แต่วิธีการสอนวิธีนี้มีข้อจำกัด ในเรื่องการนำไปปฏิบัติจริงได้ยาก เนื่องจากไม่สามารถจะจัดหาครูมารับผิดชอบต่อนักเรียนแบบตัวต่อตัวได้เพียงพอ

3) การสอนเป็นกลุ่มย่อย

วิธีการสอนนี้จะช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม เป็นการพัฒนาความสามารถในการทำงานให้ได้ทัดเทียมกัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมด้านการยอมรับการเรียนรู้เข้าใจซึ่งกันและกัน ตื่นเต้นและช่วยกันให้กำลังใจเรียนตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ครูจะต้องมีวิธีการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มเป็นอย่างดี เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มที่อาจเกิดขึ้น

4) การสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้

การสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้เป็นการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือร่วมเรียนเป็นกลุ่มกับเพื่อน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงการจัดโปรแกรมให้ตรงตามจุดประสงค์ในการเรียน ความพร้อม ประสบการณ์ และความต้องการของผู้เรียน มีคำแนะนำที่ละเอียด ง่ายต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ มีการทดสอบที่ตรงตามจุดประสงค์อย่างแท้จริง การสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้จะช่วยให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนในด้านวินัยในตนเอง ความมั่นใจในตัวเองและรู้จักตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้

5) ใช้แบบเรียนสำเร็จรูป

การสอนโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อในการเรียนซ่อมเสริม จะช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียน ซึ่งการสอนโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป นักเรียนจะต้องอ่านด้วยตนเอง แล้วทำแบบฝึกหัด และตรวจคำตอบของตนเองในแบบฝึกหัดสำเร็จรูปนั้น แต่วิธีนี้将无法ใช้ได้กับนักเรียนกลุ่ม เช่น เด็กที่อ่อนทางภาษา อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เพราะจะไม่สามารถเรียนด้วยตนเองได้

6) สมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

การสอนโดยใช้สมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง มีความคล้ายคลึงกับแบบเรียนสำเร็จรูป แต่มีข้อแตกต่างกันตรงที่แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง มีแบบฝึกหัดมากกว่าแบบเรียนสำเร็จรูป เพราะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัด เป็นการฝึกหัดทักษะให้มากยิ่งขึ้น

7) เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์และการเล่นเกม

การใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์และการเล่นเกม สามารถนำมาใช้ในการสอนซ่อมเสริมได้ ทั้งนี้เพราะเด็กบางคนอาจจะเรียนได้ดีขึ้นโดยดูจากของจริง ดูจากภาพ กราฟ หรือบางคนอาจต้องการประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น การสาธิตต่างๆ การเล่นเกมปริศนา คำทาย ฯลฯ

8) การผสมผสานหลาย ๆ วิธี

การสอนซ่อมเสริมโดยใช้การผสมผสานหลาย ๆ วิธี เป็นวิธีการที่โรงเรียนสามารถเลือกใช้ตามความจำเป็น และตามความเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนไม่ควรใช้หรือยึดติดอยู่กับวิธีการใดวิธีการหนึ่ง แต่ควรจัดตามความเหมาะสม

จากวิธีการสอนซ่อมเสริมข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีหลากหลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ นักเรียนสอนกันเอง การสอนแบบตัวต่อตัวระหว่างครูกับนักเรียน การสอนเป็นกลุ่มย่อย การสอนโดยใช้ชุดการเรียน การใช้แบบเรียนสำเร็จรูป สมุดแบบฝึกหัดด้วยตนเอง เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์และการเล่นเกม และการผสมผสานหลาย ๆ วิธี ดังนั้น การจะเลือกใช้วิธีใดนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็น ความเหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้การสอนซ่อมเสริมนั้นเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดกับผู้เรียน

2.6 ขั้นตอนการสอนซ่อมเสริม

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2537) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนซ่อมเสริมว่า มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) สำรวจข้อบกพร่องของนักเรียน

สิ่งสำคัญที่ผู้สอนต้องทราบก่อนการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ข้อบกพร่องของผู้เรียน ซึ่งสามารถสำรวจได้หลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบทดสอบสำรวจทั่ว ๆ ไป การใช้แบบทดสอบวินิจฉัย ซึ่งแต่ละจุดประสงค์ ควรใช้แบบทดสอบประมาณ 5 ข้อ การใช้การสังเกต การประชุมปรึกษา ร่วมกันกับนักเรียนการวินิจฉัยโดยนักเรียนเอง

2) วางแผนการสอนซ่อมเสริม โดยเริ่มจากการตรวจสอบข้อบกพร่องของนักเรียน หลังจากนั้นจำแนกนักเรียนตามข้อบกพร่อง เพื่อพิจารณาว่า ควรสอนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม กำหนดวิธีการที่จะใช้สอนซ่อมเสริม รวมทั้งเตรียมสื่อ กำหนดช่วงระยะเวลาที่จะใช้ และเขียนแผนการสอนซ่อมเสริม

3) ดำเนินการสอนซ่อมเสริม

4) ประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

2.7 องค์ประกอบของการสอนซ่อมเสริม

สุชนินท์ บันขุนันทกุล (2559) ได้สรุปองค์ประกอบของกระบวนการสอนซ่อมเสริมไว้ ดังนี้

1) หลักการ ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 8 ประการ ได้แก่

1.1) การวิเคราะห์ข้อบกพร่องและหาสาเหตุของปัญหาของนักเรียน

รายบุคคล

1.2) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้ต่ำกว่านักเรียนปกติ

1.3) การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน

1.4) การฝึกฝนภาคปฏิบัติซ้ำ ๆ

1.5) การใช้เทคนิคการสอนที่ยืดหยุ่น และหลากหลาย

1.6) ความเหมาะสมของเวลาในการจัดกิจกรรม

1.7) การใช้สื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเนื้อหา

ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน

1.8) การติดตามและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอนซ่อม

เสริม

2) วัตถุประสงค์

3) เนื้อหา

4) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

5) การประเมินผล

2.8 แนวทางการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

Wilson (1972) ได้กล่าวถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมการอ่าน สรุปได้ดังนี้

1) พัฒนาการของผู้เรียน (Pupil growth)

พัฒนาการของผู้เรียนสามารถเป็นตัวชี้วัดถึงความสำเร็จของโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านได้ ซึ่งพัฒนาการของผู้เรียน สามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1) พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนสามารถนำมาพิจารณาประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านได้ โดยครูจะเป็นผู้สังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น ทั้งพฤติกรรมภายนอก และทัศนคติของผู้เรียน

1.2) ทักษะการอ่านที่เปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงทักษะการอ่านของผู้เรียน สามารถแบ่งออกเป็น 3 แง่มุม ดังนี้

1.2.1) การพัฒนาระดับชั้นเรียน (In terms of grade level improvement) เป็นการวัดและประเมินทักษะการอ่านของผู้เรียน ก่อน-หลัง การเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่าน ถ้าผู้เรียนมีระดับการอ่านหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสอนซ่อมเสริมสูงขึ้นนั้นแสดงให้เห็นว่าการสอนซ่อมเสริมนั้นประสบความสำเร็จ

1.2.3) ศักยภาพในการอ่าน (In terms of reading potential) การประเมินในลักษณะนี้จะเป็นการประเมินที่พยายามตรวจสอบว่าผู้เรียนกำลังทำงานได้ถึงศักยภาพของตนเองหรือไม่

1.2.4) การกระทำที่ผ่านมา (In terms of past performance) เป็นการประเมินผลการพัฒนาทักษะที่เพิ่มมากขึ้นของผู้เรียนเมื่อเทียบกับสิ่งที่เด็กกระทำได้ก่อนหน้าที่จะเข้าร่วมการสอนซ่อมเสริมการอ่าน

2) ประสิทธิภาพของผู้สอน (Educator efficiency)

การประเมินประสิทธิภาพของผู้สอนในโปรแกรม ควรพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

2.1) การวินิจฉัยที่เหมาะสมและเพียงพอ (Adequacy of diagnosis)

ผู้สอนซึ่งเป็นผู้วินิจฉัยจะต้องใช้การวินิจฉัยและเวลาได้อย่างเหมาะสมจึงจะสามารถประสบความสำเร็จ ผู้สอนต้องพิจารณาว่าการวินิจฉัยได้ค้นพบความต้องการในการแก้ปัญหาของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพและแม่นยำ หลังจากนั้นต้องตัดสินใจว่าการวินิจฉัยนั้นเสร็จสมบูรณ์เพียงพอที่จะครอบคลุมพื้นที่ของการพัฒนาทักษะของเด็ก

2.2) ความเพียงพอของวิธีการสอนซ่อมเสริม (Adequacy of remedial approach) วิธีการสอนที่เฉพาะเจาะจงได้นำมาพัฒนาให้เป็นวิธีการสอนแบบเป็นมาตรฐาน เพื่อให้เหมาะกับเด็กทุกคน จึงทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เว้นแต่จะมีการวัดประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การวินิจฉัยก็จะถูกลดระดับความสำคัญลงเนื่องจากวิธีการแก้ไขได้กับเด็กทุกคน ดังนั้นเพื่อให้การสอนซ่อมเสริมมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้สอนควรพัฒนาวิธีการสอนซ่อมเสริมให้มีความหลากหลายตามความต้องการที่หลากหลายที่ได้จากการวินิจฉัย

2.3) ความเพียงพอของเทคนิคการสอนซ่อมเสริม (Adequacy of remedial techniques) เทคนิคการสอนซ่อมเสริมก็ควรมีอย่างหลากหลายเช่นเดียวกับวิธีการสอนซ่อมเสริม เทคนิคที่กำหนดไว้สำหรับเด็กทุกคนโดยไม่คำนึงถึงวิธีการแก้ไขจะต้องหลีกเลี่ยงโดยการประเมินอย่างรอบคอบ

2.4) ความเพียงพอของสื่อ และวัสดุอุปกรณ์สอนซ่อมเสริม (Adequacy of remedial materials) ผู้สอนต้องสามารถเลือกใช้สื่อ หรือวัสดุอุปกรณ์ในการสอนซ่อมเสริมได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ถ้าผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม ผลการประเมินก็จะปรากฏให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริม

3) การประเมินตนเองของผู้เรียน (Pupil self evaluation)

การให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง และประเมินโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การประชุมระหว่างครูกับนักเรียน การให้นักเรียนเขียนความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้ทำ หรือเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม และการใช้แบบสอบถาม

การประเมินการสอนซ่อมเสริมการอ่าน ควรมีการวางแผนอย่างรอบคอบ ระบุตัวชี้วัด การทดสอบเบื้องต้น และพฤติกรรมต่าง ๆ ก่อนการเข้าร่วมการสอนซ่อมเสริมของผู้เรียน ล้วนเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการวางแผนการจัดสอนซ่อมเสริม การประเมินผลจะสำเร็จได้ จะต้องพิจารณาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านผู้สอน และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง

3. แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม (Orton–Gillingham Approach)

3.1 ความเป็นมาและลักษณะของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม

แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม เป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นโดย Samuel Torrey Orton และ Anna Gillingham ในปี ค.ศ. 1930 โดยมีความเชื่อว่า แนวคิดการสอนอ่าน ควรให้ความสำคัญในการใช้ความสามารถในการฟังของนักเรียน โดยการสอนให้ออกเสียงเทียบกับตัวอักษร และมีกระบวนการผสมคำตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนสามารถผลิตคำพูดได้ด้วยตนเอง (Ritchy & Goeke cited in Hughes, 2014)

ออร์ตัน-กิลลิงแฮม เป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้กับผู้ที่มีปัญหาในการอ่าน สะกดคำและการเขียน รวมถึงผู้ที่มีความบกพร่องทางการอ่าน วิธีการสอนนี้จะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างยิ่ง ถ้าผู้สอนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนนี้มาเป็นอย่างดี นอกจากนี้ แนวคิดนี้ยังมีความยืดหยุ่นในการนำไปใช้ (Academy of Orton-Gillingham, 2001)

แนวคิดนี้ เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการแก้ไขปัญหาสำหรับผู้ที่มีปัญหาทางภาษา หรือดิสเล็กเซีย โปรแกรมนี้มีความหลากหลายทางประสาทสัมผัสในด้านการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว และการสัมผัส และเน้นการเรียนรู้ทักษะก่อนที่จะพัฒนาทักษะใหม่ในด้านการถอดรหัส การเข้ารหัส ทักษะการเขียน และการซ่อมเสริม ซึ่งแนวคิดนี้ จะมีความจำเพาะเจาะจง กล่าวคือ สามารถระบุความต้องการจำเป็นของแต่ละคนได้ นอกจากนี้แนวคิดนี้จะต้องมี การวินิจฉัยปัญหาของแต่ละบุคคล เพื่อวางแผนการสอน ในการจัดกิจกรรมจะใช้พหุสัมผัส การสอนโฟนิกส์ที่เป็นระบบช่วยในการสอน และมีการให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างต่อเนื่อง และการเสริมแรงทางบวก (Learning Disabilities Association of Peel Region (Idapr), 2017)

3.2 หลักการของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม

ปัจจุบันมีการนำแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ไปประยุกต์ใช้ในการสอนแก้ไขปัญหาการอ่าน อย่างหลากหลาย โดยยึดหลักการของออร์ตัน-กิลลิงแฮม 6 ประการ (Dyslexia Association of Singapore, 2015) ดังนี้

1) ภาษาเป็นฐาน (Language Based) การสอนที่ยึดหลักการเข้าใจธรรมชาติของภาษา ทั้งการอ่าน การสะกดคำ การเขียน กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนภาษา

2) การรู้คิด (Cognitive) ผู้เรียนร้อยละ 85 สามารถคาดเดาคำศัพท์ได้ แต่การรู้กฎทางภาษาจะช่วยให้เด็กนักเรียนนำกฎนั้นไปใช้ในการอ่าน การสะกดคำได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) การสอนโครงสร้างทางภาษาอย่างมีลำดับขั้นตอนและทบทวน (Structured, Sequential and Cumulative) กล่าวคือ การสอนจะต้องสอนเนื้อหาอย่างเป็นระบบ เรียงลำดับจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องที่ยาก เมื่อครูจะสอนเรื่องใหม่ หรือเนื้อหาใหม่ ครูจะต้องสอนโดยใช้ความรู้เดิมของนักเรียนเป็นฐาน และจะต้องฝึกฝนทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กนักเรียนทำได้ถูกต้องและเกิดความคล่องแคล่ว

4) การกระตุ้นประสาทสัมผัสหลายทางพร้อมกัน (Simultaneously Multi-Sensory) การกระตุ้นให้นักเรียนใช้ช่องทางการเรียนรู้จากพหุสัมผัส ได้แก่ ตา หู มือ และปากไปพร้อมๆ กันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จะส่งผลต่อการ “ย้อนกลับ” และ “เรียกคืน” ข้อมูลที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว

5) การวินิจฉัยปัญหาและการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา (Diagnosis - prescriptive) ครูต้องวินิจฉัยปัญหา และความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ และนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหามีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล

6) การสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotionally Sound) ความเครียด ความวิตกกังวล และอารมณ์เชิงลบ จะทำหน้าที่เหมือนเป็นตัวกรองทางอารมณ์ที่มาระหว่างการเรียนรู้และสิ่งที่ถูกสอนความมั่นคงทางอารมณ์จะเป็นพลังที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนยิ่งขึ้น

3.3 องค์ประกอบและวิธีการสอนตามแนวคิดออร์ตัน -กิลลิงแฮม

Chappell (2018) ได้สรุปองค์ประกอบหลักของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมไว้มี 5 องค์ประกอบ (five pillars) ดังนี้

1) การตระหนักรู้ในหน่วยเสียง (Phonemic Awareness)

- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร (Alphabetic code/Phonics)
- 3) ความคล่องแคล่ว (Fluency)
- 4) คำศัพท์ (Vocabulary)
- 5) ความเข้าใจ (Comprehension)

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถนำมากำหนดวิธีการสอนที่สอดคล้องกับองค์ประกอบดังกล่าว โดยมีขั้นตอนการฝึกทักษะ ดังนี้ (Chappell, 2018)

- 1) การตระหนักรู้ในหน่วยเสียง (Phonemic Awareness)
- 2) การจำตัวอักษร (Letter recognition)
- 3) การมีแนวคิดเกี่ยวกับสัญลักษณ์/ตัวอักษรที่เห็น (Concepts of print)
- 4) การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสัญลักษณ์ (Phonics)
- 5) การอ่านคำและการสะกดคำ (Word reading and spelling)
- 6) ทักษะการอ่านคำหรือพยางค์ที่คล่องแคล่ว (Syllable fluency skills)
- 7) คำศัพท์ (Vocabulary)
- 8) ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน (Resulting comprehension)

นอกจากนี้ Hughes (2014) ก็ได้กล่าวถึงวิธีการสอนของแนวคิด ออร์ตัน-กิลลิงแฮมว่ามีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) ความตระหนักในการรับรู้หน่วยเสียง (Phonology and phonological awareness)
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสัญลักษณ์ (Sound – Symbol association)
- 3) การสอนพยางค์ (Syllable instruction)
- 4) หน่วยคำ (Morphology)
- 5) ประโยค (Syntax)
- 6) ความหมาย (Semantics)

Learning Abled Kids (2003, อ้างถึงใน สุไพรมา สีสามณี, 2553) ได้กล่าวเกี่ยวกับการสอนตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ไว้ว่า ครูจะเริ่มโดยการสอนให้นักเรียนเชื่อมโยงเสียงของตัวอักษรกับรูปสัญลักษณ์ เด็กจะนำรูปตัวอักษร และเสียงมาใช้ในการอ่าน สะกดคำ วลี และประโยค ซึ่งวิธีนี้จะเน้นการผสมผสานทั้งการอ่าน การสะกดคำ ความเข้าใจในคำศัพท์ ตลอดจนกลวิธีการอ่าน

เพื่อความเข้าใจ หลักสูตรการสอนของออร์ตัน-กิลลิงแฮมมีการนำวิธีผสมผสานใช้ในการสอนเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ โดยจะสอนหน่วยเสียงในภาษาร่วมกับรูปตัวอักษรที่ละหน่วยเสียง ซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ และเข้าใจเรื่องเสียงกับรูปได้ดี

จรีลักษณ์ จีรวินุลย์ (2545) ได้กล่าวถึงแนวการสอนของออร์ตัน-กิลลิงแฮมว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ 6 ประการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 V-A เป็นการแปลสัญลักษณ์ที่เห็นให้เป็นเสียง

องค์ประกอบที่ 2 V-A เป็นการแปลงเสียงของสัญลักษณ์ที่ได้ยินให้เป็นภาพของสัญลักษณ์

องค์ประกอบที่ 3 K-A เป็นการแปลงเสียงของสัญลักษณ์ที่ได้ยินออกมาในลักษณะของการตอบสนองโดยการใช้กล้ามเนื้อเพื่อแปลงเสียงและการเขียน

องค์ประกอบที่ 4 K-A เป็นการเคลื่อนไหวของมือเพื่อเขียนตัวอักษรตามเสียงของตัวอักษรที่ได้ยิน

องค์ประกอบที่ 5 V-A เป็นการแปลงเสียงของสัญลักษณ์ทางการมองเห็นเป็นการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อในการแปลงเสียงและการเขียน

องค์ประกอบที่ 6 K-A เป็นการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อในการพูดหรือเขียนตัวอักษรเพื่อช่วยให้เกิดภาพสัญลักษณ์ของตัวอักษร

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึง การสอนอ่านตามแบบของออร์ตัน-กิลลิงแฮม ว่ามีขั้นตอนดังนี้

1) การอ่าน โดยฝึกอ่านคำจากบัตรคำ ครูวางบัตรคำลงบนโต๊ะ แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงหลาย ๆ ครั้ง

2) การสะกด หลังจากสอนให้อ่านคำแล้ว สอนให้เด็กสะกดคำโดยอ่านคำนั้นซ้ำ แปลงเสียงตัวอักษรที่อยู่ในคำ เขียนและออกเสียงตัวอักษรที่เขียน แล้วอ่านคำที่เขียนนั้น ฝึกฝนเป็นประจำ เด็กจะสามารถตรวจสอบการอ่านและสะกดคำได้

3) กฎการสะกดคำ เมื่อนักเรียนสามารถอ่านสะกดคำได้แล้ว จึงสอนให้รู้จักกฎของการสะกดคำ

จากวิธีการสอนตามแนวคิดของออร์ตัน-กิลลิงแฮมข้างต้น สามารถสรุปขั้นตอนวิธีการสอนตามแนวคิดดังกล่าว ได้ดังนี้

1) สอนให้ตระหนักในการรับรู้หน่วยเสียง

- 2) สอนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร
- 3) สอนการอ่านคำ และสะกดคำ
- 4) ฝึกฝนการอ่านคำ ประโยค จนคล่อง
- 5) สอนให้เข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน

การสอนตามวิธีดังกล่าว จะต้องมีการนำพหุสัมผัสมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการเรียนเรื่องการอ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้จดจำตัวอักษร เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร จนสามารถอ่าน สะกดคำ และเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่านได้

3.4 แนวคิดพื้นฐานของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม

จากการศึกษาแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ผู้วิจัยพบว่า แนวคิดนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่สำคัญ 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดการสอนแจกลูกสะกดคำ (Phonics) และแนวคิดพหุสัมผัส (Multi-sensory) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แนวคิดการสอนแจกลูกสะกดคำ (Phonics)

Kochevar (1975) ได้กล่าวว่า การสอนแบบแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิิกส์จะเชื่อว่า เสียงของตัวอักษรจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การอ่าน ถ้าเด็กมีความเข้าใจเรื่องการแยกเสียง เด็กก็จะสามารถนำหลักการโฟนิิกส์ไปใช้ในการวิเคราะห์เสียงของคำได้

ผดุง อารยะวิญญู (2546, อ้างถึงใน สุปรมา ลีลามณี, 2553) ได้แนะนำการนำโฟนิิกส์มาใช้สอนภาษาไทย ดังนี้

1) การสอนเสียงสระ และพยัญชนะที่มีความถี่ในการใช้ก่อน เช่น

เสียงพยัญชนะ บ คำว่า “บ้าน” ”บอล” ”บิน”

เสียงพยัญชนะ ม คำว่า “แม่” “ม้า” “หมู”

เสียงพยัญชนะ ป คำว่า “ปู” “ป่า” “ป่า”

เสียงสระ -า คำว่า “กา” “ป่า” “จาน”

เสียงสระ -ี คำว่า “ปี” “สี” “มีด”

เสียงสระ -ู คำว่า “หู” “งู” “รูป”

2) การสอนเสียงสระและพยัญชนะที่ออกเสียงง่ายก่อน เช่น

เสียงสระ อา อี อุ เอ

เสียงพยัญชนะ บ ป ว น ล

3) จัดระบบการสอนเสียงสระ และเสียงพยัญชนะตามลำดับจากง่ายไปสู่ยาก ควรสอนคาบละไม่เกิน 5 หน่วยเสียง เมื่อเด็กอ่านได้จึงเพิ่มหน่วยเสียงใหม่ ทีละน้อยจนครบทุกหน่วยเสียงในภาษา

4) การสอนเป็นคำโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระ และเสียงพยัญชนะในแต่ละคำ

5) การสอนควรเน้นการสอนเสียงพยัญชนะก่อนการสอนเสียงสระ

6) การสอนเสียงสระเสียงยาวก่อนเสียงสระสั้น

7) การสอนเสียงพยัญชนะที่สังเกตอวัยวะการออกเสียงได้ชัดเจนขณะออกเสียงก่อน คือ เสียงพยัญชนะที่เกิดจากอวัยวะส่วนหน้าของช่องปาก เช่น เสียง /ม/ /น/ /ว/ /ล/ ก่อนเสียงพยัญชนะ ที่เกิดจากอวัยวะส่วนหลังที่อยู่ในช่องปาก เช่น เสียง /ก/ /ค/ /ห/

8) การสอนเสียงสระแท้ก่อนเสียงสระประสม

9) การสอนเสียงพยัญชนะควรสอนเสียงพยัญชนะต้นก่อนพยัญชนะควบกล้ำและพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด)

10) การสอนเสียงสระปกติก่อนเสียงสระลดรูป

11) การสอนคำที่มีความหมาย และเป็นคำที่ปรากฏในประโยคที่มีความหมายด้วย เช่น การสอนสระ อา ครูให้เด็กออกเสียง มา นา ยา ลา และควรมีคำเหล่านี้ในประโยคที่มีความหมาย เช่น “ตา มา หา อา” “ยา ทา ตา อยู่ ใน ตู” เป็นต้น

12.) การสอนคำที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางภาษาก่อนการสอนคำยกเว้นที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ เช่น “กิน อ่านว่า ก - ิ - น” “ตฤณ อ่านว่า ต-ริ-น” เป็นต้น

2) แนวคิดพหุสัมผัส (Multi-sensory)

แนวคิดพหุสัมผัส เป็นแนวคิดสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านในการรับรู้ข้อมูล ได้แก่ การรับรู้ทางตา ทางหู การสัมผัสด้วยการใช้นิ้ว หรือฝ่ามือ และการเคลื่อนไหวร่างกายที่เป็นส่วนหนึ่งของกล้ามเนื้อใหญ่ (จริลักษ์ณ จิรวินบูลย์, 2545)

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2558) กล่าวถึง การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสว่าเป็นการใช้ประสาทสัมผัสมากกว่า 2 อย่างขึ้นไปร่วมกันในการเรียนรู้ เช่น ใช้ระบบประสาทการได้ยิน

ร่วมกับระบบประสาทการมองเห็น ระบบประสาทสั่งการให้เคลื่อนไหว และระบบประสาทรับสัมผัสที่ผิวหนัง (การหยิบจับและลงมือทำ) เป็นต้น

แนวคิดพหุสัมผัส จะเน้นการสอนอ่าน การเขียน รวมถึงการสะกดคำ โดยการเรียนรู้ การสอนในลักษณะนี้ เป็นขั้นตอนที่รวดเร็วและสร้างสรรค์ ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องสนุกเนื่องจากแต่ละขั้นตอนย่อย ๆ สามารถเรียนรู้ได้และผู้เรียนตระหนักถึงสิ่งที่พวกเขาได้รับ ทุกคนสามารถประสบความสำเร็จได้ อีกทั้งความเชื่อมั่นของผู้เรียนก็จะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสามารถปรับทัศนคติว่า ตน “สามารถทำ” ได้ดี (Austrelian Dyslexia Associaotion, 2011)

Praveen (2017) ได้กล่าวถึงแนวทางการสอนตามแนวคิดพหุสัมผัส ไว้ดังนี้

- 1) การกระตุ้นการเห็นภาพและการเรียนรู้ เช่น ใช้งานศิลปะมาสร้างสรรค์รูปภาพ ข้อความ รูปภาพ โปสเตอร์ โมเดล หรือแฟลชการ์ด ใช้สีเน้นข้อความ ฯลฯ
- 2) เทคนิคเพื่อการได้ยิน เช่น การฟังจากเทป วิดีโอ คอมพิวเตอร์ การจับคู่อ่าน การฟังเพลง ดนตรี จังหวะต่าง ๆ การพูด และเกมทางภาษาอื่น ๆ ฯลฯ
- 3) วิธีสอนการสัมผัส เช่น การสัมผัสพื้นผิววัตถุ การใช้สีทานิ้วมือแล้วระบายสี (finger paints) การสร้างแบบจำลองจากวัสดุต่าง ๆ ฯลฯ
- 4) วิธีการสอนโดยใช้การเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น เกมเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นต้น ฯลฯ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วิธีพหุสัมผัสเป็นวิธีสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นเรื่องการสอนอ่าน เขียน และการสะกดคำที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยใช้การเชื่อมโยงช่องทางการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสหลายทางพร้อม ๆ กัน ได้แก่ การมองเห็น การฟัง การเคลื่อนไหวทั้งภายในภายนอกร่างกาย และการสัมผัส เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ จดจำข้อมูล และเรียนรู้สิ่งใหม่ ผ่านทางกิจกรรมเน้นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส ซึ่งมีหลากหลายวิธี ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้พิจารณาเลือกวิธีหรือแนวทางการสอนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

4. โปรแกรมการสอน

4.1 ความหมายของโปรแกรมการสอน

Boyle (1981) ได้กล่าวถึงความหมายของโปรแกรมสรุปได้ว่า โปรแกรมและหลักสูตรมีความหมายที่ใกล้เคียงกันกับคำว่าหลักสูตร แต่โปรแกรมจะให้ความหมายที่กว้างกว่า โปรแกรมเป็นผลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของนักการศึกษาและผู้เรียนในการจัดทำโปรแกรม เช่น ร่วมกันวิเคราะห์

ความต้องการจำเป็น การวางแผน การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุน การวัดผล และการรายงาน

หทัยรัตน์ คงวัฒนะ (2539) ได้ให้ความหมายโปรแกรมการสอนไว้ว่า หมายถึง รายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทั่วไปหรือผู้เรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ เช่น เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการ เด็กที่มีผลการเรียนต่ำ ให้ผู้เรียนนั้นได้รับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายหรือลักษณะของโปรแกรมที่วางไว้

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า โปรแกรม หมายถึง รายละเอียดของการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากนักการศึกษาและผู้เรียน ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การวางแผน การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุน การวัดผล และการรายงาน

4.2 ส่วนประกอบของโปรแกรมการสอน

วิชันทน์ สีนสถาพรพงศ์ (2535, อ้างถึงใน หทัยรัตน์ คงวัฒนะ, 2539) ได้สรุปส่วนสำคัญของโปรแกรมการอ่านว่าประกอบด้วย เป้าหมาย จุดประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผลโปรแกรม

จำลอง ไชยยา (2545) ได้สรุปส่วนประกอบของโปรแกรมไว้ว่าประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติของผู้เข้าร่วม เนื้อหา เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลโปรแกรม

ชูลีพร ฌมพันธ์ (2555) ได้สรุปส่วนประกอบสำคัญของโปรแกรมไว้ว่าประกอบด้วย เป้าหมายของโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรม โครงสร้างประสบการณ์และเวลา เนื้อหาสาระของโปรแกรมการดำเนินการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปส่วนประกอบของโปรแกรมได้ 9 ส่วนประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติผู้เข้าร่วม เนื้อหาสาระ เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม วิธีดำเนินการ และการประเมินผลโปรแกรม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ และวิธีการสอนอ่าน

วิจิตร เจือจันทร์ (2533) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้เพลงในการฝึกอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ ร ล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ ร ล ของนักเรียนทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ คำที่มีตัวพยัญชนะ ร ล เป็นพยัญชนะต้น คำที่มีตัวพยัญชนะ ร ล ในคำ 2 พยางค์ และคำที่มีตัวพยัญชนะ ร ล เป็นคำควบกล้ำมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์การประเมินด้านการอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ ร ล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนส่วนใหญ่พอใจและสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรม จึงถือได้ว่าเป็นการแก้ปัญหาการอ่านออกเสียงได้เป็นอย่างดี

จิเรียง บุญสม (2543) ศึกษาเกี่ยวกับผลของเพื่อนช่วยสอนร่วมกับการเสริมแรงที่มีต่อเจตคติความสามารถในการอ่านออกเสียง และความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ กลุ่มเพื่อนช่วยสอนร่วมกับการเสริมแรง มีค่าเฉลี่ยคะแนน เจตคติ และการอ่านออกเสียง สูงกว่ากลุ่มเพื่อนช่วยสอนและกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ กลุ่มเพื่อนช่วยสอนร่วมกับการเสริมแรง มีค่าเฉลี่ยคะแนน เจตคติ การอ่านออกเสียงและการอ่านจับใจความ ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเนื่องมาจากสาเหตุการใช้วิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทำให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีและเหมาะสมกว่าครู นอกจากนี้ การเสริมแรงยังเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะอ่านออกเสียงอีกด้วย

พรรณพร ศรีลัมพ์ (2547) ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านออกเสียงที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี โดยวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหลังการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงสูงขึ้นกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศวิสกร นันทะบัน (2547) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโนนแดง อำเภอดอนจาน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการใช้

เทคนิคแม่แบบ มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะเทคนิคแม่แบบมีการพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทยอย่างเป็นระบบ

ฤชทัย ไชยขาว (2551) ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเป่า (รัฐราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ CIRC ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน กล่าวคือ มีการช่วยเหลือ ฟังพาอาศัยซึ่งกันและกัน อีกทั้งครูยังจัดให้มีการเล่นเกม นอกจากจะทำให้ทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนพัฒนาขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานอีกด้วย

อรยุพา สิงหาราช (2553) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมเพลง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมเพลงเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.40/87.67 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมเพลงฯ มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์ในเชิงบวก ต่อกันและกัน อีกทั้งการใช้เพลงจะช่วยให้ นักเรียนสามารถจำการออกเสียงและรูปแบบของคำได้ดี

สุนทรี อารังโสติสกุล (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และแนวคิดพหุประสาทสัมผัสสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างความพร้อมใจกาย กำหนดเป้าหมายการเรียน ขั้นที่ 2 เชื่อมโยงประสบการณ์ ด้วยพหุประสาทสัมผัส ขั้นที่ 3 ฝึกอ่าน ขั้นที่ 4 ประยุกต์ใช้ และขั้นที่ 5 แสดงผลงาน

หลังเรียนตามรูปแบบนักเรียนมีความสามารถในการอ่าน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีพัฒนาการของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนสูงขึ้น

จรัสลักษณ์ จีรวินุลย์ (2545) ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านตามแนวคิดพหุสัมผัสและแนวคิดสื่อกลาง การสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านและศึกษาผลการใช้รูปแบบดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนอ่านสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านตามแนวคิดพหุสัมผัสและแนวคิดสื่อกลางการสอน มีองค์ประกอบ 5 ประการคือ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และรูปแบบดังกล่าว มี 3 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระที่กำหนด ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ และขั้นการแสดงผลงานประเมินผลงาน ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่าน มีการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความคงทนในการเรียนรู้ และความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุไพรมา ลีลามณี (2553) ศึกษาเกี่ยวกับ ความสามารถในการอ่านคำ และแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนโดยผสมผสานวิธี โฟนิคส์ (Phonics) กับวิธีพหุสัมผัส (Multi-Sensory Approach) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำ และแรงจูงใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนโดยผสมผสานวิธีโฟนิคส์ (Phonics) กับวิธีพหุสัมผัส (Multi-Sensory Approach) ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอนโดยผสมผสานวิธีโฟนิคส์กับวิธีพหุสัมผัส อยู่ในระดับดีมาก ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนหลังการสอนโดยผสมผสานวิธีโฟนิคส์กับวิธีพหุสัมผัส สูงขึ้น และแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

Sweeney (2009) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้โปรแกรมออร์ตัน-กิลลิงแฮมที่มีผลต่อการอ่านของนักเรียนที่มีการอ่านอยู่ในระดับต่ำ โดยทดลองในนักเรียนเกรด 3 ที่เรียนในหลักสูตรปกติ ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมออร์ตัน-กิลลิงแฮมสามารถพัฒนาความคล่องแคล่วและทักษะการถอดรหัส (decoding) ของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ แต่ทักษะการจับใจความสำคัญ (comprehension) ไม่สามารถสรุปผลลัพธ์ได้

Kuttrumbros (1993) ศึกษาเกี่ยวกับผลการสอนเรื่องหน่วยเสียงแก่นักเรียนโดยใช้โปรแกรมการอ่านของลินดามูด ออตัน-กิลลิงแฮม (Lindamood, Orton-Gillingham) การวิจัยครั้งนี้มี

จุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของโปรแกรมดังกล่าวในด้านทักษะการอ่านและการสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง 20 คน กลุ่มควบคุมสอนโดยใช้การสอนซ่อมเสริมปกติ กลุ่มทดลองสอนโดยใช้โปรแกรมลินดามูด ออตัน-กิลลิงแฮม เป็นเวลา 3 เดือน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านและการสะกดคำของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน จะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ โดยงานวิจัยในลักษณะแรก จะใช้พัฒนาความสามารถทางการอ่านของเด็กทั่วไป ซึ่งรูปแบบและวิธีการสอนอ่านมีหลากหลายหลายวิธี ได้แก่ การใช้เพลง การใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน การใช้เทคนิคแม่แบบ รูปแบบ การเรียนรู้แบบร่วมมือ CIRC ส่วนงานวิจัยในลักษณะที่สอง จะใช้พัฒนาความสามารถทางการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งรูปแบบ วิธีการสอนอ่าน หรือแนวคิดที่ใช้ ได้แก่ การใช้แนวคิดพหุสัมผัส การใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน แนวคิดสื่อกลางการสอน วิธีการสอนโดยใช้โฟนิกส์ และแนวคิดออร์ทัน-กิลลิงแฮม

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมพัฒนาการอ่าน

หทัยรัตน์ คงวัฒนะ (2539) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านภาษาไทยต่ำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนทุกคนในโปรแกรมมีคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยหลังเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ และสูงกว่าเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมที่พัฒนาขึ้นนั้น ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน แบบฝึกทักษะ เกม และเพลง

อังคณา ชัยมณี (2540) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย เพื่อ ความเข้าใจโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียน หลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าเกณฑ์การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น พบว่า ทักษะการอ่านออกเสียงพัฒนาได้โดยการพัฒนาโปรแกรมสอนซ่อมเสริมหรือส่งเสริมทักษะการอ่าน ซึ่งในโปรแกรمدังกล่าวจะประกอบด้วย

แบบทดสอบเพื่อคัดนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรม แผนการจัดการเรียนรู้ หรือกิจกรรมเสริม แบบฝึกหัด
สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบหลังเรียน

5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน

จรัส สุขเกษม (2542) ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกการสอนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียง
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอรอนด จังหวัด
สงขลา ผลการศึกษาพบว่า ข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงของนักเรียน พบว่ามี 3 ปัญหา ได้แก่
การอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การอ่านออกเสียงควบกล้ำ และการอ่านออกเสียง
อักษรนำ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกการสอนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ
94.04/91.67 ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึก
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทรา เทพชุมพล (2549) ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดย
ใช้หนังสือประกอบการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการอ่าน เรื่องการประสมสระเดี่ยว สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า นักเรียน
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือประกอบการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการอ่าน เรื่องการประสมสระ
เดี่ยว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่ม
ควบคุมที่เรียนโดยการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เรืองยศ ศิริเสาร์ (2553) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรง
มาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
หนองบัวกุดอ้อ ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตรา
ตัวสะกด มีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 86.13 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 84.37 ซึ่ง
สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของกลุ่มเป้าหมายสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้ฝึกอ่านและเขียนสะกดคำจากแบบฝึกทักษะบ่อยครั้ง
ทำให้ทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำดีขึ้น

อัมรา ศรีเกิน (2553) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มแข่งขัน
แข่งตามผลสัมฤทธิ์ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึก
ทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มแข่งขันแบ่งตาม

ผลสัมฤทธิ์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย แบบกลุ่มแข่งขันแบ่งตามผลสัมฤทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากได้ฝึกฝนทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำจากแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มแข่งขันแข่งตามผลสัมฤทธิ์ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองสามารถบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้ และเกิดความสนุกสนานในการเรียน

สุมลาลย์ เอติรัตนะ (2553) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.71/84.14 และผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งในแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำที่พัฒนาขึ้นมานั้น ประกอบด้วยแบบฝึกหัดอ่านที่เป็นร้อยกรองและร้อยแก้ว รวมทั้งบทเพลงคำควบกล้ำ ซึ่งสามารถทำให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว พบว่า เครื่องมือที่ใช้สำหรับพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงส่วนใหญ่จะเป็นแบบฝึกทักษะ และหนังสือประกอบการเรียนรู้ ซึ่งการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เหล่านั้น จะใช้ควบคู่ไปกับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน และสนุกสนานกับการเรียน

จากข้อมูลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1 ต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน เป็นงานวิจัยเชิงพัฒนา โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการใช้โปรแกรม ตามแบบแผนวิจัย One group Pretest–Posttest Design ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา (R1)

- 1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
- 1.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
- 1.3) ศึกษาข้อมูลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (D1)

- 2.1 สร้างโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน
- 2.2 การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 2.3 การทดลองเครื่องมือเบื้องต้น (Try out)

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (R2)

- 3.1 การเตรียมการก่อนนำโปรแกรมไปใช้
- 3.2 การทดลองใช้โปรแกรม
- 3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (D2)

- 4.1 การสรุปผลการทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรม
- 4.2 การจัดทำโปรแกรมฉบับปรับปรุง

รายละเอียดการดำเนินการทั้ง 4 ระยะ มีดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา (R1)

ในระยะนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจ และศึกษาสภาพปัญหาการอ่านภาษาไทยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมี การดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

รายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

มีขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 สำรวจสภาพปัญหาการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองบัวระเหววิทยาคาร

ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองบัวระเหววิทยาคาร โดยการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านเป็นรายบุคคล ซึ่งประเด็นในการสัมภาษณ์มี 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ สภาพปัญหาทางการอ่าน และสาเหตุของปัญหาทางการอ่าน ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาทางการอ่านที่พบในนักเรียน มีดังนี้

- 1) ปัญหาการอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง
- 2) ปัญหาการอ่านคำควบกล้ำแท้ และควบกล้ำไม่แท้ ไม่ถูกต้อง
- 3) ปัญหาการอ่านคำที่มีสระรูปยาก ๆ ไม่ถูกต้อง เช่น สระเอื้อะ สระเออะ
- 4) ปัญหาการอ่านคำที่มี รร (ร หัน) ไม่ถูกต้อง
- 5) ปัญหาการอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราไม่ถูกต้อง
- 6) ปัญหาการอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษไม่ถูกต้อง
- 7) ปัญหาการอ่านคำที่มีตัวพยัญชนะพิเศษ เช่น ถ ท ไม่ถูกต้อง
- 8) ปัญหาการอ่านคำสมาสไม่ถูกต้อง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้สัมภาษณ์เพื่อสอบถามสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนไม่ค่อยได้ฝึกฝนการอ่าน จำพยัญชนะในแต่ละมาตราตัวสะกดไม่ได้ จำเสียงสระได้ไม่ครบทุกเสียง และผันวรรณยุกต์ไม่ได้หรือไม่คล่อง

1.2) ศึกษาสภาพปัญหาทางการอ่านจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการอ่านภาษาไทย เพื่อให้ทราบลักษณะปัญหาทางการอ่านภาษาไทย ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาทางการอ่าน พบว่า ปัญหาทางการอ่านที่พบในเด็กไทย ได้แก่ ปัญหาการอ่านไม่ออก ปัญหาการอ่านออกเสียง ปัญหาการอ่านไม่คล่อง ปัญหาพฤติกรรมทางการอ่าน ปัญหาอ่านออกเสียงผิด ปัญหาการอ่านช้า และปัญหาการจับใจความสำคัญ

1.3) สำรวจสภาพปัญหาการอ่านภาษาไทยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30

ผู้วิจัยสร้างแบบสำรวจสภาพปัญหาการอ่านภาษาไทยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 โดยแบบสำรวจแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น ปัญหาการอ่านอักขรนา ปัญหาการอ่านคำสมาส ปัญหาการอ่านคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ตอนที่ 3 วิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการอ่าน หลังจากนั้น ผู้วิจัยส่งแบบสำรวจดังกล่าวไปยังโรงเรียน ต่าง ๆ ในสังกัด จำนวน 37 โรงเรียน เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยให้ครอบคลุมปัญหาทางการอ่านในขอบเขตที่กว้างขึ้น

ผลจากการสำรวจสภาพปัญหาทางการอ่าน สรุปได้ว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ยังมีปัญหาทางการอ่าน ได้แก่ อ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน อ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูป เช่น สระเอื้อะ สระเอื้อะไม่ได้หรือไม่ถูกต้อง อ่านคำที่มีควบกล้ำแท้ และ/หรือคำควบกล้ำไม่แท้ ไม่ถูกต้อง อ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราไม่ถูกต้อง อ่านคำสมาส คำสมาสที่มีสนธิไม่ถูกต้อง อ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษไม่ถูกต้อง อ่านคำที่มี รร (ร หัน) ไม่ถูกต้อง อ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียงไม่ถูกต้อง และอ่านคำที่ออกเสียงอักขรนาไม่ถูกต้อง

1.4) จัดหมวดหมู่สภาพปัญหาทางการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาทางการอ่าน จากการสัมภาษณ์นักเรียน โรงเรียนหนองบัวระเหววิทยาคาร เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ และการตอบแบบสำรวจของโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 และนำข้อมูลมาจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อจะได้หาแนวทางการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

ผลการศึกษาสภาพปัญหาทางการอ่าน พบว่า ปัญหาทางการอ่านที่สำคัญและต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่ ปัญหาอ่านไม่ออก ซึ่งรายละเอียด มีดังนี้

1.4.1) การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน เช่น อ่านคำว่า เยื้อง เป็น เยื่อง คำ
เป็น คำ ฯลฯ

1.4.2) อ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูป กล่าวคือ สระ 1 เสียง
ประกอบด้วยสระหลายรูป ไม่ถูกต้อง กล่าวคือ เช่น สระเอื้อะ สระเออะ

1.4.3) อ่านคำที่ใช้ออกเสียงอะกึ่งเสียง ไม่ถูกต้อง

1.4.4) อ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ไม่ถูกต้อง

1.4.5) อ่านคำที่มี รร ไม่ถูกต้อง

1.4.6) อ่านคำที่มีอักษรนำ ไม่ถูกต้อง

1.4.7) อ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ไม่ถูกต้อง

1.4.8) อ่านคำสมาส ไม่ถูกต้อง

1.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน ภาษาไทย

1.2.1) ศึกษาข้อมูลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจากเอกสาร ต่าง ๆ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ
สอนซ่อมเสริม การแก้ไขปัญหาทางการอ่าน แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และการพัฒนาโปรแกรมซ่อม
เสริมการอ่านภาษาไทย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม เป็นแนวคิดที่ใช้สำหรับการสอนเด็กที่มีปัญหา
ทาง การอ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปหลักการสำคัญของแนวคิดดังกล่าวได้ 7 ประการ (Chappell, 2018;
Dyslexia Association of Singapore, 2015; Hughes, 2014) ได้แก่

- 1) วินิจฉัยปัญหาของผู้เรียนเป็นรายบุคคลกิจกรรม
- 2) กระตุ้นการใช้พหูสัมผัส
- 3) ใช้การสอนโฟนิกส์เป็นระบบช่วยในการสอน
- 4) ให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างต่อเนื่องเสริมแรงทางบวก
- 5) สอนโครงสร้างทางภาษา อย่างมี ลำดับขั้นตอน
- 6) การทบทวน
- 7) การสร้างความมั่นคงทางอารมณ์

แนวคิดการสอนซ่อมเสริม ผู้วิจัยสรุปหลักการสำคัญของแนวคิดการสอนซ่อมเสริม 9 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 อ้างถึงใน วิภาตพันธุ์ พงษ์, 2553); Harris, 1961; Wilson, 1972; สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2537) ได้แก่

- 1) สำรวจข้อบกพร่องของนักเรียน ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และควรเปิดโอกาสให้ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2) กิจกรรมและแบบฝึกหัดต้องมีความน่าสนใจ สนุก ไม่ซ้ำซาก
- 3) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน ตลอดจนการเสริมแรง การให้กำลังใจ
- 4) เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน และมีความหลากหลาย
- 5) ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่น
- 6) ทบทวน ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและรายงานความก้าวหน้าให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ ๆ
- 7) สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน
- 8) กำหนดวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้
- 9) ติดตามประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1.3 ศึกษาข้อมูลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 ท่าน ครู จำนวน 2 ท่าน อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 ท่าน และบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนให้เด็กอ่านหนังสือออกทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อสอบถามแนวทาง และเทคนิควิธีการสอนอ่าน (บุญฤทธิ ปิยะศรี, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561; ศรีประไพ พรหมณี, สัมภาษณ์, 25 กันยายน 2561; ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2561; ดวงใจ บุญยะภาส, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2561; จารุณี เจริญชัยภูมิ, สัมภาษณ์, 2 พฤศจิกายน 2561)

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) จำนวน 1 ชุด ซึ่งแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ 1) ข้อมูลพื้นฐาน อายุ ตำแหน่ง และสถานที่ทำงาน 2) ประเด็นการสัมภาษณ์ จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ สาเหตุของปัญหาทางการอ่านของเด็ก แนวทางการแก้ไขปัญหาทางการอ่านของเด็ก แนวทางการจัด

กิจกรรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน สื่อการสอนอ่านที่มีความเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และวิธีการวัดและประเมินผลการอ่าน

ผลการศึกษาข้อมูลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย สามารถสรุปข้อมูล ได้ดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนอ่านภาษาไทย

ประเด็น คำถาม	คำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิ				
	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ กระทรวง ศึกษาธิการ	ศึกษานิเทศก์	ครูภาษาไทย วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ	ครูภาษาไทย วิทยฐานะ ชำนาญการ พิเศษ
1. สาเหตุ ของ ปัญหา ทางการ อ่านของ เด็ก มี อะไรบ้าง	1. เด็กไม่เข้าใจ และไม่สามารถ เชื่อมโยงเสียงกับ สัญลักษณ์ได้ 2. เด็กสะกดคำ ไม่เป็น หรือ สะกดคำตาม ความเข้าใจ เช่น ผ เป็น พ 3. เด็กผัน วรรณยุกต์ไม่ได้	ครอบครัว ซึ่ง ครอบครัวอาจ ไม่ได้ใส่ใจ หรือ ให้ความสำคัญ กับการเรียนของ เด็ก	1. ตัวเด็ก ซึ่งอาจ เกิดจาก พัฒนาการ ทางด้านสติปัญญา ของเด็ก ความไม่ ตั้งใจ ไม่เอาใจใส่ ในการฝึกฝนการ อ่าน ความเกียจ คร้าน 2. ครอบครัว ซึ่ง อาจไม่ได้ให้การ ส่งเสริมหรือ สนับสนุนเรื่องการ เรียนของเด็ก 3. ครูผู้สอน ซึ่งครู อาจไม่ได้จบ ทางการสอน ภาษาไทยโดยตรง ทำให้ ไม่สามารถสอน การอ่านได้อย่าง ถูกต้องวิธี	1. พัฒนาการ ทางด้านสมอง ของเด็ก 2. ครอบครัว ขาดความเอาใจ ใส่เด็ก 3. ครูผู้สอน ขาดการดูแลเอา ใจใส่ ไม่มี เทคนิคการสอน ที่จะนำมาปรับ ใช้กับเด็กให้ เกิดผลที่ดีขึ้น	1. ครอบครัวที่ไม่ อบอุ่น หรือ ผู้ปกครองอ่าน หนังสือไม่ออก ทำให้ไม่สามารถ สอนหรือให้ คำแนะนำ เกี่ยวกับการอ่าน แก่เด็กได้ 2. ตัวเด็ก ซึ่งเกิด จากความเกียจ คร้านในการอ่าน

ประเด็น คำถาม	คำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิ				
	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ กระทรวง ศึกษาธิการ	ศึกษานิเทศก์	ครูภาษาไทย วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ	ครูภาษาไทย วิทยฐานะ ชำนาญการ พิเศษ
2. แนว ทางการแก้ไข ปัญหา ทางการอ่าน ของเด็ก มี อะไรบ้าง	ควรจัดเป็น กิจกรรมเกมให้ นักเรียนได้มี ส่วนร่วมและลง มือปฏิบัติจริง เช่น เกมการ แข่งขันเรียงคำ ผาขวด เกม โดมิโน ฯลฯ	จัดการสอนซ่อม เสริมให้แก่ นักเรียนที่มี ปัญหาทางการ อ่าน	จัดการสอน เพิ่มเติมหรือ สอนซ่อมเสริม ให้นักเรียนที่ มีปัญหาทางการ อ่าน	ให้เด็กฝึกฝนซ้ำ บ่อย ๆ จนเด็ก เกิดความคล่อง ในการอ่าน	1. จัดสอนซ่อม เสริมหลังเลิก เรียนให้แก่เด็กที่ มีปัญหาทางการ อ่าน 2. ให้เด็กฝึกฝน การอ่านที่บ้าน โดยมีผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมิน การอ่าน
3. แนว ทางการจัด กิจกรรม สำหรับเด็กที่ มีปัญหา ทางการอ่าน ควรมี ลักษณะ อย่างไร	1. สอนให้เด็ก เชื่อมโยงเสียง กับสัญลักษณ์ให้ ได้ 2. ฝึกการอ่าน และการเขียน ควบคู่กันไป โดย ฝึกการอ่านก่อน การเขียน 3. สอนให้เด็ก ผันวรรณยุกต์ โดยเริ่มจาก อักษรกลาง สูง และต่ำ	1. เกม 2. เพลง 3. บทกลอนช่วย จำ	1. ใช้รูปแบบ การสอน TGT เพราะเด็กทุกคน อยากเป็นฮีโร่ 2. กิจกรรมกลุ่ม 3. Think pair and share 4. วิธีการสอน อุปนัย (Inductive) 5. การระดม สมอง 6. การใช้เพลง ใช้คำคล้องจอง	1. สอนอ่าน เขียนพยัญชนะ ไทย 2. สอนให้รู้จัก จำ ออกเสียง พยัญชนะไทย และสามารถ เขียนได้ถูกต้อง 3. สอนอ่าน เขียนสระ โดย ให้เด็กรู้จักรูป จำสระ และออก เสียงได้ถูกต้อง	1. เพื่อนสอน เพื่อน โดยให้ เด็กที่มีปัญหา ทางการอ่าน เลือกเพื่อนที่ ตนเองชื่นชอบ และอ่านเก่งกว่า ตน แล้วไปฝึก อ่านกับเพื่อนคน นั้น 2. สอนตัวต่อตัว กับครู 3. ครูให้ แรงจูงใจ เมื่อ เด็กมาเรียนซ่อม เสริม เช่น แจก ขนม อุปกรณ์ การเรียนรู้ ฯลฯ

ประเด็น คำถาม	คำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิ				
	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ กระทรวง ศึกษาธิการ	ศึกษานิเทศก์	ครูภาษาไทย วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ	ครูภาษาไทย วิทยฐานะ ชำนาญการ พิเศษ
	4. สอนการ สะกดคำ แจก ลูก โดยเริ่มจาก แม่ ก กา สระ ลรูป สระ เปลี่ยนรูป ตัวสะกดตรง ตามมาตราแม่ ต่าง ๆ ตัวสะกด ไม่ตรงตาม มาตรา ควบกล้ำ อักษรนำ คำที่มี ตัวการันต์		7. ฝึกซ้ำ ย้ำ ทวน เป็นประจำ	4. สอนอ่าน เขียนคำใน มาตราแม่ ก กา (ประสมสระทุก สระ) 5. สอนผัน วรรณยุกต์ มาตราแม่ ก กา 6. สอนผัน วรรณยุกต์ มาตราตัวสะกด โดยเริ่มที่คำเป็น ก่อน แล้วตาม ด้วยคำตาย 7. อ่านและ เขียนสระลรูป เปลี่ยนรูป 8. สอนอ่านและ เขียนอักษรควบ อักษรนำ รร และตัวการันต์ 9. ฝึกให้เด็ก เขียนตามคำ บอกทุกสระ ทุก มาตราตัวสะกด 10. ฝึกให้เด็ก แต่งประโยค และแต่งเรื่อง	4. นำผลงาน ของนักเรียนมา จัดแสดง เพื่อให้ เกิดความภูมิใจ ในตนเอง 5. ฝึกเด็กเขียน ตามคำบอกและ แต่งประโยคทุก วัน 6. สอนโดย วิธีการแจกลูก โดยเริ่มที่สระ เดี่ยว สระ ประสม สระเกิน มาตราตัวสะกด แม่ ก กา ตัวสะกดตรง มาตรา ตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา ตัวการันต์ ควบ กล้ำแท้ และไม่ แท้ คำทับศัพท์ 7. สอนอ่านต้อง สอนความหมาย ของคำด้วย เช่น ราก —

ประเด็น คำถาม	คำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิ				
	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ กระทรวง ศึกษาธิการ	ศึกษานิเทศก์	ครูภาษาไทย วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ	ครูภาษาไทย วิทยฐานะ ชำนาญการ พิเศษ
					ลาก ซึ่งครู สามารถ ตรวจสอบ ความเข้าใจ ของเด็กได้โดย การแต่ง ประโยคปาก เปล่า หรือ เขียนลงสมุด
4. สื่อการ สอนที่มีความ เหมาะสม สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ตอนต้น ควร มีลักษณะ อย่างไร	1. เกม 2. สื่อทำมือที่ เด็กได้สัมผัส จับ ต้องจริง	1. บัตรคำ 2. หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน 3. สื่อซ่อมเสริม 4. บทอ่านที่ใกล้ ตัวเด็ก ประเด็น หรือเรื่องที่เข สนใจ เพลง/ (การ์ตูน 5. เกมโดมิโน	1. ควรเลือกสื่อ ให้สอดคล้องกับ ความต้องการ และเหมาะสม กับผู้เรียน 2. ใช้บทเพลง คำคล้องจองใน การฝึกอ่าน	ควรเป็นสื่อที่เด็ก ได้จับ สัมผัส ได้ ดู ได้ทำ และควร มีสีสันสดใส	1. บัตรคำ / บัตรภาพ 2. กระเป๋านั่ง 3. กระดานไวท์ บอร์ดเล็กเพื่อ ใช้เล่นเกม
5. วิธีการวัด และ ประเมินผล การอ่าน	1. แบบฝึก 2. แบบทดสอบ 3. ใช้สื่อประเมิน ข้อควรระวัง หากต้องการ ประเมินการอ่าน ต้องให้ประเมิน การอ่าน พยายามอย่าให้ เขียน	1. ใช้เกมหรือ กิจกรรมในการ ประเมิน 2. แบบทดสอบ	1. ใช้ แบบทดสอบการ อ่าน 2. สังเกต พฤติกรรมการ อ่านของเด็ก	1. ให้เด็กอ่านให้ ฟังทีละคน 2. มีเอกสาร ประเมิน ฝึกซ้ำ ย้ำ ทวน บ่อย ๆ เพื่อดู ความก้าวหน้า ของเด็ก 3. เขียนตามคำ บอก ซึ่งให้เด็ก	1. แบบฝึกหัด ของเด็กโดย เน้นการให้ ข้อมูล ป้อนกลับและ เรียกให้เด็ก แก้ไขทันที 2. บทอ่าน/ แบบทดสอบ การอ่าน

จากตารางที่ 1 ตารางสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนอ่านภาษาไทยข้างต้น สามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. สาเหตุของปัญหาทางการอ่านของเด็ก สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1.1 ตัวเด็ก

ปัญหาทางการอ่านที่เกิดจากตัวเด็ก สามารถเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ ได้แก่ พัฒนาการทางด้านสมองของเด็ก ส่งผลให้เด็กไม่เข้าใจ และไม่สามารถเชื่อมโยงเสียงกับสัญลักษณ์ได้ สะกดคำไม่เป็น ตลอดจนผันวรรณยุกต์ไม่ได้

นอกจากนี้ พฤติกรรมของเด็กก็มีส่วนทำให้เกิดปัญหาทางการอ่านได้ เช่น เด็กมีความเกียจคร้านในการเรียน ไม่เอาใจใส่ในการฝึกฝนการอ่าน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้เด็กเกิดปัญหาทางการอ่าน

1.2 ครอบครัว

ครอบครัวเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้เด็กมีปัญหาทางการอ่าน สาเหตุของปัญหาทางการอ่านที่เกิดจากครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวที่ไม่อบอุ่น หรือครอบครัวไม่ได้ส่งเสริมหรือสนับสนุนเรื่องการเรียน รวมถึงผู้ปกครองของเด็กอ่านหนังสือไม่ออก ทำให้ไม่สามารถสอนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านแก่เด็กได้

1.3 ครูผู้สอน

สาเหตุของปัญหาทางการอ่านของเด็กที่เกิดจากครูผู้สอน ได้แก่ ครูขาดการดูแล เอาใจใส่ ไม่มีเทคนิควิธีการสอนที่จะนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับเด็ก รวมทั้งครูผู้สอนไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางการสอนภาษาไทยโดยตรง ทำให้ไม่สามารถสอนการอ่านได้อย่างถูกต้องวิธี

2. แนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการอ่าน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการอ่านของเด็ก มีหลากหลายแนวทาง ได้แก่ การจัดสอนเพิ่มเติม การจัดสอนซ่อมเสริม ซึ่งการจัดสอนดังกล่าว นอกจากจะทำให้เด็กได้ฝึกฝนซ้ำ ๆ ย้ำทวนบ่อย ๆ จนเกิดความคล่องในการอ่านแล้ว ยังควรจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานในการเรียน เช่น กิจกรรมเกมที่เน้นให้เด็กมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง เพลง หรือบทกลอนช่วยจำ

นอกจากนี้ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญห โดยเป็นผู้คอยช่วยกวดขันการอ่านของเด็ก และเป็นผู้ประเมินการอ่านของเด็กเมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน

3. แนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน

จากการสัมภาษณ์แนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน สามารถสรุปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมได้ ดังต่อไปนี้

- 3.1 สอนให้รู้จัก จำ ออกเสียงพยัญชนะ และสระได้ถูกต้อง
- 3.2 สอนอ่าน และเขียนคำในมาตราแม่ ก กา โดยประสมคำกับทุกสระ
- 3.3 ฝึกเขียนตามคำบอกในมาตราตัวสะกดแม่ ก กา
- 3.4 สอนหลักการผันวรรณยุกต์และฝึกผันวรรณยุกต์โดยเริ่มจาก อักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ
- 3.5 สอนการสะกดคำ แจกลูกคำ โดยเริ่มจากแม่ ก กา สระลดรูป สระเปลี่ยนรูป ตัวสะกดตรงตามมาตรา ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา คำควบกล้ำ อักษรนำ และคำที่มีตัวการันต์
- 3.6 ฝึกให้เขียนตามคำบอกโดยเริ่มจากแม่ ก กา สระลดรูป สระเปลี่ยนรูป ตัวสะกดตรงตามมาตรา ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา คำควบกล้ำ อักษรนำ และคำที่มีตัวการันต์ ขณะที่เขียนตามคำบอกให้เด็กสะกดคำไปด้วย
- 3.7 ฝึกให้แต่งประโยค
- 3.8 ฝึกให้แต่งเรื่อง

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังให้แนวทางหรือหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ 6 ประการ ดังนี้

- 1) เน้นให้เด็กได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติจริง
- 2) ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรม
- 3) เน้นให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน เช่น เกม การร้องเพลง การท่องบท

กลอนช่วยจำ

- 4) กระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กอยู่เป็นประจำ
- 5) ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กให้เร็วที่สุด และจัดแสดงผลงานของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
- 6) ฝึกซ้ำ ย้ำ ทวน เป็นประจำ

4. สื่อการสอนที่มีความเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถสรุปลักษณะของสื่อการสอนที่มีความเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ดังนี้

4.1 สื่อที่มีสีสันสดใสหรือสื่อที่มีสีสันหลากหลายสี ซึ่งถ้าเป็นสื่อทำมือ จะได้รับความสนใจมากกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การใช้กระดาษหลายสี นำมาตัดแปะเป็นรูปสัตว์ และติดบัตรคำต่าง ๆ ลงไป เพื่อให้เด็กได้ฝึกอ่านคำ

4.2 สื่อทำมือที่เด็กสามารถสัมผัสจับต้องได้จริง เช่น บัตรคำที่มีรูปร่างลักษณะต่าง ๆ เช่น รูปผลไม้ รูปสิ่งของ ฯลฯ หรือเกมต่าง ๆ ที่มีลักษณะใช้ประสาทสัมผัสหลากหลายช่องทางรวมกัน เช่น การเคลื่อนไหว การได้ยิน การสัมผัส ฯลฯ

4.3 สื่อที่เด็ก ๆ ให้ความสนใจ เช่น เพลง การ์ตูน ฯลฯ

ลักษณะสื่อดังกล่าวข้างต้น จะช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก และทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน มีความสุขในการเรียน

5. วิธีการวัดและประเมินผล การอ่าน

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล การอ่าน สามารถสรุปได้ว่า วิธีการวัดและประเมินผล การอ่าน สามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การวัดและประเมินจากแบบฝึก แบบทดสอบ การสังเกตพฤติกรรม และสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยมีแนวทางการวัดและประเมิน ดังนี้

แบบฝึก และแบบทดสอบ

การวัดและประเมินจากแบบฝึก และแบบทดสอบนี้ นักเรียนจะได้รับแบบฝึกการอ่าน แล้วนำไปฝึกอ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน หรือนำกลับไปฝึกอ่านกับผู้ปกครองที่บ้าน ส่วนแบบทดสอบนั้น นักเรียนจะได้รับการทดสอบการอ่าน โดยครูจะเป็นผู้ทดสอบ

การสังเกตพฤติกรรม

ครูจะเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการอ่าน และพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน แล้วนำข้อมูลดังกล่าว มาวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาทางการอ่าน เช่น หากพบว่านักเรียนที่เรียนรู้ได้ช้า ไม่ทันเพื่อน ครูจะนัดหมายนักเรียนเพื่อสอนเสริม การอ่านหลังเลิกเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนตามเพื่อนได้ทัน

สื่อที่ใช้ในกิจกรรม

การวัดและประเมินจากสื่อที่ใช้ในกิจกรรม เช่น ครูให้นักเรียนอ่านคำที่ติดไว้บนสื่อ หรืออ่านคำที่อยู่บนบัตรคำ หากนักเรียนอ่านคำได้ถูกต้อง นักเรียนจะได้รับการประเมินผ่าน

หากนักเรียนไม่สามารถอ่านคำได้ถูกต้อง นักเรียนจะได้รับการประเมินไม่ผ่าน และต้องครูต้องสอนเสริมให้แก่ นักเรียนคนดังกล่าว

2.3) สังเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรมในระยะที่ 2 ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.3.1) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ได้แก่ แนวคิดการสอนซ่อมเสริม และแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สรุปประเด็นสำคัญได้ 7 ประการ ได้แก่

- 1) การวินิจฉัยปัญหาของผู้เรียนเป็นรายบุคคลทำให้ทราบข้อบกพร่องทางการอ่านของผู้เรียน
- 2) การจัดกิจกรรมกระตุ้นการใช้พหุสัมผัสทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น
- 3) การสอนโดยใช้โฟนิกส์จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการอ่านมากยิ่งขึ้น
- 4) การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทำให้ผู้เรียนทราบแนวทางการพัฒนาตนเอง
- 5) การเสริมแรงทางบวกจะช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น
- 6) การสอนโครงสร้างทางภาษาอย่างมีลำดับขั้นตอน และการทบทวนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และอ่านได้คล่องยิ่งขึ้น
- 7) การสร้างความมั่นคงทางอารมณ์จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น (Chappell, 2018; Dyslexia Association of Singapore, 2015; Hughes, 2014)

แนวทางการสอนซ่อมเสริม มีประเด็นสำคัญ 9 ประการ ได้แก่ 1) การสำรวจข้อบกพร่องของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนการจัดการเรียนการสอน 2) การให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และเปิดโอกาสให้ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง และเรียนรู้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) การจัดกิจกรรมและแบบฝึกหัดต้องมีความน่าสนใจ สนุก ไม่ซ้ำซาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน 4) สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ตลอดจนการเสริมแรง และการให้กำลังใจ เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ 5) การเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ ควรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รวมทั้งมีความหลากหลาย เพื่อกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน 6) การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุข และไม่ก่อให้เกิดความเครียด 7) การทบทวน ฝึกฝนและรายงานความก้าวหน้าให้ผู้เรียนทราบอย่างสม่ำเสมอทำให้ผู้เรียนทราบ

พัฒนาการของตน 8) การสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนส่งผลทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น 9) การกำหนดวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้ และมีการติดตาม ประเมินผลที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์จะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 อ้างถึงใน วิชาต้นทุลพงษ์, 2553); Harris, 1961; Wilson, 1972; สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช, 2537)

2.3.2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนา ความสามารถทางการอ่าน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ 7 ประการ ได้แก่ 1) เน้นให้เด็กได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติจริง 2) ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรม 3) เน้นให้เด็กเกิดความสุข สนุกสนาน เช่น เกม การร้องเพลง การทออบทกลอนช่วยจำ 4) กระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กอยู่เป็นประจำ 5) ให้ ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กให้เร็วที่สุด และจัดแสดงผลงานของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจใน ตนเอง 6) ฝึกซ้ำ ย้ำ ทวน เป็นประจำ 7) สื่อการสอน มีความหลากหลาย สีสันสวยงาม สามารถจับ ต้องได้ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (D1)

ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 สร้างโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

1) สังเคราะห์ ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในระยะที่ 1

2) กำหนดองค์ประกอบ และสาระสำคัญของโปรแกรม

3) กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

2.2 การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3 การทดลองเครื่องมือเบื้องต้น (Try out)

รายละเอียดแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

2.1 สร้างโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

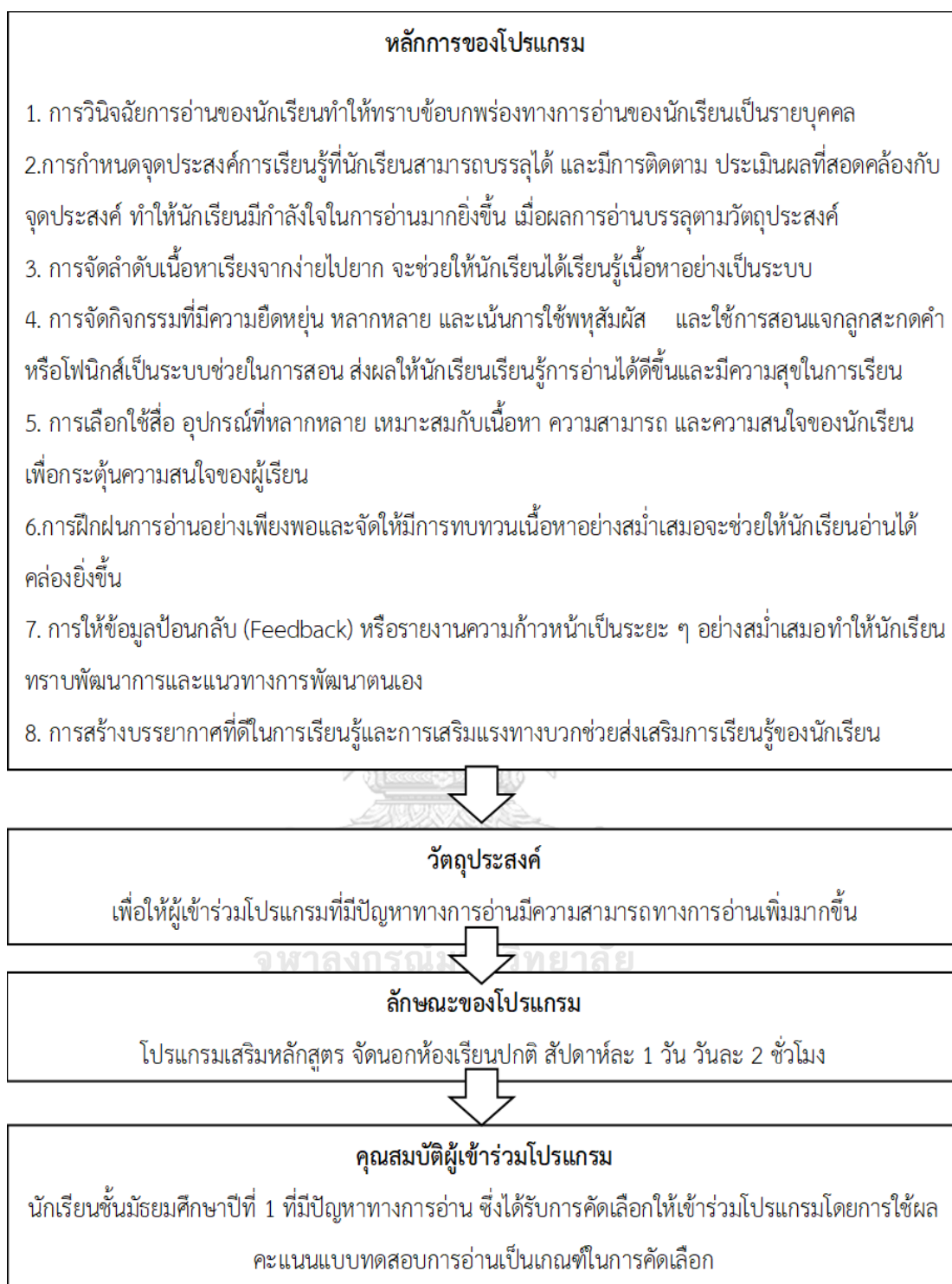
1) สังเคราะห์ ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับแนวคิดการสอนซ่อมเสริม และแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการสอนอ่านจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังแผนภาพที่ 2 ต่อไปนี้





แผนภาพที่ 2 สังเคราะห์แนวคิดการสอนซ่อมเสริม แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และแนวทางการสอนอ่าน

2) กำหนดองค์ประกอบ และสาระสำคัญของโปรแกรมฯ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม เนื้อหา เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม การจัดกิจกรรม และการประเมินผล ดังแผนภาพที่ 3 ต่อไปนี้



แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบ และสาระสำคัญของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิด ออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (ต่อ)

เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม

เนื้อหาเรื่องหน่วยเสียง ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงกับสัญลักษณ์ สระ การผันวรรณยุกต์ การอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง การอ่านคำที่มีอักษรนำ การอ่านคำที่มี รร การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม

1. คู่มือการใช้โปรแกรม ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของโปรแกรม แนวทางการจัดกิจกรรม โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินการ เครื่องมือที่ใช้ในโปรแกรม และตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรม
2. แผนการจัดกิจกรรม เป็นการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทย จำนวน 5 แผน ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พยัญชนะ สระ ฮาเฮ แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลุกความสนุกกับวรรณยุกต์ แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลาเพลินกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน) แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้อ่าน รู้เขียนกับภาษาอังกฤษและคำสมาส
3. แบบทดสอบการอ่าน เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรม และวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม
4. แบบสังเกตพฤติกรรม จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน เป็นเครื่องมือที่ใช้ควบคู่กับแบบทดสอบการอ่านเพื่อบันทึกพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนขณะอ่านแบบทดสอบ และฉบับที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นใช้บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรม

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการตามโปรแกรม แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. **ระยะเตรียมการ** : ทดสอบการอ่านของนักเรียนรายบุคคลเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง และวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล หลังจากนั้น บอกจุดประสงค์ และรายละเอียดเบื้องต้นของโปรแกรมให้นักเรียนได้ทราบ นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ และจำแนกคะแนนนักเรียนตามความสามารถทางการอ่าน และสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการชั้นเรียนและกำกับติดตามนักเรียน รวมทั้งวางแผนการจัดกิจกรรม
2. **ระยะการใช้โปรแกรม** : ดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบ และสาระสำคัญของโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (ต่อ)

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

3. ระยะประเมินผล : ทดสอบการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางการอ่านก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมและสรุปผลที่ได้รับจากโปรแกรม



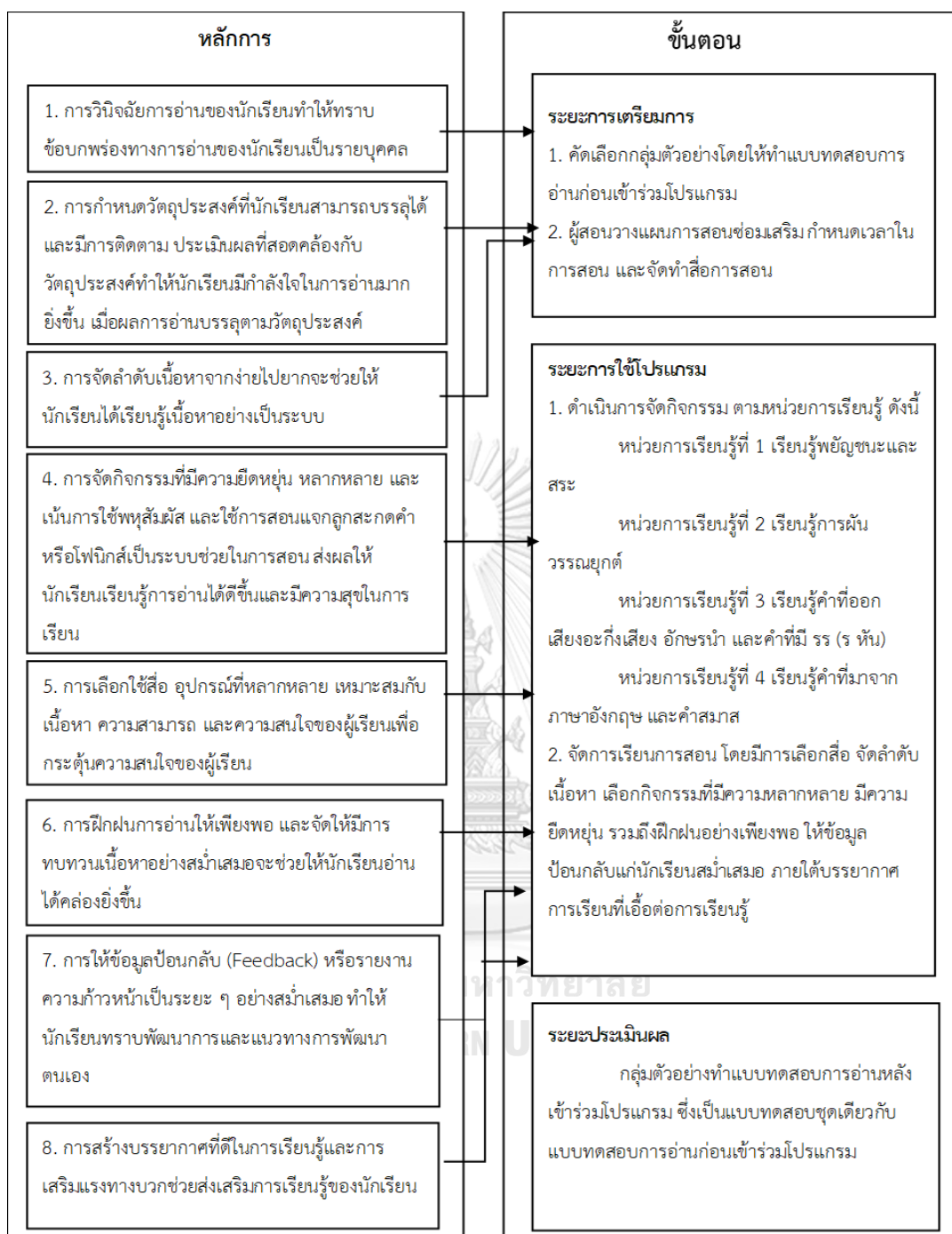
การประเมินผลโปรแกรม

การประเมินผลโปรแกรมนี้อยู่แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประเมินผลการนำโปรแกรมไปใช้ โดยวัดความสามารถทางการอ่านของผู้เข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบทดสอบการอ่าน และประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม
2. ประเมินผลโปรแกรมจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม

แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบ และสาระสำคัญของโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิด ออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (ต่อ)

3) กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญของแนวคิดการสอนส่งเสริมแนวคิดการสอนส่งเสริมการอ่านออร์ตัน-กิลลิงแฮม และแนวทางการพัฒนาการอ่าน มาพัฒนาเป็นขั้นตอนของโปรแกรม ดังแผนภาพที่ 4 ต่อไปนี้



แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

จากแผนภาพที่ 4 จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ระยะการเตรียมการ ระยะการใช้โปรแกรม และระยะการประเมินผล ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

ระยะ	การดำเนินการ	สัปดาห์ที่
การเตรียมการ (4 สัปดาห์)	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยทดสอบการอ่านของนักเรียนรายบุคคลเพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 22 คน - ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ และรายละเอียดเบื้องต้นของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านให้นักเรียนได้ทราบ - ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนน และจำแนกนักเรียนตามความสามารถทางการอ่าน และสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการชั้นเรียนและกำกับติดตามนักเรียน รวมทั้งการวางแผนการจัดกิจกรรม 	1-4
การใช้โปรแกรม (10 สัปดาห์)	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1) หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรียนรู้พยัญชนะ และสระ 2) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้การผันวรรณยุกต์ 3) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรียนรู้คำที่ออกเสียงอะกิงเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร หัน 4) หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรียนรู้คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส 	5-14
ประเมินผล (2 สัปดาห์)	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยทดสอบการอ่านของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อประเมินความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางการอ่านก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมและสรุปผลที่ได้รับจากโปรแกรม 	15-16

จากตารางที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ในแต่ละระยะ สามารถอธิบายรายละเอียด ได้ดังนี้

ระยะการเตรียมการ

ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นการเตรียมการก่อนที่มีจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม ซึ่งในขั้นนี้ ผู้วิจัยจะสำรวจข้อบกพร่องทางการอ่านของนักเรียนโดยการให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เพื่อวินิจฉัยปัญหาทางการอ่าน และวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียน ในขณะที่นักเรียนทดสอบการอ่านรายบุคคลนั้น ผู้วิจัยจะใช้แบบคัดกรองปัญหาการอ่านไม่ออก และอ่านผิด วินิจฉัยปัญหาของนักเรียน เมื่อนักเรียนทดสอบการอ่านครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบการอ่านของนักเรียนมาวางแผนการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม กล่าวคือ ผู้วิจัยจะนำคะแนนการอ่านของนักเรียนมาพิจารณาคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 22 คน วิเคราะห์คะแนน และจำแนกผู้เรียนตามสภาพปัญหาการอ่านที่พบ และตามความสามารถทางการอ่าน (เก่ง กลาง อ่อน) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการชั้นเรียนและกำกับติดตามผู้เรียน

หลังจากนั้น ผู้วิจัยวางแผนการสอนซ่อมเสริม ซึ่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้เรียน และมีการวางแผนการติดตาม ประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อีกทั้งผู้วิจัยจะต้องจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน

ระยะการใช้โปรแกรม

ระยะนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ 5 แผนการจัดกิจกรรม ได้แก่

1. หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรียนรู้พยัญชนะและสระ

1) แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พยัญชนะ สระ ฮาเฮ

แผนการจัดกิจกรรมนี้ นักเรียนจะได้ทบทวนหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร เพื่อให้ นักเรียนสามารถจำเสียงพยัญชนะ สระ และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร

2) แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง

แผนการจัดกิจกรรมนี้ นักเรียนจะได้เรียนรู้ตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ และฝึกฝนการอ่าน

2. หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้การผันวรรณยุกต์

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์

แผนการจัดกิจกรรมนี้ นักเรียนจะได้รู้จักหลักการผันวรรณยุกต์ เพื่อให้
นักเรียนสามารถผันวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง

3. หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรียนรู้คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร
หัน)

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลิดเพลินกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน)

แผนการจัดกิจกรรมนี้ นักเรียนจะได้เรียนรู้หลักการและฝึกฝนการออก
เสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร หัน)

4. หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรียนรู้คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้ อ่าน รู้ เขียน กับภาษาอังกฤษและคำสมาส

แผนการจัดกิจกรรมนี้ นักเรียนจะได้เรียนรู้หลักการอ่านคำที่มาจาก
ภาษาอังกฤษและคำสมาส ซึ่งคำที่มาจากภาษาอังกฤษบางคำจะมีรูปคำ และการอ่านออกเสียงไม่
ตรงกัน

ระยะประเมินผล

นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบการอ่านหลังเข้าร่วมโปรแกรม เพื่อพัฒนา
ความสามารถทางการอ่าน และเปรียบเทียบคะแนนก่อน-หลังเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน
ภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

2.2 การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ลักษณะ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการ
รวบรวมข้อมูล รายละเอียดดังนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม ดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่	เครื่องมือ	จำนวน (ฉบับ)	วัตถุประสงค์	ช่วงเวลาการ นำไปใช้
1	แผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 1) สื่อ เช่น บัตรคำ บทอ่าน ฯลฯ 2) แบบฝึกหัด 3) แบบทดสอบท้ายกิจกรรม	5 แผน	ใช้ในการจัดกิจกรรม ซ่อมเสริมการอ่าน ภาษาไทยให้แก่ กลุ่มเป้าหมาย	ตลอดระยะเวลา การใช้โปรแกรม
2	เอกสารประกอบโปรแกรม ได้แก่ คู่มือการใช้โปรแกรม	1	ใช้สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำโปรแกรม ไปใช้	ตลอดระยะเวลา การใช้โปรแกรม

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อน-หลังเข้าร่วมโปรแกรม แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ที่	เครื่องมือ	จำนวน (ฉบับ)	วัตถุประสงค์	จำนวนครั้งที่ ใช้	ช่วงเวลาการ นำไปใช้
1	แบบทดสอบการ อ่าน	1	1) คัดกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมโปรแกรม 2) ประเมิน ความสามารถใน การอ่านของ กลุ่มเป้าหมาย	2 ครั้ง	ก่อน-หลัง เข้า ร่วมโปรแกรม
2	แบบสังเกต พฤติกรรม 2.1 แบบสังเกต พฤติกรรมการ อ่าน	1	1) เพื่อใช้สังเกตและ บันทึกพฤติกรรม การอ่านของ	2 ครั้ง	1) ก่อน-หลัง เข้า ร่วมโปรแกรม

ที่	เครื่องมือ	จำนวน (ฉบับ)	วัตถุประสงค์	จำนวนครั้งที่ใช้	ช่วงเวลาการนำไปใช้
	2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	1	กลุ่มเป้าหมาย 2) เพื่อใช้สังเกตและบันทึกพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	2 ครั้ง	2) ระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม (ในช่วงสัปดาห์ที่ 7-8 ของการใช้โปรแกรม)
3.	แบบสัมภาษณ์	1	เพื่อสอบถามความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย กับโปรแกรมใน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 30 เพื่อประเมิน คุณภาพของ โปรแกรม	1 ครั้ง	หลังการปรับปรุง โปรแกรม

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ มีดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม และเอกสารประกอบโปรแกรม
รายละเอียด ดังนี้

1.1) แผนการจัดกิจกรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม จำนวน 5 แผน (20 ชั่วโมง) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน ตามความต้องการจำเป็นของสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบ โดยได้กำหนดแผนการจัดกิจกรรมและเวลา ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แผนการจัดกิจกรรมและเวลาเรียน (ก่อนปรับปรุง)

หน่วย การเรียนรู้	สัปดาห์ที่	แผนการจัด กิจกรรมที่	เรื่อง/กิจกรรม	จำนวน คาบ
1. เรียนรู้ พยัญชนะ และสระ	1	1	พยัญชนะ สระ ฮาเฮ 1. เรียนรู้รูป จำ และสามารถออกเสียง พยัญชนะและสระได้ถูกต้อง 2. ฟังการอ่านและประสมคำในมาตราแม่ ก กา” 3. เขียนตามคำบอกคำในมาตราแม่ ก กา	2
	2-3	2	มาปลุกความสนุกกับวรรณยุกต์ 1. เรียนรู้หลักการผันวรรณยุกต์อักษร 3 หมู่” 2. ฟังการผันวรรณยุกต์” 3. ฝึกฝนการอ่าน	4
2. เรียนรู้การ ผัน วรรณยุกต์	46	3	ตัวสะกดอลเวง 1. เรียนรู้ตัวสะกดในมาตราตัวสะกดที่มี ทั้งตัวสะกดตรงมาตราและไม่ตรงมาตรา 2. ฝึกฝนการอ่านคำในมาตราตัวสะกดที่มี ทั้งตัวสะกดตรงมาตราและไม่ตรงมาตรา 3. เขียนตามคำบอก 4. ฝึกฝนการอ่าน 5. ทดสอบการอ่านคำในมาตราตัวสะกด ต่าง ๆ	6
3. เรียนรู้คำ ที่ออก เสียงอะกึ่ง เสียง อักษรนำ และรร	7-9	4	เพลาเพลินกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน) 1. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่ง เสียง และคำที่มีอักษรนำ 2. ฝึกฝนการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง และคำที่มีอักษรนำ	5

หน่วย การเรียนรู้	สัปดาห์ที่	แผนการจัด กิจกรรมที่	เรื่อง/กิจกรรม	จำนวน คาบ
(ร หัน)			เพลลาเพลลากับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน) 1. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง และคำที่มีอักษรนำ 2. ฝึกฝนการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง และคำที่มีอักษรนำ 3. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียง และฝึกฝนการอ่านคำที่มี รร (ร หัน) 4. ฝึกฝนการอ่าน 5. เขียนตามคำบอก 6. ทดสอบการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน)	5
4. เรียนรู้คำ ที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส	9-10	5	รู้ อ่าน รู้เขียนกับภาษาอังกฤษและคำสมาส 1. เรียนรู้การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษและคำสมาส 2. เขียนตามคำบอกและเขียนคำอ่าน 3. ฝึกฝนการอ่าน 4. ทดสอบการอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส	3
รวมทั้งสิ้น				20 ชั่วโมง

จากตารางที่ 5 แผนการจัดกิจกรรม จะมีทั้งหมด 5 แผน โดยแผนการจัดกิจกรรมดังกล่าว จะใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่าน ได้แก่ การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน เช่น อ่านคำว่า เยื่อง เป็น เยื่อง คำ เป็น คำ ฯลฯ การอ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูป เช่น สระเอื้อะ สระเอื้อะ ฯลฯ การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราไม่ถูกต้อง การอ่านคำที่ใช้ออกเสียงอะกึ่งเสียง ไม่ถูกต้อง การอ่านคำที่มีอักษรนำ ไม่ถูกต้อง การอ่านคำที่มี รร ไม่ถูกต้อง อ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ไม่ถูกต้อง และการอ่านคำสมาส ไม่ถูกต้อง

1.2) เอกสารประกอบโปรแกรม ได้แก่ คู่มือการใช้โปรแกรม ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับ หลักการและเหตุผลของโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรม เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม แนวทางการจัดกิจกรรม แนวทางการจัดทำสื่อหรือเลือกใช้สื่อ โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินการ เครื่องมือที่ใช้ในโปรแกรม และตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
2. ศึกษาสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับแก้ไขปัญหาทางการอ่าน เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อการสอนอ่าน
3. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และมุ่งการจัดกิจกรรมให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ
4. วิพากษ์โปรแกรม ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบโปรแกรม ได้แก่ คู่มือการใช้โปรแกรม แผนการจัดกิจกรรม รวมทั้งสื่อการสอนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อสำหรับสอนการอ่าน จำนวน 2 ท่าน เพื่อให้ท่านได้พิจารณาแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ และวิพากษ์โปรแกรม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการประเมินคุณภาพและการวิพากษ์โปรแกรม มาปรับปรุงเอกสารประกอบโปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรม ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1) นำเอกสารประกอบโปรแกรม ได้แก่ คู่มือการใช้โปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเอกสารประกอบโปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรม ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้คะแนนความสอดคล้อง ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

เมื่อค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มีค่าระหว่าง 0.5–1.00

แสดงว่ารายการประเมินข้อนั้นมีมีความสอดคล้อง (วรณี แกมเกตุ, 2555)

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบโปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรม พบว่า เอกสารประกอบโปรแกรมและแผนการจัดกิจกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยในทุกรายการเท่ากับ 0.81

1.2) พิจารณาการตรวจสอบองค์ประกอบของเอกสารประกอบโปรแกรม ได้แก่ คู่มือการใช้โปรแกรม ในประเด็นต่าง ๆ พบว่า ประเด็นที่สอดคล้อง มีค่า IOC มากกว่า 0.5 คือ คำแนะนำมีความเข้าใจง่าย โครงสร้างการจัดกิจกรรมชัดเจน เข้าใจง่าย และอธิบายขั้นตอนการดำเนินการได้เข้าใจง่าย นำไปทดลองใช้ได้

1.3) พิจารณาการตรวจสอบองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรม ในประเด็นต่าง ๆ พบว่า ประเด็นที่สอดคล้อง มีค่า IOC มากกว่า 0.5 คือ กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดออร์ทัน-กิลลิงแฮม เนื้อหามีความถูกต้อง จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อมีความเหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้เรียน การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้วัดประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้

1.4) สรุปข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ 5 ประเด็น ดังนี้

1) คู่มือการใช้โปรแกรม

1.1) ควรมีการอธิบาย แนวคิดออร์ทัน-กิลลิงแฮม แนวคิดการสอนอ่านว่าเป็นอย่างไร เพิ่มเติมจากนั้น จึงสรุปหลักการของโปรแกรม

1.2) ปรับเรื่องรูปแบบการพิมพ์ ได้แก่ การพิมพ์หัวข้อการพิมพ์ฉีกคำ

2) เนื้อหา

2.1) ควรปรับลำดับเนื้อหา ซึ่งแต่เดิม ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดกิจกรรม เรื่อง มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ มาจัดลำดับเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำให้ปรับแผนการจัดกิจกรรม ตัวสะกดอลเวง มาจัดลำดับเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 และนำแผนการจัดกิจกรรม เรื่อง มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ มาจัดลำดับเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

2.2) เนื้อหาของแผน ควรมีการอ้างอิงให้ครบถ้วน และควรเลือกแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ

3) การจัดทำสื่อ

3.1) บัตรคำ และบทอ่านควรมีความสมจริง และส่งเสริมคุณธรรมอันดี

3.2) บทอ่านที่ให้นักเรียนนำกลับไปอ่านให้ผู้ปกครองฟัง ควรมีส่วนระบุคำที่นักเรียนอ่านไม่ได้เพิ่มเติม

3.3) บทอ่านในแผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ควรมีการเน้นย้ำคำที่สะกดด้วยตัวสะกดที่ต้องการให้นักเรียนสังเกต โดยใช้ตัวหนา

4) การวัดและประเมินผล

4.1) ควรปรับแบบสังเกตพฤติกรรมในแผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ให้ประเด็นการสังเกตแคบลง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริง

4.2) มีข้อสังเกต เรื่องการประเมินผลการเขียนคำ เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมทุกแผนมีการประเมินผลการเขียนคำ ถ้านักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินการเขียน โปรแกรมถือว่าประสบความสำเร็จหรือไม่

5) เวลา

ควรเปลี่ยนหน่วยคาบในแผนการจัดกิจกรรมเป็นชั่วโมง เพื่อให้ถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.5) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยได้นำคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงคู่มือการใช้โปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรมให้มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ทดลองเพื่อประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 การปรับปรุงจากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม	การปรับปรุงแก้ไข
<p>1. คู่มือการใช้โปรแกรม</p> <p>1) ควรมีการอธิบาย แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม แนวคิดการสอนอ่านว่าเป็นอย่างไรเพิ่มเติมจากนั้น จึงสรุปหลักการของโปรแกรม</p>	<p>ผู้วิจัยเพิ่มเติมการอธิบายแนวคิดการสอนอ่าน และแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมลงในคู่มือการใช้โปรแกรม</p>
<p>2) ปรับเรื่องรูปแบบการพิมพ์ ได้แก่ การพิมพ์หัวข้อ การพิมพ์ฉีกคำ</p>	<p>ผู้วิจัยปรับรูปแบบการพิมพ์ การจัดหน้ากระดาษ การทำหัวข้อให้เป็นตัวหนา และแก้ไขการพิมพ์ฉีกคำ</p>
<p>2. เนื้อหา</p> <p>1) ควรปรับชื่อหน่วยการเรียนรู้และลำดับเนื้อหา ซึ่งแต่เดิม ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดกิจกรรม เรื่อง มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ มาจัดลำดับเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำให้ปรับแผนการจัดกิจกรรม ตัวสะกดอลเวง มาจัดลำดับเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 และนำแผนการจัดกิจกรรม เรื่อง มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ มาจัดลำดับเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่ 3</p>	<p>ผู้วิจัยปรับชื่อหน่วยการเรียนรู้และปรับลำดับเนื้อหา โดยการจัดลำดับแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมซ่อมเสริมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามลำดับดังนี้</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรียนรู้พยัญชนะและสระ</p> <p>1) แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พยัญชนะ สระ ฮาเฮ</p> <p>2) แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้การผันวรรณยุกต์</p> <p>แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรียนรู้ที่ออกเสียงอะ กิ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร หัน)</p> <p>แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เผลาเพลिन กับอะกิ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน)</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรียนรู้คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส</p>

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม	การปรับปรุงแก้ไข
	แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้ อ่าน รู้ เขียน กับ ภาษาอังกฤษและคำสมาส
2) เนื้อหาของแผน ควรมีการอ้างอิงให้ ครบถ้วน และควรเลือกแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ	ผู้วิจัยตรวจสอบการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ปรับแก้ไขการอ้างอิงให้ถูกต้อง และเลือก แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ กล่าวคือ แผนการจัด กิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง ผู้วิจัยได้เปลี่ยน แหล่งที่มาของข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เป็น บล็อก (blog) ส่วนตัว มาเป็นเว็บไซต์ของสถาบัน ภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ
<p>3. การจัดทำสื่อ</p> <p>1) บัตรคำ และบทอ่านควรมีความสมจริง และ ส่งเสริมคุณธรรมอันดี</p>	<p>ผู้วิจัยปรับแก้บทอ่าน หรือข้อความในสื่อสำหรับ ให้นักเรียนอ่าน ให้มีความสมจริง และส่งเสริม คุณธรรมอันดี ตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ในกิจกรรมตุ๊กตา เสี่ยงทาย มีข้อความในบัตรคำประโยคที่ได้ ปรับแก้ไข เช่น <p>มะม่วงมีรสเปรี้ยว กินกับข้าวเหนียว อร่อยดี</p> <p>แก้ไขเป็น มะม่วงมีรสหวาน กินกับข้าวเหนียว อร่อยดี</p> ปูกับยา ชอบกินมามา ใส่ปลากระป๋อง แก้ไข เป็น ปูกับยา ชอบกินบะหมี่ ใส่ปลากระป๋อง น้องชอบเล่นกับกิ้งก่าตัวร้าย ตัวสีฟ้า หน้าสี แดงแก้ไขเป็น น้องชอบเล่นกับตุ๊กตา ตัวสีฟ้า หน้าสีแดง เจ้าชายไปขี่ม้า กลับบ้านช้า เพราะคารถแห่ แก้ไขเป็น เจ้าชายไปขี่ม้า กลับวังช้า เพราะฝนตก หนัก

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม	การปรับปรุงแก้ไข
	<p>ชายหนุ่มเกรี้ยวกราด เตรียมไม้ฟาด หมาที่กัด แก้ไขเป็น ชายหนุ่มเกรี้ยวกราด เพราะถูกคนขับรถปาดหน้า</p> <p>-แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 บัตรคำประโยค คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน) สำหรับทำกิจกรรม “เทพีผลไม้” ได้ปรับแก้ไขข้อความ ดังนี้</p> <p>เซลยมักถูกทารุณกรรมทางร่างกาย แก้ไขเป็น การทารุณกรรมทางร่างกายเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ</p> <p>ฉันทั่งตกลาอยู่ริมตลิ่งที่กำลังจะถล่ม แก้ไขเป็น ฉันทั่งตกลาอยู่ริมตลิ่ง</p>
2) บทอ่านที่ให้นักเรียนนำกลับไปอ่านให้ผู้ปกครองฟัง ควรมีส่วนระบุคำที่นักเรียนอ่านไม่ได้เพิ่มเติม	ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขบทอ่านดังกล่าว โดยเพิ่มส่วนที่ระบุคำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ หรืออ่านผิดไว้ในส่วนท้ายของบทอ่าน
3) บทอ่านในแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ควรมีการเน้นย้ำคำที่สะกดด้วยตัวสะกดที่ต้องการให้นักเรียนสังเกต โดยใช้ตัวหนา	ผู้วิจัยได้ทำตัวหนา เพื่อเน้นย้ำคำที่สะกดด้วยตัวสะกดที่ต้องการให้นักเรียนสังเกต ในบทอ่านมาตราตัวสะกด
4. การวัดและประเมินผล 1) ควรปรับแบบสังเกตพฤติกรรมในแผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ให้ประเด็นการสังเกตแคบลง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริง	ผู้วิจัยได้ปรับแบบสังเกตพฤติกรรมในแผนการจัดกิจกรรมที่ 1 โดยให้ระบุคำที่นักเรียนมีปัญหา ลักษณะของปัญหา และผลการวิเคราะห์
2) มีข้อสังเกต เรื่องการประเมินผลการเขียนคำ เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมทุกแผน มีการประเมินผลการเขียนคำ ถ้านักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินการเขียน โปรแกรมถือว่าประสบความสำเร็จหรือไม่	ผู้วิจัยได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ข้อสรุปว่า โปรแกรมนี้ จะเน้นที่การพัฒนาการอ่าน แต่ผู้วิจัยก็ไม่ได้ละทิ้งการเขียน โดยให้นักเรียนได้ฝึกการอ่านควบคู่ไปกับการเขียน แต่หากนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินการเขียน ผู้วิจัยจะจัดให้มีการสอนเสริมการ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม	การปรับปรุงแก้ไข
	เขียน นอกเหนือจากโปรแกรม ดังนั้นการประเมินผลโปรแกรมจึงพิจารณาเฉพาะผลของการอ่าน
5. เวลา แผนการจัดกิจกรรมให้เปลี่ยนหน่วยคาบเป็นชั่วโมง เพื่อให้ถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	ผู้วิจัยปรับแก้หน่วยเวลาในแผนการจัดกิจกรรมจากคาบเป็นชั่วโมง

จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขคู่มือการใช้โปรแกรมการจัดลำดับเนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรม การใช้ภาษาของสื่อการจัดกิจกรรม เครื่องมือการวัดและประเมินผล และหน่วยเวลาของแผนการจัดกิจกรรม

ตารางที่ 7 แผนการจัดกิจกรรมและจำนวนชั่วโมง (ปรับปรุงแก้ไข)

หน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์ที่	แผนการจัดกิจกรรมที่	เรื่อง/กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง
1. เรียนรู้พยัญชนะและสระ	1	1	พยัญชนะ สระ ฮาเฮ 1. เรียนรู้รูป จำ และสามารถออกเสียงพยัญชนะและสระได้ ถูกต้อง : เกม “บิงโก ก.ไก่”, กิจกรรม “เรียงฉันซิ”, กิจกรรม “หาฉันสิ” 2. ฟังการอ่านและประสมคำในมาตราแม่ ก กา : กิจกรรม “ผ่าขวดอวดคำศัพท์” 3. เขียนตามคำบอกคำในมาตราแม่ ก กา	2

หน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์ที่	แผนการจัดกิจกรรมที่	เรื่อง/กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง
	2-4	2	ตัวสะกดอลเวง 1. เรียนรู้ตัวสะกดในมาตราตัวสะกดที่มีทั้งตัวสะกดตรงมาตราและไม่ตรงมาตรา : กิจกรรม “ไข่ไก้ออลเวง” 2. ฝึกฝนการอ่านคำในมาตราตัวสะกดที่มีทั้งตัวสะกดตรงมาตราและไม่ตรงมาตรา : กิจกรรม “ทอดลูกเต๋าตัวสะกด” 3. เขียนตามคำบอก 4. ฝึกฝนการอ่าน : กิจกรรม “แรลลี่มหาสนุก” 5. ทดสอบการอ่านคำในมาตราตัวสะกดต่าง ๆ	6
2. เรียนรู้การผันวรรณยุกต์	5-6	3	มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ 1. เรียนรู้หลักการผันวรรณยุกต์อักษร 3 หมู่ : กิจกรรม “ถาดไข่วรรณยุกต์แสนสนุก” 2. ฝึกการผันวรรณยุกต์ : กิจกรรม “ล่าคำผันวรรณยุกต์”, กิจกรรม “ตุ๊กตาเสี่ยงทาย” 3. ฝึกฝนการอ่านโดยใช้บทอ่าน	4

หน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์ที่	แผนการจัดกิจกรรมที่	เรื่อง/กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง
3. เรียนรู้คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน)	7-9	4	<p>เพลลาเพลลกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน)</p> <p>1. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง และคำที่มีอักษรนำ : วิธีสอนแบบอุปนัย</p> <p>2. ฝึกฝนการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียงและคำที่มีอักษรนำ : ผ่านกิจกรรม “บันไดงู”</p> <p>3. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียง และฝึกฝนการอ่านคำที่มี รร (ร หัน) : กิจกรรมเกม “ร หันปั่นป่วน”</p> <p>4. ฝึกฝนการอ่าน : ผ่านกิจกรรม “เทพีผลไม้”</p> <p>5. เขียนตามคำบอก</p> <p>6. ทดสอบการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน)</p>	5
4. เรียนรู้คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส	9-10	5	<p>รู้อ่าน รู้เขียนกับ ภาษาอังกฤษและคำสมาส</p> <p>1. เรียนรู้การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส : กิจกรรม “บิงโกคำมหาสนุก”</p> <p>2. เขียนตามคำบอกและเขียนคำอ่าน</p> <p>3. ฝึกฝนการอ่าน</p>	3

หน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์ที่	แผนการจัดกิจกรรมที่	เรื่อง/กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง
			4. ทดสอบการอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส	
รวมทั้งสิ้น				20 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย

แบบทดสอบการอ่านภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับคัดกรองผู้เรียนเข้าร่วมโปรแกรมและเพื่อวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีปัญหาการอ่านในลักษณะใดบ้าง นอกจากนี้ แบบทดสอบฉบับนี้ ยังใช้เพื่อประเมินผลการอ่านของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม ซึ่งแบบทดสอบการอ่านนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

2.1) ตอนที่ 1 อ่านคำศัพท์ มีคำศัพท์ 50 คำ ใช้เพื่อวัดความสามารถทางการอ่านและวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียน จำนวน 8 ปัญหาดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 ซึ่งแต่ละปัญหามีจำนวนคำไม่เท่ากันตามสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบในนักเรียน ดังตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 โครงสร้างแบบทดสอบการอ่านภาษาไทย

ปัญหาทางการอ่าน	จำนวนคำศัพท์ (คำ)
1. การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน	5
2. การอ่านคำที่ประสมด้วยสระที่มีรูปยาก ๆ หรือสระประสม	6
3. การอ่านคำที่ออกเสียงอะกิงเสียง	4
4. การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา	12
5. การอ่านคำที่มี รร	5
6. การอ่านคำที่มีอักษรนำ	6
7. การอ่านคำสมาส	6
8. การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ	6

2.2) ตอนที่ 2 บทอ่าน โดยมีบทอ่านให้นักเรียนเลือกอ่าน 1 ใน 2 บทอ่าน แต่ละบทอ่านจะมีคำที่กำหนดตามปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนประสบปะปนอยู่ในบทอ่าน เพื่อวัดการอ่านออกและความคล่องในการอ่าน

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบการอ่าน

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบการอ่านก่อน-หลังเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย มีดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการวัดความสามารถทางการอ่าน

2) สร้างเครื่องมือโดยการคัดเลือกคำศัพท์ภาษาไทยจากแบบทดสอบการอ่าน ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกคำศัพท์ในระดับชั้นที่ต่ำกว่า (ระดับประถมศึกษา) ชั้นเรียนปัจจุบันของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านคำเหล่านั้นได้ และคัดเลือกคำศัพท์บางส่วนจากเนื้อหาในบทเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีลักษณะคำตามปัญหาทางการอ่านที่พบ จำนวน 50 คำ และแต่งบทอ่านสำหรับใช้วัดความสามารถในการอ่านจำนวน 2 บทอ่าน โดยมีคำที่ใช้สำหรับวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านปรากฏในบทอ่าน

2) นำแบบทดสอบการอ่านภาษาไทยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3) นำแบบทดสอบการอ่านภาษาไทยให้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และให้คำแนะนำด้านอื่น ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนระดับการประเมิน เป็นดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

เมื่อค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มีค่าระหว่าง 0.5–1.00 แสดงว่ารายการประเมินข้อนั้นมีความสอดคล้อง (วรณี แกมเกตุ, 2555)

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบการอ่านภาษาไทย พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยในทุกรายการเท่ากับ 0.9 ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้

4) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยได้นำคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้

แบบทดสอบมีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ทดลองเพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรม โดยมีรายละเอียด สรุปได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

4.1) ควรเปลี่ยนคำศัพท์ เนื่องจากคำที่ปรากฏในแบบทดสอบมีลักษณะดังนี้

- 1) วลีปะปนกับคำศัพท์ ได้แก่ กู้ยืม
- 2) มีคำที่พบเห็นได้ยากในบริบททั่ว ๆ ไป ได้แก่ ห่อหุ้ม
- 3) คำเรียงที่ออกเสียงเหมือน ห นำ แต่ไม่ใช่อักษรนำ

ได้แก่ ยุโรป

4.2) ควรเน้นคำศัพท์ที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในบทอ่านให้เห็นชัดเจน

4.3) ตรวจสอบการใช้คำในบทอ่านที่อาจสร้างความเข้าใจคลาดเคลื่อน

5) นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายแต่มีปัญหาทางการอ่านใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน โดยการทดสอบทีละคน และให้คะแนนแบบ 0,1 กล่าวคือ ออกเสียงถูกต้องชัดเจนให้ 1 ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจนให้ 0 แล้วจึงนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความยากง่าย p และค่าอำนาจจำแนก r ซึ่งได้ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20-0.80 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) ส่วนค่าอำนาจจำแนก ได้ค่า 0.2-0.6 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) จากนั้นหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .82

2. แบบสังเกตพฤติกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับบันทึกพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่ได้จากการสังเกต ซึ่งแบบสังเกตพฤติกรรม มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน 1 ฉบับ ซึ่งนำไปใช้จำนวน 2 ครั้ง ในขั้นตอนการทดสอบการอ่านก่อนเรียน 1 ครั้ง และหลังเรียนจำนวน 1 ครั้ง และแบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน 1 ฉบับ ซึ่งนำไปใช้จำนวน 2 ครั้ง ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสัปดาห์ที่ 7 และสัปดาห์ที่ 8

ขั้นตอนการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการอ่านและการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน

2) กำหนดจุดประสงค์ของแบบสังเกตพฤติกรรม ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน มีจุดประสงค์เพื่อบันทึกพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนรายบุคคลในขณะที่ทดสอบการอ่าน แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน มีจุดประสงค์เพื่อบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะที่ทำกิจกรรมในชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพของโปรแกรม

3) สังเคราะห์พฤติกรรมทางการอ่านและการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

4) สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางการอ่าน และแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ดังนี้

4.1) แบบสังเกตพฤติกรรมทางการอ่าน เป็นแบบสังเกตที่ใช้บันทึกข้อมูลในลักษณะแบบสำรวจรายการ (Checklist) ดังตัวอย่างบางส่วน of แบบสังเกต ดังนี้

แบบสังเกตพฤติกรรมทางการอ่านเรื่อง..... ฉบับก่อนปรับปรุง			
ชื่อนักเรียน.....เลขที่.....			
คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง			
ประเด็นการสังเกต	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา	ข้อสังเกตที่พบเพิ่มเติม
1. การอ่านคำ			
- อ่านทีละคำ			
- อ่านไม่ติดต่อกัน			
- อ่านซ้ำ			
- อ่านลั้งเล			
- อ่านเร็วเกินไป			
- อ่านเพิ่มคำ			
- อ่านสะกดเป็นรายคำ			
2. การใช้เสียง			

4.2) แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นแบบสังเกตที่ใช้บันทึกข้อมูลในลักษณะแบบสำรวจรายการ (Checklist) ดังตัวอย่าง

แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน			
ชื่อนักเรียน.....เลขที่.....			
คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง			
ข้อ	ประเด็นการสังเกต	ใช่	ไม่ใช่
1	อ่านได้คล่อง		
2	ทำกิจกรรมอย่างตั้งใจ		
3	มีความสุขในการทำกิจกรรม		
4	กระตือรือร้นในการร่วมทำกิจกรรม		
5	ให้ความช่วยเหลือทางการอ่านแก่เพื่อนได้		

ประเด็นอื่น ๆ

5) นำแบบสังเกตพฤติกรรมทั้ง 2 ฉบับ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรม ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้คะแนนความสอดคล้อง ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

เมื่อค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มีค่าระหว่าง 0.5 – 1.00

แสดงว่ารายการประเมินข้อนั้นมี ความสอดคล้อง (วรรณิ แกมเกตุ, 2555)

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบโปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรม พบว่า เอกสารประกอบโปรแกรมและแผนการจัดกิจกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยในทุกรายการเท่ากับ 0.8

6) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยได้นำคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้แบบสังเกตพฤติกรรมทางการอ่าน และแบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนมีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ทดลองเพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรม โดยมีรายละเอียดให้ปรับเพิ่มช่องตารางการระบุค่าที่นักเรียนมีปัญหาในแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน ดังตัวอย่างบางส่วนของแบบสังเกต ดังนี้

แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านเรื่อง..... ฉบับหลังปรับปรุง
ชื่อนักเรียน.....เลขที่.....

คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ประเด็นการสังเกต	มี ปัญหา	ไม่มี ปัญหา	ระบุค่าที่ พบปัญหา	ข้อสังเกตที่พบ เพิ่มเติม
1. การอ่านคำ				
- อ่านทีละคำ				
- อ่านไม่ติดต่อกัน				
- อ่านซ้ำ				
- อ่านลั่นเล				
- อ่านเร็วเกินไป				
- อ่านเพิ่มคำ				
- อ่านสะกดเป็นรายคำ				
2. การใช้เสียง				

3. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง มีจำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็น คำแนะนำการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านจากครู และศึกษานิเทศก์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 โดยจะนำแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ไปใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ หลังการปรับปรุงโปรแกรม (หลังจากนำโปรแกรมไปทดลองใช้)

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีจุดประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งข้อแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประเมินคุณภาพและพัฒนาโปรแกรม

2) ร่างข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบประเมินเอกสารโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งรายการประเมินเกี่ยวข้องกับความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดกิจกรรมกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ความเหมาะสมของกิจกรรมและสื่อ การประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม และส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประเด็นการตั้งคำถามจะเกี่ยวข้องกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะพัฒนาโปรแกรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบประเมินเอกสารโปรแกรม โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดลำดับ ข้อคำถาม ควรเรียงตามโครงสร้างของโปรแกรม และจัดเรียงข้อคำถามใหม่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 การปรับปรุงแบบประเมินเอกสารโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รายการการประเมินเอกสารโปรแกรม (ก่อนปรับปรุง)	รายการการประเมินเอกสารโปรแกรม (หลังปรับปรุง)
1. หลักการและเหตุผล 3) ภาษาที่ใช้ในหลักการและเหตุผล เข้าใจง่าย	3) การใช้ภาษาในหลักการและเหตุผล
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความต่อเนื่องและพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ	2) การใช้ภาษาในวัตถุประสงค์ของโปรแกรมสามารถสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกันได้

รายการการประเมินเอกสารโปรแกรม (ก่อนปรับปรุง)	รายการการประเมินเอกสารโปรแกรม (หลังปรับปรุง)
ไม่มีหัวข้อการประเมินเนื้อหาของโปรแกรม	<p>เพิ่มหัวข้อการประเมินเนื้อหาของโปรแกรม</p> <p>3. เนื้อหาของโปรแกรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดลำดับเนื้อหาที่มีความเหมาะสม 2) กำหนดเวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมได้เหมาะสม 3) กิจกรรมการเรียนรู้ในแผนที่ 1 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนรู้ในแผนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ในแผนที่ 3 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา 6) กิจกรรมการเรียนรู้ในแผนที่ 4 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา 7) กิจกรรมการเรียนรู้ในแผนที่ 5 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา
<p>4. กิจกรรมการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สามารถสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน เป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติได้ 4) กิจกรรมมีความน่าสนใจ สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 	<p>4. กิจกรรมการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) กิจกรรมมีความน่าสนใจ สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 5) ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สามารถสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน เป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติ
ไม่มีหัวข้อการประเมินคู่มือโปรแกรม	<p>เพิ่มหัวข้อการประเมินคู่มือโปรแกรม</p> <p>6. คู่มือโปรแกรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความเป็นมาของโปรแกรมชัดเจน 2) อธิบายขั้นตอนการดำเนินการชัดเจน

รายการการประเมินเอกสารโปรแกรม (ก่อนปรับปรุง)	รายการการประเมินเอกสารโปรแกรม (หลังปรับปรุง)
	3) เป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติได้จริง 4) การใช้ภาษาในคู่มือโปรแกรม

4) ปรับปรุงข้อความคำถามในแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

2.3. การทดลองเครื่องมือเบื้องต้น (Try out)

ขั้นนี้เป็นขั้นการนำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองบัวระเหววิทยาคาร อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกแผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ โดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 4 ชั่วโมง เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของการนำแผนการจัดกิจกรรมไปปฏิบัติจริง ทดลองการใช้เครื่องมือ รวมทั้งศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นขณะที่ดำเนินการจัดกิจกรรม

จากการนำแผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ขณะดำเนินการจัดกิจกรรม รวมทั้งข้อสังเกตจากผู้วิจัยมาวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรม ดังตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 สรุปประเด็นสำคัญเพื่อการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรม

ข้อสรุปที่ได้จากการทดลองใช้	การปรับปรุงแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
1. แบบประเมินการอ่านออกเสียง ในกิจกรรมตุ๊กตาเสียงทาย ควรเพิ่มช่องตารางการบันทึกหมายเลขบัตรคำที่นักเรียนจับสลากได้ เพื่อใช้บันทึกปัญหาการอ่านของนักเรียน และความยาก-ง่ายของบัตรคำ	1. ผู้วิจัยปรับแก้ไขแบบประเมินการอ่านออกเสียงในกิจกรรมตุ๊กตาเสียงทาย โดยเพิ่มช่องตารางการบันทึกหมายเลขบัตรคำที่นักเรียนจับสลากได้
2. ขณะที่ให้นักเรียนฝึกฝนการอ่าน ก่อนนำมาอ่านให้ครูฟัง โดยใช้บทอ่าน การผันวรรณยุกต์ เรื่อง ชินแสกับไซอิ๋ว นักเรียนบางกลุ่ม ไม่สนใจฝึกอ่าน และเล่นกับเพื่อน	2. ผู้วิจัยปรับวิธีการโดยกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน และเสริมแรงทางบวกให้แก่แก่นักเรียนที่มาทดสอบการอ่านกับครูก่อนที่จะหมดคาบเรียน
3. ในการมอบหมายบทอ่านให้นักเรียนนำ	3. ผู้วิจัยเสริมแรงบวกให้แก่แก่นักเรียนที่นำบท

ข้อสรุปที่ได้จากการทดลองใช้	การปรับปรุงแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
กลับไปอ่านให้ผู้ปกครองฟังที่บ้าน นักเรียนบางคนไม่นำบทอ่านดังกล่าวมาส่งครู โดยให้เหตุผลว่า ทำหายหรือ ลืมนำมา	อ่านมาส่งด้วยการบวคคะแนนเพิ่มให้ และในส่วนของนักเรียนที่ไม่ได้นำบทอ่านมาส่ง ครูให้อ่านบทอ่านดังกล่าวท้ายคาบ ซึ่งทำให้นักเรียนเลิกช้ากว่าเวลาที่กำหนด

จากข้อสรุปตารางดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำไปปรับให้แผนการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อนำไปใช้ในโปรแกรมต่อไป

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (R2)

ในระยะที่ 3 นี้ เป็นการนำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านไปใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 การเตรียมการก่อนนำโปรแกรมไปใช้

1) การกำหนดประชากร

การศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ผู้วิจัยกำหนดประชากรเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30

1.1 การเลือกกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนหนองบัวระเหววิทยาเขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 จำนวน 22 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งนักเรียนที่คะแนนผลการทดสอบการอ่าน ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มของแบบทดสอบ ตามเกณฑ์การประเมินการอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนจึงจะได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นระดับชั้นเริ่มแรกในระดับมัธยมศึกษา เมื่อพบว่านักเรียนมีปัญหาทางการอ่าน ควรรีบแก้ไขปัญหานั้นเพื่อมิให้ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเรียนต่อไป

3.2 การทดลองใช้โปรแกรม

การทดลองใช้โปรแกรม แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะการเตรียมการ ระยะการใช้โปรแกรม และระยะประเมินผล รายละเอียด ดังนี้

1) ระยะการเตรียมการ

ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นการเตรียมการก่อนที่นักเรียนจะเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1) คัดเลือกและวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียน ในขั้นนี้ ผู้วิจัยจะให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เพื่อวินิจฉัยปัญหาทางการอ่าน และวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียน ในขณะที่นักเรียนทดสอบการอ่านรายบุคคลนั้น ผู้วิจัยจะใช้แบบคัดกรองปัญหาการอ่านไม่ออก และ วินิจฉัยปัญหาของนักเรียนรายบุคคล ซึ่งผลการทดสอบดังตารางที่ 11 ต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ผลคะแนนการทดสอบก่อนเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยของกลุ่มเป้าหมาย (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

กลุ่มเป้าหมาย (คนที่)	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน	คิดเป็น ร้อยละ	ปัญหาทางการอ่านที่พบ								จำนวน ปัญหาที่ พบ
			1	2	3	4	5	6	7	8	
1	24	48	/	/	/		/	/	/		6
2	36	72	/	/					/	/	4
3	32	64	/	/	/	/	/	/	/	/	7
4	32	64	/	/	/				/		4
5	9	18	/	/	/	/	/	/	/	/	8
6	37	74	/	/							2
7	32	64	/	/			/			/	4
8	29	58	/	/			/	/		/	5
9	23	46	/	/	/		/	/		/	6
10	10	20	/	/		/	/	/	/	/	7
11	23	46	/	/	/	/	/	/	/	/	8
12	21	42	/	/	/	/	/	/	/	/	8
13	34	68	/	/	/						3
14	37	74		/	/		/				3

กลุ่มเป้าหมาย (คนที่)	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน	คิดเป็น ร้อยละ	ปัญหาทางการอ่านที่พบ								จำนวน ปัญหาที่ พบ
			1	2	3	4	5	6	7	8	
15	29	58	/	/	/		/	/		/	6
16	11	22	/	/	/	/	/	/	/	/	8
17	34	68	/	/	/				/	/	5
18	26	52	/	/	/	/	/	/	/	/	8
19	27	54	/	/		/	/	/			5
20	36	72		/		/		/		/	4
21	37	74	/	/	/						3
22	27	54		/		/	/	/		/	5
รวม			19	22	13	10	15	14	11	15	119

หมายเหตุ ปัญหาทางการอ่าน

หมายเลข 1 การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน

หมายเลข 2 การอ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูป

หมายเลข 3 การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง

หมายเลข 4 การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา

หมายเลข 5 การอ่านคำที่มี รร

หมายเลข 6 การอ่านคำที่มีอักษรนำ

หมายเลข 7 การอ่านคำสมาส สนิธิ

หมายเลข 8 การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ

1.2) วางแผนการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมการอ่าน และจัดกลุ่มผู้เรียน ในขั้นนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบการอ่านของนักเรียนมาวางแผนการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม กล่าวคือ ผู้วิจัยจะนำคะแนนการอ่านก่อนเรียนของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 22 คน จำแนก กลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็นกลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่านน้อย กลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่านปานกลาง และ กลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่านมาก และจัดกลุ่มผู้เรียนตามสภาพปัญหาการอ่านที่พบ โดยผลการจำแนก กลุ่มเป้าหมายตามความสามารถทางการอ่าน ดังตารางที่ 12 ต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ผลการจำแนกกลุ่มเป้าหมายตามความสามารถทางการอ่าน (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

กลุ่ม (เกณฑ์)	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย (คน)	กลุ่มเป้าหมาย (คนที่)
กลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่านน้อย (25 - 37 คะแนน หรือร้อยละ 50-70)	15	2, 3, 4, 6, 7, 8, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20
กลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่าน ปานกลาง (13 - 24 คะแนน หรือร้อยละ 26-48)	4	1, 9, 11, 12
กลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่านมาก (1 -12 คะแนน หรือร้อยละ 2-24)	3	5, 10, 16

จากตารางที่ 12 ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่านน้อย มีจำนวน 15 คน กลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่านปานกลาง จำนวน 4 คน และกลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่านมาก จำนวน 3 คน หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มเป้าหมายตามสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบ ดังตารางที่ 13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ผลการจัดกลุ่มเป้าหมายตามสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบ

ปัญหาทางการอ่าน	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย (คนที่)
1. การอ่านเสียงวรรณยุกต์ เพี้ยน	20	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23
2. การอ่านคำที่ด้วยสระหลาย รูป	24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25
3. การอ่านคำที่ออกเสียงอะ กึ่งเสียง	13	1, 4, 5, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 23

ปัญหาทางการอ่าน	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย (คนที่)
4. การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา	19	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 25
5. การอ่านคำที่มี รร	16	1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 25
6. การอ่านคำที่มีอักษรนำ	14	1, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 21, 25
7. การอ่านคำสมาส สนิธิ	12	1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 25
8. การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ	16	2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 25

จากตารางที่ 13 ผลการจัดกลุ่มเป้าหมายตามสภาพปัญหาทางการอ่าน พบว่า ปัญหาทางการอ่านที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การอ่านคำที่ประสมด้วยสระหลายรูป ปัญหาการอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน และปัญหาการอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลส่วนนี้ไปพิจารณาเพื่อกำหนดจำนวนคำศัพท์ในแบบทดสอบการอ่านภาษาไทย โดยจำนวนของคำศัพท์แต่ละปัญหาจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบ ในที่นี้ปัญหาการอ่านคำที่ประสมด้วยสระหลายรูป และปัญหาการอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน สูงเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ซึ่งควรมีจำนวนคำศัพท์มากเป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ แต่แบบทดสอบการอ่านภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น มีคำศัพท์ปัญหาการอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราเป็นอันดับที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากมาตราตัวสะกดที่ไม่ตรงมาตรามีหลายมาตรา จำนวนคำศัพท์จึงมากเป็นอันดับที่ 1

ผู้วิจัยนำผลการจัดกลุ่มเป้าหมายตามสภาพปัญหาทางการอ่านดังกล่าว มาวางแผนการจัดกิจกรรม โดยพิจารณาว่านักเรียนประสบปัญหาทางการอ่านใดมากที่สุด เพื่อจะได้จัดสรรเวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 14 กิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	สอนสะกดคำ	พยัญชนะ สระ ฮาเฮ	1. อ่านออกเสียงรูปพยัญชนะ และสระได้ 2. อ่านออกเสียง และประสมคำได้ 3. เขียนคำในมาตราแม่ ก กา ได้	2
		ตัวสะกดอลเวง	1. อ่านออกเสียงคำในมาตราตัวสะกดต่าง ๆ ได้ 2. เขียนคำที่สะกดด้วยมาตราตัวสะกดต่าง ๆ ได้ 3. ใช้คำที่มีตัวสะกดต่าง ๆ เขียนเป็นประโยคได้	6
2	สอนการผันวรรณยุกต์	มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์	1. อ่านออกเสียงคำที่มีรูปวรรณยุกต์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 2. อ่านออกเสียงคำ วลี หรือประโยคที่ประกอบด้วยวรรณยุกต์รูปต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	4
3	สอนคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร หัน)	เพลาลูบกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน)	1. อ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร ได้ถูกต้อง 2. เขียนคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร ได้ถูกต้อง	5

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
4	สอนคำที่มาจากภาษาอังกฤษและคำสมาส	รู้ อ่าน รู้เขียนกับคำจากภาษาอังกฤษและคำสมาส	1. อ่านออกเสียงคำที่มาจากภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง 2. อ่านออกเสียงคำสมาสได้ถูกต้อง 3. เขียนคำที่มาจากภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง 4. เขียนคำสมาสได้ถูกต้อง	3

จากตารางที่ 14 กิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยข้างต้น ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สอนสะกดคำ (8 ชั่วโมง) ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 2 แผน ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พยัญชนะ สระ ฮา เอ และแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สอนการผันวรรณยุกต์ (4 ชั่วโมง) ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 1 แผน ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูก ความสนุกกับวรรณยุกต์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สอนคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร หัน) (5 ชั่วโมง) ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 1 แผน ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลิดเพลินกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน) หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สอนคำที่มาจากภาษาอังกฤษและคำสมาส (3 ชั่วโมง) ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 1 แผน ได้แก่ รู้ อ่าน รู้เขียนกับคำที่มาจากภาษาอังกฤษและคำสมาส

จากการวางแผนการจัดกิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยดังกล่าว พบว่า การแบ่งสัดส่วนเวลาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพ ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จากข้อมูลตารางที่ 13 ผลการจัดกลุ่มเป้าหมายตามสภาพปัญหาทางการอ่าน ปัญหาทางการอ่านที่มีจำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายประสบปัญหามาก ผู้วิจัยจะใช้เวลา จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหานั้น มากกว่าปัญหาที่มีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายประสบปัญหาน้อยกว่า เพราะถือว่าเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

2.2 ระยะการใช้โปรแกรม

1) การกำหนดแบบแผนการทดลอง

การศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมนี้นี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest-Posttest Design ตามตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 15 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest-Posttest Design

สอบก่อน	การทดลอง	สอบหลัง
O ₁	X	O ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

O₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

O₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง

X แทน การสอนซ่อมเสริมตามโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม

2) ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านให้แก่กลุ่มเป้าหมายได้ทราบ

3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านเป็นเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ตามแผนการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น

4) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสังเกตพฤติกรรมการร่วมทำกิจกรรมในชั้นเรียน การสัมภาษณ์นักเรียนท้ายคาบ และการให้นักเรียนเขียนบันทึกท้ายคาบลงในงาน

5) ตลอดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโปรแกรมสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยดังกล่าว ผู้วิจัยจะรายงานพัฒนาการหรือความก้าวหน้าให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทราบเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ นักเรียน ได้ทราบพัฒนาการ จุดเด่น หรือจุดที่ควรได้รับการพัฒนาของตนเอง

2.3 ระยะประเมินผล

1) ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบการอ่านภาษาไทยหลังการเข้าร่วมโปรแกรม (post test) โดยแบบทดสอบดังกล่าวเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม (pre test)

2) ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนสะท้อนผลการเรียนรู้และความรู้สึกของตนเองหลังได้เข้าร่วมโปรแกรมสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยลงในกระดาษรูปหัวใจที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้หลังจากการนำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านไปทดลองใช้จริง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้ขณะดำเนินโปรแกรม ข้อสังเกตของผู้วิจัยรวมทั้งข้อมูลการสะท้อนผลการเรียนรู้และความรู้สึกของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มาวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโปรแกรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากการทดลองใช้โปรแกรมมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการวิเคราะห์ผลคะแนนการทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อน-หลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบการอ่านของนักเรียน ด้วยการใช้ Paired Samples t-test (วัดผลจุดคอม, 2548) โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดูประสิทธิผลภาพรวมของโปรแกรม

ทั้งนี้ ยังได้พิจารณาคะแนนพัฒนาการรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ (Relative Gain Score) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$S = \frac{100 (Y - X)}{F - X}$$

เมื่อ	S	คือ	คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์
	F	คือ	คะแนนเต็มของการวัดทั้งครั้งแรกและครั้งหลัง
	X	คือ	คะแนนวัดครั้งแรก

Y คือ คะแนนวัดครั้งหลัง

นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน รวมถึงการบันทึกท้ายใบงาน การเขียนสะท้อนผลการเรียนรู้และความรู้สึกของตนเองจากกิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้น แล้วนำมาสังเคราะห์และสรุปเป็นความเรียงเพื่อนำเสนอการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน (D2)

ขั้นที่ 1 การสรุปข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำโปรแกรมไปทดลองใช้ ข้อมูลที่รวบรวมจากการสังเกตในขณะที่ทดลองใช้โปรแกรมที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งข้อมูลการสะท้อนผลการเรียนรู้และความรู้สึกของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มาปรับปรุงโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการดำเนินงาน ดังนี้

1) สรุปข้อค้นพบจากการทดลองใช้และปรับปรุงการเรียนการสอน

หลังจากที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมที่ปรับปรุงแล้ว โดยทดลองใช้โปรแกรมนี้ ดำเนินการทดลองสอนกับกลุ่มเป้าหมาย 10 สัปดาห์ รวมเวลาที่ทดลองใช้โปรแกรม 20 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงโปรแกรม ซึ่งได้ข้อค้นพบและการปรับปรุงโปรแกรม แบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1.1) คู่มือการใช้โปรแกรม

ผู้วิจัยควรเพิ่มคำอธิบายการขั้นตอนการคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมโดยใช้แบบทดสอบการอ่านภาษาไทยให้ชัดเจน ซึ่งในขั้นตอนนี้ มีเครื่องมือหลายชุดที่ครูต้องใช้ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย สำหรับประเมินการอ่านของนักเรียน แบบคัดกรองปัญหาการอ่านไม่ออก อ่านผิด สำหรับวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของผู้เรียน และแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน สำหรับบันทึกพฤติกรรมขณะที่นักเรียนทดสอบการอ่าน

1.2) แบบทดสอบการอ่าน

ผู้วิจัยควรปรับลดขนาดความยาวของบทอ่านในแบบทดสอบการอ่าน และเพิ่มขนาดของตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากจุดประสงค์ของการให้นักเรียนอ่านบทอ่าน คือ การสังเกตพฤติกรรมการอ่าน ได้แก่ ลักษณะการอ่านคำ และการใช้เสียง ซึ่งการลดขนาดบทอ่านลง น่าจะช่วยให้ นักเรียนลดความเหนื่อยล้า ลดความกดดันในการทดสอบการอ่าน รวมทั้งช่วยกระชับเวลาในการทดสอบด้วย

1.3) แผนการจัดกิจกรรม

ผู้วิจัยควรเพิ่มให้มีการเสริมแรงให้เห็นเด่นชัดในแผนการจัดกิจกรรม ในขั้นตอนการให้นักเรียนส่งคืนบทอ่านที่ให้นำไปอ่านให้ผู้ปกครองฟังที่บ้าน เนื่องจากนักเรียนบางคนละเลยความใส่ใจในการฝึกฝนการอ่าน

ขั้นที่ 2 จัดทำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านฉบับสมบูรณ์

หลังจากที่ผู้วิจัยปรับปรุงโปรแกรมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับปรุงโปรแกรมตามข้อค้นพบที่ได้นำไปทดลองเบื้องต้น (Try out) และทดลองสอนจริงผู้วิจัยได้จัดทำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ฉบับสมบูรณ์ สามารถดูรายละเอียดได้ในบทที่ 4

ผลจากการนำข้อค้นพบจากการทดลองเข้ามาปรับปรุงโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน นำเสนอการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมแต่ละระยะในตารางที่ 16 และดูรายละเอียดของโปรแกรมฉบับสมบูรณ์ในบทที่ 4

ตารางที่ 16 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมแต่ละระยะ

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน ภาษาไทย ฉบับดั้งเดิม	โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ฉบับปรับปรุง	
	หลังตรวจสอบและปรับปรุง คุณภาพของโปรแกรม	หลังดำเนินการทดลองใช้ โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น
<p>1. คู่มือการใช้โปรแกรม</p> <p>1.1) เพิ่มเติมการอธิบายแนวคิดที่สำคัญของโปรแกรม ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาโปรแกรมโดยใช้พื้นฐานแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม (Orton-Gillingham approach) ซึ่งแนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาการอ่านของเด็ก ซึ่งจะเน้นการใช้ประสาทสัมผัส (Multi-sensory) คือ การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสว่าเป็นการใช้ประสาทสัมผัสมากกว่า 2 อย่างขึ้นไปร่วมกันในการเรียนรู้ เช่น ใช้ระบบประสาทการได้ยินร่วมกับระบบประสาทการมองเห็น ระบบประสาทสัมผัสให้เคลื่อนไหวและระบบรับสัมผัสที่ผิวหนัง และการสอนแบบแจกลูกสะกดคำ หรือการสอนแบบแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์ (Phonics) (Learning Disabilities Association of Peel Region (Idapr), 2017</p>	<p>ดังแผนภาพที่ 1 ตารางสังเคราะห์แนวคิดการสอนซ่อมเสริมและแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม</p> 	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน ภาษาไทย ฉบับตั้งต้น	โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ฉบับปรับปรุง	
	หลังตรวจสอบและปรับปรุง คุณภาพของโปรแกรม	หลังดำเนินการทดลองใช้ โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น
<p>1.2) คำอธิบายการขั้นตอนการคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมโดยใช้แบบทดสอบการอ่าน</p> <p>ขั้นตอนการจัดกิจกรรม</p> <p>1) ครูรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาหรือสันนิษฐานว่ามีปัญหาทางการอ่าน เพื่อให้ทราบข้อมูลโดยสังเขปว่า มีนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านมากน้อยเพียงใด และมีใครบ้าง</p> <p>2) ครูดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านเพื่อเข้าร่วมโปรแกรม แบบคัดกรองนั้นนอกจากจะระบุปัญหาทางการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว คะแนนที่ได้จากแบบคัดกรอง จะนำไปเป็นคะแนนก่อนเรียน (Pre test) อีกด้วย</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	<p>1.2) คำอธิบายการขั้นตอนการคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมโดยใช้แบบทดสอบการอ่าน</p> <p>ขั้นตอนการจัดกิจกรรม</p> <p>1) ครูรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาหรือสันนิษฐานว่ามีปัญหาทางการอ่าน เพื่อให้ทราบข้อมูลโดยสังเขปว่า มีนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านมากน้อยเพียงใด และคนใดบ้าง</p> <p>2) ครูดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านเพื่อเข้าร่วมโปรแกรม โดยครูทดสอบการอ่านของนักเรียนรายบุคคล ขณะที่นักเรียนทดสอบการอ่านนั้น ครูจะใช้เครื่องมือแบบคัดกรองปัญหาการอ่านไม่ออก อ่านผิด เพื่อวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียน และใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนควบคู่ไปด้วย คะแนนที่ได้จากแบบคัดกรองจะนำไปเป็นคะแนนก่อนเรียน (Pre-test)</p>

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน ภาษาไทย ฉบับตั้งต้น	โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ฉบับปรับปรุง	
	หลังตรวจสอบและปรับปรุง คุณภาพของโปรแกรม	หลังดำเนินการทดลองใช้ โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น
2. เนื้อหา 1) ปรับชื่อหน่วยการเรียนรู้ และลำดับเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้ ตัวสะกด แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 มาปลูก ความสนุกกับวรรณยุกต์ แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ตัวสะกดอลเวง	สลับลำดับแผนการจัดกิจกรรม ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สอนการผัน วรรณยุกต์ แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มา ปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์	ไม่มีการแก้ไข
4. แผนการจัดกิจกรรม 4.1) ขั้นสรุป ครูตรวจบทอ่านที่ให้เป็นการบ้านเมื่อคาบที่แล้วว่า ผู้ปกครองฟังหรือไม่ หาก นักเรียนไม่ได้อ่านบทอ่าน ครู ถามสาเหตุที่ไม่ได้อ่าน และ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา	ไม่มีการแก้ไข	ขั้นสรุป ครูตรวจบทอ่านที่ให้เป็นการบ้านเมื่อคาบที่แล้วว่า นักเรียนได้อ่านบทอ่านให้ ผู้ปกครองฟังหรือไม่ หาก นักเรียนไม่ได้อ่านบทอ่าน ครู ถามสาเหตุที่ไม่ได้อ่าน และ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ถ้าเหตุผลของนักเรียนไม่ เหมาะสม ครูให้นักเรียนอ่านบท อ่านให้ครูฟังท้าย คาบ แต่หากนักเรียนคนใด นำ บทอ่านมาส่งครูตรงเวลา ครูให้ คะแนนแก่นักเรียนเพิ่ม 1 คะแนน

ขั้นที่ 3 ศึกษาคุณภาพของโปรแกรมฉบับปรับปรุง

ผู้วิจัยนำโปรแกรมฉบับปรับปรุงเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ครูภาษาไทย จำนวน 2 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีประสบการณ์ทางการสอนภาษาไทยไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และศึกษานิเทศก์ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 จำนวน 1 ท่าน ซึ่งมีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย เพื่อพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรม และให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถดูรายละเอียดได้ในบทที่ 4



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการใช้โปรแกรม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาโปรแกรมสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม 2) เพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม จากการนำโปรแกรมไปใช้และความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลทั้งหมดของโปรแกรมตามองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม เนื้อหา เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม การจัดกิจกรรม และการประเมินผล

ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลดังนี้

2.1 ผลการนำโปรแกรมไปใช้

2.1.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย และวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

2.1.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกทำแผนการจัดกิจกรรมของครู และแบบบันทึกทำคาบของนักเรียน

2.2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการของโปรแกรม
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3. ลักษณะของโปรแกรม
4. คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม
5. เนื้อหาของโปรแกรม
6. เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม
7. การจัดกิจกรรมของโปรแกรม
8. การประเมินผลโปรแกรม

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

1. หลักการของโปรแกรม

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีหลักการ 8 ประการ ดังนี้

1.1 การวินิจฉัยการอ่านของนักเรียนทำให้ทราบข้อบกพร่องทางการอ่านของ
นักเรียนเป็นรายบุคคล

1.2 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้ และมีการติดตาม
ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อผลการอ่าน
บรรลุตามวัตถุประสงค์

1.3 การจัดลำดับเนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาอย่างเป็นระบบ

1.4 การจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเน้นการใช้พหุสัมผัส และใช้
การสอนแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์เป็นระบบช่วยในการสอน ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้การอ่านได้ดีขึ้น
และมีความสุขในการเรียน

1.5 การเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

1.6 การฝึกฝนการอ่านให้เพียงพอ และจัดให้มีการทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ นักเรียนอ่านได้คล่องยิ่งขึ้น

1.7 การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หรือรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนทราบพัฒนาการและแนวทางการพัฒนาตนเอง

1.8 การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และการเสริมแรงทางบวกช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูป ตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ การผันวรรณยุกต์ คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ คำที่มี รร (ร หัน) คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาสได้

3. ลักษณะของโปรแกรม

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน เป็นโปรแกรมเสริมหลักสูตร จัดนอกห้องเรียนปกติ สัปดาห์ละ 1 วัน (วันละ 2 ชั่วโมง) รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง โดยคัดเลือกผู้เข้าร่วมโปรแกรมจากผลกา รทดสอบการอ่าน ผู้เข้าร่วมโปรแกรมจะได้ร่วมทำกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน และมีการวัดประเมินผลหลังจบโปรแกรม

4. คุณสมบัติผู้เข้าร่วมโปรแกรม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโปรแกรมโดยใช้ผลคะแนนแบบทดสอบการอ่านเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก

5. เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม

เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 8 เรื่อง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาเอกสาร และสำรวจสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่นักเรียนส่วนใหญ่ประสบ ซึ่งส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน ดังนี้

- 1) หน่วยเสียงพยัญชนะ สระในภาษาไทย และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงกับสัญลักษณ์
- 2) ตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ได้แก่ แม่กก แม่กด แม่กบ แม่กง แม่กน แม่กม แม่เกย และแม่เกอว
- 3) การผันวรรณยุกต์
- 4) คำที่ออกเสียงอะกิงเสียง
- 5) อักษรนำ
- 6) คำที่มี รร (ร หัน)
- 7) คำที่มาจากภาษาอังกฤษ
- 8) คำสมาส

6. เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม

เอกสารที่ใช้ในโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ประกอบด้วยเอกสาร 4 เอกสาร ดังนี้

1) **คู่มือการใช้โปรแกรม** เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการนำโปรแกรมไปใช้ ซึ่งมีส่วนประกอบต่าง ๆ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของโปรแกรม เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม แนวทางการจัดกิจกรรม แนวทางการจัดทำสื่อหรือเลือกใช้สื่อ โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินการ เครื่องมือที่ใช้ในโปรแกรม

2) **แผนการจัดกิจกรรม** เป็นการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ 5 แผนการจัดกิจกรรม ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แนวทางการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดกิจกรรม ที่	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง
1. เรียนรู้พยัญชนะและสระ	1	พยัญชนะ สระ ฮาเฮ	2
	2	ตัวสะกดอลเวง	6
2. เรียนรู้การผันวรรณยุกต์	3	มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์	4

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดกิจกรรม ที่	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง
3. เรียนรู้คำที่ออกเสียงอะ กึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน)	4	เพลลาเพลลากับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน)	5
4. เรียนรู้คำที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และ คำสมาส	5	รู้ อ่าน รู้ เขียนกับภาษาอังกฤษ และคำสมาส	3

แผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผน ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา
กิจกรรมหลักของแผน ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อการสอน และเกณฑ์การวัดและประเมินผล

3) แบบทดสอบการอ่าน เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วม
โปรแกรม และวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนและเพื่อวินิจฉัยปัญหาของนักเรียนก่อนเข้า
ร่วมโปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 อ่านคำศัพท์ ประกอบด้วย คำศัพท์จำนวน 50 คำ ซึ่งคำศัพท์
ดังกล่าวจะเป็นคำศัพท์ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สามารถ
นำมาวินิจฉัยปัญหาทางการอ่าน จำนวน 8 ปัญหา ซึ่งปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้รวบรวมมาจากการสำรวจ
สภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต
30 ปัญหาดังกล่าว มีดังนี้

- 1) อ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน เช่น อ่านคำว่า เยื้อง เป็น เยื่อง ฯลฯ
- 2) อ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูป เช่น สระเอื้อะ สระเออะ ฯลฯ
- 3) อ่านคำที่ใช้ออกเสียงอะกึ่งเสียงไม่ถูกต้อง
- 4) อ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราไม่ถูกต้อง
- 5) อ่านคำที่มี รร (ร หัน) ไม่ถูกต้อง
- 6) อ่านคำที่มีอักษรนำไม่ถูกต้อง
- 7) อ่านคำที่มาจากอังกฤษไม่ถูกต้อง
- 8) อ่านคำสมาสไม่ถูกต้อง

ตอนที่ 2 อ่านบทอ่าน ประกอบด้วย บทอ่านจำนวน 2 บท โดยผู้รับการทดสอบเลือกอ่านเพียงบทใดบทหนึ่ง ซึ่งบทอ่านนี้จะใช้สังเกตพฤติกรรมการอ่านข้อความที่มีขนาดยาวของนักเรียน

4) แบบสังเกตพฤติกรรม มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน เป็นเครื่องมือที่ใช้ควบคู่กับแบบทดสอบการอ่านเพื่อบันทึกพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนขณะที่อ่านแบบทดสอบ ซึ่งประเด็นในการสังเกต ได้แก่ การอ่านคำ เช่น อ่านทีละคำ อ่านซ้ำ อ่านเร็วเกินไป ฯลฯ และการใช้เสียง เช่น เบา ตีตภาษาถิ่น เสียงสูงต่ำไม่สม่ำเสมอ และแบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการอ่านของนักเรียน

7. กิจกรรมของโปรแกรม

การจัดกิจกรรมของโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการ ระยะการใช้โปรแกรม และระยะประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดของการจัดกิจกรรมแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการ

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมของโปรแกรมส่งเสริมการอ่าน มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) คัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรม เพื่อคัดกรองนักเรียน วินิจฉัยปัญหาทางการอ่าน และวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียน โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1) นักเรียนทดสอบการอ่าน โดยผู้วิจัยใช้แบบคัดกรองปัญหาการอ่านไม่ออก และอ่านผิด วินิจฉัยปัญหาของนักเรียน นักเรียนคนใดที่มีผลการทดสอบการอ่านต่ำกว่า 38 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ตามเกณฑ์การประเมินการอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโปรแกรม

1.2) ผู้วิจัยนำผลการทดสอบการอ่าน มาวิเคราะห์และจำแนกนักเรียนตามลักษณะของปัญหา เพื่อเก็บเป็นข้อมูลปัญหาการอ่านรายบุคคลและเพื่อเปรียบเทียบผลคะแนนการทดสอบการอ่านก่อนและหลังเรียนว่าปัญหาทางการอ่านของนักเรียนนั้น ได้รับการแก้ไขหรือไม่ และวิเคราะห์คะแนนของนักเรียนเพื่อจำแนกนักเรียนตามความสามารถ โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่มีปัญหาน้อย

กลุ่มที่มีปัญหาปานกลาง และกลุ่มที่มีปัญหามาก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการชั้นเรียนและกำกับติดตามนักเรียน

2) วางแผนการจัดกิจกรรมตามโปรแกรม โดยการชี้แจงข้อตกลงเบื้องต้นของโปรแกรมให้นักเรียนทราบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของโปรแกรม ลักษณะของการจัดกิจกรรม ระยะเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม ช่วงเวลาในการเรียน การเตรียมตัวสำหรับนักเรียน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องวางแผนการสอนในแต่ละครั้ง เนื่องจากกำหนดการใช้โปรแกรม เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง และจัดเตรียมสื่อต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์

ระยะที่ 2 ระยะการใช้โปรแกรม

ระยะนี้เป็นการใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านที่พัฒนาขึ้น ซึ่งโปรแกรมกำหนดระยะเวลาดำเนินการ 10 สัปดาห์ แบ่งเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง โดยแบ่งหน่วยการเรียนรู้เป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ 5 แผนการจัดกิจกรรม ดังตารางที่ 18 ต่อไปนี้

ตารางที่ 18 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรม

แผนที่	เรื่อง/เนื้อหา	จุดประสงค์	กิจกรรม	การประเมินผล
1 (2 ชั่วโมง)	พยัญชนะ สระ ฮาเฮ (เรียนรู้หน่วยเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงและสัญลักษณ์)	1. อ่านออกเสียงรูปพยัญชนะ และสระได้ 2. อ่านออกเสียงและประสมคำได้ 3. เขียนคำในมาตราแม่ ก กา ได้	1. เรียนรู้รูป จำ และสามารถออกเสียงพยัญชนะได้ถูกต้องโดยใช้เกม “บิงโก ก.ไก่” 2. เรียงลำดับพยัญชนะ ก-ฮ ผ่านกิจกรรม “เรียงฉันซี” 3. เรียนรู้รูป จำ และสามารถออกเสียงสระได้ถูกต้องผ่านกิจกรรม “หาฉันสิ” 4. ฝึกการอ่านและประสมคำในมาตราแม่ ก กา ผ่านกิจกรรม “ผ่าขวิดอวดคำศัพท์” 5. เขียนตามคำบอกคำในมาตราแม่ ก กา	-แบบสังเกตพฤติกรรม -ใบงานบันทึกคำ -ใบงานเขียนตามคำบอก

แผนที่	เรื่อง/เนื้อหา	จุดประสงค์	กิจกรรม	การประเมินผล
2 (4 ชั่วโมง)	ตัวสะกดคอลวง (ตัวสะกดใน มาตราต่าง ๆ)	1. อ่านออกเสียงคำ ในมาตราตัวสะกด ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 2. เขียนคำที่สะกด ด้วยมาตรา ตัวสะกดต่าง ๆ ได้ ถูกต้อง 3. ใช้คำที่มี ตัวสะกดต่าง ๆ เขียนเป็นประโยค ได้	1. เรียนรู้ตัวสะกดในมาตรา ตัวสะกดที่มีเฉพาะตัวสะกดตรง มาตรา ได้แก่ แม่กง แม่กม แม่ เกย และแม่เกอว ผ่านกิจกรรม “ไขไก่อลวง” 2. เขียนตามคำบอกคำที่มี ตัวสะกดในมาตราตัวสะกดที่มี เฉพาะตัวสะกดตรงมาตรา 3. เรียนรู้ตัวสะกดในมาตรา ตัวสะกดที่มีทั้งตัวสะกดตรง มาตราและไม่ตรงมาตรา ผ่านวิธี สอนแบบ “อุปนัย” 4. ฝึกฝนการอ่านคำในมาตรา ตัวสะกดที่มีทั้งตัวสะกดตรง มาตราและไม่ตรงมาตรา ผ่าน การทำกิจกรรม “ทอดลูกเต๋า ตัวสะกด” 5. เขียนตามคำบอก 6. ฝึกฝนการอ่าน ผ่านกิจกรรม “แรลลีมหาสนุก” 7. ทดสอบการอ่านมาตรา ตัวสะกดต่าง ๆ	-แบบประเมิน การอ่าน -ใบงานเขียน ตามคำบอก -ใบบันทึก คำศัพท์ กิจกรรมแรล ลีมหาสนุก -แบบประเมิน การแต่งเรื่อง
3 (6 ชั่วโมง)	มาปลูกความ สนุกกับ วรรณยุกต์ (การผัน วรรณยุกต์)	1. อ่านออกเสียง คำที่มีรูป วรรณยุกต์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 2. อ่านออกเสียง คำ วลี หรือ ประโยคที่	1. เรียนรู้หลักการผัน วรรณยุกต์อักษร 3 หมู่ ผ่าน การใช้กิจกรรม “เถาตไข่ วรรณยุกต์แสนสนุก” 2. ฝึกการผันวรรณยุกต์โดยใช้ กิจกรรม “ล่าคำผันวรรณยุกต์”	-แบบ ประเมินการ อ่านออก เสียง กิจกรรม ตุ๊กตาเสียง ทาย

แผนที่	เรื่อง/เนื้อหา	จุดประสงค์	กิจกรรม	การประเมินผล
		ประกอบด้วย วรรณยุกต์รูป ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	3. ฟังการผันวรรณยุกต์โดยใช้ กิจกรรม “ตุ๊กตาเสียงทาย” 4. ฟังฝนการอ่านโดยใช้บทอ่าน	-แบบบันทึก คะแนน กิจกรรมล่าคำ ผันวรรณยุกต์
4 (5 ชั่วโมง)	เพลาเพลิน กับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) (การอ่านคำที่ ออกเสียงอะกึ่ง เสียง อักษรนำ และ รร)	1. อ่านออกเสียงคำ ที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร ได้ถูกต้อง 2. เขียนคำที่มีอะ กึ่งเสียง อักษรนำ และ รร ได้ถูกต้อง	1. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียง คำที่มีอะกึ่งเสียง และคำที่มี อักษรนำ ผ่านวิธีสอนแบบอุปนัย 2. ฟังฝนการอ่านออกเสียงคำที่ มีอะกึ่งเสียงและคำที่มีอักษรนำ ผ่านกิจกรรม “บันไดงู” 3. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียง และฝึกฝนการอ่านคำที่มี รร ผ่าน กิจกรรม เกม “ร หันปั่นป่วน” 4. ฟังฝนการอ่านคำที่มีอะกึ่ง เสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) ผ่านกิจกรรม “เทพีผลไม้” 5. เขียนตามคำบอก 6. ทดสอบการอ่านออกเสียงคำที่ มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน)	-แบบทดสอบ การอ่านออก เสียงคำที่มีอะ กึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน) -ใบงานเขียน ตามคำบอก
5 (3 ชั่วโมง)	รู้อ่าน รู้เขียน กับ ภาษาอังกฤษ และคำสมาส (การอ่านคำ ที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส)	1. อ่านออกเสียงคำ ที่มาจาก ภาษาอังกฤษได้ ถูกต้อง 2. อ่านออกเสียง คำสมาสได้ถูกต้อง 3. เขียนคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษ ได้ถูกต้อง	1. เรียนรู้การอ่านคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส ผ่าน กิจกรรม “บิงโกคำมหาสนุก” 2. เขียนตามคำบอกและเขียน คำอ่านคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษและคำสมาส 3. ฟังฝนการอ่านคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส	-แบบทดสอบ การอ่าน ออกเสียงคำ ที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส -ใบงานเขียน ตามคำบอก

แผนที่	เรื่อง/เนื้อหา	จุดประสงค์	กิจกรรม	การประเมินผล
		4. เขียนคำสมาสได้ถูกต้อง	4. ทดสอบการอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส	

ระยะที่ 3 ระยะประเมินผล

ระยะนี้เป็นการสรุปผลที่ได้รับจากการใช้โปรแกรมและประเมินผลการอ่าน โดยนักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านหลังเข้าร่วมโปรแกรมซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เพื่อดูพัฒนาการความสามารถในการอ่าน

8. การประเมินผลโปรแกรม

การประเมินผลโปรแกรมนี้ ประเมินจากผลการใช้โปรแกรม โดยการสัมภาษณ์นักเรียน การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การประเมินผลท้ายแผนการจัดกิจกรรม ผลคะแนนการทดสอบการอ่านหลังเข้าร่วมโปรแกรม เพื่อให้ทราบว่านักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนหรือไม่ และความสามารถทางการอ่านของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมเพิ่มขึ้นหรือไม่

ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

การศึกษาคุณภาพของโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ดำเนินการ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การประเมินผลโดยการนำโปรแกรมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาทางการอ่าน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลางแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 จำนวน 22 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดลองใช้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ส่วนที่ 2 การประเมินผลจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม โดยใช้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการนำโปรแกรมไปใช้

2.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ แบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ด้วยสถิติ Paired Sample t-test

ผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน (Paired Sample t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรมของกลุ่มเป้าหมาย ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมในกลุ่มเป้าหมาย (N=22)

ความสามารถ ทางการอ่าน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	t	p
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
คะแนนเต็ม 50	27.64	8.79	41.31	5.20	21	-9.48	.000*
คะแนน							

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 22 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 27.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.79 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 41.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.20 สถิติทดสอบ t-test ได้เท่ากับ -9.48 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 แสดงว่า การสอนโดยใช้โปรแกรมมีผลทำให้คะแนนหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

2) ผลคะแนนพัฒนาการรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้นำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมาคำนวณคะแนนพัฒนาการเพิ่มสัมพัทธ์ มีผลคะแนน ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลคะแนนพัฒนาการรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์

คนที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		คะแนนความ	คะแนนเพิ่ม
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	แตกต่าง	สัมพัทธ์
1	24	48	43	86	19	73.07
2	36	72	45	90	9	64.28
3	32	64	42	84	10	55.55
4	32	64	45	90	13	72.22
5	9	18	37	74	28	68.29
6	37	74	46	92	9	69.23
7	32	64	42	84	10	55.55
8	29	58	35	70	6	28.57
9	23	46	50	100	27	100
10	10	20	35	70	25	62.5
11	23	46	44	88	21	77.77
12	21	42	34	68	13	44.82
13	34	68	43	86	9	56.25
14	37	74	42	84	5	38.46
15	29	58	45	90	16	76.19
16	11	22	28	56	17	43.58
17	34	68	42	84	8	50
18	26	52	36	72	10	41.66
19	27	54	40	80	13	56.52
20	36	72	43	86	7	50
21	37	74	48	96	11	84.62
22	27	54	44	88	17	73.91
ค่าเฉลี่ย	27.64	55.28	41.31	82.6	13.77	61.05

จากข้อมูลในตารางที่ 20 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนพัฒนาการของความสามารถทางการอ่านภาษาไทยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยนักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ร้อยละ 61.05 คะแนนพัฒนาการดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนแต่ละคนมีการพัฒนาความสามารถทางการอ่านของตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

3) ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบการอ่านกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

จากข้อมูลในตารางที่ 20 พบว่า ผลคะแนนทดสอบความสามารถทางการอ่านหลังเข้าร่วมโปรแกรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายหลังเข้าร่วมโปรแกรมนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม (38 คะแนน) มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72

ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนการทดสอบการอ่านก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมมาจำแนกตามลักษณะของปัญหาทางการอ่านที่พบ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค) พบว่าปัญหาทางการอ่านของนักเรียนร้อยละ 69.75 ผ่านเกณฑ์การประเมิน และปัญหาทางการอ่านร้อยละ 30.25 ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยปัญหาการอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน มีนักเรียนที่มีปัญหาและผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 73.68 ปัญหาการอ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูป นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 38.10 ปัญหาการอ่านคำที่ออกเสียงอะกิงเสียง นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 100 ปัญหาการอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 77.78 ปัญหาการอ่านคำที่มี รร (ร หัน) นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 93.33 ปัญหาการอ่านคำที่มีอักษรนำ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 85.71 ปัญหาการอ่านคำสมาส นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 58.33 และปัญหาการอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 86.67 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ถึงแม้ว่าในภาพรวมนักเรียนจะมีคะแนนการทดสอบการอ่านหลังเรียนเพิ่มขึ้น แต่หากวิเคราะห์ตามสภาพปัญหา จะพบว่านักเรียนบางคนยังมีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งจะต้องได้รับการซ่อมเสริมเพิ่มเติม

2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือแบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกท้ายคาบของนักเรียนที่เขียนหลังจากการเรียนตามโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น และแบบบันทึกท้ายแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนทั้งสิ้น 10 คน ประกอบด้วย นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามาก จำนวน 3 คน นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหากลาง 3 คน และนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อย 4 คน โดยผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่แสดงทางพฤติกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่ของกลุ่มแสดงออก เพื่อเป็นตัวแทนของนักเรียนกลุ่มดังกล่าว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียน 2) ด้านการจัดกิจกรรมและบรรยากาศระหว่างการทำกิจกรรม 3) ด้านสื่อการสอน รายละเอียด ดังนี้

1) ด้านพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้านพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านออกเสียง ความคล่อง ความมั่นใจในการอ่าน การใช้น้ำเสียงและจังหวะในการอ่านที่เหมาะสมซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการใช้โปรแกรม ระหว่างใช้โปรแกรม และหลังใช้โปรแกรม รายละเอียดพฤติกรรมของนักเรียนโดยภาพรวม มีดังนี้

ก่อนการใช้โปรแกรม

ผู้วิจัยได้ทดสอบการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อคัดกรองและวินิจฉัยปัญหาการอ่านของนักเรียน จากการสังเกตพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน พบว่า

กลุ่มที่มีปัญหามาก : นักเรียนใช้วิธีการสะกดคำเพื่ออ่านออกเสียง คำ บางคำสะกดการอ่านแล้วสามารถอ่านได้ถูกต้อง บางคำสะกดคำแล้วยังไม่สามารถอ่านคำได้ ถูกต้อง การอ่านคำหรือประโยคจะตะกุกตะกัก น้ำเสียงที่ใช้ค่อนข้างเบา เพราะขาดความมั่นใจ จังหวะในการอ่านช้า เนื่องจากอ่านคำศัพท์หรือประโยคไม่ได้ ก่อนที่จะเริ่มการอ่าน นักเรียนถามครูว่า *ครูจะให้ผมอ่านทำไมครับ* และมีท่าทีแสดงออกมาว่าไม่อยากอ่าน ตลอดระยะเวลาในการทดสอบ นักเรียนนักเรียนจะพูดกับครูว่า *ครูครับ ผมอ่านไม่ได้* หรือ *ครูครับ ผมไม่อ่านคำนี้ได้ไหม* (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากคนที่ 1)

กลุ่มที่มีปัญหามากกลาง : นักเรียนให้ความร่วมมือในการอ่านเป็นอย่างดี ขณะที่อ่าน หากเป็นคำที่สามารถอ่านได้ นักเรียนจะอ่านออกเสียงทันที แต่ถ้าพบคำที่อ่านไม่ได้ นักเรียนจะชะงัก และสะกดคำก่อนเพื่อให้ตนเองอ่านได้ บางคำสะกดคำแล้ว อ่านได้ถูกต้อง บางคำสะกดคำแล้ว ก็ยังไม่สามารถอ่านได้ถูกต้อง เช่น คำที่มีอักษรนำ คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา น้ำเสียงที่ใช้จะไม่สม่ำเสมอ คำศัพท์ที่สามารถอ่านได้ จะอ่านด้วยน้ำเสียงปกติ แต่ถ้าคำศัพท์คำใด ไม่มั่นใจว่าตนจะอ่านได้ถูกต้อง นักเรียนจะอ่านด้วยน้ำเสียงที่ค่อนข้างเบากว่าปกติ หรือออกเสียงไม่ชัดเจน จังหวะในการอ่านไม่สม่ำเสมอ กล่าวคือ ถ้าพบคำศัพท์หรือประโยคที่ตนสามารถอ่านได้ จะอ่านด้วยจังหวะปกติ แต่หากพบคำที่ไม่คุ้นเคย จะชะงัก หรืออ่านช้าลง (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากกลางคนที่ 1)

กลุ่มที่มีปัญหาน้อย : เมื่อนักเรียนพบคำที่คุ้นเคย หรือคำที่สามารถอ่านได้ นักเรียนจะสามารถอ่านออกเสียงได้ทันที หากเจอบางคำที่ไม่คุ้นเคย นักเรียนจะชะงัก และลองอ่านออกเสียงอย่างไม่มั่นใจ หรือสะกดคำก่อนที่จะอ่านออกเสียง ในภาพรวมนักเรียนค่อนข้างมีความมั่นใจในการอ่าน น้ำเสียงที่ใช้ค่อนข้างสม่ำเสมอ จังหวะในการอ่านค่อนข้างสม่ำเสมอ จะชะงักหรือเว้นช่วงการอ่านยาว เมื่อพบคำที่ไม่คุ้นเคย หรือไม่มั่นใจว่าตนจะอ่านได้ถูกต้อง ถึงแม้ว่านักเรียนจะ

มีความสามารถในการอ่านดีกว่านักเรียน 2 กลุ่มแรก แต่นักเรียนก็ยังประสบปัญหาทางการอ่าน กล่าวคือ จากการสอบถามให้นักเรียนประเมินการอ่านของตนเองให้เบื้องต้น นักเรียนตอบว่า “ผมอ่านได้บ้าง ไม่ได้บ้างครับ ผมจำสระพวกนี้ (สระประสม) ไม่ได้ครับ” (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อยคนที่ 1)

ระหว่างการใช้โปรแกรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามโปรแกรม จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และการสอบถาม พูดคุยกับนักเรียน ในช่วงสัปดาห์ที่ 7-8 แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลิดเพลินกับอะกิงเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) พบว่า

กลุ่มที่มีปัญหามาก : นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี สะกดคำก่อนอ่านน้อยลง นักเรียนอ่านคำต่าง ๆ ได้คล่องขึ้น แต่จังหวะในการอ่านยังช้าอยู่หากเปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาปานกลาง และกลุ่มที่มีปัญหาน้อย น้ำเสียงที่ใช้เสียงดัง ฟังชัด และมีความมั่นใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากคนที่ 1)

กลุ่มที่มีปัญหาปานกลาง : นักเรียนมีความตั้งใจในการอ่าน และในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก มีความเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี อ่านคำหรือประโยคได้คล่องขึ้น จังหวะในการอ่านในภาพรวมค่อนข้างเร็ว แต่เมื่อพบคำที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่มั่นใจ นักเรียนจะชะงัก และจ้องมองคำศัพท์หรือบทอ่านสักครู่ ก่อนอ่านออกเสียง ซึ่งอาจถูกบ้าง หรือผิดบ้าง แต่ไม่พบเห็นการสะกดคำต่อหน้าครูหรือผู้วิจัย น้ำเสียงที่ใช้ เสียงดัง ฟังชัด และมีความมั่นใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนเป็นคนที่ใส่ใจในการเรียน มีความรับผิดชอบ ซึ่งสังเกตได้จากการมอบหมายบทอ่านให้นำไปอ่านให้ผู้ปกครองที่บ้านฟัง นักเรียนคนนี้จะส่งบทอ่านคืนครูตรงเวลาเสมอ (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาปานกลางคนที่ 1)

กลุ่มที่มีปัญหาน้อย : นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านค่อนข้างดี กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม มีความเป็นผู้นำ สามารถให้ความช่วยเหลือทางการอ่านแก่เพื่อนที่เข้ามาขอความช่วยเหลือได้และมีความมั่นใจในการอ่าน กล่าวพูด กล่าวถาม เมื่อตนเองไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย จังหวะในการอ่านสม่ำเสมอ สามารถอ่านได้ค่อนข้างต่อเนื่อง ไม่ค่อยติดขัด หรือตะกุกตะกัก น้ำเสียงที่ใช้ เสียงดัง ฟังชัด เมื่อทำกิจกรรมการอ่าน ก็จะมีผลคะแนนค่อนข้างดี มีท่าทีแสดงความดีใจเมื่อได้รับมอบหมายจากครูให้เป็นผู้นำในการทำกิจกรรม (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อยคนที่ 1)

หลังการใช้โปรแกรม

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำกิจกรรม “สำรวจหัวใจ” (ไม่ระบุชื่อ) เพื่อบอกเล่าความรู้สึกของตนเองหลังจากที่ได้เข้าร่วมโปรแกรม ในภาพรวมพบว่า นักเรียนรู้สึกสนุกและมีความสุขกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ สามารถอ่านหนังสือได้คล่องขึ้น อยากให้มีการเรียนการสอนแบบนี้ไปตลอด และขอบคุณคุณครูที่ทุ่มเทในการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านหนังสือได้ดีขึ้น

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบทั้ง 5 แผนการจัดกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยได้ทดสอบการอ่านของเรียนเป็นรายบุคคล (Post test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบการอ่านชุดเดียวกันกับแบบทดสอบการอ่านก่อนเรียน พบว่า

-กลุ่มที่มีปัญหามาก : นักเรียนมีพฤติกรรมสนใจ และตั้งใจทำกิจกรรมมากขึ้น การพยายามทำกิจกรรมให้ตามทันเพื่อนคนอื่น ๆ ทำให้นักเรียนคนนี้กระตือรือร้น และพยายามสอบถามครูในเรื่องที่ตนยังไม่เข้าใจหรือขอคำแนะนำเพิ่มเติมในการทำกิจกรรม นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างชัดเจน กล่าวคือ นักเรียนสามารถอ่านคำในแบบทดสอบได้คล่อง และรวดเร็วขึ้น ถึงแม้จะมีคำศัพท์บางคำที่นักเรียนยังต้องอาศัยการสะกดคำช่วยในการอ่าน แต่ในภาพรวมนักเรียนอ่านได้คล่อง และถูกต้องมากยิ่งขึ้น มีความมั่นใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น จังหวะในการอ่านค่อนข้างสม่ำเสมอ แต่จะชะงักบ้างเมื่อพบคำที่อ่านไม่ได้ น้ำเสียงที่ใช้ เสียงดัง ฟังชัด (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากคนที่ 1)

-กลุ่มที่มีปัญหปานกลาง : นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี นักเรียนแสดงความรู้สึกดีใจ (ยิ้ม) เมื่อสามารถอ่านคำที่ตนเคยอ่านไม่ได้ได้ สามารถให้คำแนะนำหรืออ่านออกเสียงคำที่ถูกต้องให้เพื่อนที่อ่อนกว่าตนได้ ขณะทดสอบการอ่านนักเรียนมีความมั่นใจในการอ่าน จังหวะในการอ่านค่อนข้างสม่ำเสมอ จะชะงักบ้างเล็กน้อยเมื่อพบคำที่ไม่แน่ใจ ไม่ปรากฏการสะกดคำก่อนอ่านออกเสียง และอ่านด้วยน้ำเสียงที่ดัง และชัดเจน (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหปานกลางคนที่ 1)

-กลุ่มที่มีปัญหาน้อย : นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอยู่ในลำดับต้น ๆ ของชั้นเรียน จากการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนจะตั้งใจอ่านบททดสอบการอ่านมาก เพราะต้องการให้ตนนั้นได้คะแนนเต็ม ถึงแม้จะไม่ได้คะแนนเต็ม แต่นักเรียนก็ยังดีใจที่ได้คะแนนมากกว่าเดิม นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่าน จังหวะในการอ่านสม่ำเสมอ ไม่มีอาการชะงัก ถึงแม้จะออก

เสียงคำที่อ่านนั้นไม่ถูกต้อง อ่านด้วยเสียงที่ดัง และชัดเจน นักเรียนจะภูมิใจในคะแนนการอ่านของตนเองมาก สังเกตได้จากการนำคะแนนการสอบอ่านไปบอกเพื่อน ๆ (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อยคนที่ 1)

ข้อมูลพฤติกรรมการอ่านข้างต้น สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 21 ต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ข้อมูลสรุปพฤติกรรมการอ่าน

พฤติกรรมการอ่าน	ก่อนใช้โปรแกรม	ระหว่างการใช้โปรแกรม	หลังการใช้โปรแกรม
1. กลุ่มที่มีปัญหามาก			
1) การสะกดคำ	สะกดคำก่อนอ่านออกเสียงเกือบทุกคำ	สะกดคำก่อนอ่านน้อยลง	สะกดคำก่อนอ่านเพียงบางคำ
2) ความมั่นใจ/ จังหวะในการอ่าน/การใช้ น้ำเสียง	ค่อนข้างขาดความมั่นใจในตนเอง อ่านคำหรือประโยคตะกุกตะกัก น้ำเสียงที่ใช้ค่อนข้างเบา และจังหวะในการอ่านช้า	มั่นใจในการอ่านเพิ่มขึ้น อ่านคำต่าง ๆ ได้คล่องขึ้น แต่จังหวะในการอ่านยังช้า น้ำเสียงที่ใช้เสียงดัง ฟังชัด	มั่นใจในการอ่านของตนเองมากขึ้น สามารถอ่านคำในแบบทดสอบได้ คล่อง และรวดเร็วขึ้น แต่ยังต้องอาศัยการสะกดคำช่วยในการอ่าน จังหวะในการอ่านค่อนข้างสม่ำเสมอ แต่จะชะงักบ้างเมื่อพบคำที่อ่านไม่ได้ น้ำเสียงที่ใช้เสียงดัง ฟังชัด
2. กลุ่มที่มีปัญหปานกลาง			
1) การสะกดคำ	เมื่อพบคำที่ไม่คุ้นเคยจะสะกดคำก่อนอ่านออกเสียง	อ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ได้คล่องขึ้น ใช้วิธีการสะกดคำก่อนอ่านน้อยลง	ส่วนใหญ่อ่านออกเสียงคำได้โดยไม่ใช้วิธีการสะกดคำ มีเพียงบางคนและบางคำที่ยังใช้การสะกดคำช่วยก่อนอ่านออกเสียงคำ
2) ความมั่นใจ/ จังหวะในการอ่าน/การใช้ น้ำเสียง	น้ำเสียงที่ใช้ไม่สม่ำเสมอ คำศัพท์ที่สามารถอ่านได้จะอ่านด้วยน้ำเสียงปกติ แต่ถ้าคำศัพท์คำใดไม่มั่นใจจะอ่านด้วยน้ำเสียงที่ค่อนข้างเบากว่าปกติ หรือออกเสียงไม่ชัดเจน	มั่นใจในการอ่านมากขึ้น อ่านได้คล่องขึ้น จังหวะในการอ่านในภาพรวมค่อนข้างเร็ว แต่เมื่อพบคำที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่มั่นใจจะชะงัก ก่อนอ่านออกเสียง ซึ่งอาจถูกบ้าง หรือ	มั่นใจในการอ่าน จังหวะในการอ่านค่อนข้างสม่ำเสมอ จะชะงักบ้างเล็กน้อยเมื่อพบคำที่ไม่แน่ใจ อ่านด้วยน้ำเสียงที่ดัง และชัดเจน

พฤติกรรมການอ่าน	ก่อนใช้โปรแกรม	ระหว่างการใช้ โปรแกรม	หลังการใช้โปรแกรม
	จังหวะในการอ่านไม่ สม่ำเสมอ	ผิดบ้าง น้ำเสียงที่ใช้ เสียงดัง ฟังชัด	
3. กลุ่มที่มีปัญหาน้อย			
1) การสะกดคำ	เมื่อพบคำที่คุ้นเคย หรือ คำที่สามารถอ่านได้ จะ สามารถอ่านออกเสียง ได้ทันที หากพบบางคำ ที่ไม่คุ้นเคย จะชะงัก และลองอ่านออกเสียง อย่างไม่มั่นใจ หรือ สะกดคำก่อนที่จะอ่าน ออกเสียง	อ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ได้คล่อง ใช้วิธีการสะกด คำก่อนอ่านน้อยลง หรือไม่ใช้เลย	อ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ได้คล่อง ไม่พบการใช้ วิธีการสะกดคำก่อนอ่าน ออกเสียง
2) ความมั่นใจ/ จังหวะในการอ่าน/การ ใช้น้ำเสียง	ค่อนข้างมีความมั่นใจใน การอ่าน น้ำเสียงที่ใช้และ จังหวะในการอ่าน ค่อนข้างสม่ำเสมอ แต่จะ ชะงักหรือเว้นช่วงการ อ่านยาว เมื่อพบคำที่ไม่ คุ้นเคย หรือไม่มั่นใจว่า ตนจะอ่านได้ถูกต้อง	มั่นใจในการอ่านมากขึ้น กล้าพูด กล้าถาม จังหวะ ในการอ่านสม่ำเสมอ สามารถอ่านได้ค่อนข้าง ต่อเนื่อง น้ำเสียงที่ใช้ เสียงดัง ฟังชัด เมื่อทำ กิจกรรมการอ่าน ก็จะมี ผลคะแนนค่อนข้างดี	มั่นใจในการอ่าน จังหวะใน การอ่านสม่ำเสมอ ไม่มี อาการชะงัก ถึงแม้จะออก เสียงคำที่อ่านนั้นไม่ถูกต้อง อ่านด้วยเสียงที่ดัง และ ชัดเจน

2) ด้านการจัดกิจกรรมและบรรยากาศระหว่างการทำกิจกรรม

2.1) ลักษณะของกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์นักเรียนหลังการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ในประเด็นเกี่ยวกับความน่าสนใจของกิจกรรม และความเหมาะสมของกิจกรรม พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก นักเรียนจะรีบเข้าเรียน พร้อมกับถามผู้วิจัยก่อนเรียนทุกคาบว่าวันนี้จะได้ทำกิจกรรมอะไร เล่นเกมอะไร ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนการอ่านอย่างเพียงพอ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่านักเรียนชอบการเรียนรู้การอ่านผ่านเกม การแข่งขันทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว เมื่อเป็นกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยสังเกตเห็นผู้นำของแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีจำนวน 1-2 คน และสมาชิกที่เหลือจะเป็นผู้ตาม ซึ่งผู้ตามบางคน มีลักษณะการเป็นผู้ตามที่ดี

กล่าวคือ ยอมรับฟังและปฏิบัติตามที่ผู้นำกลุ่มได้แนะนำ และผู้ตามบางคนจะมีพฤติกรรมคอยซ้ำเลื่อง คำตอบจากกลุ่มอื่น แล้วนำคำตอบของกลุ่มอื่นมาบอกกลุ่มของตนเอง เพื่อให้กลุ่มของตนได้คะแนน และเป็นผู้ชนะในเกมการแข่งขัน ซึ่งจะได้คะแนนพัฒนาการเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจะต้องคอยระวังไม่ให้เกิดการลอกคำตอบเกิดขึ้น

ในส่วนของกิจกรรมเดี่ยว นักเรียนแต่ละคนจะตั้งใจและพยายาม เก็บสะสมคะแนนให้มากที่สุด หากคำใดที่ตนเองอ่านไม่ได้หรือไม่มั่นใจ นักเรียนจะถามเพื่อนที่ตนเองสนิท หรือเพื่อนที่สามารถอ่านได้ดีกว่าตน อ่านให้ฟังก่อนที่จะมาอ่านให้ครูหรือเพื่อนที่ได้รับมอบหมายจากครูฟัง ดังนี้

กลุ่มที่มีปัญหามาก

ผมชอบเกม “ทอดลูกเต๋าตัวสะกด” ครับ เพราะมันตื่นเต้น แล้วก็ลุ้นว่าเพลงจะหยุดที่ตัวเองไหม แล้วก็ต้องลุ้นอีกว่า จะหยิบได้บัตรคำอะไร แล้วจะอ่านได้หรือเปล่า เพื่อนข้าง ๆ ก็แกล้งผมอีก ลีลาอยู่นั่นแหละ ไม่ส่งมาสักที ส่งมาที เพลงก็หยุดแล้ว ผมก็เลยต้องได้อ่าน ดินะ ที่ผมอ่านถูก (หัวเราะ) (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากคนที่ 1)

กลุ่มที่มีปัญหาปานกลาง :

ผมชอบเกม “บันไดงู” ครับ มันลุ้นดี กลุ่มผมอะ ถ้า... (เอ่ยชื่อเพื่อน) เชื่อผม กลุ่มผมชนะแล้วครับครู (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาปานกลางคนที่ 2)

หนูชอบเกม “ตุ๊กตาเสี่ยงทาย” ค่ะคุณครู สนุกดี มันตื่นเต้นว่าตัวเองจะจับได้บัตรคำอะไร และอ่านถูกหรือเปล่า วันหลังครูให้หนูเลือกเพลงเองด้วยนะค่ะ หนูมีเพลงที่ชอบหลายเพลงเลย (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาปานกลางคนที่ 3)

กลุ่มที่มีปัญหาน้อย :

หนูชอบเกม “เทพีผลไม้” ค่ะ เพราะหนูเก็บ(บัตรคำ) ผลไม้ได้เยอะเลยค่ะ (ยิ้ม) (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อยคนที่ 4)

2.2) บรรยาการการทำกิจกรรม

บรรยาการระหว่างการทำกิจกรรมเป็นไปอย่างสนุกสนาน เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ เช่น กิจกรรม “ถอดไขว่วรรณยุกต์แสนสนุก” ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มจะต้องพูดคุย ปรึกษา และช่วยกันผันเสียงวรรณยุกต์คำต่าง ๆ ให้ถูกต้อง

นอกจากนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวของร่างกาย และใช้พหุสัมผัสต่าง ๆ ร่วมกัน รวมถึงการจัดกิจกรรมที่มีการเล่นเกม และเพลงประกอบที่ช่วยสร้างบรรยากาศให้เป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา และไม่ก่อให้เกิดความเครียด

จากการสัมภาษณ์นักเรียนหลังการทำกิจกรรม ในภาพรวม นักเรียนชื่นชอบการทำกิจกรรม เพราะรู้สึกสนุกสนาน ไม่เคร่งเครียด อยากให้มีการจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ไปตลอด

3) ด้านสื่อการสอน

จากการสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรม หรือขณะจัดกิจกรรม และแบบบันทึกท้ายแผนการจัดกิจกรรมของครู ในประเด็นเกี่ยวกับสื่อที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรม ในภาพรวมพบว่า นักเรียนจะให้ความสนใจสื่อที่แปลกใหม่ สีสันสดใส เมื่อผู้วิจัยแจกสื่อให้สำหรับทำกิจกรรม นักเรียนจะจับต้องสื่อทันที และถามว่า ใช้สำหรับทำอะไรบ่อยครั้งที่นักเรียนสนใจสื่อ มากกว่าการฟังคำอธิบายการทำกิจกรรมของครู จนครูต้องดึงความสนใจของนักเรียนอยู่เสมอ ๆ

กลุ่มที่มีปัญหามาก :

ครูครับ ใครวาดรูปสัตว์ให้ครูครับ น่ารักดีครับ (นักเรียนกลุ่มที่มี

ปัญหามากคนที่ 1)

ครูครับ ถัดไปอันนี้ ครูให้อะไรทำอะไร เมื่อครูอธิบาย นักเรียนก็พูดว่า ครูก็ช่างคิดเนอะครับ (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากคนที่ 2)

กลุ่มที่มีปัญหามากกลาง :

วันนี้เรียนสนุกจังเลยคะคุณครู คุณครูรู้ได้อย่างไรคะ ว่าพวกหนูชอบเพลงแนวนี้ (ลูกทุ่ง) (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากกลางคนที่ 3)

กลุ่มที่มีปัญหาน้อย :

คุณครูขา หนูอยากยืมจานปั่นไฉ่ กับลูกเต๋ามาเล่นกับน้อง ๆ จังเลยคะ (นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อยคนที่ 3)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ในช่วงแรกเริ่มของการใช้โปรแกรม นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากจะมีความประหม่า เกร็ง อ่านไม่ค่อยได้ หรืออ่านไม่คล่อง เช่นเดียวกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากกลาง แต่นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามากกลางจะเกร็ง หรือ

ประหม่นน้อยกว่า อีกทั้งยังสามารถอ่านได้คล่องกว่านักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามาก ส่วนนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อยนั้น ถึงแม้จะอ่านได้คล่องกว่านักเรียน 2 กลุ่มแรก แต่เมื่อพบคำที่ไม่คุ้นเคย ก็เกิดอาการชะงัก และลองอ่านออกเสียงอย่างไม่มั่นใจ หรือสะกดคำก่อนที่จะอ่านออกเสียง

เมื่อเริ่มเข้าสู่ระยะการใช้โปรแกรม นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามาก จะเริ่มให้ความสนใจการอ่านและการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น พยายามที่จะฝึกฝนตนเองให้สามารถอ่านได้ทันเพื่อน นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาปานกลาง จะมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อย โดยพื้นฐานจะมีความรู้เรื่องการอ่านเป็นเบื้องต้น บางครั้งอาจไม่ได้สนใจหรือตั้งใจฟัง การอธิบายในส่วนที่เป็นเนื้อหาหรือหลักการ แต่เมื่อถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรม นักเรียนกลุ่มนี้ก็ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี สามารถให้ความช่วยเหลือทางการอ่านแก่เพื่อนที่มาขอความช่วยเหลือได้

เมื่อถึงระยะหลังการใช้โปรแกรม ผู้วิจัยจะทำการทดสอบการอ่านภาษาไทยของนักเรียนรายบุคคล นักเรียนทั้งกลุ่มที่มีปัญหามาก กลุ่มที่มีปัญหาปานกลาง และกลุ่มที่มีปัญหาน้อยจะตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับ การทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน และรู้สึกดีใจที่ตนเองสามารถอ่านได้ดีขึ้นกว่าครั้งแรก ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียนทุกกลุ่มจะให้ความสนใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และชอบเกมการแข่งขัน และด้านสื่อการสอน พบว่านักเรียนทุกกลุ่มจะรู้สึกตื่นเต้นและให้ความสนใจกับสื่อที่แปลกใหม่ สื่อที่สามารถจับต้อง หรือสัมผัสได้ และหากเป็นสื่อการ์ตูนหรือสื่อที่มีสีสันสดใส จะยิ่งกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

2.2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม กล่าวคือ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว คือ ผู้ที่มีโอกาสได้ใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ โดยผู้วิจัยได้นำเอกสารประกอบการใช้โปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินคุณภาพ และผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาพัฒนาโปรแกรม โดยแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว จะประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบประเมินเอกสารโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย (Rating scale) โดยแบ่งระดับคุณภาพเป็น 5 ระดับ และส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ผลจากการประเมินและการสัมภาษณ์ สามารถแบ่งได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1) ผลการประเมินเอกสารโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

จากการประเมินเอกสารโปรแกรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า หลักการ และเหตุผลของโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรม เนื้อหาของโปรแกรม กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ คู่มือโปรแกรม มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการ 4.78 รายละเอียด ดังนี้

1.1) หลักการและเหตุผลของโปรแกรมมีการอธิบายความสำคัญ และ ปัญหาที่เกิด ระบุความต้องการและความสำคัญของโปรแกรม

1.2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรมได้ระบุเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน ชัดเจน และภาษาที่ใช้สามารถสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกันได้

1.3) เนื้อหาของโปรแกรมมีการจัดลำดับและกำหนดเวลาเรียนอย่าง เหมาะสม และกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา

1.4) กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งสอดคล้อง กับแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม กิจกรรมมีความน่าสนใจ สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้ได้

1.5) การประเมินผลการเรียนรู้ โปรแกรมมีแนวทางการประเมินผลการ เรียนรู้ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้ เครื่องมือวัดประเมินผลที่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้

1.6) คู่มือโปรแกรมได้มีการอธิบายความเป็นมาของโปรแกรม และ ขั้นตอนการดำเนินการชัดเจน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้

2) ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถแบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1) จุดเด่นของโปรแกรม

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า จุดเด่นของโปรแกรมมี หลายประการ ดังนี้

1.1) สามารถนำไปใช้คัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านได้ จริง กล่าวคือ แบบคัดกรองมีรายละเอียดชัดเจน กล่าวคือ คำศัพท์ในแบบคัดกรองสามารถบ่งบอก ปัญหาทางการอ่านของผู้เรียนได้ จึงสามารถนำไปใช้คัดกรองปัญหาทางการอ่านของนักเรียนได้จริง

1.2) จัดลำดับเนื้อหาของภายในโปรแกรมได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือ จัดเรียงเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปยาก โดยเริ่มจากการเรียนรู้รูปและเสียงของพยัญชนะ

และสระ หลังจากนั้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสมคำ ฝึกอ่านคำในมาตราตัวสะกดต่าง ๆ ทั้งที่ตรงมาตรา และไม่ตรงมาตรา ฝึกการผันวรรณยุกต์ ฝึกการอ่านคำที่มีหลักการอ่านซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่ คำที่ ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) แล้วจึงฝึกให้อ่านคำที่มีลักษณะพิเศษต่าง ๆ หรือคำ ที่มาจากภาษาต่างประเทศ ซึ่งการจัดเรียงลำดับเนื้อหาดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็น ระบบ โดยการปูพื้นฐานจากเรื่องที่ย่างและค่อยๆ ไปสู่เรื่องที่ยากขึ้น อย่างเป็นลำดับขั้นตอน

1.3) สามารถทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ กล่าวคือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และภาระงานในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และสามารถนำพาให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้

1.4) กิจกรรมและสื่อมีความหลากหลาย ทำให้ไม่น่าเบื่อ นักเรียน เกิดความสนุกสนาน รวมทั้งกิจกรรมส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนจดจำได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

1.5) ออกแบบแผนกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับแนวคิด กล่าวคือ แผนการจัดกิจกรรมได้มีการออกแบบให้สอดคล้องกับแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ซึ่งเป็น แนวคิดที่สามารถใช้พัฒนาความสามารถทางการอ่าน ดังนั้นแผนการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นจึง สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาด้านการได้

1.6) ภาษาที่ใช้เข้าใจได้ง่าย กล่าวคือ คำอธิบายในคู่มือการใช้ รวมทั้งแผนการจัดกิจกรรมมีการอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ที่ชัดเจน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ทำให้ ผู้อื่นสามารถนำไปใช้ได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2) จุดที่ควรพัฒนา

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านนี้ มีจุดที่ควรพัฒนา ดังนี้

2.2.1) คู่มือการใช้โปรแกรม ควรเพิ่มแผนภาพแสดงลำดับขั้นตอน การใช้โปรแกรม เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าใจ มองเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น และนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว

2.2.2) แบบคัดกรอง ควรเพิ่มแบบคัดกรองที่สามารถวินิจฉัยแยก ปัญหาที่เกิดจากสระ และพยัญชนะ เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น

2.2.3) ภาคผนวกท้ายแผนการจัดกิจกรรม ควรแยกแต่ละกิจกรรม ให้ชัดเจน และในบทอ่าน ควรเพิ่มแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนอ่าน คำใดผิดบ้าง

2.3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ดังนี้

2.3.1) หากได้นำไปทดลองใช้กับเด็กนักเรียนกลุ่มอื่น ผลจะเป็นอย่างไร

2.3.2) หากนำโปรแกรมนี้ไปเผยแพร่ให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีปัญหาทางการอ่านในลักษณะเดียวกัน น่าจะเป็นประโยชน์อย่างมาก



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และเพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม จากการนำโปรแกรมไปใช้และความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการใช้โปรแกรม ตามแบบแผนวิจัย One group Pretest-Posttest Design กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 30 จำนวน 22 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่คะแนนผลการทดสอบการอ่าน ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มของแบบทดสอบ ตามเกณฑ์การประเมินการอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ระยะแรกเป็นการศึกษาสภาพปัญหาทางการอ่าน ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง แห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 จำนวน 22 คน เป็นเวลา 10 สัปดาห์ รวม 20 ชั่วโมง และนำคะแนนผลการทดสอบการอ่านภาษาไทยมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Paired Sample t-test และคะแนนพัฒนาการเพิ่มสัมพัทธ์ (Relative Gain Score) และระยะที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยนำข้อค้นพบที่ได้จากการนำโปรแกรมไปทดลองใช้และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโปรแกรมมาปรับปรุงโปรแกรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยนำเสนอเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลของการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน และผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม มีองค์ประกอบที่สำคัญ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรม ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติผู้เข้าร่วมโปรแกรม เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม วิธีดำเนินการ และการประเมินผล แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 หลักการของโปรแกรม

ผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญของแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม แนวคิดการสอนอ่าน และแนวคิดการสอนซ่อมเสริมที่วิเคราะห์และสรุปได้หลักการสำคัญของโปรแกรม 8 ประการ ดังนี้

- 1) การวินิจฉัยการอ่านของนักเรียนทำให้ทราบข้อบกพร่องทางการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้ และมีการติดตาม ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อผลการอ่านบรรลุตามวัตถุประสงค์
- 3) การจัดลำดับเนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาอย่างเป็นระบบ
- 4) การจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเน้นการใช้พหุสัมผัส และใช้การสอนแจกลูกสะกดคำหรือโพนิกส์เป็นระบบช่วยในการสอน ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้การอ่านได้ดีขึ้นและมีความสุขในการเรียน
- 5) การเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาความสามารถ และความสนใจของนักเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
- 6) การฝึกฝนการอ่านให้เพียงพอ และจัดให้มีการทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้นักเรียนอ่านได้คล่องยิ่งขึ้น

7) การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หรือรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนทราบพัฒนาการและแนวทางการพัฒนาตนเอง

8) การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และการเสริมแรงทางบวกช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมสามารถอ่านคำที่ประสมด้วยรูปสระหลายรูป เช่น เอาะ เออะ ตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ การผันวรรณยุกต์ คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ คำที่มี รร (ร หัน) คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาสได้

1.3 ลักษณะของโปรแกรม

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน เป็นโปรแกรมเสริมหลักสูตร จัดนอกห้องเรียน ปกติ สัปดาห์ละ 1 วัน (วันละ 2 ชั่วโมง) เป็นเวลา 10 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง

1.4 คุณสมบัติผู้เข้าร่วมโปรแกรม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาทางการอ่าน ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโปรแกรมโดยใช้ผลคะแนนแบบทดสอบการอ่านในการคัดเลือก โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกคือ นักเรียนคนใดที่มีผลการทดสอบการอ่านต่ำกว่า ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม จะได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโปรแกรม

1.5 เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม

เนื้อหาในโปรแกรมนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 8 เรื่อง ได้แก่ เนื้อหาเรื่องหน่วยเสียง ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงกับสัญลักษณ์ สระ การผันวรรณยุกต์ การอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง การอ่านคำที่มีอักษรนำ การอ่านคำที่มี รร การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

1.6 เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม

เอกสารที่ใช้ในโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ประกอบด้วยเอกสาร 4 ชุด มีดังนี้

1. คู่มือการใช้โปรแกรม เป็นรายละเอียดวิธีการนำโปรแกรมไปใช้

2. แผนการจัดกิจกรรม เป็นการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม การอ่านภาษาไทย ซึ่งแผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมหลัก ของแผน ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อการสอน และเกณฑ์การวัดและประเมินผล จำนวนทั้งสิ้น 5 แผน ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พยัญชนะ สระ ฮาเฮ แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลิดเพลินกับอะ กิ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน) แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้ อ่าน รู้ เขียนกับภาษาอังกฤษและคำสมาส

3. แบบทดสอบการอ่าน เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วม โปรแกรม และใช้วัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และหลังเข้าร่วม โปรแกรม

4. แบบสังเกตพฤติกรรม จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน เป็นเครื่องมือที่ใช้ควบคู่กับแบบทดสอบการอ่านเพื่อบันทึกพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ขณะที่ย่านแบบทดสอบ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรม

1.7 วิธีดำเนินการ

การดำเนินการในโปรแกรมนี แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. ระยะเตรียมการ : ทดสอบการอ่านของนักเรียนรายบุคคลเพื่อคัดเลือก กลุ่มตัวอย่าง และวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล หลังจากนั้น บอกจุดประสงค์ และรายละเอียดเบื้องต้นของโปรแกรมให้นักเรียนได้ทราบ นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ และจำแนก คะแนนนักเรียนตามความสามารถทางการอ่าน และสภาพปัญหาทางการอ่านที่พบ เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการบริหารจัดการชั้นเรียนและกำกับติดตามนักเรียน รวมทั้งวางแผนการจัดกิจกรรม

2. ระยะการใช้โปรแกรม : ดำเนินการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมซ่อมเสริม การอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหา ทางการอ่าน ซึ่งกำหนดระยะเวลาดำเนินการ 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง โดย แบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้เป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ 5 แผนการจัดกิจกรรม ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พยัญชนะ สระ ฮาเฮ แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูก ความสนุกกับวรรณยุกต์ แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลิดเพลินกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) และแผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้ อ่าน รู้ เขียนกับคำที่มาจากภาษาอังกฤษและคำสมาส ซึ่งระหว่าง การจัดกิจกรรม มีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนร่วมด้วย

3. ระยะหลังใช้โปรแกรม : ทดสอบการอ่านหลังเข้าร่วมโปรแกรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล คือ แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย

1.8 การประเมินผล

การประเมินผลโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) ประเมินผลการนำโปรแกรมไปใช้ โดยวัดความสามารถทางการอ่าน และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบการอ่าน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกท้ายคาบของนักเรียนที่เขียนหลังจากการเรียนรู้ตามโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น และแบบบันทึกท้ายแผนการจัดกิจกรรมของครู

2) ประเมินผลโปรแกรมจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

การประเมินคุณภาพของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น นำเสนอดังนี้ 1) ผลการนำโปรแกรมไปใช้ 2) ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม รายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการนำโปรแกรมไปใช้

2.1.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม พบว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2 ผลคะแนนพัฒนาการรายบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ (Relative Gain Score) ซึ่งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพัฒนาการของความสามารถทางการอ่านภาษาไทยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เมื่อพิจารณาคะแนนสัมพัทธ์แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ร้อยละ 60.16

2.1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบการอ่านกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ผลคะแนนทดสอบความสามารถทางการอ่านหลังเข้าร่วมโปรแกรมของ

นักเรียนกลุ่มเป้าหมายหลังเข้าร่วมโปรแกรมมีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม (38 คะแนน) มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72

2.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบบันทึกต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกท้ายแผนการจัดกิจกรรมของครู และแบบบันทึกท้ายคาบของนักเรียน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากนักเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมและบรรยากาศ และด้านสื่อการสอน พบว่า

ด้านพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน หลังการเข้าร่วมโปรแกรม นักเรียนมีพฤติกรรมสนใจ และตั้งใจทำกิจกรรมมากขึ้น มีพัฒนาการดีขึ้นอย่างชัดเจน กล่าวคือ นักเรียนสามารถอ่านได้คล่องมากขึ้น ความเร็วในการอ่านเพิ่มมากขึ้น การสะกดคำก่อนอ่านออกเสียงน้อยลง มีสมาธิในการอ่านมากขึ้นนักเรียนบางส่วนสามารถให้คำแนะนำในการอ่านออกเสียงคำที่ถูกต้องแก่เพื่อนที่อ่อนกว่าตนได้ และส่วนใหญ่มีความมั่นใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น

ด้านการจัดกิจกรรมและบรรยากาศระหว่างการทำกิจกรรม นักเรียนให้ความสนใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และชื่นชอบการเรียนรู้การอ่านผ่านเกมการแข่งขันทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว กล่าวคือ นักเรียนจะหาวิธีการที่จะทำให้กลุ่มของตนเองเป็นผู้ชนะ เช่น การเชื้อฟ่งเพื่อนที่เก่งกว่าตนเอง การลอกคำตอบของกลุ่มอื่น ฯลฯ หรือหาวิธีที่ทำให้ตนเองได้คะแนนสะสมมาก ๆ เช่น การให้เพื่อนที่เก่งกว่าสอนอ่าน การสอบถามครู ฯลฯ

นอกจากนี้ นักเรียนได้ฝึกฝนการอ่านจากการจัดกิจกรรมภายในห้องเรียนและ บทอ่านที่นำไปอ่านให้ผู้ปกครองฟัง ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการอ่านดีขึ้น

อีกประการหนึ่ง บรรยากาศที่เกิดจากการจัดกิจกรรม ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านพหุสัมผัสต่าง ๆ ตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และการเลือกใช้รูปแบบการสอน หรือเทคนิคต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่าน ทำให้นักเรียนเรียนรู้การอ่านได้ดียิ่งขึ้น และเกิดความสนุกสนานในการเรียน

ด้านสื่อการสอน นักเรียนรู้สึกชื่นชอบสื่อที่แปลกใหม่ สีสันสดใส สามารถจับต้องหรือสัมผัสได้ โดยเฉพาะสื่อการ์ตูน จะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

2.2 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านนี้มีจุดเด่น คือ แบบคัดกรองสามารถนำไปคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านได้ กิจกรรมและสื่อในโปรแกรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ สามารถ

สร้างความสนใจของนักเรียนเป็นอย่างดี เน้นการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ จัดลำดับเนื้อหาอย่างเหมาะสมโดยเรียงจากง่ายไปยาก อีกทั้งคู่มือการใช้โปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรมยังได้อธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมไว้อย่างละเอียด สามารถนำไปใช้ได้ง่าย

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาโปรแกรม คือ คู่มือการใช้โปรแกรม ควรจัดทำแผนผังสรุปขั้นตอนการดำเนินการของโปรแกรมเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ที่สนใจนำโปรแกรมไปใช้ได้เห็นภาพขั้นตอนชัดเจนยิ่งขึ้นควรเพิ่มแบบคัดกรองที่วินิจฉัยแยกปัญหาที่เกิดจากสระ และพยัญชนะ เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น ภาคผนวกของแต่ละแผน ควรแยกแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน และบทอ่าน ควรเพิ่มแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อตรวจสอบว่าการอ่านผิดของนักเรียน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ผลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

ผลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านพบว่า ผลการสร้างและหาคุณภาพมีความเหมาะสม และผลการนำไปทดลองใช้สามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1) โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านมีหลักการนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางการอ่านได้จริง เนื่องจากโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากการค้นคว้าศึกษาแนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม การสอนอ่าน รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน ซึ่งการดำเนินการตามโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยมีหลักการสำคัญคือ การวินิจฉัยข้อบกพร่องทางการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน และมีการติดตามประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก กิจกรรมมีความยืดหยุ่น

หลากหลาย เน้นการใช้พหุสัมผัส และการสอนแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์ ซึ่งหลักการดังกล่าว ถือเป็นหลักการสำคัญที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาทางการอ่านของนักเรียนได้ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1) การวินิจฉัยการอ่านทำให้ทราบข้อบกพร่องทางการอ่านของ

นักเรียนเป็นรายบุคคล

ความสามารถทางการอ่านของนักเรียนได้รับการพัฒนา ทั้งนี้เนื่องมาจากก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม นักเรียนจะได้รับการวินิจฉัยปัญหาทางการอ่าน โดยใช้แบบทดสอบทางการอ่านภาษาไทย เพื่อให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อบกพร่องทางการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับสมศักดิ์ สันธะเวชญ์ (2537) และสุขนินท์ บัณขุณันทกุล (2559) ที่กล่าวไว้ว่า การสอนซ่อมเสริมจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เมื่อครูเริ่มต้นจากการสำรวจข้อบกพร่องหรือปัญหาของนักเรียน และให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งการวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียน จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการอ่านของนักเรียน ปัญหาทางการอ่านของนักเรียน กล่าวคือ แบบทดสอบ การอ่านก่อนเข้าร่วมโปรแกรม นอกจากผู้วิจัย จะใช้สำหรับการวัดความสามารถทางการอ่านของนักเรียนแล้ว แบบทดสอบดังกล่าว ยังใช้สำหรับการวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านนักเรียน โดยจำแนกปัญหาทางการอ่านเป็น 8 ปัญหา ซึ่งแต่ละปัญหา จะมีคำที่สามารถใช้คัดกรองปัญหานั้น ๆ ได้ ตัวอย่างเช่น ปัญหาการอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน ได้แก่ อีจู้ ตู้ตู่ ย่ำคำ รุ่มง่าม เอื้อเพื้อ ปัญหาการอ่านคำที่มี รร (ร หัน) ได้แก่ อัศจรรย์ อุปสรรค ธรรมชาติ สรรเสริญ ครรภ์ เมื่อนักเรียนไม่สามารถอ่านคำได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 75) นักเรียนจะได้รับการวินิจฉัยว่า มีปัญหาทางการอ่านในประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ ครูสามารถนำไปวางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาทางการอ่าน และมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถทางการอ่านของนักเรียน

1.2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้

แผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผน ผู้วิจัยได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม กับความสามารถของนักเรียน กล่าวคือ โปรแกรมนี้มีจุดประสงค์ที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาการอ่านหนังสือไม่ออกของนักเรียน ดังนั้นการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน จะเน้นเพื่อให้ นักเรียนอ่านคำที่มีลักษณะตามปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และคำที่นำมาให้นักเรียนได้อ่าน นั้น จะเป็นคำที่ใช้ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีระดับความยากง่าย เหมาะสมกับนักเรียน จึงทำให้นักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่งผลทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Burns, Roe and Ross (1982) ที่กล่าวว่า หากนักเรียนได้

อ่านในสิ่งที่ตนเองสามารถบรรลุได้ ก็จะทำให้มีความมั่นใจในการอ่านบทอ่านอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

1.3) มีการติดตาม ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์

โปรแกรมซ่อมเสริมทางการอ่านภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น นอกจากจะฝึกฝนการอ่านภายในห้องเรียนแล้ว **ยังมีการฝึกฝนการอ่านภายนอกห้องเรียน** โดยครูจะมอบหมายบทอ่านให้นักเรียนนำ บทอ่านกลับไปอ่านให้ผู้ปกครองฟัง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนการอ่านอย่างเพียงพอ และยังช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองที่จะช่วยดูแล กำกับ ติดตามการอ่านของนักเรียนให้เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งผู้ปกครองจะคอยกระตุ้น ให้งำลึงใจ และสร้างแรงบันดาลใจในการอ่านแก่นักเรียน นำไปสู่การอ่านหนังสือออกในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Tinker (1965) ที่กล่าวไว้ว่า ครอบครัว หรือสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่มีผลต่อความก้าวหน้าทางการอ่านของเด็ก หากเด็กได้รับการเอาใจใส่ ได้มีกิจกรรมยามว่างที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางการอ่านที่ดีขึ้น

เมื่อนักเรียนได้ฝึกอ่านบทอ่านจากที่บ้านแล้ว ผู้วิจัยจะ **ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน** โดยการให้นักเรียนส่งบทอ่านที่มีการลงลายมือชื่อของผู้ปกครอง หรือการเขียนตามคำบอก โดยคำที่ให้นักเรียนเขียนนั้น จะปรากฏในบทอ่าน หากนักเรียนได้อ่านบทอ่าน นักเรียนก็อาจจะสามารถเขียนตามคำบอกได้ถูกต้อง

การติดตามอีกวิธีหนึ่งที่ใช้ในโปรแกรม นั่นก็คือ **การแสดงคะแนนพัฒนาการหรือคะแนนสะสม**ที่นักเรียนได้รับจากการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบป้ายคะแนน ซึ่งครูจะแสดงให้นักเรียนเห็นทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม นอกจากจะเป็นการรายงานความก้าวหน้าของตนเองให้นักเรียนได้ทราบแล้วยังเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้วิจัยได้ติดตามนักเรียนที่มีคะแนนสะสมไม่มากนัก หรือรั้งท้ายเพื่อน ๆ เพื่อให้นักเรียนคนดังกล่าว ได้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) ที่กล่าวไว้ว่า ครูจะต้องมีการติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ หากเป็นไปได้ครูควรแสดงผลการเรียนของของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นความก้าวหน้าเป็นแผนภาพที่ชัดเจน และเพื่อครูจะได้นำผลการเรียนนั้นไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมนั้นจะมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เช่น แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์ ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ อ่านออกเสียงคำที่มีรูปวรรณยุกต์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยได้ประเมินนักเรียนผ่าน

กิจกรรม ถาดไขว่วรรณยุกต์แสนสนุก ลำคำผันวรรณยุกต์ และตุ๊กตาเสียงทาย ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว นักเรียนจะได้ฝึกอ่านคำที่มีรูปวรรณยุกต์ต่าง ๆ และมีการประเมินการอ่านของนักเรียนควบคู่ไปด้วย โดยมีผู้ประเมิน ได้แก่ ครู และเพื่อน

นอกจากนี้ การประเมินผลบางส่วนเป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนา ดังนั้น **การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นรายบุคคล** จึงเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถทางการอ่านของนักเรียน ตัวอย่างเช่น ในช่วงท้ายของแผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลิดเพลินกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) ครูทดสอบการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้นักเรียนอ่านแบบทดสอบการอ่าน แล้วครูให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลในประเด็นการอ่านออกเสียง คำได้ถูกต้องหรือไม่ มีปัญหาการอ่านคำลักษณะใด และแนะนำวิธีการพัฒนาตนเองแก่นักเรียน ซึ่งการให้ข้อมูลป้อนกลับจะให้นักเรียนได้ทราบจุดเด่น จุดที่ควรได้รับการพัฒนา และวิธีการพัฒนาตนเอง เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางการพัฒนาความสามารถทางการอ่านของตนเองต่อไป สอดคล้องกับ โชติมา หนูพริก (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่า การให้ผลสะท้อนกลับหรือข้อมูลป้อนกลับนั้นเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ใช้ประเมินเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การให้ผลสะท้อนกลับควรมีลักษณะเชิงบวก มี การชมเชย ในขณะเดียวกันก็ควรให้การแนะแนวทาง เพื่อสะท้อนให้เห็นแนวทางการพัฒนาตนเองต่อไป

1.4) การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก

การจัดลำดับเนื้อหาในโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยได้จัดเรียงเนื้อหาตามหลักการเรียนรู้ภาษา โดยเริ่มจากเนื้อหาพื้นฐาน เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนที่นำไปสู่การเรียนรู้เรื่องที่ยากหรือซับซ้อนยิ่งขึ้น ลำดับแรก ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องพยัญชนะ และสระ เพื่อทบทวนและแก้ไขปัญหสำหรับนักเรียนที่ยังจำพยัญชนะ และสระไม่ได้ หลังจากนั้นให้นักเรียนได้ฝึกการประสมคำในมาตรา ก กา (แผนการจัดกิจกรรมที่ 1) เมื่อนักเรียนได้ฝึกประสมคำจนคล่องแล้ว นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องมาตราตัวสะกด โดยเริ่มจากตัวสะกดตรงมาตรา แล้วจึงตามด้วยตัวสะกดไม่ตรงมาตรา (แผนการจัดกิจกรรมที่ 2) เมื่อนักเรียนสามารถอ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ได้ จึงให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการผันวรรณยุกต์ นักเรียนจะได้ฝึกการผันวรรณยุกต์โดยเริ่มจากการอ่านคำ ประโยค และบทอ่าน (แผนการจัดกิจกรรมที่ 3) หลังจากนั้น นักเรียนจะได้เรียนรู้หลักการอ่านคำที่มีลักษณะพิเศษต่าง ๆ ได้แก่ การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ คำที่มี รร (ร หัน) (แผนการจัดกิจกรรมที่ 4) คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส (แผนการจัดกิจกรรมที่ 5)

การจัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยากเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ ทบทวนความรู้เดิมของตนเอง เพื่อปรับพื้นฐานความรู้ แล้วจึงต่อยอดความรู้นั้น ไปสู่เรื่องที่ยากและ ซับซ้อนยิ่งขึ้น ส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนดำเนินไปอย่างเป็นลำดับขั้นตอน นำไปสู่การพัฒนา ความสามารถทางการอ่านของนักเรียนได้ในที่สุด

นอกจากนี้การจัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนประสบความสำเร็จในครั้งแรก จะเป็นแนวทาง ของขั้นต่อไป ซึ่งครูจะต้องมีตระว่างการสอน รวมถึงการมอบหมายงานให้นักเรียนที่ไม่ยาก หรือง่ายจนเกินไป

1.5) กิจกรรมเน้นการใช้พหุสัมผัส การสอนแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์ และมีความยืดหยุ่น หลากหลาย

กิจกรรมในโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย จะเน้นการใช้พหุ สัมผัส ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสหลายช่องทาง พร้อม ๆ กัน ได้แก่ การฟัง การมองเห็น การเคลื่อนไหวร่างกาย และการสัมผัส ตัวอย่างเช่น กิจกรรม “ผาขวดอวดคำศัพท์” ในแผนการจัดกิจกรรมที่ 1 นักเรียนจะได้ใช้ประสาทสัมผัสทางการฟัง จากการได้ยินการอ่านออกเสียงคำที่ประสมในแม่ ก กา ทางด้านการมองเห็น จากการดูผาขวดที่มีตัว พยัญชนะ และสระปรากฏอยู่ และทางด้านการสัมผัส จากการที่นักเรียนนำผาขวดมาเรียงต่อกันให้ เป็นคำ ซึ่งการใช้ประสาทสัมผัสดังกล่าว ทำให้นักเรียนจดจำได้ดียิ่งขึ้น จากการได้ลงมือสัมผัส ปฏิบัติ จริง อีกทั้งยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านอีกด้วย

นอกจากกิจกรรมจะเน้นการใช้พหุสัมผัสแล้ว ยังใช้วิธีการสอนแจกลูกสะกด คำหรือโฟนิกส์มาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมในโปรแกรม ซึ่งการสอนแบบแจกลูกสะกดคำนี้ จะ ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร และสามารถ ประสมอักษรให้เป็นคำได้ ซึ่งสอดคล้องกับสุปรมา ลีลามณี (2553) กล่าวว่า การสอนโดยผสมผสาน วิธีโฟนิกส์กับวิธีพหุสัมผัสมีขั้นตอนการสอนที่นอกจากจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์เสียงกับ ตัวอักษร และการประสมอักษร แต่การสอนโดยวิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนรู้จัก และออกเสียงหน่วยเสียง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับนักเรียนในการช่วยเตือนการออกเสียงเมื่อเห็นตัวอักษร และประสมอักษรได้ ถูกต้อง

อีกประการหนึ่ง การจัดกิจกรรมในโปรแกรมดังกล่าว ยังมีความยืดหยุ่น และหลากหลาย ทำให้ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนบางขั้นตอนของกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของการนำไปใช้ได้ เช่น “กิจกรรมทอดลูกเต๋าดัวสะกด” ในแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 หากมีนักเรียนจำนวนมาก และครูผู้สอนต้องการให้นักเรียนได้ฝึกอ่านทุกคน แต่มีเวลาที่จำกัด ครูผู้สอนสามารถปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยนำบัตรคำทั้งหมดใส่กล่องที่มีลักษณะเป็นลูกเต๋า แล้วเปิดเพลง 1 รอบให้นักเรียนส่งกล่องลูกเต๋า ไปเรื่อย ๆ จนรอบวง ขณะที่กล่องลูกเต๋าดูผ่านนักเรียนคนใด ก็ให้นักเรียนคนนั้น จับสลากบัตรคำไว้กับตนเอง 1 บัตรคำ และส่งต่อกล่องลูกเต๋านั้น ให้เพื่อนคนถัดไป ทำเช่นนั้นจนได้รับบัตรคำครบทุกคน แล้วครูจึงให้นักเรียนอ่านบัตรคำที่ตนเลือกมาทีละคน

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่าการเรียนผ่านโปรแกรมนี้ จะทำให้นักเรียนไม่รู้สึกกดดัน เกิดความเครียด หรือกังวลในขณะที่เรียน ซึ่งนอกจากจะช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านของนักเรียนแล้ว ยังส่งผลทำให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุขอีกด้วย

2) โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยพัฒนาขึ้นตามกระบวนการพัฒนาโปรแกรมและมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีกระบวนการพัฒนาโปรแกรม โดยเริ่มจากผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัญหาทางการอ่าน เพื่อนำข้อมูลสภาพปัญหาทางการอ่าน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาจัดหมวดหมู่

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิดการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย รวมทั้งได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาทักษะการอ่าน จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวทางหรือหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน

การศึกษาสภาพปัญหาทางการอ่านดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาทางการอ่านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการจัดทำสื่อ รวมถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการอ่านจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้พัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยเป็นอย่างมาก

หลังจากที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจากแหล่งต่าง ๆ เป็นหลักการสำคัญของโปรแกรมแล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดองค์ประกอบและสาระสำคัญของโปรแกรมฯ ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม เนื้อหา เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม การจัดกิจกรรมและการประเมินผล ต่อจากนั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำเครื่องมือดังกล่าวให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งได้รับคำแนะนำ และแนวทางการปรับปรุง อีกทั้งแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังได้นำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบขั้นตอน สื่อ ตลอดจนภาษาที่ใช้จนได้แผนการจัดกิจกรรมที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้สอน

เมื่อผู้วิจัยได้ปรับแก้เครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจุดที่โปรแกรมควรได้รับการพัฒนา เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุง หรือพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านให้ดียิ่งขึ้น

จากกระบวนการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยข้างต้น จะพบว่ากระบวนการพัฒนาโปรแกรมมีการศึกษาข้อมูล เอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาไทย อีกทั้งยังมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ จึงทำให้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพ

3) โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม

หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรมได้พิจารณา จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ครูสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2 ท่าน และศึกษานิเทศก์ภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 แล้วจึงนัดหมายการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา กล่าวคือจุดเด่นที่สำคัญของโปรแกรม ได้แก่ แบบคัดกรอง มีรายละเอียดที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้จริงได้ การจัดลำดับเนื้อหาภายในโปรแกรมมีความเหมาะสม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และภาระงานในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถทำให้นักเรียนบรรลุ

จุดประสงค์การเรียนรู้ได้ ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม อีกทั้งกิจกรรมและสื่อมีความหลากหลาย น่าสนใจ สามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ในส่วนของจุดที่ควรพัฒนาของโปรแกรม คือ คู่มือการใช้โปรแกรม ควรเพิ่มแผนภาพแสดงลำดับขั้นตอนการใช้โปรแกรม เพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น และนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว ควรเพิ่มแบบคัดกรองที่สามารถวินิจฉัยแยกปัญหาที่เกิดจากสระ และพยัญชนะ เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น และภาคผนวกท้ายแผนการจัดกิจกรรม ควรแยกสื่อแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน และในบทอ่าน ควรเพิ่มแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อตรวจสอบการอ่านคำผิดของนักเรียน

ข้อมูลจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของโปรแกรกดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงโปรแกรมอีกครั้งเพื่อให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาโปรแกรมให้ดียิ่งขึ้นได้ สอดคล้องกับสุปราณี หมีนยา (2561) ที่กล่าวว่า การประเมินที่มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะทำให้ได้ข้อค้นพบที่มีประโยชน์ สามารถนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้พัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. การอภิปรายผลเกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

1) ผลการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านโดยการนำไปทดลองใช้

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบการอ่านภาษาไทยหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริม การอ่านภาษาไทยจะมีความสามารถในการอ่านที่วัดโดยใช้แบบทดสอบการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริม เนื่องจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1.1) การจัดลำดับเนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก เน้นจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย ใช้พหุสัมพันธ์ และการสอนแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์เป็นระบบช่วยในการสอน

1.1.1) การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านได้จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ โดยเริ่มจาก การความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับอักษร การประสมคำ เรียนรู้เรื่องตัวสะกด การผันวรรณยุกต์ และการอ่านคำที่มีลักษณะพิเศษต่าง ๆ ได้แก่ คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร หัน) คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส ซึ่งสอดคล้องกับสร้อยสน สกกรักษ์ และคณะ (2559) ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่าน สรุปได้ว่า การสอนอ่านเริ่มต้นจากการให้นักเรียนได้เรียนรู้รูปและเสียงของพยัญชนะ และสระ หลังจากนั้น ฝึกการประสมคำในมาตราแม่ ก กา จนคล่อง แล้วจึงเพิ่มตัวสะกด โดยให้นักเรียนฝึกอ่านคำที่สะกดตรงตามมาตราก่อน แล้วจึงตามด้วยตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ซึ่งนักเรียนจะได้ฝึกประสมคำ และฝึกอ่านออกเสียง ต่อจากนั้น เรียนรู้เรื่องการผันวรรณยุกต์ และตามด้วยการเรียนรู้การอ่านคำที่มีลักษณะพิเศษต่าง ๆ เช่น คำควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำ คำที่มี รร (ร หัน) ฯลฯ

1.1.2) การจัดกิจกรรมมีความยืดหยุ่น หลากหลาย

การจัดกิจกรรมในโปรแกรมมีความยืดหยุ่น หลากหลาย ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกกดดัน เกิดความเครียด หรือกังวลในขณะที่เรียน เน้นการใช้พหุสัมผัส และใช้การสอนแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์เป็นระบบช่วยในการสอน กล่าวคือ การจัดกิจกรรมในโปรแกรมจะเน้นให้นักเรียนได้ฝึกการแจกลูกสะกดคำ ซึ่งจะเห็นได้ชัดในแผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ในกิจกรรมฟาดหวดอวดคำศัพท์ ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถจดจำรูปและเสียงพยัญชนะ สระได้ ประสมคำ สะกดคำ และอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง อีกทั้งการจัดกิจกรรมในโปรแกรมนี้นี้ ยังเน้นการได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายช่องทางร่วมกันในการเรียนรู้ ทั้งการมองเห็น การเคลื่อนไหว การได้ยินเสียง และการสัมผัส เช่น กิจกรรม ร หัน ปั่นป่วน ในแผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ที่มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทางการเคลื่อนไหว การมองเห็น การได้ยิน และการสัมผัส ส่งผลทำให้นักเรียนที่มีปัญหาการอ่านคำที่มี รร (ร หัน) ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 93.33 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุธีรา บุญนาค (2559) ที่พบว่า หลังการเรียนด้วยวิธีการสอนภาษาไทยแบบโฟนิกส์ กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ Lim & Oei (2015, อ้างถึงใน International Dyslexia Association, 2016) ที่กล่าวว่า การสอนโดยใช้โฟนิกส์ และพหุสัมผัสในโปรแกรมออร์ตัน-กิลลิงแฮม ทำให้นักเรียนมีผลทางการอ่านและการสะกดคำดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อีกประการหนึ่ง กิจกรรมที่หลากหลายนี้ ยังมี

ความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงแม้จะมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนอ่านออก แต่กิจกรรมที่จัดขึ้นนั้น จะมีความยาก หรือซับซ้อนมากกว่าการสอนอ่านในระดับประถมศึกษา ซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่าย และสนุกไปกับการเรียน

นอกจากโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยที่เน้นวิธีการสอนที่กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสหลายช่องทางพร้อม ๆ กัน จะช่วยทำให้นักเรียนเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้นแล้ว ยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านอีกด้วย กล่าวคือ การจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัส จะทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน และมีแรงจูงใจในการอ่านเพิ่มขึ้นด้วย ตัวอย่างเช่น กิจกรรม “บันไดงู” ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่ม ต้องช่วยกันอ่านบัตรคำที่กลุ่มของตนจับสลากได้ให้ถูกต้อง จึงจะมีโอกาสได้ทอดลูกเต๋า เพื่อเดินตามช่องตารางบันไดงู ดังนั้นนักเรียนจะตั้งใจอ่านบัตรคำ เพื่อกลุ่มของตนจะได้เป็นผู้ชนะ ซึ่งสอดคล้องกับ สุไพเราะ ลีลามณี (2553) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานวิธีการสอนแจกลูกสะกดคำหรือโพนิกส์กับวิธีพหุสัมผัสเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลำดับขั้นตอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร และการประสมอักษรให้เป็นคำ รวมทั้งนักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายช่องทางร่วมกัน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ช่องทางที่ถนัดในการเชื่อมโยงความรู้ สร้างความเข้าใจ และช่วยในการจดจำสิ่งที่เรียน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านอีกด้วย เช่นเดียวกับ จริลักษ์ณ์ จิรวินุลย์ (2545) ที่กล่าวว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ในการรับข้อมูล นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการรับรู้ข้อมูลด้วยการใช้ประสาทรับรู้เพียงบางด้าน

1.2) การเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา

ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมจำนวน 5 แผน ซึ่งกิจกรรมในแต่ละแผนจะแตกต่างกัน แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของการจัดกิจกรรม ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กิจกรรมหลักในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ได้แก่ บิงโก ก.ไก่ เรียงฉันซิ หาฉันสิ และ ผาขวดอวดคำศัพท์ แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ได้แก่ ไข่มุกเผลอแวง ทอดลูกเต๋าดูตัวสะกด และแรลลีมหาสนุก แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ได้แก่ ถาดไขว่รอยยุคดัดแสนสนุก ลำคำผันวรรณยุกต์ และตุ๊กตาเสียง

ทนาย แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ได้แก่ บันไดงู ร หันป่วน และเทพีผลไม้ แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 ได้แก่ บิงโกคำหาสนุก

การดำเนินการจัดกิจกรรม 5 กิจกรรมนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย ได้แก่ 1) บัตรคำ ซึ่งใช้ในหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมทอดลูกเต๋าตัวสะกด บันไดงู เทพีผลไม้ ร หันป่วน ฯลฯ 2) เพลง ใช้ในกิจกรรมตุ๊กตาเสียงทนาย และทอดลูกเต๋าตัวสะกด 3) สื่อสิ่งประดิษฐ์ เช่น ภาตไขว่วรรณยุกต์ ลูกเต๋าตัวสะกด บันไดงู ฝาขวดอวดคำศัพท์ 4) สื่ออื่น ๆ ได้แก่ ตุ๊กตา คลิปวิดีโอ ผู้วิจัยเลือกใช้สื่อต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถและความสนใจของนักเรียน โดยสื่อส่วนใหญ่จะเป็นสื่อทำมือ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับ สัมผัสได้ เช่น สื่อสำหรับทำกิจกรรม “บันไดงู” ซึ่งจะประกอบด้วยสื่อหลายชิ้น ได้แก่ ที่คาดศีรษะรูปสัตว์ जानกระดาก บัตรคำ ลูกเต๋า หรือสื่อสำหรับทำกิจกรรม “ตุ๊กตาเสียงทนาย” ประกอบด้วยสื่อ 3 ลักษณะ ได้แก่ บัตรคำ ตุ๊กตา เพลง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบสื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย ลักษณะสื่อดังกล่าว จะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนเกิดความสุข สนุกสนาน ส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนมีชีวิตชีวา

1.3) การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และการเสริมแรงทางบวก ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

การจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ โดยเฉพาะปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งการจัดกิจกรรมในโปรแกรมนี้ ครูจะมีความใกล้ชิดกับนักเรียน เริ่มตั้งแต่การคัดกรองนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรม เนื่องจากการทดสอบการอ่านรายบุคคล ทำให้ครูได้พูดคุย สอบถามถึงสาเหตุของปัญหาทางการอ่านของนักเรียน การทดสอบการอ่านหลังจบแผนการจัดกิจกรรมในแต่ละเรื่อง ครูได้ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) แก่นักเรียนรายบุคคล ซึ่งเป็นการพูดคุยถึงปัญหาแนวทางการพัฒนาตนเอง และการเสริมสร้างกำลังใจแก่นักเรียน อีกทั้งการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ จะเป็นเกมที่ทำให้นักเรียนเกิดความสุข สนุกสนาน ควบคู่กับการให้ความรู้ ซึ่งในแต่ละกิจกรรม ครูจะมีบทบาทที่แตกต่างกันไป ทั้งเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม ผู้เฝ้าอำนวยความสะดวก รวมถึงการคอยให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำต่าง ๆ ตลอดการทำกิจกรรม ซึ่ง การดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดบรรยากาศ การเรียนรู้ที่มีความเป็นกันเอง ไม่ตึงเครียด สอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลมาศ พุรินทร์ (2557) ที่

กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียน

นอกจากบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ จะเกิดจากปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนแล้ว การใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมก็ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้เช่นเดียวกัน กล่าวคือการดำเนินการตามโปรแกรมนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัย และความสนใจของนักเรียน เช่น การใช้สื่อที่มีรูปการ์ตูน การเลือกใช้เพลงประกอบการทำกิจกรรมซึ่งเป็นเพลงที่นักเรียนชื่นชอบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อรพรรณ บุตรกตัญญู (2542) ที่กล่าวว่า การจัดสื่อและอุปกรณ์ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก ทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน โดยคำนึงถึงความชอบ ความสนใจ เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ทั้งสื่ออุปกรณ์ บุคคลและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี จะทำให้เด็กได้มีการสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีความหมาย

นอกจากการสร้างบรรยากาศที่ดีจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว ยังมีอีกอีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นั่นก็คือการเสริมแรงทางบวก ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเสริมแรงบวกหลากหลายวิธี ได้แก่ การกล่าวชมเชย เช่น การกล่าวคำชมเชยเมื่อนักเรียนสามารถอ่านบัตรคำได้ถูกต้อง หรือกล่าวชมเชยเมื่อเห็นนักเรียนได้แสดงออกถึงความพยายามในการอ่านหรือทำกิจกรรม การกล่าวให้กำลังใจ เช่น เมื่อนักเรียนทดสอบการอ่าน แล้วนักเรียนไม่สามารถอ่านคำได้ถูกต้อง ครูจะกล่าวให้กำลังใจ และให้คำแนะนำในการอ่านการให้คะแนน เช่น เมื่อนักเรียนตั้งใจทำกิจกรรม แล้วสามารถสะสมบัตรคำได้มาก ครูก็จะเพิ่มคะแนนให้ การให้ดาวสะสม เช่น นักเรียนส่งบทอ่านคืนครูตรงเวลา นักเรียนจะได้รับดาวสำหรับติดที่ป้ายคะแนนพัฒนาการ การให้รางวัล เช่น เมื่อนักเรียนเป็นผู้ชนะในการเล่นเกมนักเรียนมีคะแนนพัฒนาการสะสมสูงเป็นอันดับที่ 1-3 ครูก็จะมอบของรางวัลให้ ซึ่งการเสริมแรงดังกล่าว ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และมีกำลังใจที่จะฝึกฝนการอ่านต่อไป สอดคล้องกับกาญจนา กิตติสุบรรณ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ครูสามารถใช้การเสริมแรงทางบวกได้หลายวิธี เช่น การให้ข้อเสนอแนะ (comment) ทางบวก การสร้างแรงกระตุ้น ส่งเสริมแรงจูงใจ ทำให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในสิ่งที่ตนเองมีเด่น ให้รางวัล ให้คะแนน ซึ่งทำให้ผู้เรียนมั่นใจในตนเองมากขึ้น เห็นความสำคัญ ในตนเองมากขึ้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แต่ผู้เรียนบางคนไม่สนใจต่อการเสริมแรง ดังนั้นจึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน

การเสริมแรงนี้จะช่วยผลักดันให้นักเรียนแสดงออกพฤติกรรมการเรียนรู้ และเพิ่มความถี่การร่วมทำกิจกรรมสอดคล้องกับ Skinner (1971, อ้างถึงใน ปิยนันท์ ปานนิม, 2549) ที่กล่าวว่า การแสดงออกพฤติกรรมต่าง ๆ หากได้รับผลการกระทำที่พึงพอใจ ผลการกระทำนั้นจะทำให้การแสดงออกพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้น

1.4) การฝึกฝนการอ่านอย่างเพียงพอช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น

การจัดกิจกรรมของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยในแต่ละครั้ง นักเรียนจะได้ฝึกฝนการอ่านผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน โดยนักเรียนจะได้อ่านทั้งบัตรคำ ประโยค และบทอ่าน ซึ่งนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนอ่านคำได้ถูกต้อง และคล่องมากขึ้นแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร (2560) ที่กล่าวว่า การให้เด็กได้อ่านบทอ่านในระดับที่อ่านเองได้อย่างอิสระและให้เด็กได้ฝึกฝนด้วยตนเองซ้ำ ๆ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยเพิ่มความคล่องในการอ่าน ซึ่งส่งผลต่อการอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อความเข้าใจในการอ่าน

2) ผลการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการประเมินโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอนอ่านภาษาไทย พบว่า โปรแกรมมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ กล่าวคือ โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาทางการอ่านของนักเรียนได้จริง เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมได้ระบุขั้นตอนการจัดกิจกรรม การวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้รวมทั้งสื่อต่าง ๆ เช่น บทอ่าน สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ นักเรียนเรียนยังได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง การทำกิจกรรมกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน สอดคล้องกับ Johnson et al. (1993, อ้างถึงใน พัชรา พยัคฆา, 2554) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีการใช้ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนจะได้ฝึกฝนการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างเพื่อนหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในห้องเรียน รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และ

วางใจซึ่งกันและกัน และส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุธิธรัตน์ (2557) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เอื้อเพื่อแผ่ความรู้แก่ผู้อื่น อีกทั้งความสำเร็จของตนเองคือความสำเร็จของกลุ่ม จะทำให้เกิดการช่วยเหลือ และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ส่งผลทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนและพัฒนาการเรียนของตนมากยิ่งขึ้น

อีกประการหนึ่ง สื่อที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมนี้ เป็นสื่อที่มีความน่าสนใจ เนื่องจากเป็นสื่อทำมือที่มีสีสันสวยงาม และมีหลากหลายรูปแบบที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเกิดความสนุกสนานในขณะที่ทำกิจกรรม

นอกจากนี้ เอกสารประกอบของโปรแกรม ได้แก่ คู่มือการใช้โปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งมีคำอธิบายที่ละเอียด ชัดเจน และใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ทำให้ผู้ที่สนใจสามารถนำโปรแกรมนี้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนได้

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิข้างต้นนี้ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ช่วยยืนยันได้ว่า โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านเป็นโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาทางการอ่านได้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำโปรแกรมไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำโปรแกรมไปใช้ แบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) การวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียน

การวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียนรายบุคคล เป็นขั้นตอนที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก เนื่องจากนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน จะอ่านไม่ได้ หรืออ่านไม่คล่อง ทำให้ใช้เวลาใน การวินิจฉัยนาน ซึ่งอาจแก้ไขได้ด้วยการเพิ่มจำนวนผู้วินิจฉัย เพื่อกระชับเวลายิ่งขึ้น

2) การบริหารจัดการชั้นเรียน

2.1) ครูสามารถเพิ่มเวลา หรือกระชับเวลาของแต่ละกิจกรรมได้

เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางการอ่าน ความต้องการ และความสนใจของนักเรียน

2.2) ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน การกระตุ้น การเสริมแรง และการให้กำลังใจเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน ครูควรเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม และดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้รู้สึกอยากร่วมทำกิจกรรม และมีทัศนคติที่ดี ต่อการอ่าน

2.3) การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง จะใช้สื่อ อุปกรณ์ค่อนข้างมาก ครูผู้สอนอาจจะเปิดรับอาสาสมัครที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่า และมีทักษะการใช้ภาษาไทยที่ดี มาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรม เพื่อครูผู้สอนจะได้ดำเนินกิจกรรมได้ครบ สมบูรณ์ และได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านพฤติกรรมทางการอ่านของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3) สื่อการสอน

1.1) ครูควรเลือกใช้วัสดุที่ค่อนข้างแข็งแรง คงทน ในการทำสื่อ เพื่อป้องกันไม่ให้สื่อชำรุดก่อนจบกิจกรรม และสามารถนำสื่อกลับมาใช้ซ้ำได้

1.2) ครูสามารถปรับสื่อบัตรคำ ให้เป็นข้อความ หรือประโยคที่เข้ากับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ปัจจุบันได้ เพื่อให้สื่อมีความทันสมัย และสร้างความสนใจจากนักเรียน

4) การนำโปรแกรมไปปรับใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นระดับชั้นอื่น

โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้นำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ จะพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของความรู้ ความสามารถ และความต้องการของนักเรียนระดับชั้นนี้ ทั้งนี้ หากมีการนำโปรแกรมไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมบางกิจกรรมใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับช่วงวัยของระดับชั้นนั้น ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1) ควรนำแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมไปพัฒนาเป็นกิจกรรมที่ใช้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) หรือเด็กในระดับชั้นอื่น ๆ ที่มีปัญหาทางการอ่าน

2.2) ควรมีการพัฒนาโปรแกรม เพื่อใช้แก้ปัญหาทางการอ่านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ปัญหาการอ่านคำที่มีตัวการ์นต์ ปัญหาการอ่านคำควบกล้ำ ฯลฯ

3. ข้อจำกัดของโปรแกรม

โปรแกรมนี้นพัฒนาขึ้นเพื่อใช้แก้ไขปัญหาทางการอ่าน 8 ปัญหา ได้แก่ การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน การอ่านคำที่ประกอบด้วยรูปสระหลายรูป การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา การอ่านคำที่มี รร (ร หัน) การอ่านคำที่มีอักษรนำ การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และการอ่านคำสมาสไม่ถูกต้อง และนำไปทดลองใช้เฉพาะกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้การนำโปรแกรมไปใช้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนควรวิเคราะห์ปัญหาทางการอ่านของนักเรียนว่ามีปัญหาในลักษณะเช่นเดียวกันหรือไม่



บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรรณิการ์ พวงเกษม. (2535). พิมพ์ครั้งที่ 2. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถม. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). “เด็กอ่านไม่ออก แก้อย่างไรหรอคะ”. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ปัญหาที่ท้าทาย. สืบค้นจาก : <http://social.obec.go.th/node/30>.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). หนังสือคู่มือการดำเนินงาน อ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรและสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.

กาญจนา กิตติสุพรรณ. (2560). ระบบการเรียนรู้แบบเสริมแรงทางบวกร่วมกับเทคนิควิชาไวยากรณ์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาและความภาคภูมิใจในตนเองตามคุณลักษณะสมรรถภาพ 4 ด้าน (ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

จรัส สุขเกษม. (2542). การสร้างแบบฝึกการสอนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, กรุงเทพฯ.

จรัสเกษม จิรวินัย. (2545). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์และแนวคิดสื่อกลางการสอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

จันทรา เทพชุมพล. (2549). การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้หนังสือประกอบการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการอ่าน เรื่องการประสมสระเดี่ยว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์.

จารุณี เจริญชัย. (2561, 2 พฤศจิกายน) แนวทางการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย. สัมภาษณ์.

จำลอง ไชยยา. (2545). การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำโดยใช้วิธีสตอรี่ไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

จีเรียง บุญสม. (2543). ผลของเพื่อนช่วยสอนร่วมกับการเสริมแรงที่มีต่อเจตคติ ความสามารถในการอ่านออกเสียง และความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.

ฉัตรวรรณ วัฒนวรรณกร. (2560). แนวทางการช่วยเหลือสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาที่มีปัญหาทางการอ่าน.

วารสารครุศาสตร์, 44(3), 287-301.

ฉัตรวรรณ วัฒนวรรณกร. (2561, 18 ตุลาคม) แนวทางการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย. สัมภาษณ์.

เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2558). ปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้: แนวทางแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม. สืบค้นจาก:

<https://www.gotoknow.org/posts/579593>.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). การสอนซ่อมเสริม : เติมเต็มศักยภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์.

ชูลีพร วัฒนพันธ์. (2555). การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนิสิตนักศึกษาวิชาเอก

ประถมศึกษา ตามแนวทฤษฎีทวิปริทัศน์และแนวคิดปริทัศน์ที่สาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

โชติมา หนูพริก. (ม.ป.ป.). เทคนิคการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : การตั้งคำถามและการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อ

ส่งเสริมการเรียนรู้. สืบค้นจาก: <http://www.curriculumandlearning.com>.

ดวงใจ บุญยภาส. (2561, 19 ตุลาคม) แนวทางการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย. สัมภาษณ์.

ไทยรัฐออนไลน์. (2559). เจาะปมร้อนรับวันเด็ก อะไรทำเยาวชนไทยอ่านไม่ออก. สืบค้นจาก:

<https://www.thairath.co.th/content/560044>.

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2558). การเรียนรู้ผ่านพหุประสาทสัมผัส. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 50(เมษายน 2558), 62-68.

บันลือ พงษ์ชนะวัน. (2522). อุปสรรคการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการสอน. กรุงเทพฯ: ไทย

วัฒนาพานิช.

บันลือ พงษ์ชนะวัน. (2543). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี. (2561, 7 กันยายน) แนวทางการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย. สัมภาษณ์.

บุญเสริม แก้วพรหม. (2558). นี่...อ่านออกเขียนได้ กลวิธีสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้. สืบค้นจาก:

<https://nipakaew.worldpress.com/2015/01/25>.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2524). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

ปิยนันท์ ปานนิ่ม. (2549). ผลของการใช้รูปแบบการเสริมแรงทางบวกในการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานบนเว็บไซต์ต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสมาธิสั้นและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เปลื้อง ณ นคร. (2538). ศิลปะแห่งการอ่าน: หลักวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

พรรณพร ศรีลัมพ์. (2547). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านออกเสียงที่มีอายุ

ระหว่าง 12-15 ปี โดยวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

พัชรา พยัคฆา. (2554). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ฟิสิกส์นี้ร่วมกับการ

เรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษา

ตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เพ็ญแข สุภิกิตย์. (2526). ปัญหาการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขต

ปทุมวัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ อักษร M- Z ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: โอเดียสแควร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). การอบรมนักศึกษาด้านการสอนภาษาไทยเพื่อเป็นครูภาษาไทย (ภาคกลาง). กรุงเทพฯ. เรืองยศ ศิริเสائر. (2553). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองบัวกุดอ้อ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). พิมพ์ครั้งที่ 3. วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). พิมพ์ครั้งที่ 4. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรกรณ์ สามโกเศศ. (2552). เวทีเสวนาใน งานเสวนาเชิงวิชาการประจำปี 2552 (TK Forum 2009) วาระแห่งชาติ ทศวรรษการอ่าน นโยบายการอ่าน. สืบค้นจาก: <https://www.tkpark.or.th/stocks/extra/00059c.pdf>.
- วัดผลจุดคอม. (2548). การใช้SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. สืบค้นจาก: <http://www.watpon.in.th/spss/spss4.pdf>.
- วิจิตร เจือจันทร์. (2533). ผลของการใช้เพลงในการฝึกอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ ร ล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิภา ตันทุพลพงษ์. (2553). การสอนซ่อมเสริมภาษาไทยระดับประถมศึกษา : คู่มือครู. กรุงเทพฯ: กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.
- วิมลมาศ พูนรินทร์. (2557). การพัฒนาแบบวัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศรีประไพ พรหมณี. (2561, 25 กันยายน). แนวทางการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย. สัมภาษณ์.
- ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม, พ. (2525). การสอนซ่อมเสริม: การสอนเพื่อบรรเทา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศวัสกร นันทะบัน. (2547). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโนนแดง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศิริลักษณ์ ชมพูคำ. (2559). แก้ปัญหา “เด็กอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้” บันได 6 ขั้น-นวัตกรรมใหม่ที่ได้ผล. สืบค้นจาก: <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php>.
- ศิวกานท์ ประทุมสุติ. (2557). จัดการเรียนการสอน ป.๑ ให้ถูกต้อง ป้องกันปัญหา “เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” แบบยั่งยืน. สืบค้นจาก : <http://oknation.nationtv.tv/blog/krugarn/2014/06/30>.
- สถาบันภาษาไทย. (2559). คู่มือการสอนอ่านเขียนโดยการแจกลูกสะกดคำ. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สถาบันภาษาไทย. (2561). คู่มือการวัดและประเมินผล “ความสามารถในการอ่านและการเขียน” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561. สืบค้นจาก: <http://www.korat7.go.th/web/index.php>.
- สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. (2537). การสอนซ่อมเสริม (Remedial Instruction). กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สรสิริ วรวรรณ. (2539). ปัญหาการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนระดับ 1 และ 2 โครงการสอนภาษาไทยและ

- วัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนไทยในสหรัฐอเมริกา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สร้อยสน สกลรักษ์ และคณะ. (2559). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ “การศึกษารูปแบบ วิธีการสอน และ
วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 9.
สืบค้นจาก: https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG58H0025.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2560). คู่มือการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปี
การศึกษา 2560. สืบค้นจาก: <http://bet.obec.go.th/index/wp-content/uploads/2018/01/RT-60.pdf>.
- สุขนินท์ บัณขุณันทกุล. (2559). การพัฒนากระบวนการสอนซ่อมเสริมตามแนวประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการ
เรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วารสารวิชาการ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 17(2), 70-81.
- สุธีรา บุญนาค. (2559). ผลการสอนภาษาไทยแบบโฟนิกส์โดยใช้สื่อการสอนประเภทโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มี
ต่อทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนไทยหลักสูตรนานาชาติ ในระดับประถมศึกษา.
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุนทรี อารินโสติกสกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และแนวคิด
พหุประสาทสัมผัสสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านระดับประถมศึกษา. วารสารวิทยาลัย
บัณฑิตเอเชีย, 7(ฉบับพิเศษ), 49-64.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุปราณี หมื่นยา. (2561). การประเมินแบบมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรม
ราชชนนี อุดรดิตถ์, 10(2), 260-271.
- สุพรรณิ วราทร. (2545). การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมลมาลย์ เอติรัตนะ. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- สุไพรมา ลีลามณี. (2553). ศึกษาความสามารถในการอ่านคำ และแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
3 ที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนโดยผสมผสานวิธีโฟนิกส์ (Phonics) กับวิธีพหุสัมผัส (Multi
- Sensory Approach). (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- หทัยรัตน์ คงวัฒนะ. (2539). การพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านภาษาไทยต่ำ. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2542). การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสม กับพัฒนาการ
ของเด็กวัยอนุบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อรุณา สิงหาราช. (2553). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมเพลง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน
และการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อังคณา ชัยมณี. (2540). การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจโดยใช้การเรียนรู้แบบ

ร่วมมือด้วยเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

อัมรา ศรีเกน. (2553). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มแข่งขันแข่งตามผลสัมฤทธิ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

อุษุทัย ไชยขาว. (2551). การปฏิบัติการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเป่า (รัฐราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

ภาษาอังกฤษ

Academy of Orton-Gillingham. (2001). *What is the Orton-Gillingham Approach?* Retrieved from: <https://www.ortonacademy.org/resources/what-is-the-orton-gillingham-approach>

Austrelian Dyslexia Associoation. (2011). *Multi-sensory approach to teaching*. Retrieved from: <http://learninghelp.org.au/multi-sensory-approaches-to-teaching>

Boyle, G. P. (1981). *Planning better programs*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Burns, P. C., Roe, B. D., & Ross, E. P. (1982). *Teaching reading in today's elementary schools* (4th ed ed.). New Jersey: Houghton Mifflin Company Boston.

Cain, K. (2010). *Reading development and difficulties*. Great British TJ International.

Chappell, K. (2018). *The essential needs for Orton-Gillingham based reading instruction*. Retrieved from: <https://www.readinghorizons.com/.../essential-need-orton-gillingham.pdf>.

Dyslexia Association of Singapore. (2015). *DAS handbook of early intervention 2015*. Retrieved from: <https://www.das.org.sg/images/publications/das-handbook/.../DASHB2015EI-WEB.pdf>

Harris, A. J. (1961). *How to Increase Reading Ability: A guide to developmental and remedial methods* (4th ed ed.). New York: David McKay Company, Inc.

Hughes, S. (2014). *The Orton-Gillingham language approach–A research review*. Retrieved from: www.nessy.com/us/files/.../Orton-Gillingham_Report-Final-Version.pdf.

International Dyslexia Association. (2016). *DAS Supports IDA's Response to ILA Dyslexia Research Advisory*. Retrieved from: <https://dyslexiaida.org>.

Kochevar, D. (1975). *Individualized remedial reading techniques for the classroom teacher*. New York: Parker.

Kutrubros, B. M. (1993). *The effect of phonemic training on unskilled readers: a school based study*. Retrieved from: <https://elibrary.ru/item.asp?id=5715708>.

Learning Disabilities Association of Peel Region (ldapr). (2017). *Orton-Gillingham*. Retrieved from:

<http://www.ldapr.ca/2017/09/orton-gillingham>.

Praveen, A. V. (2017). *What is multisensory teaching techniques?* Retrieved from

<http://www.lexiconreadingcenter.org/what-is-multisensory-teaching-techniques/>.

Sweeney, D. M. (2009). *Impact of the Orton-Gillingham program on the reading of students who are reading below grade level*. (Master of Arts Degree). Rowan University, New Jersey, United States.

Tansley, A. E. (1969). *Reading and Remedial Reading* (2nd ed.). Great Britain Western Printing Service Limited Bristol.

Tinker, A., M. (1965). *Bases for effective reading* (2nd ed.). United States of America: Lund Press.

Wilson, R. M. (1972). *Diagnostic and remedial reading for classroom and clinic*. (2nd ed). United States of America: Charles E. Merrill Publishing.





ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY



รายนามผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่าน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร
อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ดร.ดวงใจ บุญยะภาส
ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
3. ดร.บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี
ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30
4. นางจรรุณี เจิมชัยภูมิ
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
5. นางประไพศรี พรหมณี
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร
อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.ดวงใจ บุญยะภาส
ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. ดร.บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี
ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30
5. ดร.สันติวัฒน์ จันทร์ไธ
ครูโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม



คู่มือการใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน

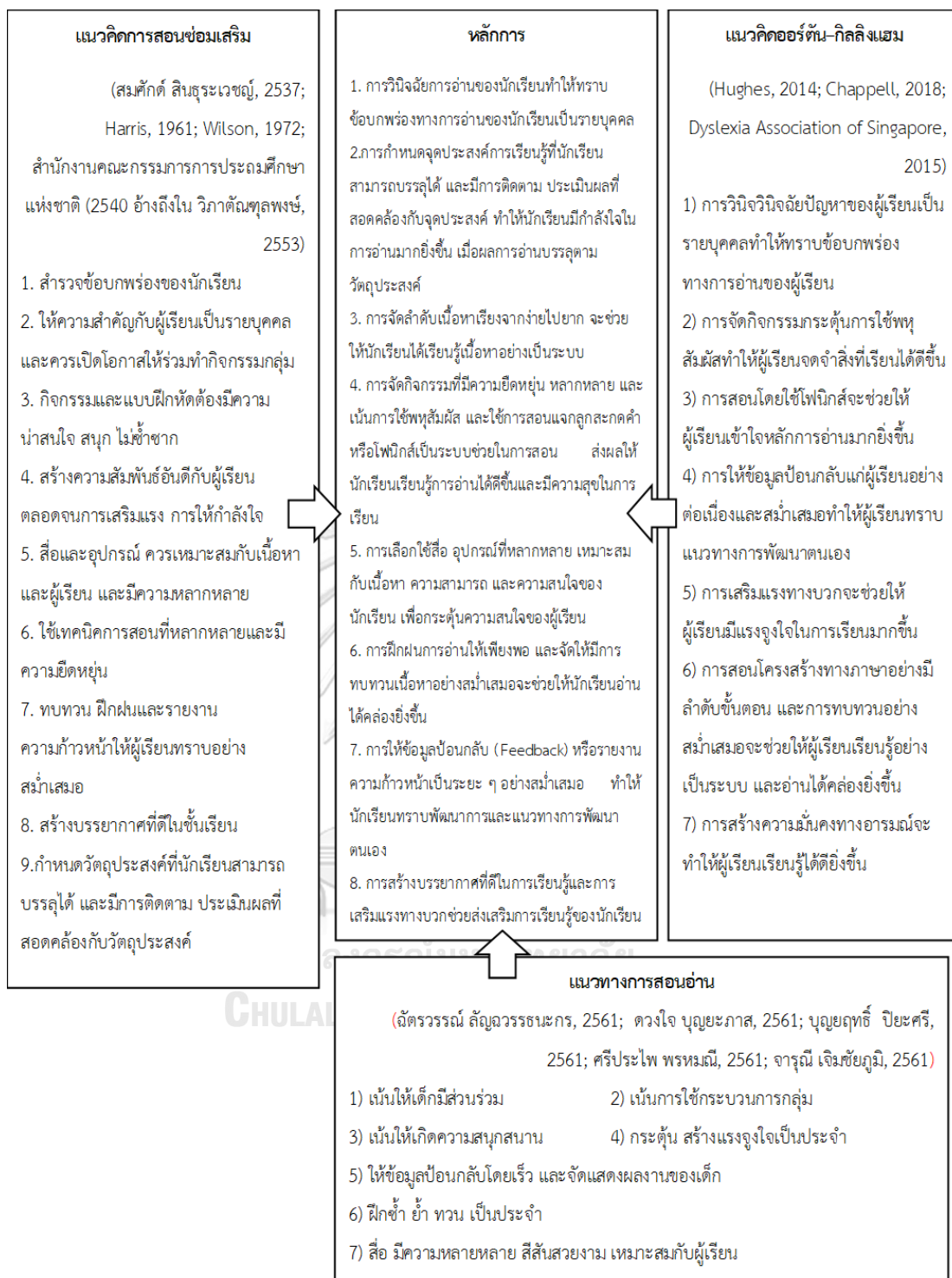
หลักการและเหตุผล

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน เป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ครูได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการอ่านของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำนวน 19 โรงเรียน พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังประสบปัญหาทางการอ่าน ซึ่งลักษณะปัญหาการอ่านที่พบจะเป็นการอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน เช่น อ่านคำว่า เยื้อง เป็น เยื่อง คำ เป็น คำ ฯลฯ การอ่านคำที่ประสมด้วยสระหลายรูป การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา คำที่มี รร (ร หัน) อักษรนำ คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส ไม่ถูกต้อง

นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านมักถูกละเลยความใส่ใจจากการเรียนการสอนทั้งจากที่บ้าน และในชั้นเรียน ซึ่งการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ ก็ไม่ได้เอื้อให้นักเรียนเหล่านี้ได้ฝึกฝนการอ่านจนสามารถเรียนทันเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่าน เกิดความเบื่อหน่าย หหมดแรงจูงใจและไม่มีความสุขในการเรียน

ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาโปรแกรมโดยใช้พื้นฐานแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม (Orton-Gillingham approach) ซึ่งแนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาการอ่านของเด็ก ซึ่งจะเน้นการใช้พหุสัมผัส (Multi-sensory) คือ การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสว่าเป็นการใช้ประสาทสัมผัสมากกว่า 2 อย่างขึ้นไปร่วมกันในการเรียนรู้ เช่น ใช้ระบบประสาทการได้ยินร่วมกับระบบประสาทการมองเห็น ระบบประสาทสั่งการให้เคลื่อนไหวและระบบรับสัมผัสที่ผิวหนัง และการสอนแบบแจกลูกสะกดคำ หรือการสอนแบบแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์ (Phonics) (Learning Disabilities Association of Peel Region (Idapr), 2017)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาข้อมูลการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ข้อมูลการพัฒนาความสามารถทางการอ่านจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการจัดทำโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยฯ ดังแผนภาพที่ 1 ต่อไปนี้



แผนภาพที่ 1 ตารางสังเคราะห์แนวคิดการสอนซ่อมเสริมและแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมและข้อมูลที่ได้จากศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์ สรุปเป็นหลักการของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ได้ 8 ประการ ดังนี้

1. การวินิจฉัยการอ่านของนักเรียนทำให้ทราบข้อบกพร่องทางการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้ และมีการติดตาม ประเมินผล ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อผลการอ่านบรรลุตาม วัตถุประสงค์

3. การจัดลำดับเนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาอย่างเป็นระบบ

4. การจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเน้นการใช้พหุสัมผัส และใช้การสอน แยกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์เป็นระบบช่วยในการสอน ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้การอ่านได้ดีขึ้นและมีความสุขในการเรียน

5. การเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถ และความสนใจ ของนักเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

6. การฝึกฝนการอ่านอย่างเพียงพอและจัดให้มีการทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ นักเรียนอ่านได้คล่องยิ่งขึ้น

7. การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หรือรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ อย่าง สม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนทราบพัฒนาการและแนวทางการพัฒนาตนเอง

8. การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และการเสริมแรงทางบวกช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการทั้ง 8 ประการ มาเป็นสรุปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการ พัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ดังนี้

วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

1. เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่าน ได้แก่ การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน คำที่ ประกอบด้วยสระหลายรูป ตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ การผันวรรณยุกต์ คำที่ออกเสียงอะกิงเสียง อักษรนำ คำที่มี รร (ร หัน) คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

2. เพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ การเขียนคำที่ ประกอบด้วยสระหลายรูป ตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ การผันวรรณยุกต์ คำที่ออกเสียงอะกิงเสียง อักษรนำ คำที่มี รร (ร หัน) คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม

1. คู่มือการใช้โปรแกรม
2. แผนการจัดกิจกรรม
3. แบบทดสอบการอ่าน เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรม และวัดความสามารถทางการอ่านก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมของนักเรียน
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน เป็นเครื่องมือที่ใช้ควบคู่กับแบบทดสอบการอ่าน เพื่อบันทึกพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนขณะที่สอบ

แนวทางการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมสำหรับผู้ที่มีปัญหาทางการอ่าน มีแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 1) ผู้สอนต้องวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านและพิจารณาความพร้อมในการอ่านรายบุคคลของผู้เรียนก่อน เพื่อให้ทราบปัญหาทางการอ่านของแต่ละคน
- 2) ผู้สอนวางแผนการจัดกิจกรรม โดยการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เน้นการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงการใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรม เน้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานควบคู่ไปกับการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค วิธีการต่าง ๆ เช่น เกม การร้องเพลง ฯลฯ
- 3) ผู้สอนควรเลือกใช้บทอ่านที่หลากหลาย และให้เด็กอ่านโดยอิสระเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือก และตัดสินใจด้วยตนเอง
- 4) ผู้สอนควรเชื่อมโยงทักษะการอ่านและการเขียนเข้าด้วยกัน โดยการเขียนตามคำบอก การแต่งเรื่อง
- 5) ผู้สอนควรหมั่นสร้างแรงจูงใจและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก ให้กำลังใจในการกำกับ ติดตามการอ่านของผู้เรียน ให้ข้อมูลป้อนกลับโดยเร็วที่สุด และจัดแสดงผลงานของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และควรให้เด็กทำซ้ำ ฝึกฝนให้เพียงพอ
- 6) ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ และฝึกฝนการอ่านอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกได้ด้วยตนเอง

แนวทางการจัดทำสื่อหรือเลือกใช้สื่อ

สื่อที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนในวัยมัธยมศึกษาตอนต้น ควรมีลักษณะ ดังนี้

1) สื่อที่มีสีสันสดใส หรือสื่อทำมือที่เด็กสามารถสัมผัสจับต้องได้จริง เช่น บัตรคำ เกมต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนจดจำสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น



ตัวอย่างสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในโปรแกรม

2) ควรเลือกใช้สื่อที่เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กหรือเป็นสื่อที่เด็ก ๆ ให้ความสนใจ เช่น เพลง การ์ตูน ฯลฯ ซึ่งนอกจากจะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนแล้ว ยังช่วยส่งเสริมบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย



ตัวอย่างสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในโปรแกรม

โปรแกรมซ่อมเสริมฯ นี้ ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ 5 แผนการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สอนสะกดคำ

1) แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พยัญชนะ สระ อาเอ

2) แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง

2. หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สอนการผันวรรณยุกต์

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลูกความสนุกกับวรรณยุกต์

3. หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สอนคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร

(ร หัน)

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลาเพลินกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร

หัน)

4. หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สอนคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้ อ่าน รู้เขียนกับภาษาอังกฤษและคำสมาส

โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ประกอบด้วย 5 แผนการจัดกิจกรรม แผนละ 2-6 คาบ ตามลักษณะของเนื้อหาและสภาพปัญหาผู้เรียน รวมทั้งสิ้น 20 คาบ (คาบละ 50 นาที) ดังตารางต่อไปนี้

แผนที่	เรื่อง	จุดประสงค์	กิจกรรม	เวลา
1	พยัญชนะ สระ ฮาเฮ (เรียนรู้ หน่วยเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงและสัญลักษณ์)	1.อ่านออกเสียงรูป พยัญชนะ และสระ ได้ 2.อ่านออกเสียง และประสมคำได้ 3.เขียนคำใน มาตรา ก กา ได้	1. เรียนรู้รูป จำ และสามารถออกเสียงพยัญชนะได้ถูกต้องโดยใช้เกม “บิงโก ก.ไก่” 2. เรียงลำดับพยัญชนะ ก-ฮ ผ่านกิจกรรม “เรียงฉันซี” 3. เรียนรู้รูป จำ และสามารถออกเสียงสระได้ถูกต้องผ่านกิจกรรม “หาฉันสิ” 4. ฝึกการอ่านและประสมคำในมาตราแม่ ก กา ผ่านกิจกรรม “ผ่าขวดอวดคำศัพท์” 5. เขียนตามคำบอกคำในมาตรา ก กา	2 ชั่วโมง

แผนที่	เรื่อง	จุดประสงค์	กิจกรรม	เวลา
2	ตัวสะกดอลเวง (ตัวสะกดใน มาตราต่าง ๆ)	1. อ่านออกเสียง คำในมาตรา ตัวสะกดต่าง ๆ ได้ ถูกต้อง 2. เขียนคำที่สะกด ด้วยมาตรา ตัวสะกดต่าง ๆ ได้ ถูกต้อง 3. ใช้คำที่มี ตัวสะกดต่าง ๆ เขียนเป็นประโยค ได้	1. เรียนรู้ตัวสะกดในมาตรา ตัวสะกดที่มีเฉพาะตัวสะกดตรง มาตรา ได้แก่ แม่กง แม่กม แม่เกย และแม่เกอว ผ่านกิจกรรม “ไขไก่อ อลเวง” 2. เขียนตามคำบอกคำที่มี ตัวสะกดในมาตราตัวสะกดที่มี เฉพาะตัวสะกดตรงมาตรา 3. เรียนรู้ตัวสะกดในมาตรา ตัวสะกดที่มีทั้งตัวสะกดตรงมาตรา และไม่ตรงมาตรา ผ่านวิธีสอนแบบ “อุปนัย” 4. ฝึกฝนการอ่านคำในมาตรา ตัวสะกดที่มีทั้งตัวสะกดตรงมาตรา และไม่ตรงมาตรา ผ่านการทำ กิจกรรม “ทอดลูกเต๋าตัวสะกด” 5. เขียนตามคำบอก 6. ฝึกฝนการอ่าน ผ่านกิจกรรม “แรลลี่มหาสนุก” 7. ทดสอบการอ่านมาตรา ตัวสะกดต่าง ๆ	4 ชั่วโมง
3	มาปลูกความ สนุกกับ วรรณยุกต์ (การผัน วรรณยุกต์)	1. อ่านออกเสียง คำที่มีรูป วรรณยุกต์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 2. อ่านออกเสียง คำ วลี หรือ ประโยคที่ ประกอบด้วย	1. เรียนรู้หลักการผันวรรณยุกต์ อักษร 3 หมู่ ผ่านการใช้กิจกรรม “เถาไผ่วรรณยุกต์แสนสนุก” 2. ฝึกการผันวรรณยุกต์โดยใช้ กิจกรรม “ล่าคำผันวรรณยุกต์” 3. ฝึกการผันวรรณยุกต์โดยใช้ กิจกรรม “ตุ๊กตาเสียงทาย” 4. ฝึกฝนการอ่านโดยใช้บทอ่าน	6 ชั่วโมง

แผนที่	เรื่อง	จุดประสงค์	กิจกรรม	เวลา
		วรรณยุกต์รูป ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง		
4	เพลลาเพลลิน กับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) (การอ่านคำที่ ออกเสียงอะกึ่ง เสียง อักษรนำ และ รร)	1. อ่านออกเสียง คำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร ได้ถูกต้อง 2. เขียนคำที่มีอะ กึ่งเสียง อักษรนำ และ รร ได้ถูกต้อง	1. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียงคำ ที่มีอะกึ่งเสียง และคำที่มีอักษรนำ ผ่านวิธีสอนแบบอุปนัย 2. ฝึกฝนการอ่านออกเสียงคำที่ มีอะกึ่งเสียงและคำที่มีอักษรนำ ผ่านกิจกรรม “บันไดงู” 3. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียง และฝึกฝนการอ่านคำที่มี รร ผ่าน กิจกรรม เกม “ร หันปั่นป่วน” 4. ฝึกฝนการอ่านคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) ผ่าน กิจกรรม “เทพีผลไม้” 5. เขียนตามคำบอก 6. ทดสอบการอ่านออกเสียงคำที่ มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน)	5 ชั่วโมง
5	รู้อ่าน รู้เขียน กับ ภาษาอังกฤษ และคำสมาส (การอ่านคำ ที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส)	1. อ่านออกเสียง คำที่มาจาก ภาษาอังกฤษได้ ถูกต้อง 2. อ่านออกเสียง คำสมาสได้ถูกต้อง 3. เขียนคำที่มา จากภาษาอังกฤษ ได้ถูกต้อง 4. เขียนคำสมาสได้ ถูกต้อง	1. เรียนรู้การอ่านคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส ผ่าน กิจกรรม “บิงโกคำมหาสนุก” 2. เขียนตามคำบอกและเขียนคำ อ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษและ คำสมาส 3. ฝึกฝนการอ่านคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส 4. ทดสอบการอ่านคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษ และคำสมาส	3 ชั่วโมง

หมายเหตุ แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 นี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อแก้ปัญหาการอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาสของนักเรียน ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมนี้ จัดทำขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาคำที่มาจากภาษาอังกฤษซึ่งเป็นเพียงหนึ่งภาษาจากหลาย ๆ ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย แต่ทั้งนี้หากเป็นคำภาษาอื่น เช่น บาลี สันสกฤต เขมร ฯลฯ การอ่านจะเป็นไปในลักษณะของการอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ซึ่งต่างจากภาษาอังกฤษที่มีรูปคำ และการอ่านออกเสียง ไม่ตรงกัน เช่น สปาเกตตี้ อ่านออกเสียงว่า สะ-ปา-เก็ต-ตี้

ขั้นตอนการดำเนินการ

การสอนซ่อมเสริมด้วยโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ครูควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจ และเตรียมแบบฝึก บทอ่าน สื่อให้ครบตามจำนวนนักเรียน ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินที่ปรากฏในแผนการจัดกิจกรรมให้พร้อม โดยแบ่งระยะการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นก่อนการจัดกิจกรรม

ขั้นนี้เป็นขั้นการเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินงานในการจัดโปรแกรม มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ครูรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาหรือสันนิษฐานว่ามีปัญหาทางการอ่าน เพื่อให้ทราบข้อมูลโดยสังเขปว่า มีนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านมากน้อยเพียงใด และมีใครบ้าง
2. ครูดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านเพื่อเข้าร่วมโปรแกรม โดยครูทดสอบการอ่านของนักเรียนรายบุคคล ขณะที่นักเรียนทดสอบการอ่านนั้น ครูจะใช้เครื่องมือแบบคัดกรองปัญหาการอ่านไม่ออก อ่านผิด เพื่อวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียน และใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนควบคู่ไปด้วย คะแนนที่ได้จากแบบคัดกรองจะนำไปเป็นคะแนนก่อนเรียน (Pre test)
3. ครูสรุปผลการคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน นักเรียนที่มีผลคะแนนการคัดกรองอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหา ให้นำนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม
4. ครูจัดทำข้อมูลการจัดกลุ่มนักเรียน เก่ง กลาง อ่อน และจัดกลุ่มนักเรียนตามสภาพปัญหาที่พบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการติดตามพัฒนาการของนักเรียน
5. ครูจัดทำบอร์ดแสดงคะแนนพัฒนาการทางการอ่านหรือการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักเรียนแต่ละคน และนำไปติดที่ห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นคะแนนของตนเอง

บทบาทของครู : ครูต้องศึกษา เรียนรู้วิธีการคัดกรองนักเรียนเป็นอย่างดี รวมถึงการสร้างบรรยากาศเชิงบวก เพื่อให้การคัดกรองดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งครูยังต้องจัดทำข้อมูล การอ่านของนักเรียนแต่ละคน เพื่อใช้ประกอบการติดตามพัฒนาการของนักเรียน

บทบาทของนักเรียน : นักเรียนมีความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อรับการคัดกรอง โดยใช้แบบคัดกรองปัญหาทางการอ่าน

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนี้เป็นขั้นตอนการดำเนินการตามแผนกิจกรรมที่ได้ออกแบบไว้ มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมตามแผนการจัดกิจกรรม
2. เมื่อครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมแต่ละแผนเรียบร้อยแล้ว ครูควรเลือกสุ่มถามนักเรียนบางคน เกี่ยวกับความรู้สึกในขณะที่เรียน และสิ่งที่นักเรียนได้รับในแต่ละคาบเรียน

นอกจากนี้ หากผลการประเมินการอ่านของนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ให้ครูสอนซ่อมเสริมเพิ่มเติมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การอ่าน

3. การสอนซ่อมเสริมทุกแผนการจัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นเวลาตามความสามารถและความสนใจของนักเรียน
4. หากมีการมอบหมายให้นักเรียนนำบทอ่านไปอ่านให้ผู้ปกครองฟัง ครูจะต้องมีการติดตามการอ่านของนักเรียน อาจจะเป็นช่วงต้นคาบ หรือท้ายคาบก็ได้ หากนักเรียนคนใดไม่ได้อ่านบทอ่านมา ครูต้องถามถึงสาเหตุของการไม่ได้ฝึกอ่านบทอ่าน เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และให้นักเรียนอ่านบทอ่านให้ครูฟังหลังจากสิ้นสุดการสอน
5. การบันทึกคะแนนบนบอร์ดแสดงคะแนน ครูควรบันทึกโดยใช้สัญลักษณ์หรือสีที่แตกต่างกัน เมื่อมีการเปลี่ยนแผนการจัดกิจกรรม เพื่อจะได้เห็นชัดเจนว่า แต่ละแผน นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมหรือมีพัฒนาการเป็นอย่างไร

บทบาทของครู : ครูต้องศึกษา เรียนรู้ และทำความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น อีกทั้งยังต้องเตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมในทุก ๆ ครั้ง

บทบาทของนักเรียน : นักเรียนได้เรียนรู้หลักหรือวิธีการอ่านคำในลักษณะต่าง ๆ อีกทั้งยังต้องหมั่นฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านของตนเอง

ขั้นหลังการจัดกิจกรรม

ขั้นนี้เป็นขั้นสรุปผลที่ได้รับจากโปรแกรม มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ครูให้นักเรียนทดสอบการอ่าน (Post test) โดยใช้บทอ่านเดียวกันกับตอนก่อนเรียน (Pre test)
2. หากนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ครูต้องจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนคนดังกล่าว
3. ครูสรุปคะแนนบนบอร์ดและแจ้งให้นักเรียนทราบ กล่าวชื่นชมและให้กำลังใจแก่นักเรียน

บทบาทของครู : ครูทดสอบการอ่านของนักเรียน (Post test) หากพบว่ามึนักเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ครูต้องจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียน นอกจากนี้ ครูต้องสรุปคะแนนสะสมบนบอร์ดของนักเรียนแต่ละคน และจัดให้มีการกล่าวชมเชย การให้กำลังใจ หรือการเสริมแรงบวกแก่นักเรียน

บทบาทของนักเรียน : นักเรียนมีความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อรับการทดสอบทางการอ่าน (Post test) และนักเรียนคนใดที่มีผลการทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ต้องเรียนซ่อมเสริมเพิ่มเติม



เครื่องมือที่ใช้ในโปรแกรม

แบบทดสอบการอ่าน

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของผู้รับการทดสอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 อ่านคำศัพท์ ประกอบด้วย คำศัพท์จำนวน 50 คำ

ตอนที่ 2 อ่านบทอ่าน ประกอบด้วย บทอ่านจำนวน 2 บท โดยผู้รับการทดสอบเลือกอ่านเพียงบทใดบทหนึ่ง

แบบทดสอบฉบับนี้จะใช้วินิจฉัยปัญหาทางการอ่าน จำนวน 8 ปัญหา ดังนี้

1. อ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน เช่น อ่านคำว่า เยื้อง เป็น เยื่อง คำ เป็น ค้า เป็นต้น
2. อ่านคำที่ประสมด้วยสระหลายรูป
3. อ่านคำที่ใช้เสียงอะกิงเสียงไม่ถูกต้อง
4. อ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราไม่ถูกต้อง
5. อ่านคำที่มี รร (ร หัน) ไม่ถูกต้อง
6. อ่านคำที่มีอักษรนำไม่ถูกต้อง
7. อ่านคำที่มาจากอังกฤษไม่ถูกต้อง
8. อ่านคำสมาสไม่ถูกต้อง

สำหรับครู

แบบคัดกรองปัญหาการอ่านไม่ออก และอ่านผิด

คำ	การวินิจฉัยปัญหาการอ่าน (เกณฑ์ 75%)	มี ปัญหา	ไม่มี ปัญหา
อีจู้ ตู้ดตุ๋ ย่ำคำ จุ่มง่าม เอื้อเพื้อ	การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน (4 คำ)		
เปราะเปื้อน เลอะเลือน ตบผัวะ ขนมน เปี้ยะ ยั่วเยี้ย เหนอะหนะ	การอ่านคำที่ประสมด้วยสระหลาย รูป (5 คำ)		
ขยำขยี้ สนิมเหล็ก ผ้าโสร่ง ต้นขนุน	การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง (3 คำ)		
มโหฬาร บริโภค พิสุจน์ พิศดาร มหาสมุทร รัฐบาล มหரசพ ฉันทพล วิเศษ บริเวน ประรภ มิตรภาพ	การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตาม มาตรา (9 คำ)		
อัครรรย์ อุปสรรค ธรรมชาติ สรรเสริญ ครรภ์	การอ่านคำที่มี รร (4 คำ)		
หลอกลวง อติเรก ดำรัส สวัสดี ประหลาด ลูกหว่า	การอ่านคำที่มีอักษรนำ (5 คำ)		
ธุรกิจ ภูมิศาสตร์ เกียรติยศ ธนบัตร นโยบาย แพทยศาสตร์	การอ่านคำสมาส (5 คำ)		

คำ	การวินิจฉัยปัญหาการอ่าน (เกณฑ์ 75%)	มี ปัญหา	ไม่มี ปัญหา
คอมพิวเตอร์ โควตา เทคโนโลยี สปาเกตตี้ โน้ตเพลง ดีเปรสชัน	การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ (5 คำ)		

เกณฑ์การประเมิน การวินิจฉัยปัญหาในแต่ละประเด็น หากนักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 75 ของแต่ละประเด็นปัญหา จึงจะจัดว่ามีปัญหาทางการอ่าน (*เกณฑ์ระดับดีมากตามการประเมินการทดสอบการอ่านออก-เขียนได้ของสพฐ.)

ชื่อนักเรียนที่ได้รับการคัดกรอง.....ชั้น.....



แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำต่อไปนี้

ตอนที่ 1 อ่านคำศัพท์

คำ	คำ	คำ	คำ	คำ
1. อีจู้	11. เหนอะหนะ	21. รัฐบาล	31. สรรเสริญ	41. เกียรติยศ
2. ตีตุ๋	12. ขยำขยี้	22. มหรรสพ	32. ครรรภ์	42. ธนบัตร
3. ย่ำค่า	13. สนิมเหล็ก	23. ฉันทพล	33. หลอกลวง	43. นโยบาย
4. งุ่มง่าม	14. ผ้าโสร่ง	24. วิเศษ	34. อติเรก	44. แพทยศาสตร์
5. เอื้อเฟื้อ	15. ต้นขนุน	25. บริเวณ	35. ดำรัส	45. คอมพิวเตอร์
6. เปราะเปื้อน	16. มโหฬาร	26. ปราการ	36. สวัสดิ์	46. โควตา
7. เลอะเลือน	17. บริโศก	27. มิตรภาพ	37. ประหลาด	47. เทคโนโลยี
8. ตบผัวะ	18. พิสุจน์	28. อัจฉรย์	38. ลูกหว่า	48. สปากะตตี
9. ขนมเปี้ยะ	19. พิศดาร	29. อุปสรรค	39. ธุรกิจ	49. โน้ตเพลง
10. ยั่วเย้า	20. มหาสมุทร	30. ธรรมชาติ	40. ภูมิศาสตร์	50. ดีเปรสชัน

จำนวนคำที่อ่านถูกต้อง

50

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ตอนที่ 2 บทอ่าน (เลือกอ่านบทใดบทหนึ่ง)

นิทาน เรื่อง แมวเหมียวน้อย

ในสมัยโบราณมีแมวเหมียวตัวหนึ่งอาศัยอยู่บริเวณลำธาร แต่ด้วยความที่มันมีขนาดเล็กกว่าพรรคพวกเดียวกัน จึงทำให้ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่แมวตัวที่ใหญ่โตมโหฬารกว่ารังแกสารพัด เมื่อนานวันเข้าแมวตัวน้อยก็เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ จนวันหนึ่งเทวดาบนสวรรค์เพิ่ญสังเกตเห็นจึงส่งสาร ท่านจึงอยากประทานพรอันมหัศจรรย์ให้แมวตัวน้อย 1 ข้อ

“เอาอย่างนี้ไหมเจ้าแมวน้อย ข้าจะเสกให้เจ้ามีฝ่ามือพิฆาตที่สุดในสถานที่แห่งนี้” เทวดาว่า

แมวน้อยส่ายหน้าทันที “อย่าเลยท่าน ข้ากลัวตัวอื่นจะกลัวข้าตบผิยะ จนไม่กล้ามาคุยเล่น สนุกสนานกับข้า”

“ถ้าเช่นนั้น...เอาแบบนี้ ข้าจะเสกให้เจ้าเรียกสายฟ้ามาถล่มผู้อื่นดังเปรี้ยงได้”

“อย่าเลยท่าน” แมวน้อยปราม “หากว่าข้าเรียกสายฟ้ามาถล่มผู้อื่นดังเปรี้ยงได้ ข้าก็อาจจะดุร้าย เยือกเย็น และเอาสายฟ้าไปฆ่าผู้อื่นได้”

“เอ...เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ข้าจะเสกให้ร่างกายเจ้ามีพิษเปราะเปื้อนไปด้วยเชื้อโรค สามารถกัดคนที่มาทำร้ายเจ้าได้ เหมือนงูร้าย” เทวดากล่าว

เจ้าแมวน้อยสั่นหน้าจนทางไหวไปมา

“ไม่ดีหรอกท่าน ข้ากลัวว่าพิษของข้าจะไปเสียใครจนตาย ข้านี้กลัวการที่เห็นใครมาทยอยตายต่อหน้าต่อตา”

“งั้นข้าจะเสกให้เจ้าเป็นหัวหน้า**กระทรวง**แล้วกัน” เทวดากล่าว

“อย่าเลยท่าน” แมวน้อยปฏิเสธอีกครั้ง “ข้าไม่ต้องการที่จะสวมหน้ากากใส่คนอื่น**เรื่อย**
เปื่อย”

“ข้าขอบคุณท่านมากที่ช่วยเหลือข้า หากข้ามีโอกาสดูแลแทนเจ้าแน่ๆ” แมวน้อยพูดต่อ

เมื่อได้ยินเจ้าแมวพูด เทวดาก็ถอนหายใจยาวๆ ก่อนที่จะพูดต่อไปด้วยความเมตตาและ
สงสาร

“เจ้าแมวน้อย เจ้าเป็นสัตว์ที่มีจิตใจงดงาม **กตัญญู** รักสงบ ปราศจากพิษภัย ก็เป็นลักษณะ
เด่นของเจ้า ทำให้เจ้าเป็นที่รัก ข้าว่าที่เจ้าเป็นอยู่นี้ก็ดีอยู่แล้ว หากมีความจำเป็นที่ต้อง**ขยับขยาย**
เปลี่ยนแปลงอะไรไม่”

เมื่อจบคำพูดเทวดา เจ้าแมวเล็กก็เห็นดีเห็นงามด้วย เนื่องจากตัวเองเป็นแบบนี้ก็ดีอยู่แล้ว

นิทาน เรื่อง ความสามารถพิเศษ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีวิทยาลัยแห่งหนึ่งที่ทำให้ความรู้ที่ยอดเยี่ยมที่สุดในอาณาจักร เปิดรับสอนแต่ผู้มีความสามารถพิเศษเท่านั้น บางคนเป็นศิษย์มีคุณภาพ ไม่เหลวไหลหรือเถลไถล แต่บางคนก็ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ใครที่ได้เรียนที่นี่ จะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแม้แต่เหรียญเดียว จึงมีผู้เดินทางสัญจรมาสมัครจำนวนมาก ส่วนการได้รับอนุญาตเข้าไปศึกษาหรือไม่นั้น มีแต่ท่านกัปตันเท่านั้นที่จะบอกได้ว่าใครสมควรได้รับการศึกษาในที่แห่งนั้น โดยจะจัดสรรนักเรียนตามประเภทของความสามารถ

ปิติ เด็กหนุ่มผู้เฉลียวฉลาด ผิวพรรณดี สุขภาพแข็งแรง มีเสียงที่ดังกังวานสามารถบรรเลงเพลงได้อย่างสร้างสรรค์ ตัดสินใจที่จะไปสมัครเข้ารับการศึกษาน ณ วิทยาลัยแห่งนี้ เมื่อไปถึงวิทยาลัย เขาก็เจอกับผู้สมัครเรียนที่มีความสามารถพิเศษแตกต่างกัน บางคนสามารถทำอาหารได้อร่อยแม้แต่คนที่ตรอมใจยังกินอาหารที่เขาเสิร์ฟได้อย่างเอร็ดอร่อย บางคนสามารถมองเห็นถนนได้หลายพันเมตร จนสามารถท่องเที่ยวได้อย่างมีอิสระภาพ บางคนมีความสามารถในการพูดให้คนเชื่อไม่ว่าเขาจะพูดอะไร ทุกคนก็จะทำตามอย่างเลอะเลือน เขาจะสามารถเชื่อมความสัมพันธ์กับทุกคนหรือโฆษณาขายของได้อย่างง่ายดาย ฟังดูแล้วเป็นความสามารถได้อย่างน่าทึ่ง

เมื่อผู้สมัครได้รับรู้ว่าปิตีมีความสามารถพิเศษ ที่สามารถพูดได้เสียงดังกังวาน พวกเขาทั้งหมดหัวเราะด้วยความตลก

“ในการทำการใหญ่นั้น ข้าว่าเสียงของเจ้าจะเป็นข้อเสียมากกว่าข้อดี” ชายหนุ่มคนหนึ่งกล่าวท่ามกลางความเห็นด้วยของคนอื่นๆ แต่ปิตีไม่ได้สนใจ เพราะคนที่จะอนุญาตให้ตนเข้าศึกษาไม่ใช่คนกลุ่มนี้

และเมื่อปิตีได้เข้าไปเจอกับท่านกัปตัน ท่านกัปตันก็ได้คิดอย่างเช่นคนอื่นๆ เขาคิดว่าเสียงที่ดังกังวานน่าจะมีประโยชน์ ซึ่งอาจต่างกับการมองเห็นหรือได้ยินบ้าง

“ข้าตกลงรับเจ้ามาศึกษาในวิทยาลัยของข้า” ท่านกัปตันกล่าว ทำให้ปิตีดีใจยิ่งนัก

ถึงแม้ว่าขณะที่ศึกษาในวิทยาลัยแห่งนี้ ปิติจะโดยเพื่อนเยาะเย้ยในความสามารถที่ทุกคนเห็นว่าไร้ประโยชน์ แต่เขาก็ไม่ได้สนใจ

ต่อมาวันหนึ่ง ท่าน**กัปตัน**ได้มอบภารกิจให้บรรดาลูกศิษย์**สัญญา**ไปช่วยเหลือหมู่บ้านต่างแดนแห่งหนึ่งซึ่งประสบเหตุ**อุทกภัย** เนื่องจากมีฝนตกติดต่อกันมาหลายวัน **พิพิธภัณฑ** **คลินิก** **แหล่งวัฒนธรรม** นาที่รอเกี่ยวข้าวและสวนที่หวาน**เมล็ด**ไว้มันน้ำ มีโคลน**เลอะเทอะ**และมี**น้ำล้นตลิ่ง** ศิษย์ทั้งหลายทำงานกันอย่างขยันขันแข็งจะเนื้อตัว**เหนอะหนะ**ไปหมด

“ข้าเห็นเรืออยู่ที่ปากน้ำ” ศิษย์ผู้หนึ่งที่มองได้ไกลกล่าว แต่เขาก็ทำได้แต่มอง

“แล้วเราจะทำอย่างไรกัน พวก**ฝรั่ง**รอความช่วยเหลืออยู่ ข้าไม่อยากเว้น**วรรค**การทำงานด้วยสิ” ศิษย์ผู้หนึ่งกล่าวด้วยความร้อนใจ

เมื่อปิติได้ยินเช่นนั้น เขารีบ**อมทอฟฟี่** แล้วจึงใช้เสียงอันดังกังวานของเขาเรียกเรือที่อยู่อีกปากหนึ่งมารับ เมื่อเรือข้ามฝากได้ยิน จึงรีบพายเรือมารับพวกเขาข้ามไปช่วยคนอื่นฝั่ง ทำให้ภารกิจนี้สำเร็จ

ตั้งแต่นั้นมา เพื่อนร่วมวิทยาลัยของปิตินี้ไม่เคยเยาะเย้ยเขาอีกเลย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน เรื่อง.....

(ใช้ช่วง Pre-test และ Post-test)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ประเด็นการสังเกต	มีปัญหา	ไม่มี ปัญหา	ระบุคำที่พบ ปัญหา	ข้อสังเกตที่พบ เพิ่มเติม
1. การอ่านคำ				
- อ่านทีละคำ				
- อ่านไม่ติดต่อกัน				
- อ่านซ้ำ				
- อ่านลั่นเล				
- อ่านเร็วเกินไป				
- อ่านเพิ่มคำ				
- อ่านสะกดเป็นรายคำ				
2. การใช้เสียง				
- เบา				
- สูงต่ำไม่สม่ำเสมอ				
- ติดภาษาถิ่น				
- ออกเสียงไม่ชัดเจน / อ้อ				

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประเด็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมทำกิจกรรมในชั้นเรียน

(ใช้สังเกตขณะจัดกิจกรรม)

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อ	ประเด็นการสังเกต	ใช่	ไม่ใช่
1	อ่านได้คล่อง		
2	ทำกิจกรรมอย่างตั้งใจ		
3	มีความสุขในการทำกิจกรรม		
4	กระตือรือร้นในการร่วมทำกิจกรรม		
5	ให้ความช่วยเหลือทางการอ่านแก่เพื่อนได้		

ประเด็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม เผลาเพลินกับอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (รหัน)

เวลา 5 ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมนี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อแก้ปัญหาการอ่านคำที่มีเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) ไม่ถูกต้องของนักเรียน โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

1. อ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร ได้ถูกต้อง
2. เขียนคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

หลักการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง

คำที่อ่านแบบสระอะกึ่งเสียง จะมีพยัญชนะต้น 2 ตัว ประสมกันและร่วมอยู่ในสระเดียวกัน อ่านออกเสียงคล้ายเป็น 2 พยางค์ โดยพยัญชนะต้นตัวหน้าออกเสียงสระอะกึ่งเสียง ส่วนพยัญชนะตัวหลังออกเสียงตามสระที่ประสม แต่อ้าออกเสียงสูงตามพยัญชนะต้นตัวหน้า ถ้าพยัญชนะต้นตัวหน้าเป็นอักษรสูงหรืออักษรกลาง เช่น

พยางค์หน้าอ่านสระอะกึ่งเสียง พยางค์หลังอ่านเสียงสูงตามพยัญชนะต้นตัวหน้า (อักษรสูง)

สถาน อ่านว่า สะ - ถาน

ฉลาม อ่านว่า ฉะ - หลาม

พยางค์หน้าอ่านสระอะกึ่งเสียง พยางค์หลังอ่านเสียงสูงตามพยัญชนะต้นตัวหน้า (อักษรกลาง)

จรวด อ่านว่า จะ - หรวด

ตวาด อ่านว่า ตะ - หวาด

พยางค์หน้าอ่านสระอะกึ่งเสียง พยางค์หลังอ่านตามปกติ เพราะพยัญชนะต้นตัวหน้าเป็นอักษรต่ำ

เชลย อ่านว่า ชะ - เลย

พยาน อ่านว่า พะ - ยาน

หลักการอ่านออกเสียงอักษรนำ

อักษรนำ คือ คำที่มีพยัญชนะต้นสองตัว เมื่อประสมกับสระและตัวสะกดแล้วจะออกเสียงเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. คำที่มี อ นำ ย ไม่ออกเสียงตัว อ มี 4 คำ ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง อยาก
2. คำที่มี ห นำ ไม่ออกเสียงตัว ห เช่น หย้า หนู หมา หุหุรา หมอ
3. คำที่ออกเสียงสองพยางค์ โดยพยางค์แรกออกเสียง อะ กึ่งเสียงและพยางค์หลังเสียงสูง

ตามพยางค์หน้า เหมือนมี ห นำ เช่น ขยะ ขนุน ฉลาด ฉลาม ถลา ถนน

หลักการอ่านออกเสียง รร

การอ่านพยางค์ที่มี รร (รอ หัน)

รร เป็นตัวอักษรที่แปลงมาจาก ร ที่เรียกว่า ร-ระผะ (อ่าน รอ-เร-ผะ) ในภาษาสันสกฤต ภาษาไทยเรียกว่า รอ หัน รร ใช้แทนเสียงแตกต่างกันดังนี้

1. รร แทนเสียง /อัน/ คือ เสียงสระ /-ะ/ ตามด้วยเสียงตัวสะกดแม่กน เช่น จรรยา บรรดา
พรรษา มรรคา สรรพากร สรรพาวุธ สรรพเพชญ์ พรรษา
2. รร แทนเสียงสระ /-ะ/ และใช้พยัญชนะที่ตาม รร มาเป็นตัวสะกด เช่น กรรม ธรรม มรรค วรรค พรรค อรรถ ทรรศน์ สรรพ วรรณ
3. รร แทนเสียงสระ /-ะ/ ส่วนพยัญชนะที่ตาม รร มา ใช้เป็นตัวสะกดและใช้ออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นประสมกับสระ /-ะ/ โดยออกเสียงเป็นพยางค์เบา เช่น สรรพคุณ รร แทนเสียงสระ /-ะ/ ตัว พ ใช้เป็นตัวสะกดแม่กบ ออกเสียงว่า สับ และตัว พ ยังใช้เป็น พยัญชนะต้นประสมกับสระ /-ะ/ ออกเสียงเป็นพยางค์เบาว่า พะ ดังนั้น สรรพคุณ จึงออกเสียงว่า สับ-พะ-คุณ
- คำที่ออกเสียงเช่นนี้มีหลายคำ เช่น สรรพนาม สรรพสามิต สรรพสิ่ง สรรพสินค้า
กรรมกร กรรมกร กรรมฐาน กรรมสิทธิ์ ธรรมศาสตร์ ธรรมบุญ ธรรมคุณ ธรรมทาน ธรรมยุต
วรรณยุกต์ วรรณกรรม วรรณศิลป์ วรรณคดี มรรคนายก
4. รร แทนเสียงสระ /-ะ/ ตามด้วยเสียงตัวสะกดแม่กน และตามด้วยพยางค์เบา ะ
เช่น พรรตึก (อ่าน พัน-ระ-ตึก) สรรพางค์ (อ่านว่า สัน-ระ-ปาง)

5. คำบางคำ อาจออกเสียง รร ได้หลายแบบ เช่น

สรรเสริญ	อ่านว่า	สัน-เสน	หรือ	สัน-ระ-เสน
ภรรยา	อ่านว่า	พัน-ยา	หรือ	พัน-ระ-ยา

คำที่ใช้ รร นอกจากจะมาจากภาษาสันสกฤตแล้วยังมีส่วนหนึ่งเป็นคำยืมจากภาษาเขมร เช่น คำว่า บรรจง (ข. บญจ) บรรจบ (ข. บญจบ) บรรจุ (ข. บญจุ) บรรดา (ข. บณฺฐา) บรรทุก (ข. บนฺทุก) บรรเทา (ข. บนฺโท) บรรทม (ข. บนฺท) สรร (ข. สฺราล) รร ในคำยืมจากภาษาเขมร จะออกเสียงสระ -ะ มีเสียงสะกดเป็นแม่ กน ทั้งหมด

กิจกรรมหลักของแผน

1. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง และคำที่มีอักษรนำ ผ่านวิธีสอนแบบอุปนัย
2. ฝึกฝนการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียงและคำที่มีอักษรนำ ผ่านกิจกรรม “บันไดงู”
3. เรียนรู้หลักการอ่านออกเสียง และฝึกฝนการอ่านคำที่มี รร ผ่านกิจกรรม เกม “ร หัน ปั่นป่วน”
4. ฝึกฝนการอ่านคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) ผ่านกิจกรรม “เทพีผลไม้”
5. เขียนตามคำบอก
6. ทดสอบการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ครั้งที่ 1 เวลา 100 นาที (2 คาบ)

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
ชั้นนำ (15 นาที) <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูทบทวนการอ่านออกเสียงคำในมาตราตัวสะกดต่าง ๆ โดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทอ่านที่ใช้สำหรับการทดสอบเมื่อคาบที่แล้ว 2. ครูแสดงบทอ่านเรื่อง หนูขุน โดยใช้สื่อนำเสนอ Microsoft PowerPoint 3. นักเรียนอ่านออกเสียงบทอ่าน เรื่อง หนูขุน พร้อมกัน 4. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกคำที่อ่านออกเสียงอะ แต่ไม่มีสระอะปรากฏในคำ 5. ครูขีดเส้นใต้คำตามที่นักเรียนบอก ได้แก่ ขุน ขยัน สมุด ขนม อร่อย ชนิด สังขยา สมัย ตลาด สบาย เสมอ 6. ครูกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนว่า คำที่อ่านออกเสียงอะ แต่ไม่มีสระอะปรากฏในคำ เราจะเรียกว่า คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง และถ้านักเรียนสังเกตการอ่านออกเสียงของ 	6. การฝึกฝนการอ่าน ให้เพียงพอ	-ทำซ้ำ และฝึกฝน -สอนอ่านเป็นคำ ประโยค โดยใช้ เพลง กลอน เกม นิทาน เป็นต้น

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p>คำบางคำ เช่น ขนุน ขนม อร่อย ตลาด ฯลฯ จะเห็นได้ว่า พยางค์ที่สองของคำ จะออกเสียงเหมือนมี ห นำ ซึ่งเราจะเรียกว่า คำที่มีอักษรนำ วันนี้เราจะได้เรียนรู้หลักการอ่านคำเหล่านี้กัน</p> <p>ขั้นสอน (75 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูติดบัตรคำพยัญชนะตามอักษร 3 หมู่ ได้แก่ อักษรสูง กลาง ต่ำ ลงบนกระดาน โดยบัตรคำของแต่ละหมู่อักษรจะมีสีที่แตกต่างกัน เพื่อให้นักเรียนเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน 2. ครูทบทวนอักษรต่ำเดี่ยว โดยให้นักเรียนช่วยกันแยกตัวพยัญชนะออกมา จัดเป็นกลุ่มอีกกลุ่มหนึ่ง 3. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของอักษรต่ำเดี่ยว 4. ครูกล่าวเชื่อมโยงสู่การสอนว่า พวกเรารู้จักอักษรต่ำเดี่ยวกันแล้ว ต่อไปเราจะช่วยกันประสมอักษร และฝึกอ่านคำที่เกิดจากการประสมอักษรกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 3. การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีการทบทวนสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> -การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก -พิจารณาความพร้อมในการอ่านของเด็กแต่ละคน
<ol style="list-style-type: none"> 5. ครูใช้วิธีสอนแบบอุปนัย (30 นาที) โดยเริ่มที่อักษรสูง กล่าวคือ ครูหิบบัตรคำพยัญชนะอักษรสูง 1 ตัว และหิบบัตรคำพยัญชนะอักษรต่ำเดี่ยว 1 ตัว หรือ อักษรกลาง หรือ อักษรสูง แล้วให้นักเรียนช่วยกันประสมอักษร โดยเปลี่ยนพยัญชนะต้นและพยัญชนะที่ตามไปเรื่อย ๆ ให้ได้จำนวน 10-15 คำ เช่น ฉล —————> ฉลาม 	<ol style="list-style-type: none"> 3. การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีการทบทวนสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> -การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก -สอนโดยการสะกดคำ แจกลูกคำ ประสมอักษร

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p> ถน —————> ถนน สน —————> สนุก สถ —————> สถาน ฌบ —————> ฌบับ </p> <p>6. ครูเขียนคำอ่านของคำที่ละคำบนกระดานเพื่อให้นักเรียนเห็นการอ่านออกเสียงที่ชัดเจน เช่น</p> <p> ฌล —————> ฌลาม อ่านว่า ฌะ-หลาม ถน —————> ถนน อ่านว่า ถะ-หนน สน —————> สนุก อ่านว่า สะ-หนุก สบ —————> สบาย อ่านว่า สะ-บาย สถ —————> สถาน อ่านว่า สะ-ถาน ฌบ —————> ฌบับ อ่านว่า ฌะ-บับ </p> <p>7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียงที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงแล้วตามด้วยอักษรสูง และอักษรกลาง และครูอธิบายเพิ่มเติมการอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำว่า อักษรสูง เมื่อนำหน้าอักษรต่ำเดี่ยว จะออกเสียงเป็นอักษรนำ</p> <p>8. เมื่อสอนอักษรสูงเรียบร้อยแล้ว ครูเริ่มอักษรกลางโดยครูหยิบบัตรคำพยัญชนะอักษรกลาง 1 ตัว และหยิบบัตรคำพยัญชนะอักษรต่ำเดี่ยว 1 ตัว และให้นักเรียนช่วยกันประสมอักษร โดยเปลี่ยนพยัญชนะต้นและพยัญชนะที่ตามไปเรื่อย ๆ ให้ได้จำนวน 10 - 15 คำ เช่น</p> <p> ตล —————> ตลาด จร —————> จรวด </p>		

ขั้นตอน	หลักการของออร์ตัน-กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/การจัดกิจกรรม
<p>ตว —————> ตวาด</p> <p>9. ครูเขียนคำอ่านของคำที่ละคำบนกระดานเพื่อให้นักเรียนเห็นการอ่านออกเสียงที่ชัดเจน เช่น</p> <p>ตล —————> ตลาด อ่านว่า ตะ-หลาด</p> <p>จร —————> จรวด อ่านว่า จะ-หรวด</p> <p>ตว —————> ตวาด อ่านว่า ตะ-หวาด</p> <p>10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียงที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลางแล้วตามด้วยอักษรต่ำเดี่ยวว่า อักษรกลางตามด้วยอักษรต่ำเดี่ยวจะออกเสียงอะกึ่งเสียงที่พยางค์แรก และการอ่านออกเสียงพยางค์หลัง จะออกเสียงเป็นอักษรนำ</p> <p>11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการออกเสียงคำอะกึ่งเสียง และอักษรนำว่า เมื่ออักษรสูง นำอักษรต่ำเดี่ยว หรืออักษรกลาง นำอักษรต่ำเดี่ยวพยางค์แรกของคำแรกจะออกเสียงอะกึ่งเสียง และพยางค์หลัง จะออกเสียงเป็นอักษรนำ</p> <p>12. ครูกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรม “บันไดงู” ว่า หลังจากที่เราได้เรียนรู้หลักการอ่าน และได้ฝึกอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง และอักษรนำไปบ้างแล้ว ซึ่งกิจกรรมต่อไป จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกอ่านคำมากยิ่งขึ้น กิจกรรมนั้นก็คือ กิจกรรม “บันไดงู”</p>		
<p>13. ครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม “บันไดงู” ดังนี้ (40 นาที)</p>	<p>5. การเลือกใช้สื่อ</p> <p>อุปกรณ์ที่หลากหลาย</p>	<p>-เน้นให้เด็กได้มีส่วนร่วม</p>

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p>1) ครูวางจานกระดาษที่เขียนหมายเลข 1- 50 ลงพื้น โดยวางเรียงกันเป็นรูปตัวงู ซึ่งแต่ละหมายเลขอาจมีเงื่อนไขพิเศษที่นักเรียนต้องทำตาม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> -เจอบรรยากาศทาง ให้บอกคำที่มี อ นำ 1 คำ บอกถูกต้อง ไปต่อ 1 ช่อง บอกไม่ถูกต้อง/ไม่ได้ ถอยหลัง 2 ช่อง -แะกินชาบู งดเล่น 1 รอบ -เจอบรรยากาศทาง ให้บอกคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง 3 คำ บอกได้ ไปต่อ 3 ช่อง บอกไม่ได้ ถอยหลัง 3 ช่อง - ร้องเพลงให้เพื่อนฟัง ร้องได้ เดินหน้า 3 ช่อง ร้องไม่ได้ ถอยหลัง 3 ช่อง - รีบเกินไป ลื่นล้ม ถอยหลัง 5 ช่อง <p>2) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนสมาชิกมา 1 คน เพื่อทำหน้าที่เป็น “หมาก” เดินในบันไดงู โดยตัวแทนสมาชิกของแต่ละกลุ่มจะได้รับหมวกกระดาษ และให้แต่ละกลุ่มเลือกว่าครูปัสตร์ที่ชอบติดหมวกของกลุ่มตนเอง</p> <p>3) ครูติดบัตรคำปริศนาจำนวน 30 บัตรคำบนกระดาน โดยด้านหนึ่งของบัตรคำจะเขียนหมายเลขกำกับ และอีกด้านหนึ่งจะมีคำให้อ่านออก เสียง จำนวน 5 คำ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้หมุนเวียนกันเลือกบัตรคำปริศนา และอ่านออกเสียงคำให้ถูกต้องทุกคำ จึงจะมีสิทธิ์ทอยลูกเต๋า</p>	<p>เหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถ และ ความสนใจของผู้เรียน</p> <p>4. การจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเน้น การใช้พหุสัมผัส (ตา การเคลื่อนไหว การได้ยิน และการสัมผัส)</p> <p>8. การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และการเสริมแรงทางบวก</p>	<p>ได้ลงมือปฏิบัติจริง</p> <ul style="list-style-type: none"> -ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรม -การเน้นให้เด็กเกิดความสนุกสนาน เช่น เกม -ใช้สื่อทำมือที่เด็กสามารถสัมผัสจับต้องได้จริง เช่น บัตรคำ เกมต่าง ๆ เป็นต้น -สร้างแรงจูงใจและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก <p>-การสอนอ่านเป็นคำประโยค โดยใช้เกม</p>

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p>4) กลุ่มได้อ่านออกเสียงบัตรคำ ถูกต้องทุกคำ จะได้ทยอยลูกเต๋า ซึ่งลูกเต๋าทั้ง 6 ด้าน มีข้อความดังนี้</p> <p>ด้านที่ 1 เดินหน้า 3 ก้าว ด้านที่ 2 ถอยหลัง 2 ก้าว ด้านที่ 3 เลือกบัตรคำอ่านอีก 1 ครั้ง</p> <p>ด้านที่ 4 นั่งเฉย ๆ ด้านที่ 5 เดินหน้า 5 ก้าว ด้านที่ 6 อยู่กับเพื่อนที่ใกล้ที่สุด</p> <p>5) กลุ่มใดถึงเส้นชัยก่อน กลุ่มนั้นชนะ ได้รับ 5 คะแนน กลุ่มอันดับที่ 2 ได้รับ 4 คะแนน กลุ่มอันดับที่ 3 ได้รับ 3 คะแนน กลุ่มอันดับที่ 4 ได้รับ 2 คะแนน และกลุ่ม อันดับที่ 5 ได้รับ 1 คะแนน เพื่อนำไปเป็น คะแนนสะสม</p>		<p>-สร้างแรงจูงใจและสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ ทางบวก</p>
<p>14. นักเรียนทำกิจกรรม “บันไดงู” 15. ครูสรุปกิจกรรม และคะแนนของแต่ละ กลุ่ม</p> <p>ขั้นสรุป (10 นาที)</p> <p>1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา บทเรียนว่า เมื่ออักษรสูง นำอักษรต่ำเดี่ยว หรืออักษรกลาง นำอักษรต่ำเดี่ยว พยางค์ ของคำแรกจะออกเสียงอะกึ่งเสียง และ พยางค์หลัง จะออกเสียงเป็นอักษรนำ</p> <p>2. นักเรียนเลือกบทอ่านที่ต้องการอ่าน จากบทอ่านที่ครูเตรียมให้ อย่างน้อยคนละ 1 บทอ่าน จาก 3 บทอ่าน</p>	<p>6.การฝึกฝนการอ่านให้ เพียงพอ</p>	<p>-ทำซ้ำ และฝึกฝน -ใช้บทอ่านที่หลากหลาย</p>

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
		และให้เด็กอ่านโดยอิสระ -ให้โอกาสเด็กในการ เลือก และตัดสินใจด้วย ตนเอง

ครั้งที่ 2 เวลา 100 นาที (2 คาบ)

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p>ขั้นนำ (15 นาที)</p> <p>1. ครูทบทวนการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียงและคำที่มีอักษรนำ โดยให้นักเรียนที่เลือกบทอ่านเหมือนกันอ่านออกเสียงบทอ่านพร้อมกัน หมุนเวียนจนครบทั้ง 3 บทอ่าน</p> <p>2. ครูแสดงบทกลอนเรื่อง ธรรมชาติ ธรรมชาติ ซึ่งบทกลอนดังกล่าวมีลักษณะการออกเสียง รร (ร หัน) ครบทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) รร แทนเสียง /อัน/ 2) รร แทนเสียงสระ /-ะ/ และใช้พยัญชนะที่ตาม รร มาเป็นตัวสะกด 3) รร แทนเสียงสระ /-ะ/ ส่วนพยัญชนะที่ตาม รร มา ใช้เป็นตัวสะกดและใช้ออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นประสมกับสระ /-ะ/ โดยออกเสียงเป็นพยางค์เบา นำเสนอโดยใช้สื่อ Microsoft PowerPoint</p> <p>ท่ามกลางธรรมชาติ บรรยากาศอัศจรรย์ บรรดาสัตว์สังสรรค์ ..บรรเลงเพลงครื้นเครงสุข ร้องเล่นเต้นธรรมชาติ ต่างก็พากันสนุก กิจกรรมบรรเทาทุกข์ สร้างสรรค์สุขสุดสดใส</p>	<p>3. การจัดลำดับเนื้อหา จากง่ายไปยาก มีการ ทบทวนสม่ำเสมอ</p> <p>6.การฝึกฝนการอ่านให้ เพียงพอ</p>	<p>-ทำซ้ำ และฝึกฝน</p> <p>-สอนอ่านเป็นคำ ประโยค โดยใช้ เพลง กลอน เกม นิทาน</p>

ขั้นตอน	หลักการของออร์ตัน-กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/การจัดกิจกรรม
<p>แมกไม้ นานาพรรณ ร่วมจัดสรรปันน้ำใจ รีนเริง บันเทิงใหญ่ ธรรมชาติดมัทศจรรย</p> <p>3. นักเรียนอ่านออกเสียงบทอ่าน เรื่อง ธรรมชาติ พรรษา พร้อมกัน</p> <p>4. นักเรียนช่วยกันบอกคำที่มี รร (ร หัน)</p> <p>5. ครูขีดเส้นใต้คำตามที่นักเรียนบอก ได้แก่ คำว่า ธรรมชาติ บรรยากาศ อัศจรรย์ บรรดา สังสรรค์ บรรเลง พรรษา กิจกรรม บรรเทา สร้างสรรค์ พรรณ จัดสรร มัทศจรรย</p> <p>6. ครูกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนว่า นักเรียนสังเกต รร (ร หัน) ในแต่ละคำ หรือไม่ว่า บางคำอ่านออกเสียง อัน เหมือนกัน บางคำอ่านออกเสียง อะ และมี เสียงพยัญชนะตาม บางคำอ่านออกเสียง อะ มีเสียงตัวสะกดตาม และเสียงตัวสะกดตาม ก็เป็นเสียงพยัญชนะต้นประสมกับสระ อะ- อีกด้วย ซึ่งวันนี้เราจะได้มาเรียนรู้และฝึกฝน</p>		
<p>คำที่มี รร (ร หัน)</p> <p>ขั้นสอน (75 นาที)</p> <p>1. ครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม “ร หันปั่นป่วน” (60 นาที) ดังนี้</p> <p>1) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วนั่งล้อมเป็นวงกลม 1 วง</p> <p>2) ครูวางบัตรคำคำศัพท์ที่มี รร (ร หัน) ไว้กลางห้อง จำนวน 80 คำ</p> <p>3) ครูจับเวลา 1 นาที ให้นักเรียน แต่ละกลุ่มช่วยกันเลือกบัตรคำให้ได้มาก</p>	<p>4. การจัดกิจกรรมที่มี ความยืดหยุ่น หลากหลาย และเน้น การใช้พหุสัมผัส และใช้ การสอนโปนิสเป็น ระบบช่วยในการสอน</p> <p>5. การเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลาย</p>	<p>- ใช้กระบวนการกลุ่มใน การจัดกิจกรรม</p> <p>- สร้างแรงจูงใจและสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ ทางบวก</p> <p>- เน้นให้เด็กได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติจริง</p> <p>- เน้นให้เด็กเกิดความ</p>

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p>ที่สุด โดยมีเงื่อนไขว่า บัตรคำที่นักเรียนเลือกมานั้น ต้องเป็นบัตรคำที่นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้อง ถ้าเลือกมาแล้ว อ่านไม่ถูกต้อง จะถูกหักคะแนน</p> <p>4) เมื่อหมดเวลา ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เข้ากลุ่มดังเดิม และนำบัตรคำมาให้สมาชิกในกลุ่มดู พร้อมฝึกฝนการอ่านคำให้ถูกต้อง</p> <p>5) เมื่อแต่ละกลุ่มฝึกฝนการอ่านบัตรคำเรียบร้อยแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอบัตรคำของกลุ่มตนเองทีละบัตรคำ พร้อมอ่านออกเสียงให้เพื่อนและครูฟัง คำใดที่อ่านถูกต้อง ครูจะนำไปติดบนกระดานฝั่งคะแนน คำใดที่อ่านไม่ถูกต้อง จะให้เพื่อน ๆ ช่วยอ่าน และนำบัตรคำไปติดบนกระดานฝั่งไม่มีคะแนน</p> <p>6) กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุด กลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ</p> <p>2. นักเรียนทำกิจกรรม “ร หันป็นปวน”</p> <p>3. เมื่อถึงขั้นตอนการนับคะแนน ครูบอกกติกาที่ซ่อนไว้แก่นักเรียน กล่าวคือ หลังบัตรคำแต่ละใบ จะมีคะแนนปรากฏอยู่ ซึ่งคะแนนจะแตกต่างกันตามความยากง่ายของคำ (1-5 คะแนน) และครูนับคะแนนตามคะแนนหลังบัตรคำเพื่อหากลุ่มผู้ชนะ</p> <p>4. กลุ่มใดชนะ ได้รับ 5 คะแนน กลุ่มอันดับที่ 2 ได้รับ 4 คะแนน กลุ่มอันดับที่ 3 ได้รับ 3 คะแนน กลุ่มอันดับที่ 4 ได้รับ 2 คะแนน และกลุ่มอันดับที่ 5 ได้รับ 1</p>	<p>เหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถ และ ความสนใจของผู้เรียน</p> <p>8. การสร้างบรรยากาศ ที่ดีในการเรียนรู้และ การเสริมแรงทางบวก</p>	<p>สนุกสนาน เช่น เกม</p> <p>-สอนอ่านเป็นคำ ประโยค โดยใช้ เพลง กลอน เกม นิทาน -ทำซ้ำ และฝึกฝน -ใช้สื่อทำมือที่เด็ก สามารถสัมผัสจับต้องได้ จริง เช่น บัตรคำ เกม</p>

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p>คะแนน</p> <p>5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านออกเสียง รร (ร หัน)</p> <p>6. ครูกล่าวเชื่อมโยงสู่กิจกรรม “เทพีผลไม้”ว่า เมื่อพวกเรารู้หลักการอ่านคำ รร (ร หัน) แล้ว ขั้นต่อไป พวกเราจะได้อีกฝนการอ่านคำที่มี รร (ร หัน) จากกิจกรรม “เทพีผลไม้”</p>		
<p>7. ครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม “เทพีผลไม้” (15 นาที) ดังนี้</p> <p>1) ครูคัดเลือก “เทพี” ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านดีกว่าเพื่อน ๆ จำนวน 5 คน</p> <p>2) ครูมอบตะกร้าผลไม้ให้เทพีทั้ง 5 คน คนละ 1 ตะกร้า ซึ่งในตะกร้าจะใส่บัตรคำประโยครูปผลไม้ชนิดต่าง ๆ โดยประโยคจะมีคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) จำนวน 20 ใบ</p> <p>3) เมื่อเทพีได้รับตะกร้าผลไม้แล้ว เทพีแต่ละคนดูบัตรคำประโยคผลไม้ของตนเอง หากคำใดไม่แน่ใจว่าจะอ่านถูกหรือไม่ ก็ปรึกษาเพื่อนเหล่าเทพีด้วยกัน หรือปรึกษาครู</p> <p>4) เมื่อเหล่าเทพีพร้อมแล้ว จะกระจายตัวไปยังมุมห้องทั้ง 4 มุม และกลางห้องอีก 1 คน</p> <p>5) นักเรียนแต่ละคน จะเดินไปหยิบบัตรคำรูปผลไม้จากเทพี และอ่านออกเสียงให้เทพีฟัง ถ้าอ่านออกเสียงได้ถูกต้องจะ</p>	<p>4. การจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเน้นการใช้พหุสัมผัส และใช้การสอนโพนิกส์เป็นระบบช่วยในการสอน</p> <p>5. การเลือกใช้สื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน</p> <p>8. การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และการเสริมแรงทางบวก</p> <p>6. การฝึกฝนการอ่านให้เพียงพอ</p>	<p>-สร้างแรงจูงใจและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก</p> <p>-สร้างแรงจูงใจและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก</p> <p>-เน้นให้เด็กได้มีส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติจริง</p> <p>-เน้นให้เด็กเกิดความสนุกสนาน เช่น เกม</p> <p>-สอนอ่านเป็นคำประโยค โดยใช้ เพลง กลอน เกม นิทาน</p>

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p>ได้รับบัตรคำผลไม้ไปสะสม หากอ่านไม่ถูกต้อง ก็จะไม่ได้รับบัตรคำประโยครูปผลไม้</p> <p>6) ครูให้เวลาในการทำกิจกรรม 15 นาที เมื่อหมดเวลา จะนับคะแนนตามจำนวนบัตรคำประโยครูปผลไม้ที่ได้</p> <p>8. นักเรียนทำกิจกรรม “เทพีผลไม้”</p> <p>9. นักเรียนนับคะแนนของตนเอง และแจ้งคะแนนต่อครู</p> <p>ขั้นสรุป (10 นาที)</p> <p>1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาบทเรียนและสิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรม</p>		<p>-สอนโดยใช้วิธีเพื่อนสอนเพื่อน</p> <p>-ทำซ้ำ และฝึกฝน</p> <p>-ใช้สื่อทำมือที่เด็กสามารถสัมผัสจับต้องได้จริง เช่น บัตรคำ เกมต่าง ๆ เป็นต้น</p>
<p>(แนวคำตอบ : ได้ฝึกอ่านคำที่มี รร (ร หัน), ได้เรียนรู้หลักการอ่านคำที่มี รร (ร หัน)</p> <p>2. นักเรียนทำกิจกรรม “สำรวจหัวใจ” โดยครู จะแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น แล้วให้นักเรียนเขียนความรู้สึกที่มีต่อการเรียนในวันนี้ เมื่อเขียนเสร็จให้นำมาส่งครู</p> <p>3. ครูแจกบทอ่านคำที่มี รร (ร หัน) ให้นักเรียนนำไปฝึกอ่านกับผู้ปกครอง</p>		

ครั้งที่ 3 เวลา 50 นาที (1 คาบ)

ขั้นตอน	หลักการของอรรถ- กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/ การจัดกิจกรรม
<p>ชั้นนำ (5 นาที)</p> <p>1. ครูทบทวนการอ่านคำที่มี รร (ร หัน) โดยการให้นักเรียนอ่านบทอ่านที่มอบหมายให้ไปอ่านเมื่อครั้งที่แล้ว พร้อมกัน</p> <p>2. ครูกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนว่า เราได้เรียนรู้หลักการอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง คำที่มีอักษรนำ คำที่มี รร (ร หัน) และฝึกฝนการอ่านคำเหล่านั้นเรียบร้อยแล้ว วันนี้ครูจะให้นักเรียนทดสอบการเขียนและการอ่านเป็นรายบุคคล</p> <p>ขั้นสอน (40 นาที)</p> <p>1. นักเรียนเขียนคำตามคำบอกจำนวน 20 คำ ลงในใบงานเขียนตามคำบอก ได้แก่ สถานะ พยาน เชลย เฉลียวฉลาด ผนวช ขยาย อนาคต ห้วนไหว แผนก อัสวิน ถนอม บรรพต สรรเสริญ มรรยาท กรรโชก พระขรรค์ ครรลอง จัดสรร สร้างสรรค์ จรรยา</p> <p>2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานเขียนตามคำบอก โดยครูเขียนคำที่ถูกต้องลงบนกระดาน หากนักเรียนเขียนคำใดไม่ถูกต้อง ให้แก้ไขคำดังกล่าวให้ถูกต้อง</p> <p>3. ครูเรียกนักเรียนสอบการอ่านตามเลขที่ (รายบุคคล) หากคำใดนักเรียนออกเสียงไม่ถูกต้อง ครูต้องให้กำลังใจและทบทวนหลักการอ่านให้นักเรียนฟังจนเข้าใจอีกครั้ง และสามารถออกเสียงคำได้ถูกต้อง</p> <p>4. ครูให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียน</p>	<p>7. การให้ข้อมูล</p>	<p>-ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่</p>

ขั้นตอน	หลักการของออร์ตัน-กิลลิงแฮม (ข้อที่)	วิธีสอน/เทคนิค/สื่อ/การจัดกิจกรรม
<p>รายบุคคล เพื่อบอกปัญหา หรือแนวทางการพัฒนาความสามารถทางการอ่านของนักเรียนแต่ละคน</p> <p>5. ครูนับจำนวนคำที่นักเรียนอ่านได้ถูกต้อง แล้วบันทึกเป็นคะแนน</p> <p>ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>ครูสรุปภาพรวมของการทดสอบการอ่าน ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบ วิธีการหรือแนวทางการปรับแก้ไข พัฒนา</p>	<p>ป้อนกลับ (feedback) หรือรายงาน</p> <p>ความก้าวหน้าให้</p> <p>นักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>เด็กให้เร็วที่สุด และมี</p> <p>การจัดแสดงผลงานของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง</p>

สื่อและอุปกรณ์การสอน

1. บทอ่านเรื่อง หนูชนุน
2. บทอ่านเรื่อง ธรรมชาติหรรษา
3. กาวดินน้ำมัน หรือกระดาษกาว
4. บัตรคำพยัญชนะ (แบ่งเป็น 3 สีตามอักษร 3 หมู่)
5. อุปกรณ์ทำบันไดงู ได้แก่ จานกระดาษ และปากกาสี
6. ลูกเต๋ายาวขนาดใหญ่
7. บัตรคำปริศนา จำนวน 30 บัตรคำ (คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ) สำหรับทำกิจกรรมบันไดงู โดยแต่ละบัตรคำ จะมีคำจำนวน 5 คำ และด้านหลังแต่ละบัตรคำจะเขียนหมายเลข (1-30)
8. บัตรคำ รร (ร หัน) จำนวน 80 บัตรคำ สำหรับทำกิจกรรม “ร หันป่วน” โดยด้านหลังแต่ละบัตรคำจะเขียนเป็นคะแนน 1-5 ตามระดับความยากง่ายของคำ
9. บัตรคำประโยครูปผลไม้ (คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร หัน) จำนวน 100 บัตรคำ สำหรับทำกิจกรรม “เทพีผลไม้”
10. ตะกร้า
11. บทอ่าน
 - 11.1 บทอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง และอักษรนำ จำนวน 3 บทอ่าน
 - 11.2 บทอ่านออกเสียงคำที่มี รร จำนวน 1 บทอ่าน

12. ใบงานเขียนตามคำบอก
13. แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร
14. กระดาษรูปหัวใจ สำหรับทำกิจกรรม “สำรวจหัวใจ”

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. อ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน) ได้ถูกต้อง	-การทดสอบการอ่าน	-แบบประเมินการอ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และรร (ร หัน)	-อ่านออกเสียงได้ถูกต้องร้อยละ 80 (24 คำ) ถือว่า ผ่าน
2. เขียนคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร ได้ถูกต้อง	-ประเมินจากการเขียนตามคำบอก	- ใบงานเขียนตามคำบอก	-เขียนตามคำบอกถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (16 คำ) ถือว่า ผ่าน

บทอ่าน

ฉบับครู

เรื่อง หนูขุน

คำชี้แจง: ครูทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบคำที่นักเรียนอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องหรืออ่านไม่ได้

หนูขุน เป็นเด็กขยัน พักกลางวัน หนูขุน จะไปอ่านหนังสือ ที่ห้องสมุด และชอบอ่านนิทาน เรื่องขนมอร่อย เพราะมีขนมไทยหลายชนิด เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ข้าวเหนียวสังขยา ขนมชั้น หม้อแกง และอีกหลายอย่าง

หนูขุน เป็นหลานป้าสมัย ป้ามีอาชีพขายขนม อยู่ที่ตลาด หนูขุน อยากทำขนมขาย เหมือนป้าสมัย ป้าจึงบอกหลานว่า ถ้าอยากมีความเป็นอยู่ สะดวกสบาย ก็อย่าเกียจคร้านการทำงาน ให้ตั้งใจเรียน และหมั่นอ่านหนังสือ อยู่เสมอ



โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทอ่าน เรื่อง หนูขุนุน

ฉบับนักเรียน

หนูขุนุน เป็นเด็กขยัน พักกลางวัน หนูขุนุน จะไปอ่านหนังสือ ที่ห้องสมุด และชอบอ่านนิทาน เรื่องขนมอร่อย เพราะมีขนมไทยหลายชนิด เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ข้าวเหนียวสังขยา ขนมชั้น หม้อแกง และอีกหลายอย่าง

หนูขุนุน เป็นหลานป้าสมัย ป้ามีอาชีพขายขนม อยู่ที่ตลาด หนูขุนุน อยากทำขนมขาย เหมือนป้าสมัย ป้าจึงบอกหลานว่า ถ้าอยากมีความเป็นอยู่ สะดวกสบาย ก็อย่าเกียจคร้านการทำงาน ให้ตั้งใจเรียน และหมั่นอ่านหนังสือ อยู่เสมอ




โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานเขียนตามคำบอก

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.



ได้คะแนนเท่าไร
กันเอ่ย?

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่านเรื่อง ธรรมชาติहरษา

ท่ามกลางธรรมชาติ	บรรยากาศอัศจรรย์
บรรดาสัตว์สังสรรค์	บรรเลงเพลงครื้นเครงสุข
ร้องเล่นเต้นहरษา	ต่างก็พากันสนุก
กิจกรรมบรรเทาทุกข์	สร้างสรรค์สุขสุดสไต
แมกไม้نانาพรรณ	ร่วมจัดสรรปันน้ำใจ
รื่นเรืงบันเทิงใหญ่	ธรรมชาติมหัศจรรย์



ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่านที่ 1 (คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง และอักษรนำ)

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทอ่านต่อไปนี้ให้ผู้ปกครองฟัง และผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน และลงลายมือชื่อรับรอง

เรื่อง ตัวไหมกับแมงมุม

หนอนไหมได้รับคำสั่งจากเจ้าหญิงให้ทอผ้าไหมเพื่อนำไปตัดชุดถวายพระราชินี มันเริ่มถักทอเส้นไหมของมันอย่างพิถีพิถัน สักพักมีแมงมุมตัวหนึ่งเดินผ่านมาแล้วพูดว่า "ข้าขอชักใยใกล้ ๆ เจ้าได้ไหม" ตัวไหมอนุญาต แมงมุมเริ่มชักใยของตัวเองอย่างรวดเร็ว ใช้เวลาไม่นานก็เสร็จ "ดูใยของข้าสิ มันละเอียดอ่อนและใหญ่กว่าของเจ้าเสียอีก" ตัวไหมมองอย่างไม่สนใจและตอบกลับไปว่า "ก็จริงอยู่ แต่ใยของเจ้าก็มีไว้แค่ดักจับแมลงตัวเล็ก ๆ เท่านั้น หากมนุษย์เห็นเข้าก็มีแต่จะเขี่ยมันทิ้งไป แต่ดูใยข้าสิมันจะถูกเก็บรักษาอย่างดี เพื่อนำไปถวายเครื่องทรงของพระราชินี"

:: นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ::

งานที่ทำด้วยความประณีตอดทน ย่อมมีคุณค่ากว่างานที่ทำแบบลวก ๆ

ที่มาของข้อมูล : http://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_detail

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง



คำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ หรืออ่านไม่ถูกต้อง

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่านที่ 2 (คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง และอักษรนำ)

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทอ่านต่อไปนี้อย่างถูกต้องฟัง และผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน และลงลายมือชื่อรับรอง

นิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน

เข้าวันหนึ่งในฤดูร้อน ตั๊กแตนร้องเพลงอย่างสนุกสนาน มันก็หันไปเห็น ผึ้งมดขนอาหารเดินผ่านมา จึงเอ่ยปากชวนผึ้งมดให้มาร้องเพลงด้วยกัน มดตัวหนึ่งตอบว่า "ไม่ได้หรอก พวกข้าต้องรีบหาเสบียงอาหารมาตุนไว้ สำหรับฤดูหนาวที่กำลังจะมาถึง แล้วเจ้าไม่เตรียมอาหารไว้บ้างหรือ" "ไม่เห็นต้องรีบเลย อีกตั้งนานกว่าจะถึงฤดูหนาว" ตั๊กแตนตอบ

เมื่อฤดูหนาวมาถึงสัตว์ต่าง ๆ พวกมันหลบอยู่แต่ในรัง ส่วนตั๊กแตนหาอาหารไม่ได้เลย มันจึงมาขออาหารแบ่งจากผึ้งมด "ข้ามัวแต่ทำตัวไร้สาระในฤดูร้อน ตอนนี้ข้าสำนึกแล้วได้โปรดแบ่งอาหารให้ข้าบ้างเถิด" ผึ้งมดจึงตอบว่า "ถ้าเจ้าสามารถร้องเพลงได้อย่างสบายใจในฤดูร้อน ทำไมเจ้าไม่ทำต่อไปในฤดูหนาวล่ะ"

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

ควรเตรียมตัวให้พร้อมเสมอ สำหรับสิ่งที่จะต้องเจอในวันข้างหน้า

ที่มาของข้อมูล : http://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_detail

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง



คำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ หรืออ่านไม่ถูกต้อง

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่านที่ 3 (คำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง และอักษรนำ)

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทอ่านต่อไปนี้อย่างถูกต้องฟัง และผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน และลงลายมือชื่อรับรอง

นิทานเรื่อง ราชสีห์ในห้วงรัก

สิงโตตัวหนึ่ง ตกหลุมรักลูกสาวคนตัดไม้ มันจึงไปขอคนตัดไม้ให้ยกลูกสาวให้แต่งงานกันมัน คนตัดไม้ไม่อยากยกลูกสาวให้กับสิงโต แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธ จึงนึกอุบายบอกกับสิงโตว่าจะยกลูกสาวให้ แต่มีข้อแม้ว่า "ลูกสาวข้าบอบบางยิ่งนัก ฟันและเล็บของท่านอาจทำอันตรายแก่นางได้ ถ้าท่านรักนางจริงก็ต้องถอนเขี้ยวเล็บของท่านออกให้หมดก่อน" สิงโตจึงตอบตกลงทันที มันรีบกลับไปถอนเขี้ยวเล็บของมันเป็นออกจนหมด แล้วมาหาคนตัดไม้และลูกสาวอีกครั้ง แต่คราวนี้ พวกเขาไม่กลัวมันอีกต่อไปแล้ว เจ้าสิงโตถูกพวกเขาใช้ไม้ไล่ต้อนต้องกลับเข้าไปอยู่ในป่าตามเดิม

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

ความรักมีพลังอันยิ่งใหญ่ แม้สัตว์ป่าที่ดุร้ายก็ยังต้องพ่ายแพ้ให้แก่ความรัก

ที่มาของข้อมูล : http://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_detail

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง



คำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ หรืออ่านไม่ถูกต้อง

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่านคำที่มี รร

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทอ่านต่อไปนี้ให้ผู้ปกครองฟัง และผู้ปกครองแสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน และลงลายมือชื่อรับรอง

เรื่องราวของ ร หัน	สารพันมีมากมาย
ขอนำมาบรรยาย	<u>บรรจง</u> เล่าให้เข้าใจ
<u>มีจรรยามรรยาท</u>	<u>บรรยากา</u> ศช่างสดใส
รื่นเริงบันเทิงใจ	เพลง <u>บรรเลง</u> ชวน <u>บรรทม</u>
<u>สร้างสรรค์</u> แสน <u>หรรษา</u>	บรรดามีที่ <u>สุขสม</u>
<u>สรรพคุณ</u> น่านิยม	พันธุ์ไม้มี <u>นานาพรรณ</u>
ทศวรรษคือสิบปี	มีโชคดีเหมือน <u>ขึ้นสวรรค์</u>
สายน้ำ <u>บรรจบ</u> กัน	<u>มหรรณพ</u> อันกว้างไกล
คล้ายร้อนผ่น <u>บรรเทา</u>	<u>วรรณะ</u> เราคู <u>แจ่มใส</u>
เล่าเรื่อง <u>พรรณนา</u> ไป	ให้ <u>ฟัง</u> กันทุกวันคืน
ชีวิตเป็น <u>ธรรมดา</u>	<u>กรรม</u> ตามมาอย่า <u>ฝ่าฝืน</u>
ทำดีให้ <u>ยั่งยืน</u>	<u>บุญ</u> <u>บรรเจิด</u> เกิด <u>แน่นนอน</u>
ทำ <u>ชั่ว</u> อาจ <u>บรรลัย</u>	ไม่ <u>บรรลु</u> ตาม <u>คำสอน</u>
<u>มรรคผล</u> ดล <u>สังวร</u>	<u>พรรค</u> พวกเรา <u>เข้าใจ</u> กัน
เว้น <u>วรรค</u> หยุด <u>ชั่วคราว</u>	ดูดวงดาว <u>หลากสี</u> สน
ทารกเกิดใน <u>ครรภ์</u>	สตรีที่เป็น <u>ภรรยา</u>
เส้น <u>ตรง</u> คือ <u>บรรทัด</u>	วัด <u>เที่ยงธรรม</u> นำ <u>คุณค่า</u>
<u>บรรจุ</u> เต็ม <u>อตรา</u>	<u>บรรทุก</u> ไว้ใน <u>ใจคน</u>
เรื่องราวของ ร หัน	ที่ <u>เสกสรร</u> อาจ <u>ฉงน</u>
ออกเสียงก็ <u>ปะปน</u>	บ้างเสียง “อะ” บ้างเสียง “อัน”
หากเราตั้งใจเรียน	อย่าง <u>พากเพียร</u> ไม่ <u>แปรผัน</u>

เป็นเรื่องอัศจรรย์

สนุกไม่หนักใจ

นิจสุตา อภินันทากรณ์

ปราณี ปราบริปู และคณะ. (2552). พัฒนาอ่านเขียนเรียนไทย. กรุงเทพฯ : สายน้ำใจ.

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง



คำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ หรืออ่านไม่ถูกต้อง

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง
(.....)



แบบทดสอบการอ่านคำที่มีอะกึ่งเสียง อักษรนำ และ รร (ร หัน)

1. อนันต์	2. ยุติธรรม	3. ขยะแขยง
4. สว่างไสว	5. แสงบุญ	6. หนักหน่วง
7. บรรจบ	8. อารยธรรม	9. อุทยาน
10. ขนบธรรมเนียม	11. ทะนุถนอม	12. จักรพรรดิ
13. สถาปนา	14. หยากไย่	15. อัฒจันทร์
16. วิวัฒนาการ	17. สมุนไพรร	18. โบราณคดี
19. บรรยากาศ	20. ห้วนไหว	21. สลักเสลา
22. คมนาคม	23. พรรณนา	24. เกล็ดเกล
25. สร้างสรรค์	26. ฉวัดเฉวียน	27. สวนหย่อม
28. หลายอย่าง	29. ธรรมชาติ	30. ตั้งครม

30 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

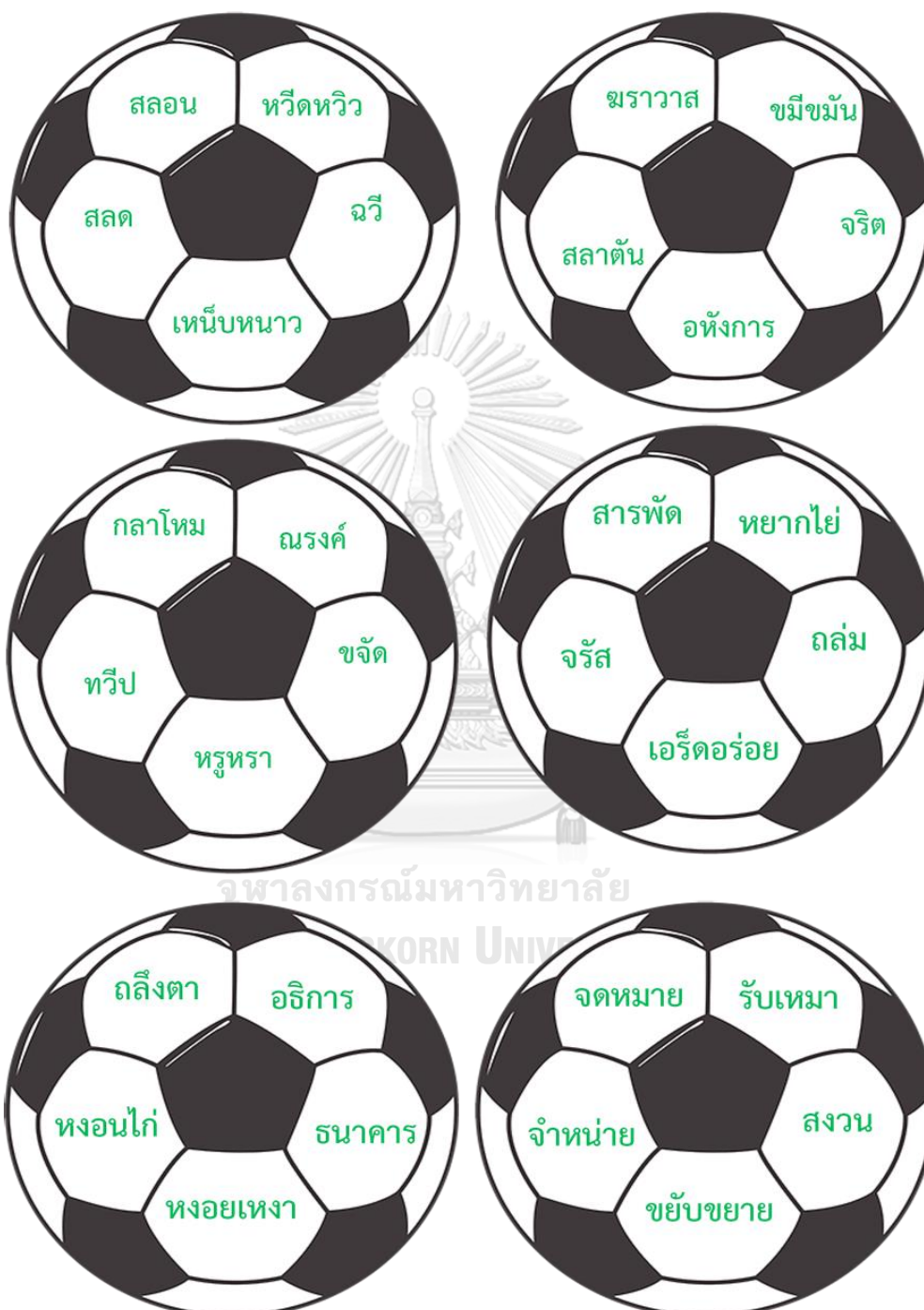
อ่านคำถูกต้อง ตั้งแต่ 24 คำขึ้นไป ถือว่า ผ่าน
 อ่านคำถูกต้อง น้อยกว่า 24 คำ ถือว่า ไม่ผ่าน

กระดานรูปหัวใจ สำหรับทำกิจกรรม “สำรวจหัวใจ”

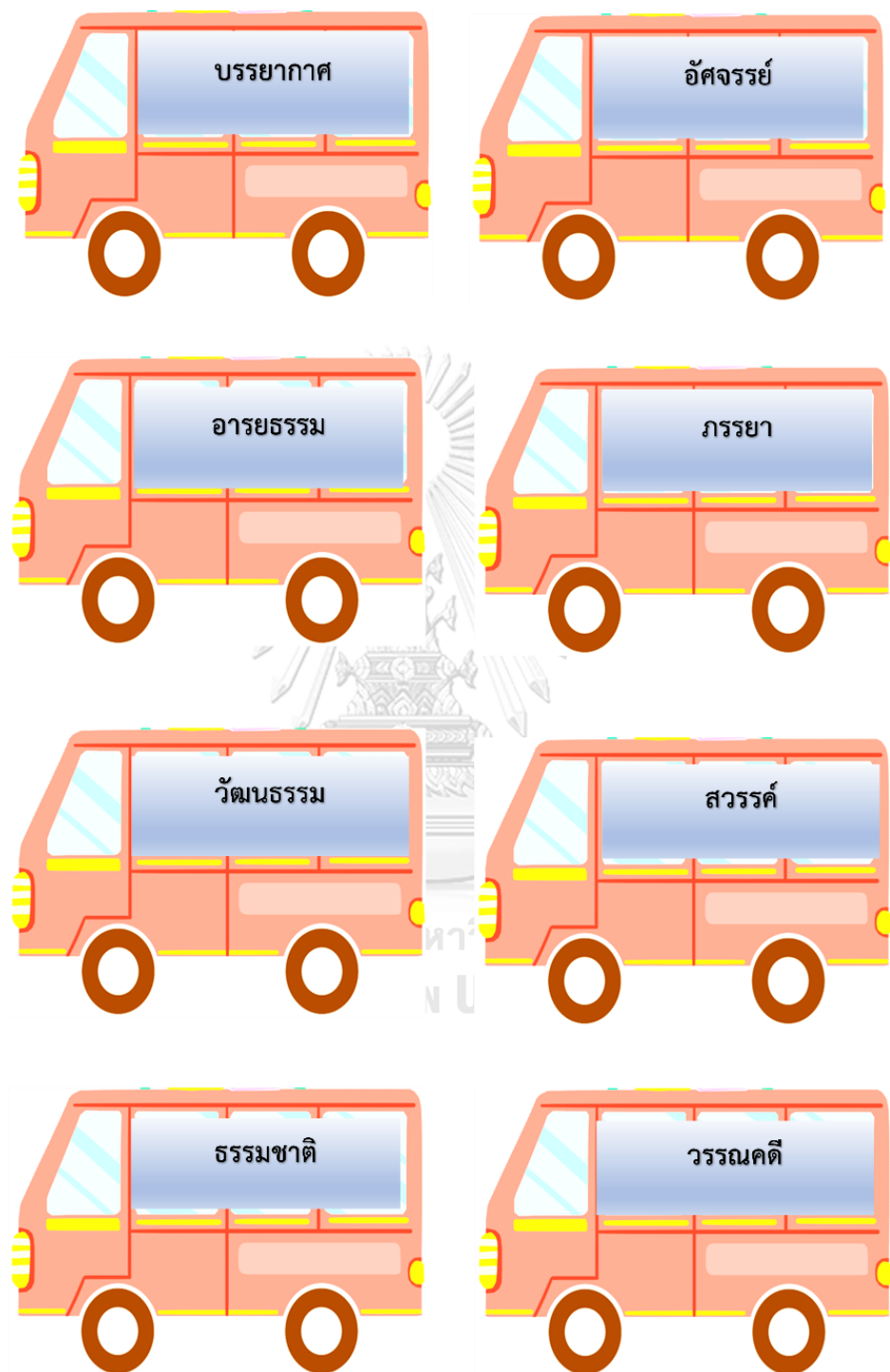
<p>ความรู้สึกของฉันก่อนเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>สำรวจหัวใจ</p>	<p>ความรู้สึกของฉันหลังเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>สิ่งที่ฉันอยากบอกครู</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		

ตัวอย่างสื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม

บัตรคำปริศนา สำหรับทำกิจกรรม “บันไดงู”




บัตรคำ รร (ร หัน) สำหรับทำกิจกรรม “ร หันปั่นป่วน”



บัตรคำประโยคคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง และอักษรนำ สำหรับทำกิจกรรม “เทพีผลไม้”








คนแก่ชอบฟังนิยาย
ปรัมปราเป็นประจำ



รถยนต์คันนั้นปล่อยเช่า
ควั่นสีดำ




พยากรณ์อากาศวันนี้
ท้องฟ้าแจ่มใส พรุ่งนี้ฝนตก




ปรีชาจ้างทนายความมา
ดูแลคดีให้



อุปกรณ์ซื้อบุหรรรำไปวางไว้
ที่ห้องน้ำ เพื่อดับกลิ่น



ลดาคื้อตันหงอนไก่มา
ปลูกไว้ที่สวนหน้าบ้าน




ผู้ต้องหาถูกตำรวจ
สอบสวนอย่างหนัก



จรัสแวะไปอุดหนุนขนุน
ของป่าที่ตลาด




อนาวินชอบกินหมูหย็อง
กับข้าวเหนียว



ธนาซื้อลูกหยีไปฝากญาติ
ที่สกลนคร



ปลาตะเพียนแหวกว่าย
อยู่ในแม่น้ำ



พ่อค้าเอากะลามะพร้าว
มาใส่ของหวาน







ตารางผลการทดสอบการอ่านก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม

โดยจำแนกตามลักษณะของปัญหาที่พบ

(นักเรียนต้องได้คะแนนในแต่ละประเด็นปัญหาร้อยละ 75 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม จึงจะผ่าน)

นักเรียนที่พบปัญหา (คนที่)	ร้อยละของคะแนน		ผลการประเมิน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. การอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน				
1	60	80	/	
2	40	100	/	
3	40	80	/	
4	40	80	/	
5	20	40		/
6	60	80	/	
7	40	40		/
8	20	40		/
9	40	100	/	
10	20	40		/
11	20	80	/	
12	20	100	/	
13	60	80	/	
15	0	80	/	
16	0	60		/
17	40	100	/	
18	40	100	/	
19	20	80	/	
21	60	80	/	
2. การอ่านคำที่ประกอบด้วยสระหลายรูป				
1	25	100	/	
2	33.3	66.7		/
3	33.3	50		/
4	0	66.7		/

นักเรียนที่พบปัญหา (คนที่)	ร้อยละของคะแนน		ผลการประเมิน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
5	0	16.7		/
6	33.3	83.3	/	
7	16.7	66.7		/
8	33.33	66.7		/
9	16.7	100	/	
10	16.7	66.7		/
11	16.7	83.3	/	
12	16.7	50		/
13	16.7	50		/
14	16.7	66.7		/
15	33.3	83.3	/	
16	16.7	66.7		/
17	50	83.3	/	
18	33.3	50	/	
19	0	50		/
20	16.7	50		/
22	16.7	83.3	/	

3. การอ่านคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง

1	20	80	/
4	50	100	/
5	25	75	/
9	25	100	/
11	50	75	/
12	50	75	/
13	50	75	/
14	50	100	/
15	50	75	/
16	0	25	/

นักเรียนที่พบปัญหา (คนที่)	ร้อยละของคะแนน		ผลการประเมิน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
17	50	75	/	
18	25	100	/	
21	25	100	/	

4. การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา

3	66.7	91.7	/	
5	8.3	83.3	/	
9	66.7	100	/	
10	16.7	58.3		/
11	66.7	100	/	
12	58.3	75	/	
16	33.3	75	/	
18	66.7	66.7		/
19	66.7	91.7	/	

5. การอ่านคำที่มี รร (ร หัน)

1	20	80	/	
3	60	100	/	
5	0	100	/	
7	40	100	/	
8	40	80	/	
9	20	100	/	
10	0	80	/	
11	60	60	/	
12	40	40	/	
14	40	80	/	
15	60	100	/	
16	40	40		/
18	20	80	/	
19	20	80	/	

นักเรียนที่พบปัญหา (คนที่)	ร้อยละของคะแนน		ผลการประเมิน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
22	40	100	/	
6. การอ่านคำที่มีอักษรนำ				
1	66.7	83.3	/	
3	50	100	/	
5	16.7	100	/	
8	66.7	100	/	
9	66.7	100	/	
10	16.7	100	/	
11	50	83.5	/	
12	50	66.7		/
15	66.7	83.3	/	
16	0	33.3		/
18	66.7	83.3	/	
19	50	100	/	
20	66.7	100	/	
22	66.7	83.3	/	
7. การอ่านคำสมาส				
1	33.3	100	/	
2	66.7	83.3	/	
3	66.7	83.3	/	
4	50	100	/	
5	16.7	100	/	
10	16.7	66.7		/
11	50	100	/	
12	33.3	50		/
16	33.3	66.7		/
17	66.7	66.7		/
18	66.7	66.7		/

นักเรียนที่พบปัญหา (คนที่)	ร้อยละของคะแนน		ผลการประเมิน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
22	33.3	83.3	/	
8. การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ				
2	50	83.3	/	
3	66.7	83.3	/	
5	66.7	100	/	
7	66.7	83.3	/	
8	66.7	100	/	
9	50	100	/	
10	50	100	/	
11	66.7	100	/	
12	66.7	83.3	/	
15	66.7	83.3	/	
16	50	50		/
17	66.7	83.3	/	
18	66.7	50		/

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วีไลวรรณ จันทรน้ำใส
วัน เดือน ปี เกิด	28 ตุลาคม 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดชัยภูมิ
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสตรีชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2551 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์) วิชาเอกภาษาไทย เกียรตินิยมอันดับ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2557 จากนั้นเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	จังหวัดชัยภูมิ